

ΓΕΝΕΣΙΣ ΚΟΣΜΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΕΝ ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἔρανον καὶ τὴν γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου· καὶ πνῦμα Θεοῦ ἐπεφύετο ἐπάνω τῷ ὕδατι.

3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω Φῶς· καὶ ἐγένετο Φῶς.

4. Καὶ ἶδεν ὁ Θεὸς τὸ Φῶς ὅτι καλόν· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνά μέσον τῷ Φωτὶ καὶ ἀνά μέσον τῷ σκότει.

Τομ. I.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ Φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέραι μία.

6. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στεφάνωμα ἐν μέσῳ τῷ ὕδατος, καὶ ἔσται διεχώρις ἐξ ὧν ἀνά μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· καὶ ἐγένετο οὕτως.

7. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στεφάνωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνά μέσον τῷ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τῷ στεφάνωματι, καὶ ἀνά μέσον τῷ ὕδατος τῷ ἐπάνω τῷ στεφάνωματι· καὶ ἦν οὕτως.

A

8. Καὶ

DIVERSAE LL. EDITIONIS ROMANAE.

Titul. ΓΕΝΕΣΙΣ. v. 4. ἔσται ὡς ἰτα passim, quod semel monuisse sufficiat. v. 5. ἐκάλεσεν νύκτα) ἐκάλεσε νύκτα. in Cod. Alex. passim additum legitur, quamvis sequente consona, quod nos ubique fere proscripsimus, vide Proleg.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ σπέρμα, ἑραὸν ~ καὶ ἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ ἔπην ὁ Θεός· συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῶ ἑρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθῇ τὴ ξηρά καὶ ἐγένετο οὕτως ~ καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῶ ἑρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηράν, γῆν, καὶ τὰ σπύσματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θάλασσαν· καὶ ἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν.

11. Καὶ ἔπην ὁ Θεός· βλαστητάω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος ~ καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ζύλον κάρπimon ποῦν καρπὸν, ὃ τὸ σπέρμα αὐτῶ ἐν αὐτῷ ~ κατὰ γένος εἰς ὁμοιότητά, ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγένετο οὕτως.

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος (καὶ καθ' ὁμοιότητα), καὶ ζύλον κάρπimon ποιοῦν καρπὸν, ὃ τὸ σπέρμα αὐτῶ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς.

13. καὶ ἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τρίτη.

14. Καὶ ἔπην ὁ Θεός· γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερωματι τῶ ἑρανοῦ ~ εἰς φαῖσιν τῆς γῆς, (καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός,) καὶ διαχωρίζειν ἀνά μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνά μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔσωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἡμέρας.

15. Καὶ ἔσωσαν εἰς φαῖσιν ἐν τῷ στερωματι τῶ ἑρανοῦ, ὥστε φαῖσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγένετο οὕτως.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχάς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσον εἰς ἀρχάς τῆς νυκτός, καὶ τοὺς ἀστέρας.

17. Καὶ ἔτετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερωματι τῶ ἑρανοῦ, ὥστε φαῖσιν ἐπὶ τῆς γῆς,

18. καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, καὶ διαχωρίζειν ἀνά μέσον τῶ φωτός καὶ ἀνά μέσον τῆς σκότης· καὶ ἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη.

20. Καὶ ἔπην ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρεπτά ψυχῶν ζώων, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ σπέρμα τῶ ἑρανοῦ καὶ ἐγένετο οὕτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κῆτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζῶων ἐρεπτῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος καὶ ἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλὰ.

22. Καὶ ἡκολούγησεν αὐτὰ ὁ Θεός, λέγων· αὐξάνετε, καὶ πληθύνετε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θηλάσσαις καὶ τὰ πετεινὰ πληθύνεθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα πέμπτη.

24. Καὶ ἔπην ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ

V. 11. κατὰ γένος εἰς ὁμοιότητα, καὶ. V. 14. τὸ φαῖσιν -- διαχωρίζειν) ἐκ φαῖσιν καὶ τὴν γῆν, τὴ διαχωρίζειν. V. 21. καὶ πᾶν γένος) κατὰ γένος: ut emendavit Cl. Græbe. V. 22. πληθύνετε) ἐκλήγεται. Confans diversa hæc scriptura. Videbis Prolegomen.

καὶ ἐρεπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ ἐγένετο οὕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κίρην κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ ἐρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν καὶ ἔθεν ὁ Θεός, ὅτι καλὰ.

26. Καὶ ἔπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ κατ' ὁμοίωσιν· καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τῷ ἁερά, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεῷ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ ἠλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός, λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς, καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τῷ ἁερά, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ ἔπεν ὁ Θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρετον σπόριμον σπεῖραν σπέρμα, ὃ ἐστὶν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, καὶ πᾶν ζῖον, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν.

30. καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τῷ ἁερά, καὶ παντὶ ἐρπετῷ τῷ ἐρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, (καὶ) πάντα χόρετον χλωρὸν εἰς βρώσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως.

31. Καὶ ἔθεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα ἕκτη.

ΚΕΦ. β'. II.

ΚΑΙ συνετέλεθον ὁ ἑρὰνὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν.

2. Καὶ συνετέλεσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὃ ἐποίησε· καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὃν ἐποίησε.

3. Καὶ ἠλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγάσεν αὐτὴν· ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὃν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι.

4. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσκει· ἁερά καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο, ἡ ἡμέρα ἐποίησε· ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἁεράν καὶ τὴν γῆν.

5. καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγρῷ πρὸ τῷ γενέσκει ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα χόρετον ἀγρῷ πρὸ τῷ ἀναστῆλαι· ὃ γὰρ ἔβρεξεν ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος ἐκ ἧν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν.

6. Πηγὴ δὲ ἀνέβαινον ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρῶτον τῆς γῆς.

7. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χῆν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρῶτον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς· καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

8. Καὶ ἐφύτευσε ὁ Κύριος ὁ Θεὸς παρὰδίσον ἐν ἔλῃ κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἔθεν· Ἐδὲμ το ἐκὰ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε.

9. Καὶ ἐξέντευλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς

A 2

v. 25. τὰ κίρην κατὰ γένος,) addit Cod. Vaz. 4 sine αὐτῶν. ibid. τὰ ἑρ. τ. γ. κατὰ γένος αὐτῶν.) C.V. αὐτῶν non habet. v. 28. ἠλόγησεν) ἠλόγησεν. v. 30. τὸ πρῶτον.) articul. abest a C.V. CAP. II. v. 3. ἠλόγησεν) ἠλόγησεν. v. 5. ἡργάζεσθαι τὴν γῆν) ἡργ. αὐτῆς. v. 8. καὶ παρὰδίσον) ὁ Θεός. v. 9. τὴν ἀνατολάν) τὰ παραδίσον.

γῆς πᾶν ξύλον ἀράων εἰς ὄρασιν καὶ κολών εἰς βρώσιν, καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τῶ παραδείσῳ, καὶ τὸ ξύλον τῷ εἰδέναι γνωστὸν καλὸν καὶ πονηρὸν.

Εἰς μ 10. Ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἑὲν, ποτίζειν τὸν παραδείσον· ἐκείθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχαίς.

11. Ὄνομα τῶ ἐν, Φεισῶν· ἔτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Εὐειλάτ, ἐκᾶ ἔ ἐστι τὸ χρυσίον

12. τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης κολόν καὶ ἐκᾶ ἐστιν ὁ ἀνδραξ καὶ ὁ λυθός ὁ πράσινος.

13. Καὶ ὄνομα τῶ ποταμῶ τῷ δευτέρῳ, Γηὼν· ἔτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας.

14. Καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, Τίγρις· ἔτος ὁ παρεύμενος κατέναντι Ἀσσυρίαν. Ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, ἔτος Εὐφράτης.

15. Καὶ ἔλαβε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασε, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ Χ τῇ τρυφῇ, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.

16. Καὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ, λέγων· ἀπὸ παντὸς ξύλου τῷ ἐν τῷ παραδείσῳ, βρώσει Φαγῇ·

17. ἀπὸ δὲ τῷ ξύλῳ τῷ γνωστικῷ κολόν καὶ πονηρὸν, ἐ φάγεσθαι ἀπ' αὐτῷ ἢ δ' ἀν ἡμέρας Φαγήσθαι ἀπ' αὐτῷ, θανάτῳ ἀποδοιᾶσθαι.

18. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· ἐ καλόν,

ἵνα ὁ ἄνθρωπος ὢ μόνος ποιῶμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

19. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεός· ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τὰ ἀγρῶ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τῷ ἔρασθαι, καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ, ἵδεν τί καλέσει αὐτὰ· καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τὸτο ὄνομα αὐτῷ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτήνεσι, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τῷ ἔρασθαι, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῷ ἀγρῷ· τῷ τε Ἀδὰμ εὐχ εὐρέσθαι βοηθός ὅμοιος αὐτῷ.

21. Καὶ ἐπέβαλεν Χ Κύριος ὁ Θεός· ἔκασον ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ, καὶ ὕπνωσε· καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτῆς, καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα αὐτῇ αὐτῆς.

22. Καὶ ἀνοδόμησε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν πλευράν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τῷ Ἀδὰμ, εἰς γυναικα, καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδὰμ.

23. Καὶ εἶπεν Ἀδὰμ τῷτο νῦν ὅσῳ ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη κληθήσεται Γυνή, ὅτι ἐκ τῷ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη αὕτη.

24. Ἔσκεν τέκε καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα αὐτῷ, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτῷ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

25. Καὶ ἦσαν οἱ δύο γυνεῖ, ὃ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ, καὶ ἐκ ἐκείνου.

ΚΕΦ.

V. 11. Φεισῶν. ib. Εὐειλάτ) εὐελάτ. V. 13. Γηὼν) Γῆω. V. 14. ὁ παρεύμενος) ὁ παρευμένοντος. ibid. ἔτος εὐφρ.) C. V. ἔτος non habet. V. 15. τῷ παραδείσῳ) τῇ παραδ. τῇ τρυφῇ. V. 17. Φαγήσθαι) Φαγῇ. V. 19. ὄνομα αὐτῷ) ὄνομα αὐτῶν. V. 20. τῷ τε) τῷ δὲ. V. 21. Κύριος ὁ Θεός) ὁ Θεός. V. 23. ἐλήφθη αὕτη) ἐλήφθη. V. 24. μίαν τῶν πλευρῶν αὐτῆς) μίαν. ibid. τῇ γυναικὶ αὐτῷ) πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτῆς. V. 25. καὶ ἦσαν. &c.) ab his verbis incipit cap. 3. in Edit. Rom.

ΚΕΦ. Γ'. III.

Οὗ ὅφρις ἦν Φρονιμάτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃν ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός. Καὶ ἔπεν ὁ ὅφρις τῇ γυναίκί· τί ἔπεν ὁ Θεός· ἐ μὴ Φύγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τῆ παραδείσου;

2. Καὶ ἔπεν ἡ γυνὴ τῷ ὅφρι· ἀπὸ παντὸς ξύλου τῆ παραδείσου φαγίμα.

3. ἀπὸ δὲ καρπὸ τῷ ξύλου, ὃ ἐστιν ἐν μέσῳ τῆ παραδείσου, ἔπεν ὁ Θεός, ἐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, ἐδὲ μὴ ἀψηφίθε αὐτὸ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

4. Καὶ ἔπεν ὁ ὅφρις τῇ γυναίκί· ἐ θανάτω ἀποθαναίσεσθε.

5. Ἦδει γὰρ ὁ Θεός, ὅτι ἐν ἡ ὅν ἡμέραι φαγίμα ἀπ' αὐτῶν, διανοιγθήσονται ὡμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐσεθε οἱ Θεοί, γνωσκόντες καλὸν καὶ πονηρόν.

6. Καὶ ἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρωσιν, καὶ ὅτι ἀρετὸν ταῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖόν ἐστι τῷ καταστροφῇ καὶ λαβῆσαι τὸ καρπὸ αὐτῆς ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον.

7. Καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν καὶ ἔκβαψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοὺς περιζώματα.

8. Καὶ ἤκουσαν τὴν Φωνὴν Κυρίου τῷ θῷ περιπατῶντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν καὶ ἐκρύβησαν ὅ τε Ἀδάμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῶ ἀπὸ προσώπου Κυρίου τῷ

Θεῷ ἐν μέσῳ τῷ ξύλου τῆ παραδείσου.

9. Καὶ ἐκάλεσε Κύριος ὁ Θεός τὸν Ἀδάμ, καὶ ἔπεν αὐτῷ· Ἀδάμ πῶ εἶ;

10. Καὶ ἔπεν αὐτῷ τὴν Φωνὴν συγκατα (περιπατῶντος) ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐφοβήθη, ὅτι γυμνὸς εἰμι, καὶ ἐκρύβην.

11. Καὶ ἔπεν αὐτῷ· Τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ, εἰ μὴ ἀπὸ τῷ ξύλου, ἐ ἐντειλάμην σοι τότε μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες;

12. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδάμ· ἡ γυνὴ ἦν ἔδωκε μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τῷ ξύλῳ, καὶ ἔφαγον.

13. Καὶ ἔπεν ὁ Κύριος ὁ Θεός τῇ γυναίκί· τί τῷτο ἐποίησας; Καὶ ἔπεν ἡ γυνὴ· ὁ ὅφρις ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον.

14. Καὶ ἔπεν Κύριος ὁ Θεός τῷ ὅφρι· ὅτι ἐποίησας τῷτο, ἐγκατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων (τῶν ἐπὶ) τῆς γῆς ἐπὶ τῷ σῆθαι σε καὶ τῇ καλλῇ πορείᾳ, καὶ γὰρ φαγίμα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

15. Καὶ ἔχθραν θῆνω ἀνὰ μέσον σε καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικός, καὶ ἀνὰ μέσον τῷ σπέρματός σε καὶ ἀνὰ μέσον τῷ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός σε τηρήσει, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτὴν πλῆρως.

16. Καὶ τῇ γυναίκί ἔπεν· πληθύνου πληθύνου τὰς λύπας σου καὶ τὸν συναγμόν σου, ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα καὶ πρὸς τὸν κόσμον σου καὶ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτοὶ σε κυριεύσει.

17. Τῷ δὲ Ἀδάμ ἔπεν ὅτι ἤκουσας

A 3

τῆς

CAP. III. v. 2. ἀπὸ παντὸς ξύλου) ἀπὸ παντὸς τῷ ξύλῳ. ibid. φαγίμα) φαγίμα, ut emendavit Cl. Grabe. v. 3. (ἀπὸ δὲ καρποῦ) ἀπὸ δὲ τῷ καρποῦ. v. 5. ὅτι ἐν ἡ ὅν ἡμέραι) ὅτι ἐν ἡ ὅν ἡμέραι. ibid. φάγεσθε) φάγετε. v. 6. λαβῆσαι τῷ κ.) λαβῆσαι ἀπὸ τῷ κ. v. 8. τὴν Φωνὴν) τῇ Φωνῇ. v. 10. τὴν Φωνὴν) τῇ Φωνῇ. v. 11. καὶ ἔπεν αὐτῷ) Τί) καὶ ἔπεν αὐτῷ ὁ Θεός Τί.

τῆς Φωγῆς τῆς γυναικὸς σὺ, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, ὃ ἐντειλαμένη σοι τότε μόνῃ μὴ Φαγῶν ἀπ' αὐτῆς, (ἔφαγες,) ἐπικαταράσας ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σὺ ἐν λύκαις Φωγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

18. Ἀκάνθας καὶ τρέβλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ Φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ αἰγρῶ.

19. Ἐν ἰδῶντι τῷ προσώπῳ σου Φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ὥς τὸ ἀποστρέψαι σὲ εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι γῆ ἔσ', καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδάμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτῆς, Ζωή, ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζῴωνται.

21. Καὶ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδάμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας ἀφ' ὧν, καὶ ἐνδύσεν αὐτάς.

22. Καὶ ἔπειν Χ Κύριος ὁ Θεός· ἰδοὺ Ἀδάμ γέγονεν ὡς ὅς ἐξ ἡμῶν, τὸ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν. Καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα Χ αὐτῶν, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ Φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη.

24. Καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἀδάμ, καὶ κατέκλυσεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου Χερσβὼν τῆς τρυφῆς· καὶ ἔταξε τὰ Χερσβὼν καὶ τὴν Φλογίην· βομβάισαν τὴν σφομμένην, φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

Α Δάμ δὲ ἔγνω Εὐαν τὴν γυναῖκα αὐτῆς καὶ συνέλαβε, καὶ ἔτεκε τὸν Κάιν. Καὶ ἔπειν ἐκτεταμένην ἀνδρῶπων διὰ τὸ θεῖ.

2. Καὶ προσέθηκε τεκὸν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς, τὸν Ἀβελ. Καὶ ἐγένετο Ἀβελ πειμὴν προβάτων· Κάιν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν.

3. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, ἔργηκε Κάιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ Κυρίῳ.

4. καὶ Ἀβελ ἤργηκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν σφάτων αὐτῶν. Καὶ ἐπίδον ὁ Θεὸς ἐπὶ Ἀβελ καὶ ἐπὶ τοῖς θύροις αὐτοῦ.

5. ἐπὶ δὲ Κάιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ ἔ προσέχε. Καὶ ἐλύπησε τὸν Κάιν λίαν, καὶ συνέπεσε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ.

6. Καὶ ἔπειν Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Κάιν. ἦα τί περίλυπος ἐγένετο, καὶ ἦα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου;

7. Οὐκ ἴδον ὁρθῶς προσενέγκης, ὁρῶντες δὲ μὴ διέλης, ἡμαρτες; πόνυχασον πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἀφῆεις αὐτῆ.

8. Καὶ ἔπειν Κάιν πρὸς Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸ δέλωμα ἐν τῷ πεδίῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὄναι αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἀνέστη Κάιν ἐπὶ Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτετεν αὐτόν.

9. Καὶ ἔπειν ὁ Θεὸς πρὸς Κάιν πῶς ἔστιν

γ. 20. τῆς γυναικὸς) τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. Ibid. ὅτι αὕτη μήτηρ) ὅτι μήτηρ. γ. 22. Κύριος ὁ Θεός) ὁ Θεός. Ibid. τὴν χεῖρα) τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Ibid. λάβῃ τῶν) λάβῃ ἀπὸ τῶν. γ. 24. Χερσβὼν) Χερσβὼν. CAP. IV. γ. 1. καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκε) καὶ συλλαβὴν ἔτεκε. γ. 4. ἰδοὺ) ἰδοὺ. γ. 5. ἰδοὺ) ἰδοὺ τὸν Κάιν) ἰδοὺ τὸν Κάιν. Ibid. τὸ προσώπῳ) C. γ. addit. αὐτοῦ. γ. 8. καὶ αὐτοῦ), αὐτοῦ. γ. 9. ὅτι ὁ Θεός) ὅτι Κύριος ὁ Θεός.

ἔσαν Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου ; Ὁ δὲ ἔπεν ὁ γινώσκω· μὴ φύλαξ τὴν ἀδελφὴν μου εἰμὶ ἐγώ ;

10. Καὶ ἔπεν ὁ Θεός· τί ἐποίησας ; φωνὴ αἱματος τῆ ἀδελφῆ σου βοᾷ πρὸς με ἐκ τῆς γῆς.

ἐπὶ 11. Καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ εἶ τῆς γῆς, ἣ ἔσχατο τὸ ζῶμα αὐτῆς, διζαῖσθαι τὸ αἷμα τῆ ἀδελφῆ σου ἐκ τῆς χειρὸς σου.

ἐστὶ 12. Ἦν ἐργά τὴν γῆν, καὶ οὐ προδήσει τὴν ἰχθὺν αὐτῆς δούναί σου ζῆνον καὶ τρέμων ἔσθ' ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπε Καὶν πρὸς τὸν Κύριον· μεῖζον ἢ αἷτίαι με τὴν ἀφειδήναι (με).

ἐκβαλεῖς 14. εἰ ἡβώλλαι με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῆ προσώπου σου κρηθίσομαι, καὶ ἔσομαι ζῆνον καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔσαι, πᾶς ὁ εὗρισκον με, ἀποκτενεῖ με.

15. Καὶ ἔπεν αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός· ὅχι οὕτως· πᾶς ὁ ἀποκτείνων Καὶν, ἐπὶ αἰ ἐκδικαίμενα παραλύσει. Καὶ ἔδετο Κύριος ὁ Θεός σημείον τῷ Καὶν, τὴν μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντας τὸν εὗρισκοντας αὐτόν.

16. Ἐξῆλθε δὲ Καὶν ἀπὸ προσώπου τῆ Σεθ, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Ναὼ κατέ· Ἐδμ· ναντι Τῆν.

17. Καὶ ἔργω Καὶν τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ συλλαβῶσα ἔτεκε τὸν Ἑνώχ· καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν, καὶ ἐπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς υἱᾶς αὐτῆς, Ἑνώχ.

18. Ἐγενήθη δὲ τῷ Ἑνῶχ Γαιδαὸ καὶ Γαιδαὸ ἐγέννησε τὸν Μαίηλ· καὶ Μαίηλ

ἐγέννησε τὸν Μαθουσαίλα· καὶ Μαθουσαίλα ἐγέννησε τὸν Λάμεχ.

19. Καὶ ἔλαβεν αὐτῷ Λάμεχ δύο γυναῖκας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἄδα· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Σελλά.

20. Καὶ ἔτεκεν Ἄδα τὸν Ἰαβὴλ· ἔτος ἦν ὁ πατήρ οἰκοντῶν ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφον.

21. Καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, Ἰσαὰλ· ἔτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν.

22. Σελλά δὲ ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν Θόβελ· καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκοῦς χαλκῆ καὶ σιδήρου· ἀδελφῇ δὲ Θόβελ, Νοεμὰ.

23. Εἶπε δὲ Λάμεχ ταῖς αὐτῆς γυναῖκιν, Ἄδα καὶ Σελλά· αἰνέσατέ με τῆς φωνῆς γυναῖκες Λάμεχ, ἐνωτίσασθέ με τοὺς λόγους· ὅτι ἀνδρὰς ἀπέκτεινας εἰς τρεῖς· μοί, καὶ νεανίσκον εἰς μίαν· πα ἔμοι.

24. ὅτι ἐπὶ αἰκίς ἐκδεδίκησαι ἐκ Καὶν, ἐκ δὲ Λάμεχ ἐδομηκανταίς ἐπὶ αἰ.

25. Ἔργω δὲ Ἄδαμ ἔσαν τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ συλλαβῶσα, ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτῆς Σεθ, λέγοντας· ἐξανάστη γὰρ μοι ὁ Θεός σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Ἄβελ, ὃν ἀπέκτεινε Καὶν.

26. Καὶ τῷ Σεθ ἐγένετο υἱός· ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἑνῶς. Οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα Κυρίου τῷ Σεθ.

ΚΕΦ.

v. 9. ὁ δὲ ἔπεν ὁ Θεός· τί ἐποίησας. v. 10. καὶ ἔπεν ὁ Θεός· τί ἐποίησας) καὶ ἔπεν κύριος τί ἐποίησας. v. 11. καὶ τῆς γῆς) ἀπὸ τῆς γῆς. v. 12. ἐστὶν. v. 13. πρὸς τὸν κύριον) πρὸς κύριον τὸν Θεόν. v. 14. ἡβώλλαι) ἡβώλλαι. referenda haec ad diversa scribendi rationem. v. 15. ὅχι ὅτι) οὐχ ὅτι. v. 18. ἐγενήθη) ἐγενήθη, & haec diversa scriptura. ibid. Μαίηλ) Μαλληλ. bis occurrit hoc. v. 20. Ἰαβὴλ) Ἰαβὴλ. ibid. ἔτος ἦν ὁ πατήρ) ἔτος ἦν ὁ πατήρ. v. 21. διζαῖσθαι καὶ αὐτῶν) διζαῖσθαι καὶ αὐτῶν.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΑΤΗ Η ΒΙΒΛΟΣ ΓΥΝΩΣΕΩΣ ΑΝΘΡΩ-
ΠΩΝ, ἥ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ Θεὸς
τὸν Ἀδὰμ κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίη-
σεν αὐτόν·

2. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς·
καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπώνεμασε
τὸ ὄνομα αὐτῶν Ἀδὰμ, ἥ ἡμέρα ἐποίη-
σεν αὐτούς.

3. Ἔζησε δὲ Ἀδὰμ διακόςια καὶ τριά-
κοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε κατὰ τὴν εἰ-
κόαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ,
καὶ ἐπώνεμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σὴθ·

4. ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ μετὰ
τὸ γεννησθαι αὐτὸν τὸν Σὴθ, ἐπιακόσια
ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας.

5. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ
αἷς ἔζησεν, ἐνιακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη,
καὶ ἀπέθανεν.

6. Ἔζησε δὲ Σὴθ διακόςια καὶ πέντε
ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἑνὼς·

7. καὶ ἔζησε Σὴθ μετὰ τὸ γεννησθαι
αὐτὸν τὸν Ἑνὼς, ἐπιακόσια Χ' ἔτη καὶ
ἐπλά ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυ-
γατέρας·

8. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Σὴθ
ἐνιακόσια Χ' ἔτη καὶ ὀσδεκα ἔτη, καὶ
ἀπέθανεν.

9. Καὶ ἔζησεν Ἑνὼς ἑκατὸν ἐνεήκον-
τα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνῶν.

10. καὶ ἔζησεν Ἑνὼς μετὰ τὸ γεννη-
σαι αὐτὸν τὸν Καϊνῶν, ἐπιακόσια Χ' ἔτη
καὶ δεκαπέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς
καὶ θυγατέρας·

11. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἑνὼς
ἐνιακόσια καὶ πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

12. Καὶ ἔζησε Καϊνῶν ἑκατὸν ἐβδομή-
κοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Μαλελεὴλ·

13. καὶ ἔζησε Καϊνῶν μετὰ τὸ γεννη-
σαι αὐτὸν τὸν Μαλελεὴλ, ἐπιακόσια
Χ' ἔτη καὶ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ ἐγέν-
νησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας·

14. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι
Καϊνῶν ἐνιακόσια Χ' ἔτη καὶ δέκα ἔτη,
καὶ ἀπέθανεν.

15. Καὶ ἔζησε Μαλελεὴλ ἑκατὸν καὶ
ἔξηκονταπέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν
Ἰάφεθ·

16. καὶ ἔζησε Μαλελεὴλ μετὰ τὸ
γεννησθαι αὐτὸν τὸν Ἰάφεθ, ἐπιακόσια καὶ
τετράκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ
θυγατέρας.

17. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μα-
λελεὴλ ὀκτακόσια καὶ ἐνεήκονταπέντε
ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

18. Καὶ ἔζησε Ἰάφεθ ἑκατὸν καὶ ἔξη· Ἰάφεθ
κονταδύο ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἑνῶχ·

19. καὶ ἔζησεν Ἰάφεθ μετὰ τὸ γεννησθαι
αὐτὸν τὸν Ἑνῶχ, ὀκτακόσια ἔτη, καὶ
ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας·

20. καὶ

CAP. V. v. 2. τὸ ὄνομα αὐτοῦ) τὸ ὄνομα αὐτοῦ. v. 3. διακόςια καὶ τριάκοντα) τριάκοντα καὶ δε-
κάς. hoc modo per totum caput invertit numerorum ordinem. ibid. εἰδὼς) ἰδὼν.
v. 4. Ἀδὰμ μετὰ τὴν) Ἀδὰμ, αἷς ἔζησε μετὰ τὴν. ibid. ἐπιακόσια ἔτη) ἔτη ἐπιακόσιων. v. 5. ἔτη καὶ
τριάκοντα) τριάκ. καὶ ἑκατὴν. v. 6. ἑκατὴν καὶ πέντε) πέντε καὶ ἑκατὴν. v. 7. ἔτη καὶ ἑκατὴν) ἑκατὴν
ἔτη καὶ ἑκατὴν. v. 8. ἐνιακόσια καὶ δέκα ἔτη) ὀσδεκα καὶ ἑκατὴν. v. 9. ἑκατὸν ἑκατὴν. v. 10. ἑκατὴν καὶ
δύο καὶ ἑκατὴν. v. 11. ἑκατὴν καὶ πέντε ἔτη) πέντε καὶ ἑκατὴν. v. 12. ἑκατὴν. v. 13. ἑκατὴν καὶ τεσσα-
ράκοντα) τεσσαρ. καὶ ἑκατὴν. v. 14. ἑκατὴν καὶ δέκα ἔτη) δέκα ἔτη καὶ ἑκατὴν. v. 15. ἑκατὸν καὶ ἔξηκονταπέντε) πέντε καὶ ἔξη-
κοντα καὶ ἑκατὸν. v. 16. ἐπιακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη) ἔτη τριάκ. καὶ ἑκατὴν. v. 17. ὀκτακ. καὶ
ἐνεήκονταπέντε ἔτη) ἔτη πέντε, καὶ ἑκατὴν καὶ ὀκτακ. v. 18. Ἰάφεθ) Ἰάφεθ, ut etiam legit. Cod.
Alex. v. 19. ibid. ἑκατὴν καὶ ἔξη. δύο ἔτη) δύο καὶ ἔξη. ἔτη καὶ ἑκατὴν.

20. καὶ ἐγένοντο πάσαι αἱ ἡμέραι Ἰάφεδ ἱνακώσια καὶ ἐξηκονταδύο ἔτη, καὶ ἀπέθανε.

21. Καὶ ἔζησεν Ἐνώχ ἑκατὸν καὶ ἐξηκονταπέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσαλά·

22. εὐφράσθη δὲ Ἐνώχ τῷ Θεῷ μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Μαθουσαλά, διακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας·

23. καὶ ἐγένοντο πάσαι αἱ ἡμέραι Ἐνώχ τριακόσια ἐξηκονταπέντε ἔτη·

24. καὶ εὐφράσθησεν Ἐνώχ τῷ Θεῷ, καὶ ὃς ἤγαγε αὐτόν, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός.

25. Καὶ ἔζησε Μαθουσαλά ἑκατὸν καὶ ὀγδοηκονταεπὶ ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Λάμεχ·

26. καὶ ἔζησε Μαθουσαλά μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Λάμεχ, ἐπικατόσια καὶ ὀγδοηκονταδύο ἔτη, καὶ ἐγεννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας·

27. καὶ ἐγένοντο πάσαι αἱ ἡμέραι Μαθουσαλά ὡς ἔζησεν, ἱνακώσια καὶ ἐξηκονταεννέα ἔτη, καὶ ἀπέθανε.

28. Καὶ ἔζησε Λάμεχ ἑκατὸν ὀγδοηκονταεπὶ ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱόν.

29. Καὶ ἐκωλόμισε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νῶε, λέγων· ἔτος διακαταύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κατηρασάτο Κύριος ὁ Θεός.

Tom. I.

v. 20. Ἰνακ. καὶ Ἰφκ. δύν.) δύο καὶ Ἰφκ. καὶ Ἰνακ. v. 21. ἑκατ. καὶ Ἰφκ. πέντε) πέντε καὶ Ἰφκ. καὶ ἑκατ. v. 23. τριακ. Ἰφκ. πέντε) πέντε καὶ Ἰφκ. καὶ τριακ. v. 24. εὐφράσθη, δύν.) εὐφράσθη. v. 25. ἑκατ. καὶ ὀγδ. ἰσάδ ἴτα) ἰσάδ ἴτα καὶ Ἰφκ. πέντε καὶ ἑκατ. v. 26. ἰσάκ. καὶ ὀγδοηκονταδύο) δύο καὶ ὀγδοηκονταδύο. v. 27. Ἰνακ. καὶ Ἰφκ. ἑν.) ἑν. καὶ Ἰφκ. καὶ Ἰνακ. v. 28. ἑκατ. ὀγδ. ἰσάδ.) ἰσάδ καὶ ὀγδ. καὶ ἑκατ. v. 30. Ἰφκ. πέντε) Ἰφκ. πέντε καὶ πέντε. v. 32. ab hoc versu in Ed. Rom. incipit. Cap. 6. ibid. Ἰφκ. Νῶε τρεῖς) Ἰφκ. τρεῖς. ibid. τὸν Χάφ) τὸν Χάμ. CAP. VI. v. 1. γένεθαι) γένεθαι. ibid. ἱγνέθσαι) ἱγνέθσαι. v. 2. αἱ ἀγγελοι τῷ Θεῷ) οἱ αἱ ἀγγελοι τῷ Θεῷ. v. 4. ἑκατ. αὐτῶν) αὐτῶν.

30. Καὶ ἔζησε Λάμεχ μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Νῶε, πεντακόσια καὶ ἐξηκονταπέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας·

31. καὶ ἐγένοντο πάσαι αἱ ἡμέραι Λάμεχ ἐπικατόσια καὶ πεντηκονταεπὶ ἔτη, καὶ ἀπέθανε.

32. Καὶ ἦν Νῶε τῶν πεντακοσίων, καὶ ἐγέννησεν Νῶε τρεῖς υἱούς, τὸν Σήμ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰάφεθ.

Χάφ

ΚΕΦ. ς'. VI.

ΚΑΙ ἐγέντο ἡνίκα πρᾶξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρας ἐγενήθησαν αὐτοῖς,

2. ἰδόντες δὲ οἱ ἄγγελοι τῷ Θεῷ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλὰ εἶσαν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο.

3. Καὶ ἔπε Κύριος ὁ Θεός· εἴ μή καταμείνῃ τὸ πνεῦμά με ἐν τοῖς ἀνθρώποις τίτους εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εὖναι αὐτοὺς σάρκας· ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν ἔκκοιν ἔτη.

4. Οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις· καὶ μετ' ἐκείνου, ὡς ἂν εἰσπορεύοντο οἱ υἱοὶ τῷ Θεῷ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγενώσθαι αὐτοῖς, ἐκείνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.

B

ς. ἰδὼν

v. 20. Ἰνακ. καὶ Ἰφκ. δύν.) δύο καὶ Ἰφκ. καὶ Ἰνακ. v. 21. ἑκατ. καὶ Ἰφκ. πέντε) πέντε καὶ Ἰφκ. καὶ ἑκατ. v. 23. τριακ. Ἰφκ. πέντε) πέντε καὶ Ἰφκ. καὶ τριακ. v. 24. εὐφράσθη, δύν.) εὐφράσθη. v. 25. ἑκατ. καὶ ὀγδ. ἰσάδ ἴτα) ἰσάδ ἴτα καὶ Ἰφκ. πέντε καὶ ἑκατ. v. 26. ἰσάκ. καὶ ὀγδοηκονταδύο) δύο καὶ ὀγδοηκονταδύο. v. 27. Ἰνακ. καὶ Ἰφκ. ἑν.) ἑν. καὶ Ἰφκ. καὶ Ἰνακ. v. 28. ἑκατ. ὀγδ. ἰσάδ.) ἰσάδ καὶ ὀγδ. καὶ ἑκατ. v. 30. Ἰφκ. πέντε) Ἰφκ. πέντε καὶ πέντε. v. 32. ab hoc versu in Ed. Rom. incipit. Cap. 6. ibid. Ἰφκ. Νῶε τρεῖς) Ἰφκ. τρεῖς. ibid. τὸν Χάφ) τὸν Χάμ. CAP. VI. v. 1. γένεθαι) γένεθαι. ibid. ἱγνέθσαι) ἱγνέθσαι. v. 2. αἱ ἀγγελοι τῷ Θεῷ) οἱ αἱ ἀγγελοι τῷ Θεῷ. v. 4. ἑκατ. αὐτῶν) αὐτῶν.

9. Ἰδὼν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὸ ποιεῖν πᾶσας τὰς ἡμέρας,

6. καὶ ἐνθυμήθη ὁ Θεὸς ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διανοήθη.

7. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ὡς κίηνες, καὶ ἀπὸ ἐρπετῶν ὡς τῶν πετεινῶν τῶ ἐρανοῦ· ὅτι ἐθυμάσθην ὅτι ἐποίησα αὐτούς.

8. Νῶε δὲ εὗρε χάριν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

9. Αὐταὶ δὲ αἱ γενέσεις Νῶε· Νῶε ἄνθρωπος δικαίος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενέσει αὐτοῦ, τῷ Θεῷ εὐηρέτησε Νῶε.

10. Ἐγέννησε δὲ Νῶε τρεῖς υἱούς, τὸν Χαίφ Σήμ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰάφεθ.

11. Ἐφθάρθη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας.

12. Καὶ ἰδὼν Κύριος ὁ Θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρμένη· ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἦκει ἐναντίον μου, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτούς καὶ τὴν γῆν.

14. Ποίησον σοὶ σευατῶν κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων νοστίας ποιήσεις τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφαλτῷ.

15. Καὶ οὗτως ποιήσεις τὴν κιβωτόν· τριακοντὶν πηχέων τὸ μήκος τῆς κιβω-

τῆς, καὶ πενήκοντα πῆχεων τὸ πλάτος, καὶ τριακοντα πηχέων τὸ ὕψος αὐτῆς.

16. Ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτόν, καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἀνωθεν, τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτῆς ποιήσεις ἐκ πλαγίας· κατὰ γαίαν διέροφαι καὶ τριώροφαι ποιήσεις αὐτήν.

17. Ἐγὼ δὲ ἰδὼ ἐπάγω τὸν κατακλυσμόν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθάραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστιν ἐν αὐτῇ πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τῶ ἐρανοῦ· καὶ ὅσα ἐὰν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει.

18. Καὶ τήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς σε· εἰσλευσὴ δὲ εἰς τὴν κιβωτόν σου καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνὴ σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ.

19. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κηλῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκός, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν, ὡς τριῶς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἑστίαι.

20. Ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν κηλῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσλεύσονται πρὸς σε, τριῶς μετὰ σοῦ, ἄρσεν καὶ θῆλυ.

21. Σὺ δὲ λήψῃ σεαυτῶν ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων ἀν' ἐδεῶδε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτόν, καὶ ἔσται σοι καὶ ἐκείνοις Φαγεῖν.

22. Καὶ

γ. 9. καὶ τῶν πετεινῶν. καὶ τῶν πετεινῶν. ibid. ἐθυμάσθην. ἐνθυμάσθην. γ. 9. ἐν τῇ γενέσει. ἐν τῇ γενεῇ. γ. 10. τὸν Χαίφ. τὸν Χάμ. γ. 12. ἰδοὺ ὡς ἐστὶν. ἰδοὺ. γ. 13. ἀπὸ ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε. ὡς πρὸς Νῶε. γ. 15. οὕτως. οὕτως. γ. 17. ἐν ᾗ ἐστὶ ἐν αὐτῇ. ἐν ᾗ ἐστὶ ἐν. ibid. οὕτως. ὡς ἐστὶν. γ. 18. πρὸς σε. μετὰ σοῦ.

22. Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός, ὅτως ἐποίησε.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΚΑὶ ἔπειτα Κύριος ὁ Θεός πρὸς Νῶε ἐπέπεσε διὰ τὴν κιβωτὸν, ὅτι σὲ ἔβλεπον ὡς καὶ ἐννοεῖται ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μη καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ.

3. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν ἁγίων τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν μη καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, διατρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

4. Ἐτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ, ἐγὼ ἐπάγω ὑμῶν ἐπὶ τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, καὶ ἐξαλείψω πᾶν τὸ ἀνάστημα ὃ ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

5. Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός.

6. Νῶε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ κατακλυσμός ἦν ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Εἰσῆλθε δὲ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν, διὰ τὸ ὕδαρ τὸ κατακλυσμῷ.

8. (Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν), καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν

κτηνῶν τῶν μη καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἱερπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς

9. δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, ἄρσεν καὶ θῆλυ, κατὰ ἐντεῖλμα τοῦ αὐτοῦ ὁ Θεός.

10. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τὸ ὕδαρ τὸ κατακλυσμῷ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

11. Ἐν τῷ ἑξακοσισμῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τῷ Νῶε, τὸ δευτέρου μηνός, ἐξέβηκα τὸν μηνός, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξέβηκα πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς αἰῶσσοῦ, καὶ οἱ καταράσονται τὸ ἕρπον ἡνεόχθησαν

12. καὶ ἐγένετο ὁ ὑετός ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

13. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθε Νῶε, Σὴμ, Χαμ, Ἰάφεθ, υἱοὶ Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ Νῶε, καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν.

14. καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἱερπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πᾶν πετεινὸν κατὰ γένος αὐτῶ

15. εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀπὸ πάσης σαρκὸς ἐν ᾗ ἐστὶ πνεῦμα ζωῆς

16. καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθε, κατὰ ἐντεῖλμα τοῦ Θεοῦ τῷ Νῶε· καὶ ἐκλείσθη Κύριος ὁ Θεός τὴν κιβωτὸν ἐξῶθεν αὐτοῦ.

B2

17. Καὶ

CAP. VII. v. 1. (ἴδον) ἄθεν. v. 4. τῆς γῆς) πάσης τῆς γῆς. v. 8. εἰς τὴν κιβωτὸν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μη καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτ. τῶν καθ., καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἱερπετῶν ἐπὶ τῆς γῆς. v. 9. ἱερ. αὐτῶ ὁ Θεός) ἱερ. ὁ Θεὸς τῷ Νῶε. v. 11. καταράσονται) κατακλῆσται. v. 13. υἱοὶ Νῶε) οἱ υἱοὶ Νῶε. v. 14. πν. πν. κατὰ γένος) πᾶν ὅσον κατὰ γένος αὐτῶ.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

17. Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαρᾶκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαρᾶκοντα νύκτας (ἐπὶ τῆς γῆς), καὶ πληθύνθη τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπῆρε τὴν κιβωτὸν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς·

18. καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνετο σφοδρῶς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τῷ ὕδατος.

19. Τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφοδρῶς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπικάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ, ἃ ἦν ὑποκάτω τῷ ἔραυνῳ·

20. δεκαπέντε πῆχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ.

21. Καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς, τῶν πετευνῶν καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν θηρίων, καὶ πᾶν ἔρπετον κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς αἰνθροπος·

22. καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς ὅς ἦν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπέθανε.

23. Καὶ ἐξήλειψε πᾶν τὸ αἰνάνημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπῳ (πάσης) τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἔρπετων καὶ τῶν πετευνῶν τῷ ἔραυνῳ, καὶ ἐξηλεῖφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ κατελείφθη μόνος Νῶε, καὶ οἱ μετ' αὐτῆς ἐν τῇ κιβωτῷ.

24. Καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὼν πεντήκοντα.

ΚΑΙ ἐνόησεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε, καὶ πάντων τῶν θηρίων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν ἔρπετων, ὅσα ἦν μετ' αὐτῆς ἐν τῇ κιβωτῷ· καὶ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασε τὸ ὕδωρ.

2. Καὶ ἐκαλύφθη αἱ πηγαὶ τῆς ἀ-ἀπκαυ-
δύσου, καὶ οἱ καταράκται τῷ ἔραυνῳ, λυφθη-
καὶ συνεχίσθη ὁ ὕετος ἀπὸ τῷ ἔραυνῳ· σαν

3. καὶ ἐνεβόη τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς ἐνεβόη τὸ ὕδωρ καὶ ἤλαττονετο μετὰ πενήκοντα καὶ ἑκατὼν ἡμέρας.

4. Καὶ ἐκαθίσεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἑβδόμη καὶ εἰκάδι τῷ μηνός, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀραράτ.

5. Τὸ δὲ ὕδωρ πορευόμενον ἤλαττοι-
το ὥς τῷ δεκάτῳ μηνός· ἐν δὲ τῷ ἐκατῷ ἐνδεκά-
μηνι, τῇ πρώτῃ τῷ μηνός, ὤφθησαν αἱ τῷ
κεφαλῇ τῶν ὀρίων.

6. Καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαρᾶκοντα ἡμέρας ἠνέωξε Νῶε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτῆς ἣν ἵκοιτο, καὶ ἀπέβη τὸν κόρακα, (τῷ ἰδεῖν εἰ κεκόπανε τὸ ὕδωρ).

7. καὶ ἐξελθὼν, ἔχ' ὑπέστρεψεν ὥς τῷ ἔρησαν θῆραι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

8. Καὶ ἀπέστειλε τὴν περισσεύον ὀπίσω αὐτῆς, ἰδεῖν εἰ κεκόπανε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

9. καὶ

V. 17. ὁ κατακλ. ἐπὶ τῇ γῇ τῆς. ὁ κατακλ. τῆς. ibid. ἐπληθύνθη) ἐπεπληθύνθη. V. 19. ἐφί-
φη σφοδρῶς) ἐφίλη σφοδρῶς. ibid. ἐπικάλυψε) ἐκαλύψε. V. 20. δεκαπέντε) πενήκοντα. ibid.
ἐπάνω) ἐπὶ. V. 21. πᾶς ἐπὶ τῇ) πᾶς ἐπὶ τῇ. V. 23. αἰεὶς τῇ γῇ) τῇ γῇ. ibid. ἐξελεῖ-
φθη) ἐξηλεῖφθη. CAP. VIII. V. 1. ἐνέβη) ἀνέβη. ibid. τῶν ἔρπετων, ὅσα) τῶν ἔρ-
πετων τῶν ἔρπετων, ὅσα. V. 2. ἐκαλύφθησαν) ἐκαλύφθησαν. ibid. καταράκται) καταράκται.
V. 3. ἀπὸ τῆς γῆς. - μετὰ) ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἤλαττονετο τὸ ὕδωρ μετὰ. V. 5. τὸ δὲ ὕδωρ
πορευόμενον ἤλαττ'. ibid. ἐν δὲ τῷ ἐκατῷ) καὶ ἐν τῷ ἐκατῷ. V. 6. UNCIS
habetur in Edit. Rom. V. 7. ἐχ' ὑπέστρεψεν) ἐκ αὐτῆς.

9. καὶ ἔχ' εὐροῦσα ἡ περιτερά ἀνά-
καινον τὰς ποσὶν αὐτῆς, ἀνέβρεψε
πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κλωτὸν, ὅτι ὕδαρ
ἦν ἐπὶ παντὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς.
Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτῆ, ἔλαβεν
αὐτὴν, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἑαυ-
τὸν εἰς τὴν κλωτὸν.

10. Καὶ ἐπυχῶν ἔτι ἡμέρας ἑπτά
ἑτερας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περι-
τεράν ἐκ τῆς κλωτῆς.

11. καὶ ἀνέβρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ περι-
τερά τὸ πρὸς ἰσπείραν, καὶ ἔχ'ε φύλλον
ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς· καὶ
ἔγνω Νῶε ὅτι κακόπαια τὸ ὕδαρ ἀπὸ
τῆς γῆς.

12. Καὶ ἐπυχῶν ἔτι ἡμέρας ἑπτά
ἑτερας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιτε-
ράν, καὶ ἡ προσέειπε τῇ ἐπιστρέφειν
πρὸς αὐτὸν ἔτι.

13. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνὶ καὶ ἐξακο-
σιοτῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τῷ Νῶε, τῷ μνηός
τῷ πρώτῃ, μὰ τῷ μνηός ἐξέλειπε τὸ
ὕδαρ ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἀπεκαίλυνε
Νῶε τὴν στήν τῆς κλωτῆς, καὶ ἶδεν
ὅτι ἐξέλειπε τὸ ὕδαρ ἀπὸ προσώπου τῆς
γῆς.

14. Ἐν δὲ τῷ μνηὶ τῷ δευτέρῳ, ἐβ-
δόμη καὶ εἰκάδι τῷ μνηός ἐξηρανθή ἡ γῆ.

15. Καὶ ἔπει Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Νῶε,
λέγων·

16. ἔξελθε ἐκ τῆς κλωτῆς σὺ, καὶ

ἡ γυνὴ σὺ, καὶ οἱ υἱοί σὺ, καὶ αἱ γυναῖ-
κες τῶν υἱῶν σὺ μετὰ σὺ,

17. καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ
μετὰ σὺ, καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετε-
ρῶν ὥς κτηνῶν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινῶ-
μενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σὺ·
καὶ αὐθάδε καὶ πληθύνεθε ἐπὶ τῆς
γῆς, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν.

18. Καὶ ἐξῆλθε Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ αὐ-
τῆ, καὶ οἱ υἱοί αὐτῆς, καὶ αἱ γυναῖκες
τῶν υἱῶν αὐτῆς μετ' αὐτῆς·

19. καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πᾶν
τὰ τὰ κτήνη, καὶ πᾶν πετεινόν, καὶ πᾶν
ἑρπετὸν κινῶμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γέ-
νος αὐτῶν, ἐξῆλθον ἐκ τῆς κλωτῆς.

20. Καὶ αἰκοδόμησε Νῶε θυσιαστήριον
τῷ Κυρίῳ· καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν
κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ πάντων
τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήγα-
γεν ὁλοκαύρῳσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

21. Καὶ ἀσφράνθη Κύριος ὁ Θεὸς ὁσμὴν
εὐωδίας, καὶ ἔπει Κύριος ὁ Θεὸς
διανοήθει· ἡ προθήσω ἐστὶ τὸ καταρά-
σασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώ-
πων, ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τῶ ἀνθρώ-
που ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ ποτήρα ἐκ νεότητος
αὐτοῦ· ἡ προθήσω οὖν ἐστὶ πατάσσει πα-
σαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα.

22. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς
σπέρμα καὶ θερισμός, ψυχὸς καὶ καύ-
μα, θίρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν καὶ νύκτα
ἡ καταπαύσουσι.

B 3

ΚΕΦ.

V. 9. ἐπὶ παντὶ προσώπῳ πάσης. τ. γ.) ἐπὶ πάν το πρόσωποι τῆς γῆς. ibid. τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν χεῖρα.
V. 13. τῷ μνη. τῷ μν.) τῷ πρώτῃ μνηός. ibid. ἔξελθον.) pro ἔξελθον. bis cod. verfu. ib. τῆς
κλωτῆς καὶ τῆς κλωτῆς ἐν ἑκείνῃ, καὶ αὐτῇ. V. 14. Edit. Rom. h. v. hoc ordine legit: ἡ δὲ τῇ
δευτέρῃ μνηὶ ἐξηρανθή ἡ γῆ, ἡ βδομή καὶ εἰκάδι τῷ μνηός. V. 15. τῷ Νῶε) πρὸς νῶε. V. 17. ἔξελ-
γε μετὰ σὺ) ἔξελγε μετὰ σταντῶ. V. 20. τῷ Κυρίῳ) τῷ κυρίῳ. ibid. αὐτῇ. ὁλοκαύρῳσιν.) ἀγν. εἰς ὁλοκαύρῳ-
σιν. V. 21. ἐπὶ τῇ καταρ.) ἐπὶ καταρ. ibid. νεότητος.) Edit. Rom. adjicit. αὐτῇ.

ΚΕΦ. Θ'. ΙΧ.

ΚΑΙ κηλόγησεν ὁ Θεὸς τὸν Νῶε καὶ τὸς υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἔπεν αὐτοῖς· αὐξάνετε καὶ πληθύνετε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.

2. Καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος ἔσται ἐπὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κείμενα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης· ὑπὸ χειρὸς ὑμῶν ἔδωκα.

3. Καὶ πᾶν ἔρπυτον, ὃ ἐστὶ ζῶν, ὑμῶν ἔσται εἰς βρώσῃν· ὡς λάχνααι χόρτε· ἔδωκα ὑμῶν τὰ πάντα.

4. Πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς ἐ φάγεσθαι.

5. Καὶ γὰρ τὸ ὑμῖν ἔσται αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐκζητήσω, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό· καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου, καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου· καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ· καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τῷ ἀνθρώπῳ.

6. Ὁ ἐκχύνων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αἵμα αὐτοῦ ἐκχυθήσεται· ὅτι ἐν εἰκόني Θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον.

7. Τῆς δὲ αὐξάνετε καὶ πληθύνετε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ πληθύνετε ἐπὶ τῆς γῆς.

8. Καὶ ἔπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγων·

9. Ἔγω ἰδοὺ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῶν, καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μετ' ὑμᾶς,

10. καὶ πάση ψυχῇ ζώσῃ μετ' ὑμῶν ἀπὸ ὀρέων καὶ ἀπὸ κτηνῶν, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ὅσα μετ' ὑμῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐξεληθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ,

11. καὶ σῶσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἐν ἀποθανεῖται πάσα σὰρξ ἐτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ ἐκ ἔσται ἐτι κατακλυσμός ὕδατος, τὸ καταφθαῖραι πᾶσαν τὴν γῆν.

12. Καὶ ὅππε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· τὸτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἢ ἐστὶ μετ' ὑμῶν, εἰς γενεὰς αἰώνων·

13. τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφελῇ, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς.

14. Καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφῶν μου νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν, ὁφθαλμέσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφελῇ·

15. καὶ μενηθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἢ ἐστὶν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, καὶ ἐκ ἔσται ἐτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμόν, ὡς ἐξαλείψαι πᾶσαν σάρκα·

16. καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφελῇ, καὶ ὄψομαι τὸ μενηθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, ἢ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ ἔπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε· τὸτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἢς διεθήμην ἀνὰ

CAP. IX. v. 1. ἐκλόγησεν) ἐκλόγησεν. v. 2. ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος) ὁ τρόμος καὶ ὁ φόβος ὑμῶν. ibid. τὰ ὄντα) τὰ σπέρματα. ibid. καὶ αὐτοῦ) καὶ τοῦ αὐτοῦ. v. 3. ἔδωκα) ἔδωκα. v. 5. ἐκζητήσω, ἐκ) ἐκζητήσω. v. 7. καὶ πλὴν) καὶ πλὴν τῆς γῆς) καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. v. 9. ἐγὼ ἰδοὺ ἀνίστημι) καὶ ἰδοὺ ἰσχυρίζομαι. v. 10. ὅσα μετ' ὑμῶν) ὅσα ἐστὶν μετ' ὑμῶν. v. 11. καὶ ἐκ ἔσται) καὶ ἐκ ἔσται. v. 12. τὸτο non habet. v. 14. τόξον μου ἐν) τόξον ἐν. v. 16. ἀνὰ μέσον ὑμῶν) adjicit Editt. Rom. καὶ τῇ γῇ. ibid. καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς) καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς.

ἀνά μέσον ἑμῶ καὶ ἀνά μέσον πάσης σαρκός, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Ὅσον δὲ οἱ υἱοὶ Νῶε οἱ ἐξεληθέντες ἐκ τῆς κλοῦτῃ, Σὴμ, Χαίμ, Ἰάφεθ· Χαίμ δὲ ἦν πατὴρ Χαναάν.

19. Τρεῖς ἔτοί εἰσι· οἱ υἱοὶ Νῶε· ἀπὸ τέτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

20. Καὶ ἤρξατο Νῶε ἀϊδρωπος γεωργός γῆς, καὶ ἐφύτευσεν αἰμπελοῦνα·

21. καὶ ἔπυν ἐκ τῆ οἴης, καὶ ἔμεθύθη, καὶ ἐγμυώθη ἐν τῷ οἴῳ αὐτοῦ.

22. Καὶ εὗρε Χαίμ ὁ πατὴρ Χαναάν τὴν γύμνωσιν τῆ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξεληθὼν ἀνήγγειλε τοῖς δυσὶ ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω.

23. Καὶ λαβόντες Σὴμ καὶ Ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον, ἐπίθηκαν ἐπὶ τὰ δύο ῥῖτια αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίδοφάνως, καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τῆ πατρὸς αὐτῶν καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπίδοφάνως, καὶ τὴν γύμνωσιν τῆ πατρὸς αὐτῶν ἐκ ἴδου.

24. Ἐξηγήσα δὲ Νῶε ἀπὸ τῆ οἴης, καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος.

25. Καὶ ἔπεν· ἐπικατάρατος Χαναάν· παῖς οὐκίτης ἔσαι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

26. Καὶ ἔπεν εὐλογητός Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Σὴμ, καὶ ἔσαι Χαναάν παῖς αὐτοῦ.

27. Πλατύνει ὁ Θεὸς τῷ Ἰάφεθ, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τοῖς οἴκοις τῷ Σὴμ, καὶ γενηθήτω Χαναάν παῖς αὐτῶν.

28. Ἐξῆσε δὲ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τριακίστια πεντήκοντα ἔτη·

29. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Νῶε ἑκατόσια πενήκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

ΚΕΦ. Ι. X.

Ἄγται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νῶε, Σὴμ, Χαίμ, Ἰάφεθ· καὶ ἐγενήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

2. Ἵτιοι Ἰάφεθ· Γαμέρ, καὶ Μαωὴ, καὶ Μαδαὶ, καὶ Ἰάβαν, καὶ Ἑλισά, καὶ Θοβὶλ, καὶ Μοσὶχ, καὶ Θείρας.

3. Καὶ υἱοὶ Γαμέρ· Ἀρχαὸζ, καὶ Ῥιφαθ, καὶ Θερραμαῖ.

4. Καὶ υἱοὶ Ἰάβαν· Ἑλισά, καὶ Θάσις, Κήτιος, Ῥόδιοι.

5. Ἐκ τέτων ἀφωρίθησαν ὑἱοὶ τῶν ἔθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ἕκαστος κατὰ γλώσσαν, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

6. Ἵτιοι δὲ Χαίμ· Χῆς, καὶ Μεσραῖθ, Φεθ, καὶ Χαναάν.

7. Ἵτιοι δὲ Χῆς· Σαβοὶ καὶ Εὐϊλα, καὶ Σαβαθαῖ, καὶ Ῥεγγμαῖ, καὶ Σαβασαμαῖ. Ἵτιοι δὲ Ῥεγγμαῖ· Σαβαῖ, καὶ Δαδάν. 9α

8. Χῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Νεβερώδ ἔτος ἤρξατο ὂναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς·

9. ἔτος πῆ γίγας κυνηγὸς ἑσπέρτιον Κυρίε τῷ Θεῷ. Διὰ τούτο ἐρῶσιν· αἰς Νεβερώδ γίγας κυνηγὸς ἑσπέρτιον Κυρίε.

10. Καὶ

v. 18. Χαίμ ἦν) Χαίμ δὲ ἦν. v. 19. οἱ υἱοὶ) υἱοί. v. 23. ἐπίθηκαν) ἐπίθετο. ibid. ἐκιδρωσέν) ἐκιδρωσέν. ibid. ἴδου) ἴδου. v. 26. παῖς αὐτοῦ) παῖς οὐκίτης αὐτοῦ. v. 27. π. αὐτῶν) π. αὐτοῦ. v. 28. τριακ. πεντ. ἔτη) ἔτη τριακ. πεντ. C.A.P. X. v. 1. ἱγνέθησκ) ἱγνέθησκ. v. 2. Μαδαὶ) Μαδαί. v. 3. Θερραμαῖ) Θερραμαί. v. 4. Θάσις) Θάσις. v. 7. Ῥεγγμαῖ) Ῥεγγμαί: bis hoc vers. ibid. Σαβασαμαῖ) Σαβασαμαί.

10. Καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλῶν, καὶ Ὁρέχ, καὶ Ἀρχαδ, καὶ Χαλδῶν, ἐν τῇ γῇ Σενναάρ.

11. Ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθον Ἀσσοὺρ καὶ ὠκοδόμησε τὴν Ννευή, καὶ τὴν Ρωωὼς πόλιν, καὶ Χαλαχ,

12. καὶ τὴν Δασοὶμ ἀνὰ μέσον Ννευή καὶ ἀνὰ μέσον Χαλαχ· αὕτη ἡ πόλις ἡ μεγάλη.

13. Καὶ Μεσραὶμ ἐγέννησε τοὺς Λαδιεὶμ, καὶ τὸς Νεφθαλιμ, καὶ τὸς Λινεμετιμ, καὶ τὸς Λαβιεμ, καὶ τὸς Πατρωσανιμ,

14. καὶ τοὺς Χασμωνιμ· ἔθεν ἐξῆλθον ἐκείθεν Φυλσιμ, καὶ τοὺς Χαφορεμ.

15. Χαναάν δὲ ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον,

16. καὶ τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Ἰεβσαῖον, καὶ τὸν Ἀμορρῶσον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Εἰσαῖον, καὶ τὸν Ἀρκαῖον,

17. καὶ τὸν Ἀσενναῖον, καὶ τὸν Ἀρδῶσον, καὶ τὸν Σαμαρεαῖον, καὶ τὸν Ἀμαδί.

18. Καὶ μετὰ τὸτο δισπάρησεν αἱ φυλαὶ τῶν Χανααναίων·

19. καὶ ἐγένοντο τὰ ἔθνη Χανααναίων ἀπὸ Σιδῶνος ἕως ἰλθεῖν εἰς Γεραρά καὶ Γαζάν, ἕως ἰλθεῖν ἕως Σοδόμων καὶ Γοσσά μόφρας, Ἀδωμ καὶ Σεβώιμ, ἕως Λαπί.

20. Οὗτοι υἱοὶ Χαμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώρας αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

21. Καὶ τῷ Σὴμ ἐγενήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν Ἐβερ, ἀδελφῷ Ἰάφεθ τῷ μείζονος.

22. Ὑἱοὶ Σὴμ Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσοὺρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λουθ, καὶ Ἀρίμ.

23. Καὶ υἱοὶ Ἀράμ· Ὡς, καὶ Οὐλ, Ὡς καὶ Γαδῆρ, καὶ Μοσχ.

24. Καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε Καϊνὰμ καὶ Καϊνὰμ ἐγέννησε τὸν Σαλαῖ· Σαλαῖ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐβερ.

25. Καὶ τῷ Ἐβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοὶ ὀνομαζόμενοι τῷ ἐνὶ θυλῷ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διμερίσθη ἡ γῆ καὶ ὀνομαζόμενοι αὐτῷ ἀδελφῷ αὐτῷ, Ἰεκτὰν.

26. Ἰεκτὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑλμωδαῖδ, καὶ τὸν Σαλῆφ, καὶ τὸν Ἀσαρμωῖδ, καὶ Ἰαρεὰδ, καὶ Ὀδορβῶ, καὶ Αἰζήλ, καὶ Δεκλα,

27. καὶ Εὐλά, καὶ Ἀδωμιλ, καὶ Σαβεν,

28. καὶ Οὐφείρ, καὶ Εὐειλά, καὶ Ἰαδαῖ.

29. Πάντες ἔσσι υἱοὶ Ἰεκτὰν.

30. Καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν ἀπὸ Μασσῆ ἕως ἰλθεῖν εἰς Σωφρὰ, ἕως ἀνατολῶν.

31. Οὐ·

Υ. 10. Σενναρ) Σενναρ. Υ. 11. Ννευ) Ννευ. ibid. Ρωω) Ρωω. ib. καὶ Χαλαχ) καὶ τὴν Χαλαχ. Υ. 12. Δασο) Δασ. ibid. Ννευ) Ννευ. ib. πολ. ἡ μεγάλη) πολ. μεγάλη. Υ. 13. Νεφθαλιμ) Νεφθαλιμ. ibid. Λινεμετιμ) Λινεμετιμ. Υ. 14. ἐξῆλθον ἰλθεῖν) deest ἰλθεῖν. ibid. Χαφορεμ) Γαφορεμ. Υ. 15. πρωτότοκος) addit ἄντ. Υ. 19. ἰγένετο) ἰγένετο. ibid. Χανααν) prefigitur artic. τῶν. Υ. 21. ἐγενήθη) ἐγενήθη. Υ. 22. Αἰλὰμ) Ἐλμω. ibid. καὶ Ἀράμ) καὶ Ἀράμ, καὶ Καϊνὰμ. Υ. 23. Ὡς) Ὡς. ibid. Γαδῆρ) Γαδῆρ. Υ. 24. ἰγεν. Καϊνὰμ) ἰγεν. τὸν Καϊνὰμ: bis ita scribitur hoc nomen eod. vers. Υ. 25. Φαλῆμ) Φαλῆμ. Υ. 26. καὶ τὸν Σαλῆφ) καὶ Σαλῆφ. ibid. Ἀσαρμωῖδ) Σααρμωῖδ. ib. Ἰαρεὰδ) Ἰαρεὰ. ib. Αἰζήλ) Αἰζήλ. Υ. 27. Inferitur ab initio versus in Edit. Rom. Καὶ ἰλθ. quod Alex. MS. non habet. ibi Ἀδωμιλ) Ἀδωμιλ. ib. Σεβώ) Σεβώ. Υ. 30. Μασσῆ) Μασσῆ. ibid. Σωφρὰ) Σωφρὰ.

Σὺθ 31. Οὗτοι οἱ υἱοὶ Σὴμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

32. Αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νῶε κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ τὰ ἔθνη αὐτῶν ἀπὸ τῶν διεσπάρθων νῆσσι τῶν ἰδίων ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ ἦν πάσα ἡ γῆ χεῖλος ἐν, καὶ φωνὴ μία πάσι.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κηῶσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εὗρον πεδῖον ἐν γῇ Σενναάρ, καὶ κατήκτισαν ἐκεῖ.

3. Καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ δευτε πληθεύσωμεν πλύνθους, καὶ ἐπλήσωμεν αὐτάς πυρί, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλύνθος εἰς λίθον, καὶ ἀσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός.

4. Καὶ εἶπαν· δευτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πέλιον καὶ πύργον, ὃ ἡ κεφαλὴ ἔσται ἕως τῆ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτῶν ὄνομα, πρὸς τῷ διασπαρῆναι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ κατέβη Κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν οἰκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

6. Καὶ ἔπε Κύριος· ἰδοὺ γίνος ἐν, καὶ χεῖλος ἐν πάντων, καὶ τὸτο ἤρξαντο ποῆσαι καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἐξ αὐτῶν πάντα, ὅσα ἂν ἐπιθώπται ποῆσαι.

7. Δεῦτε, καὶ καταβάντες συγχώ-

μεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσων ἑαυτοὺς τὴν φωνὴν τῶ πλησίον.

8. Καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ προσώπων πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐπορεύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον.

9. Διὰ τὸτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ, αὐτῷ Σύγχυσις· ὅτι ἐκεῖ συνέχευε Κύριος τὰ χεῖλη πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκείθεν διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος (ὁ Θεός) ἐπὶ προσώπων πάσης τῆς γῆς.

10. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Σὴμ· Σὴμ υἱὸς ἑταῖον, ὅτε ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξᾶδ, δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμόν·

11. καὶ ἔζησε Σὴμ μετὰ τὸ γεννησάαι αὐτὸν τὸν Ἀρφαξᾶδ, πεντακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας, ~ καὶ ἀπέθανε·

12. καὶ ἔζησεν Ἀρφαξᾶδ ἑκατὸν τριάκοντα πέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν·

13. καὶ ἔζησεν Ἀρφαξᾶδ μετὰ τὸ γεννησάαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἑτη τετρακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας, ~ καὶ ἀπέθανε· καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ~ ἐγέννησε τὸν Σαλαῦ· καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ~ μετὰ τὸ γεννησάαι αὐτὸν τὸν Σαλαῦ, ἑτη ~ τριακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς ~ καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε· ~

14. καὶ ἔζησε Σαλαῦ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἑβερ.

Tom. I.

C

15. καὶ

V. 31. ἔτι οἱ υἱοὶ Σὺθ) ἔτι οἱ υἱοὶ Σὴμ. V. 32. κατὰ τὰ ἔθνη) κατὰ ἔθνη. CAP. XI. v. 2. Σενναάρ) Σενναάρ. v. 3. τῷ πλησίον) addit αὐτοῦ. v. 4. οὐ ἡ κεφ. (καὶ) ἡ ἔσται ἡ κεφ. ibid. ἑαυτῶν ὄνομα) ἑαυτῶν ὄν. ib. ὄνομα. (καὶ) ὄνομα. ἡμῶν (καὶ. v. 6. ἐξ αὐτῶν) αὐτῶν αὐτῶν. ibid. (καὶ. v. 7. καὶ αὐτῶν) αὐτῶν αὐτῶν. v. 9. οἱ αὐτῶν) οἱ αὐτῶν. ibid. Κύριος ὁ Θεός) Κύριος. v. 10. Σὴμ υἱὸς ἑταῖ. (καὶ) καὶ ἦν Σὴμ υἱὸς ἑταῖ. v. 11. πεντακ. ἔτη) ἑτη πεντακ. V. 13. τριακ. τριάκ.) habet tantum τετρακίστιον. ibid. ἑκατὸν τριάκ.) ἑκατ. καὶ τριάκ.

15. καὶ ἔζησε Σαλαῦ μετὰ τὸ γεννη-
σαι αὐτὸν τὸν Ἐβερ, τριακόσια τριάκον-
τα ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέ-
ρας, καὶ ἀπέθανε.

16. Καὶ ἔζησεν Ἐβερ ἑκατὸν τριακον-
τατίσσεσρα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Φαλῆγ·

17. καὶ ἔζησεν Ἐβερ μετὰ τὸ γεννη-
σαι αὐτὸν τὸν Φαλῆγ, ἔτη τριακόσια
ἑβδομήκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυ-
γατέρας καὶ ἀπέθανε.

18. Καὶ ἔζησε Φαλῆγ ἑκατὸν τριά-
κοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ραγαῦ·

19. καὶ ἔζησε Φαλῆγ μετὰ τὸ γεν-
νησαι αὐτὸν τὸν Ραγαῦ, διακόσια ἑνῆς
ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας,
καὶ ἀπέθανε.

20. Καὶ ἔζησε Ραγαῦ ἑκατὸν τριά-
κοντα δύο ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Σερέχ·

21. καὶ ἔζησε Ραγαῦ μετὰ τὸ γεν-
νησαι αὐτὸν τὸν Σερέχ, διακόσια ἐπὶ αὐ-
τῇ, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας,
καὶ ἀπέθανε.

22. Καὶ ἔζησε Σερέχ ἑκατὸν τριά-
κοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ναχωῖ·

23. καὶ ἔζησε Σερέχ μετὰ τὸ γεν-
νησαι αὐτὸν τὸν Ναχωῖ, ἔτη διακόσια,
καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας, καὶ
ἀπέθανε.

24. Καὶ ἔζησε Ναχωῖς ἔτη ἑβδομη-
κονταεννία, καὶ ἐγέννησε τὸν Θάρα·

25. καὶ ἔζησε Ναχωῖς μετὰ τὸ γεν-

νησαι αὐτὸν τὸν Θάρα, ἔτη ἑκατὸν εἰ-
κοσιεννία, καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυ-
γατέρας, καὶ ἀπέθανε.

26. Καὶ ἔζησε Θάρα ἑβδομήκοντα
ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀβραμ, καὶ τὸν
Ναχωῖ, καὶ τὸν Ἀββάν.

27. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Θάρα· Θά-
ρα δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβραμ, καὶ τὸν Να-
χωῖ, καὶ τὸν Ἀββάν· καὶ Ἀββάν ἐγέν-
νησε τὸν Λαῖτ.

28. Καὶ ἀπέθανεν Ἀββάν ἠνώπιον
Θάρα τῶ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ γῇ ἣ ἐγε-
νήθη, ἐν τῇ Χωίρα τῶν Χαλδαίων.

29. Καὶ ἦλθεν Ἀβραμ καὶ Ναχωῖς ἑλθόν-
τες αὐτοῖς γυναῖκας ὀνόματι τῇ γυναικὶ Ἀ-
βραμ, Σάρας· καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Να-
χωῖ, Μελχὰ, θυγατὴρ Ἀββάν, καὶ
πατὴρ Μελχὰ, καὶ πατὴρ Ἰεχὰ.

30. Καὶ ἦν Σάρα φέρεια, καὶ ἐκτε-
νοποιεῖ.

31. Καὶ ἔλαβε Θάρα τὸν Ἀβραμ τὸν
υἱὸν αὐτῆς, καὶ τὸν Λαῖτ υἱὸν Ἀββάν, υἱὸν
τῆς υἱᾶς αὐτῆς, καὶ τὴν Σάραν τὴν νύμ-
φην αὐτῆς, γυναῖκα Ἀβραμ τῆς υἱᾶς αὐτῆς,
καὶ ἐξήγαγεν αὐτὰς ἐκ τῆς Χωίρας τῶν
Χαλδαίων, πορευθῆναι εἰς τὴν γῆν Χα-
ναάν. καὶ ἦλθεν ἕως Χαββάν, καὶ *κατὰ* ἦλθεν
ἐκεῖ. *κατὰ*

32. Καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι Θάρα ἐν
Χαββάν, διακόσια πέντε ἔτη, καὶ ἀπέ-
θανε Θάρα ἐν Χαββάν.

ΚΕΦ.

ν. 17. τριακόσια) διακόσια. ν. 18. (ιστ. τριάκ.) τριάκ. καὶ (ιστ. ν. 19. διακ. ἐν. ἑτ.) ἐν. καὶ διακ. ἑτ.
ν. 20. τριάκ. δύο) ἑρ. καὶ δ' α. ν. 24. ἑτ. ἰβδ.) ἑτ. ἑκατὸν ἰβδ. ibid. Θάρα) Θάρρα, recurrit hac
discrepantia ν. 25, 26, 27, bis: 28, 31, 32, bis. ν. 25. εἰκοσιεννία) εἰκοσιέντε. ν. 27. Θά-
ρα δὲ ἑτ. Θάρρα ἑτ. ν. 28. ἑγενήθη) ἑγενήθη; ν. 31. τὸν υἱὸν) υἱόν. ibid. γυν. τῆς υἱᾶς) γυν. Ἀβ-
ραμ τῆς υἱᾶς. ib. εἰς τὴν γῆν) εἰς γῆν. ib. ἦλθεν) ἦλθεν. ν. 32. ἑτ. αἱ ἡμέ.) ἑτ. πᾶσαι αἱ ἡμέ. ib. ἐν
Χαββάν) ἐν γῇ Χαββάν, διακ. &c.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ ἔπε Κύριος τῷ Ἀβραμ· ἔξελε-
θε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς
συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου
τῶ πατρὸς σε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἀν σοὶ
δείξω·

2. καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα, καὶ
εὐλογήσω σε, καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομαί
σου, καὶ ἔσῃ εὐλογητός·

3. καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς
σε, καὶ τοὺς καταραζομένους σε καταρά-
σομαι· καὶ εὐλογηθῶσιν ἐν σοὶ πά-
σαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβραμ, καὶ θάπερ
ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος, καὶ ὤχετο μετ'
αὐτῷ Λωτ· Ἀβραμ δὲ ἦν ἑτῶν ἐβδομη-
κονταπέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαββάν.

5. Καὶ ἔλαβεν Ἀβραμ τὴν Σάρα γυ-
ναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸν Λωτ υἱὸν τῶ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν
ἔσαν ἐκτῆσαντο, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ἣν
ἐκτῆσαντο ἐκ Χαββάν, καὶ ἐξῆλθον
παρευθύνει εἰς γῆν Χαναάν· καὶ ἦλθον
εἰς γῆν Χαναάν.

6. Καὶ διώδυσεν Ἀβραμ εἰς τὸ μέσος
αὐτῆς ἡμέρας τῶ τόπου Συγχίμ, ἐπὶ τὴν
δρυὸν τὴν ὑψηλὴν οἱ δὲ Χαναναῖοι τότε
κατακύνον τὴν γῆν.

7. Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Ἀβραμ, καὶ
ἔπεν αὐτῷ· τῶ σπέρματί σου ὁρίσω τὴν
γῆν ταύτην· καὶ ἀποδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραμ
θυσιαστήριον Κυρίου τῷ ὀφθέντι αὐτῷ.

8. Καὶ ἀπέτη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατ'

ἀνατολὰς Βαιθλῆλ, καὶ ἔστηsen ἐκεῖ τὴν
σκηνὴν αὐτοῦ ἐν Βαιθλῆλ κατὰ θάλασ-
σαν, καὶ Ἀγγαὶ κατ' ἀνατολὰς· καὶ
ἀποδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ,
καὶ ἐπεκαλίσαστο ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου.

9. Καὶ ἀπήρην Ἀβραμ, καὶ παρευθύνει
ἐς φεσποτέδυσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

10. Καὶ ἐγένετο λιμός ἐπὶ τῆς γῆς·
καὶ κατέβη Ἀβραμ εἰς Αἴγυπτον παρει-
κῆσαι ἐκεῖ, ὅτι ἐνέχυρεν ὁ λιμός ἐπὶ
τῆς γῆς.

11. Ἐγένετο δὲ πίκαι ἡγγισεν Ἀβραμ
εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον, εἶπεν Ἀβραμ Σά-
ρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ· γινώσκω ἐγὼ ὅτι
γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ.

12. Ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδωσι σε οἱ Αἰ-
γύπτιοι, ἐρῶσιν, ὅτι γυνὴ αὐτῆς ἐστὶν αὐ-
τῇ καὶ ἀποκτενεύσιν με, σὲ δὲ περιποι-
ήσονται.

13. Εἶπον οὖν, ὅτι ἀδελφὴ αὐτῆς ἐ-
μι, ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σέ, καὶ
ζήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐνεκέν σου.

14. Ἐγένετο δὲ πίκαι εἰσῆλθεν Ἀβραμ
εἰς Αἴγυπτον, ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα.

15. καὶ ἶδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες Φα-
ραῶ, καὶ ἐπῆρσαν αὐτὴν πρὸς Φαραῶ,
καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον Φαραῶ. πρὸς

16. Καὶ τῷ Ἀβραμ εὖ ἐχρήσαντο δι'
αὐτὴν καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα, καὶ
μόχοι, καὶ οἶνοι, καὶ παῖδες, καὶ παιδι-
σκαί, καὶ ἡμίονοι, καὶ κάμηλοι.

17. Καὶ ἤγασεν ὁ Θεὸς τὸν Φαραῶ
ἐτασμοῖς μεγάλοις καὶ πονηρεῖς, καὶ

C 2

CAP. XII. V. 1. πατὴρ σε εἶς.) πατὴρ σε καὶ διότι εἶς. V. 2. εὐλογητός.) εὐλογημένος. V. 3. εὐλο-
γηθῶσιν.) εὐλογηθήσονται. V. 5. τὴν Σάρα γ.) Σάραν τὴν γ. ibid. καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναάν.)
non habet hæc verba R. C. V. 6. Ἀβραμ εἰς τὴν.) Ἀβρ. τὴν γῆν εἰς τὴν. V. 11. τῇ γυναικὶ αὐ-
τῷ in R. C. deest αὐτῷ. V. 15. πρὸς Φαραῶ.) εἰς τὸν οἶκον, uti emendatum à Cl. Græbe.
V. 16. οἶνοι καὶ παῖδες.) οἶνοι καὶ παῖδες. ibid. ἡμίονοι.) καὶ κάμηλοι.

τὸν οἶκον αὐτῆ, περὶ Σάρρας τῆς γυναικὸς Ἀβραμ.

18. Καλέσας δὲ Φαραὼ τὸν Ἀβραμ, εἶπεν· τί τὺτο ἐποίησάς μοι, ὅτι ἐκ ἀπήγγελλάς μοι, ὅτι γυνή σε ἐστίν;

19. Ἰνατί εἶπας, ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν; καὶ ἔλαβον αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου ἐναντίον σου λαβὼν ἀπέτρεχε.

20. Καὶ ἐνετείλατο Φαραὼ ἀνδράσι περὶ Ἀβραμ, συνπροσέλθαι αὐτὸν, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτῆ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ Λωτ μετ' αὐτῆ.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

Α Νίσθη δὲ Ἀβραμ ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς, καὶ ἡ γυνή αὐτῆ, καὶ πάντες αὐτῆς, καὶ Λωτ μετ' αὐτῆ εἰς τὴν ἔρημον.

2. Ἀβραμ δὲ ἦν πλείσιος σφόδρα κτήεσι, καὶ ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ὕδην ἦλθεν, εἰς τὴν ἔρημον ἕως Βαιθὴλ, ὥς τῆ τόπῃ ἣ ἦν ἡ σκηνὴ αὐτῷ τὸ πρότερον, ἀνὰ μέσον Βαιθὴλ καὶ ἀνὰ μέσον Ἀγγαί,

4. εἰς τὸν τόπον τῷ θυσιαστηρίῳ, ἃ σκηνὴν ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐπεκαλίσαστο ἐκεῖ Ἀβραμ τὸ ὄνομα Κυρίου.

5. Καὶ Λωτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ κλήνῃ Ἀβραμ ἦν περὶπατο, καὶ βόες, καὶ σκυῖαι.

6. καὶ ἐκ ἐχώρης αὐτοὺς ἡ γῆ κατεοικεῖν ἄμια, ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλὰ· καὶ ἐκ ἐθύναντο κατεοικεῖν ἄμια.

7. Καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτήων τῶ Ἀβραμ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηῶν τῶ Λωτ· οἱ δὲ Χαναανῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι τότε κατώκουν τὴν γῆν.

8. Εἶπε δὲ Ἀβραμ τῷ Λωτ· μὴ ἔσω μάχῃ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ σὺ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀνὰ μέσον σε τῶν ποιμένων σου, ὅτι ἀνδραποὶ ἀδελφοὶ με ἡμεῖς ἐσμέν.

9. Οὐκ ἰδοὺ πάντα ἡ γῆ ἐναντίον σου; Καὶ διαχωρισθῆτι ἀπ' ἡμῶν εἰ σὺ εἰς ἀριστερά, ἐγὼ εἰς δεξιὰ· εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιὰ, ἐγὼ εἰς ἀριστερά.

10. Καὶ ἐπάρας Λωτ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῆ, ἰδὲν πᾶσαν τὴν περιχώρον τῇ Ἰερδάνῃ, ὅτι πᾶσα ἦν ποτισμένη, πρὸ τῆ καταστροφῆς τοῦ Θεοῦ Σόδομας καὶ Γόμορρας, ὡς ὁ παρθέτος τῷ Θεῷ, καὶ ὡς ἡ γῆ Αἰγύπτου, ὥς ἔλθειν εἰς Ζίγορα.

11. Καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Λωτ πᾶσαν τὴν περιχώρον τῇ Ἰερδάνῃ, καὶ ἀπῆρε Λωτ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ διαχωρισθῆσαν ἕκαστος ἀπὸ τῆ ἀδελφῆς αὐτῆ.

12. Ἀβραμ δὲ κατώκησεν ἐν γῇ Χαναάν· Λωτ δὲ κατώκησεν ἐν πόλει τῶν περιχωρῶν, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν Σόδομοις.

13. Οἱ δὲ ἀνδραποὶ οἱ ἐν Σόδομοις παντοὶ καὶ ἀμαρτωλοὶ ἐναντίον τῷ Θεῷ σφόδρα.

14. Ὁ δὲ Θεὸς εἶπε τῷ Ἀβραμ, μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν Λωτ ἀπ' αὐτῆ· ἀνάβλεψεν τοῖς ὀφθαλμοῖς σε, καὶ ἰδὲ

v. 19. εἰς γυναικα) γυναῖκα ommissa prepositione. ibid. ἐναντίον σε) ἐναντί σου. v. 20. καὶ Λωτ μετ' αὐτῆ) hanc verba desiderantur in C. R. CAP. XIII. v. 4. τὴν σκηνὴν) τὴν ἀρχὴν. ibid. ἐν. κτήν) ἐν. τὰ κτῆ. v. 5. καὶ κτήν) καὶ σκυῖαι. v. 6. καὶ ἐκ ἡμῶν κατεοικεῖν ἄμια) καὶ ἐκ ἐχώρης αὐτῶν ἡ γῆ κατεοικεῖν ἄμια. v. 8. πᾶσα σε -- πᾶσα με) πᾶσα σε uti emendatum. ibid. ἐκεῖ ἐσμέν) ἐσμέν ἡμεῖς. v. 9. καὶ ἰδοὺ) εἰς ἰδοὺ. ibid. ἐναντίον σε) addit ἐν. v. 10. ἰδὲν) ἐκεῖθεν.

ἰδε ἀπὸ τῶ τόπῳ ὃ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρᾶν καὶ ἰδὼς καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν

15. ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὄρασ, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ὡς τὸ αἶῶνος.

16. Καὶ ποιῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς· εἰ δύναται τις ἐξαερίσῃαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἀερίσμησεται.

17. Ἀναστὰς δόδυσσον τὴν γῆν εἰς τὰ τέσσαρα αὐτῆς, καὶ εἰς τὸ πλάτος· ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἶῶνα.

18. Καὶ ἀποσκηνώσας Ἀβραμ, ἐλθὼν κατοίκησε παρὰ τὴν θρῦν τὴν Μαιβερί, ἢ ἢν ἐν Χεβρών καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον Κυρίου.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

Εγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ Ἀμαρφαὶ βασιλέως Σενναάρ, Ἀβραμ, καὶ ὁ Χοδοδογομὸρ βασιλεὺς Αἰλαίμ, καὶ ὁ Χαλγαὶ βασιλεὺς Ἰθνῶν,

2. ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βελχὰ βασιλέως Σοδόμων, καὶ μετὰ Βαρσά βασιλέως Γομόρρας, καὶ Σενναάρ βασιλέως Ἀδαμὰ, καὶ Συμοὶρ βασιλέως Σεβειμ, καὶ (μετὰ) βασιλέως Βαλακ (αὕτη ἐστὶ Σηγώρ).

3. Πάντες ἔτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν Φάραγγα τὴν ἀλυσκὴν αὕτη ἡ θάλασσαν τῶν ἀλῶν.

4. Δεδόκα ἔτη ἐδούλευον τῷ Χοδοδογομῷ τῷ δὲ τρισκαδικῶν ἔτει ἀπέστησαν.

5. Ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαδικῶν ἔτει ἦλθε Χοδοδογομὸρ καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτῶ, καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Ἀσκαρὶθ-Καριαῖν, καὶ ἰθὺ ἰχυρά αἶμα αὐτοῖς, καὶ τοὺς Ὀμαίους τοὺς ἐν Σαυὶ τῇ πόλει,

6. καὶ τοὺς Χεβραίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι Σειρ, ὡς τῆς τερεμίδου τῆς Φαράν, ἢ ἐστὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

7. Καὶ ἀναστρέφοντες ἦλθον ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως, (αὕτη ἐστὶ Κάρδης) καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἀρχοντας Ἀμαλὴν, καὶ τοὺς Ἀμορραίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀσασάν-Θαμαρ.

8. Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων, καὶ βασιλεὺς Γομόρρας, καὶ βασιλεὺς Ἀδαμὰ, καὶ βασιλεὺς Σεβειμ, καὶ βασιλεὺς Βαλακ, (αὕτη ἐστὶ Σηγώρ) καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἀλυσκῇ,

9. πρὸς Χοδοδογομὸρ βασιλεῖα Αἰλαίμ, καὶ Χαλγαὶ βασιλεῖα Ἰθνῶν, καὶ Ἀμαρφαὶ βασιλεῖα Σενναάρ, καὶ Ἀβραμ, καὶ ὁ Χοδοδογομὸρ βασιλεῖα Ἰθνῶν, καὶ ὁ Χαλγαὶ βασιλεῖα Ἰθνῶν, καὶ ὁ Βελχὰ βασιλεῖα Σοδόμων, καὶ ὁ Βαρσά βασιλεῖα Γομόρρας.

C 3

10. H

v. 15. ὡς τὸ αἶῶνος ὡς αἰῶνος. v. 16. ἀβραμ.) ἰζαβὴμ. v. 18. Μαιβερί) Μαιβερί. ibid. Χεβρών) Χεβρώ. CAP. XIV. v. 1. Ἀβραμ.) ibid. καὶ ὁ Χαλγαὶ. καὶ ὁ δεετ. ib. Ἀδαμὰ) Ἐλαίμ. ib. Χαλγαὶ) Θωργαλ. v. 2. καὶ Σεν.) καὶ μετὰ Σεν. ib. καὶ Συμοὶρ) καὶ μετὰ Συμ. ib. καὶ (μετὰ) βασιλ.) μετὰ δεετ. v. 4. ἔτη ἰθὺ ἰχυρὸν τῶ) ἔτη αὐτοὶ ἰθὺ ἰχυρὸν τῶ. v. 5. οἱ μετ' αὐτῶ) artic. οἱ δεετ. ibid. Κυριαῖν) καὶ κυριαῖν. ib. Ὀμαίον.) Ὀμμαίον. v. 6. τερεμίδου) τερεμίδου. v. 7. ἦλθον) ἦλθον. ibid. Ἀσασάν-Θ.) Ἀσασάν-Θαμαρ. v. 9. Ἀβραμ.) Ἐλαίμ. ibid. Χαλγαὶ) Θωργαλ. ib. Ἀβραμ.) καὶ Ἀβραμ. ib. ἔτοι βασιλ.) ἔτοι δεετ.

10. Ἡ δὲ κοιλὰς ἡ αἰλική, φρέσται ἀσφαλτε. Ἐφύργε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων καὶ βασιλεὺς Γομέρρας, καὶ ἐπέσταν ἐκεῖ οἱ δὲ καταλειφθέντες εἰς τὴν ὄρεϊν ἔφυγον.

11. Ἐλαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν Σοδόμων καὶ Γομέρρας, καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐτῶν, καὶ ἀπῆλθον.

12. Ἐλαβον δὲ καὶ τὸν Λαὶτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Ἀβραμ, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῆς, καὶ ἀπῶγχοντο ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν Σοδόμοις.

13. Παρωγενίμενος δὲ τῶν ἀνασπαθῆτων τις ἀπήγγειλεν Ἀβραμ τῷ περὶ αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ ὄρει τῇ Μαμβρῇ ὁ Ἀμορεῖς, τὸ ἀδελφεὸς Ἐχῶλ, καὶ τὸ ἀδελφεὸς Ἀνάν, οἱ ἦσαν συναμώται τοῦ Ἀβραμ.

14. Ἀκούσας δὲ Ἀβραμ ὅτι ἤχμαλυνταί τε ὁ Λαὶτ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς, ἠρέθμησε τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτῆς τριακοσίας δεκάς καὶ ἑκτῶ, καὶ κατεδίωξεν ὅπισθεν αὐτῶν ἕως Δάν.

15. καὶ ἐπέσταν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτοὺς, καὶ οἱ παῖδες αὐτῆς, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς, καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χοβάλ, ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ Δαμασκῶ.

16. Καὶ ἀπέστρεψε πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδόμων, καὶ Λαὶτ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ἀπέστρεψε, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν.

17. Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων εἰς συνάντησιν αὐτῶν, μετὰ τὸ ὑποσέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοίτης τοῦ Χοβάλ· γομὲρ καὶ τῶν βασιλείων τῶν μετ' αὐτῆς, εἰς τὴν κοιλιάδα τὴν Σαυὴν· τότε ἦν τὸ πένθον βασιλέως.

18. Καὶ Μελλχισδεκ βασιλεὺς Σαλῆμ ἐξήγγειλεν ἄρτους καὶ οἶνον ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου.

19. Καὶ ἠυλόγησε τὸν Ἀβραμ, καὶ εἶπεν εὐλογημένος Ἀβραμ τῷ Θεῷ τοῦ ὑψίστου, ὃς ἔκτισε τὸν ἑραὸν καὶ τὴν γῆν.

20. καὶ εὐλογητός ὁ Θεὸς ὁ ὑψίστος, ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθροὺς σὺ ὑποχειρίους σοι καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων.

21. Εἶπε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων πρὸς Ἀβραμ· δός μοι τοὺς ἀνδρας, τὴν δὲ ἵππον λάβε σεαυτῷ.

22. Εἶπε δὲ Ἀβραμ πρὸς βασιλέα Σοδόμων· ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς Χ Κύριον τὸν Θεόν τὸν ὑψίστον, ὃς ἔκτισε τὸν ἑραὸν καὶ τὴν γῆν,

23. εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφαιρωτῆρος ὑποδήματος λήψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν, (ὥα μὴ εἴπῃς, ὅτι ἐγὼ ἐπλάτισα τὸν Ἀβραμ.)

24. πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ, Ἐχῶλ, Ἀνάν, Μαμβρῇ· ὅτις λήψονται μερίδα.

ΚΕΦ.

ν. 11. (βλαβ.) βλαβ. ν. 12. τὸν Λαὶτ υἱόν) τὸν Α. τὸν υἱόν. ν. 13. ἐν τῇ ὄρει) παρὰ τῇ ὄρει. ibid. Μαμβρῇ ὁ Ἀμορεῖς.) Μαμβρῇ Ἀμορεῖαν. ν. 14. ἤχμαλυνταί τε) ἤχμαλυνονται. ibid. ὁ ἀδελφὸς) ὁ ἀδελφεός. ν. 15. Χοβάλ) Χαβα. ν. 16. τὸν ἀδελφόν) τὸν ἀδελφεόν. ν. 17. τὸν Σαυὴν) τὴν Σαυήν. ibid. τὸ κ. βασιλέως) τὸ κ. τῶν βασιλείων. ν. 19. εὐλόγητος) εὐλόγηται. ν. 20. αὐτῷ δεκάτην) αὐτῷ Ἀβραμ δεκάτην. ν. 22. πρὸς βασ.) πρὸς τὸν β. ibid. πρὸς τὸν Θεόν) πρὸς κύριον τὸν Θεόν. ν. 23. σφαιρωτῆρος) σφαιρωτῆρι.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

ΜΕΤΑ δὲ τὰ ἔθματα ταῦτα ἐγενήθη ἔθνος Κυρίε πρὸς Ἀβραμ ἐν ὄραματι, λέγων· μὴ φοβῆ Ἀβραμ· ἐγὼ ὑπερασπίσω σε· ὁ μισθός σε πολὺς ἔσται σφόδρα.

2. Λέγει δὲ Ἀβραμ· δέσποτα Κύριε, τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος· ὁ δὲ υἱός μου ἐκ τῆς οἰκογενέος μου, ἔστος Δαμασκός Ἐλμέzer.

3. Καὶ εἶπεν Ἀβραμ· ἐπειδὴ ἐμοὶ ἐκ ἔδοικας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει με.

4. Καὶ εὐθὺς Φωνὴ Κυρίε ἐγένετο πρὸς αὐτόν, λέγων· ἢ κληρονομήσει σε ἔστος, ἀλλ' ὅς ἐξελεύσεται ἐκ σῆς, ἔστος κληρονομήσει σε.

5. Ἐξήγαγε δὲ αὐτὸν ἔξω, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀνάβλεψον διὰ τὸν ὕψαν, καὶ ἀρίθμησον τὰς ἀστέρας, εἰ δύη ἐξαριθμῆσαι αὐτάς. Καὶ εἶπεν οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σε.

6. Καὶ ἐπίστευσεν Ἀβραμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογιάθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

7. Εἶπε δὲ αὐτῷ· ἐγὼ ὁ Θεός ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ χώρας Χαλδαίων, ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομήσῃς.

8. Εἶπε δὲ· δέσποτα Κύριε, κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν;

9. Εἶπε δὲ αὐτῷ· λάβε μοι δάμαλιν τριετίξασαν, καὶ αἶγα τριετίξουσαν, καὶ κρινὶν τριετίξοντα, καὶ τρυγόναν, καὶ περιτεράειν.

10. Ἐλαβε δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα, καὶ διεδίκεν αὐτὰ μέσα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις· τὰ δὲ ὄρεα ἢ διέτε.

11. Κατέβη δὲ ὄρεα ἐπὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν· καὶ συνεκάθισεν αὐτοὺς Ἀβραμ.

12. Περὶ δὲ ἡλίου δυσμαὶς ἐκασίς ἐπέπεσε τῷ Ἀβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτενὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ.

13. Καὶ ἐβέβη πρὸς Ἀβραμ γυνῶσκων γνώση ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σε ἐν γῇ ἐκ ἰσῶς, καὶ κακώσῃ αὐτό, καὶ διολύσῃ αὐτὸς, καὶ ταπεινώσῃ αὐτὸς τετρακκόσια ἔτη.

14. Τὸ δὲ ἔθνος ὃ ἐὰν διελύσῃ, κρινῶ ἐγὼ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται αὐο μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς.

15. Σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σε μετ' εἰρήνης, ταφὴ ἐν γῇ καλῇ, τραφεῖς.

16. Τετάρτη δὲ γενεὰ ἀποστραφήσονται ὡδὲ οὕτω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἀμαρτίαι τῶν Ἀμορραίων ἕως τῆ νῦν.

17. Ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ὁ ἥλιος πρὸς δυσμαῖς, φλόξ ἐγένετο· καὶ ἰδοὺ κλῖβανος καπνιζόμενος καὶ λαμπάδες πυρὸς, αἱ διήλθον ἀναθὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων.

18. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο Κύριος τῷ Ἀβραμ διαθήκην, λέγων· τῷ σπέρματί σε δώσω τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τῆς ποταμῆς Αἰγυπίου ἕως τῆς ποταμῆς τῆς μεγάλης Εὐφράτης.

19. τὸς

CAP. XV. v. 4. λέγει) λέγουσα. v. 5. εἶπε πρὸς αὐτόν) εἶπεν αὐτῷ. ibid. εἰ δύη) εἰ δύνη. v. 7. ἵνα δὲ αὐτῷ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν. v. 11. τὰ διχοτ.) ἐπὶ τὰ διχοτ. v. 13. καὶ κακώσῃ δεσ.) καὶ διολύσῃ αὐτὸς καὶ κακώσῃ αὐτὸς. v. 15. μετ' εἰρήνης) ἐν εἰρήνῃ. ibid. ἐν γῇ) ἐν γῆρ. v. 17. ἵτη. ὁ ἥλ. πρὸς δυσμαῖς) ὁ ἥλ. ἵτη. πρὸς δυσμαῖς.

19. τὰς Καναίους, καὶ τοὺς Κνεζαίους,
καὶ τοὺς Κεδμωναίους,

20. καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ τοὺς
Φερεζαίους, καὶ τοὺς Γαφαίην, καὶ τοὺς
Ἀμοφθαίους, καὶ τοὺς Χαναναίους, (καὶ
τοὺς Εὐαίους,) καὶ τοὺς Γεργεσαίους, καὶ
τοὺς Ἰδουσαίους.

ΚΕΦ. 15. XVI.

ΣΑΡΑ δὲ ἡ γυνὴ Ἀβραμ ἐκ ἐτι-
κτιν αὐτῶν ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη
Αἰγυπτία, ἣ ὄνομα Ἰαγάρ.

2. Εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἀβραμ· ἰδοὺ
συνέκλεισέ με Κύριος, τῷ μὴ τίκτεσθαι ἐσ-
τληθε ἐν πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα
τενισποιοῦμαι ἐξ αὐτῆς. Ὑπήκουσε δὲ Ἀ-
βραμ τῆς Φωνῆς * Σάραι.

3. Καὶ λαβούσα Σάρα ἡ γυνὴ Ἀβραμ
Ἰαγάρ τὴν Αἰγυπτίαν τὴν ἑαυτῆς παι-
δίσκην, μετὰ θήκα ἐτὶ τῷ εἰκῆσαι Ἀ-
βραμ ἐν γῇ Χαναάν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν
τῷ Ἀβραμ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναικαί.

4. Καὶ ἐστληθε πρὸς Ἰαγάρ, καὶ συν-
έλαβε καὶ ἰδὼν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, καὶ
ἠτιμάθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς.

5. Εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἀβραμ· ἀδελ-
κίμαι ἐκ σὺ. Ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην
μου εἰς τὸν κόλπον σου· ἰδὺσα δὲ ὅτι ἐν
γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάθη ἐναντίον αὐτῆς·
κρίμα ὁ Θεὸς ἀνά μίσην ἡμοῦ καὶ σοῦ.

6. Εἶπε δὲ Ἀβραμ πρὸς Σάραν· ἰδοὺ
ἡ παιδίσκη σου ἐναντίον σου· χρεὼ αὐτῇ,
ὡς ὃ ἂν σοι ἀρεστὸν ᾖ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐ-
τὴν Σάρα, καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου
αὐτῆς.

7. Εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος Κυρίου τῷ
Θεῷ ἐπὶ τῆς πηγῆς τῷ ὕδατος ἐν τῇ
ἐρήμῳ, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σέρ.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου·
Ἰαγάρ παιδίσκη Σάραι, πόθεν ἔρχη,
καὶ πῶς πορεύη; Καὶ εἶπεν ἀπὸ προσώπου
Σάραι τῆς κυρίας μου ἔγωγ ἀποδοράσκα.

9. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου·
ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου, καὶ
ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου·
πληθύνω πληθύνω τὸ σπέρμα σου, καὶ
ἐκ αἰδωμίσται ἀπὸ τῶ πληθους.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου·
ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, καὶ τίξῃ υἱόν,
καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτῷ Ἰσραήλ,
ὅτι ἐπάκουσε Κυρίου τῆ ταπεινώσεως σου.

12. Οὗτος ἔσται ἄγροκος ἀνθρώπος·
αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ πάντας, καὶ αἱ χεῖ-
ρες πάντων ἐπ' αὐτὴν καὶ κατὰ πρόσω-
πον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς κατε-
σκήσει.

13. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰαγάρ τὸ ὄνομα Κυ-
ρίαι τῷ λαλῶντος πρὸς αὐτὴν, σὺ ὁ Θεὸς
ὁ ἐφίδων με· εἶπεν καὶ γὰρ ἐνώπιον
ἰδὼν ἐφθόγητα μοι.

14. Ἐνεκεν τούτου ἐκάλεσε τὸ Φρέ-
αρ, Φρέαρ ὁ ἐνώπιον ἰδὼν αὐτῆς ἀνά μί-
σην Σάραι καὶ ἀνά μίσην Βαράδ.

15. Καὶ ἔτεκεν Ἰαγάρ τῷ Ἀβραμ
υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραμ τὸ ὄνομα τῷ
υἱῷ αὐτῆς, ἐν ἔτεκεν αὐτῷ Ἰαγάρ, Ἰσραήλ.

16. Ἀβραμ δὲ ἦν ὀγδοηκονταεὶς ἐτῶν,
ὅτεκα ἔτεκεν Ἰαγάρ τὸν Ἰσραήλ τῷ Ἀ-
βραμ.

ΚΕΦ.

CAP. XVI. v. 2. τενοποιήσθαι) τενοποιήσθαι. ibid. φων. αὐτῆς) φωνῆς Σάραι, v. 3. καὶ ἔλαβεν)
corpora καὶ decet. v. 4. ἰδὼν) ἰδὼν. ita passim. v. 6. ἐναντίον σου) ἐν ταῖς χερσὶ σου. ibid. αἱ δὲ αὐτῆς)
αἱ αὐτῆς. v. 7. καὶ τῷ Θεῷ) καὶ τῷ Θεῷ. v. 10. ἀνδρωμίσται ἀπὸ) ἀνδρωμίσται ἀπὸ. v. 13. ἐκαλῶν
Ἰαγάρ δὲ ἦν) Ἰαγάρ decet. ibid. ὁ ἐφίδων) ὁ ἐφίδων. ibi. ἰδὼν) ἰδὼν. ita v. seq. & passim. v. 16.
ἐτῶν ἐτῶν) ἔτη ἐτῶν. ibid. τῷ Ἰσρ. τῷ Ἀβρ.) τῷ Ἀβρ. τῷ Ἰσρ.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΕΓίνετο δὲ Ἄβρααμ ἐτῶν ἑννηκοντα-
εννέα· καὶ ᾤφθη Κύριος τῷ Ἀ-
βρααμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἰγὼ εἰμι
ὁ Θεός σου, εὐφραίνεται ἐναντίον ἡμεῶν, καὶ
γίνῃ ἀμειψίλος.

2. Καὶ ᾔφησμαι τὴν διαθήκην μὲ ἀνὰ
μέσον ἡμεῶν καὶ ἀνὰ μέσον σου καὶ πλη-
θυνῶ σε σφόδρα.

3. Καὶ ἔπescen Ἀβρααμ ἐπὶ πρόσωπον
αὐτῶν καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ Θεός, λέγων·

4. καὶ ἰγὼ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετα-
σὺ, καὶ ἔσθι πατὴρ πληθύεις ἔθνων·

5. καὶ ἡ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου
Ἀβρααμ, ἀλλ' ἔσται Ἀβραάμ τὸ ὄνομά σου
ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τίθεισά σε.

6. Καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα, καὶ
θήσω σε εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ
ἐξελεύσονται·

7. Καὶ γήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ
μέσον ἡμεῶν καὶ ἀνὰ μέσον σου, καὶ ἀνὰ
μέσον τῶν σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς γε-
νεάς αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον, εἰναί
σου Θεός, καὶ τὸ σπέρματός σου μετὰ σὲ·

8. καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί
σου μετὰ σὲ τὴν γῆν ἣν παροικεῖς, πά-
σαν τὴν γῆν Χαναάν, εἰς κατάχρησιν
αἰώνιον, καὶ ἐσομαι αὐτοῖς Θεός.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός πρὸς Ἀβραάμ·
σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ
καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γε-
νεάς αὐτῶν.

10. Καὶ αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διατη-
ρήσει·

Tom. I.

CAP. XVII. v. 1. Ἰσταντι ἡμεῶν) ἰστανται ἡμεῶν. v. 5. Ἀβρ. τὸ ἐν, σε) τὸ ἐν, σε Ἀβρ. v. 6. σφόδρα) σφόδρα σφόδρα. v. 7. ἀνὰ μέσον ἡμεῶν, καὶ) hxc verba desunt in C. R. ibid. ἐν γῆν) ἐν τῇ γῇ. v. 8. Θεός) εἰς Θεόν. v. 11. ἐν σπέρματι) ἐν σπέρματι. v. 12. ὁ ἐκ, τῆς αἰκίας σου καὶ ἐ) καὶ αἰκίας σου καὶ ἐ. v. 14. ἰβραήλ) ἰβραήλ. v. 15. εἶπεν δὲ) καὶ εἶπεν. ibid. ἡμεῶν Σάρρα) Σάρρα. v. 16. ἐλ. αὐτὸν) ἐλ. αὐτὸν. v. 17. ἐπὶ σπ. καὶ) ἐπὶ σπ. αὐτῶν, καὶ. ibid. ἐν Σάρρα) ἐν Σάρρα. v. 18. ἐπὶ τῶν γενεῶν) ἐπὶ τῶν γενεῶν.

ῥήσεις ἀνὰ μέσον ἡμεῶν καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ
μέσον τῶν σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς
τὰς γενεάς αὐτῶν· περιτμηθήσεται
ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν,

11. καὶ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα
τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται ἐν ση-
μείῳ διαθήκης ἀνὰ μέσον ἡμεῶν καὶ ὑμῶν.

12. Καὶ παιδίον ὁκτῶ ἡμερῶν περι-
τμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικόν εἰς τὰς
γενεάς ὑμῶν· ὁ οἰκογενὴς τῆς αἰκίας σου
καὶ ὁ ἀργυρώνητος ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἄλ-
λοτριῆς, ὅς ἐκ ἔστιν ἐκ τῶν σπέρματός σου·

13. περιτομὴ περιτμηθήσεται ὁ οἰκο-
γενὴς τῆς αἰκίας σου, καὶ ὁ ἀργυρώνη-
τος· καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς
σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον.

14. Καὶ ἀπερίτμητος ἄσπλην, ὅς ἂν
περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκρο-
βυστίας αὐτῷ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐσχάτῃ, ἐκλε-
θευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τῶν γένε-
αυτῆς· ὅτι τὴν διαθήκην μου διαστράβει.

15. Εἶπε δὲ ὁ Θεός τῷ Ἀβραάμ· Σάρ-
ρα ἡ γυνὴ σου ἡ κληθήσεται τὸ ὄνομα
αὐτῆς Σάρρα, ἀλλὰ Σάρρα ἔσται τὸ ὄνο-
μα αὐτῆς.

16. Εὐλογῶσά με αὐτὴν, καὶ δώσω
σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον καὶ εὐλογῶσά μου αὐ-
τὸν, καὶ ἔσται εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς
ἐθνῶν ἐξ αὐτῆς ἔσονται.

17. Καὶ ἔπescen Ἀβραάμ ἐπὶ πρόσω-
πον αὐτῶν, καὶ ἐγένετο, καὶ εἶπεν ἐν τῇ
δικαιοσίᾳ αὐτῶν, λέγων· εἰ τῷ ἐκαταστα-
τεῖ γηθήσεται υἱός; καὶ εἰ Σάρρα ἐνε-
νήκοντα ἐτῶν τέκεται;

γενήσε-

D

18. Εἶπε

ταί

18. Ἐπε δὲ Ἀβραάμ πρὸς τὸν Θεόν
Ἰσραὴλ ὅτος ζήτω ἑναντίον σου.

19. Ἐπε δὲ ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ ναί,
ἰδοὺ Σάρρα ἡ γυνὴ σου τίθεται σοι υἱόν,
καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτῷ Ἰσαάκ· καὶ
ἐγὼ τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτόν, εἰς
διαθήκην αἰώνιον, καὶ τῷ σπέρματι αὐ-
τοῦ μετ' αὐτόν.

20. Περὶ δὲ Ἰσραὴλ ἰδοὺ ἐπήκουσά
με καὶ ἀνελόγησα αὐτόν, καὶ αὐ-
ξανῶ αὐτόν, καὶ πληθυνῶ αὐτόν σφό-
δρα· ὡς εἶπα· δώδεκα ἔθνη γενήσεται, καὶ
δώσω αὐτοὺς εἰς ἔθνος μέγα.

21. Τὴν δὲ διαθήκην μου ἐγὼ πρὸς
Ἰσαάκ, ὃν τίθεται σοι Σάρρα εἰς τὸν
καιρὸν τούτον, ἐν τῷ ἑαυτοῦ τῷ ἔτιον.

22. Συντελέσει δὲ λαλῶν πρὸς αὐ-
τόν, καὶ ἀνέβη ὁ Θεὸς ἀπὸ Ἀβραάμ.

23. Καὶ ἔλαβεν Ἀβραάμ Ἰσραὴλ
τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς οἰκο-
γενεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀργυρο-
νήτας, καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν
ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβραάμ, καὶ περιέτεμεν
τοὺς Χ τὴν εἰκόμη τῇ ἀκροβυστίας αὐτῶν ἐν τῷ
καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὼ ἐλά-
λησεν αὐτῷ ὁ Θεός.

24. Ἀβραάμ δὲ ἦν ἐνενηκονταενέα
ἐτῶν, ἥλικα περιέτεμε τὴν σάρκα τῆς
ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

25. Ἰσραὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἑτῶν δε-
κατριῶν ἦν, ἥλικα περιεμήθη τὴν σάρ-
κα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

26. Ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης
περιεμήθη Ἀβραάμ, καὶ Ἰσραὴλ ὁ
υἱὸς αὐτοῦ,

27. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τῆ οἴκου
αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς, καὶ οἱ ἀργυρο-
νήτοι ἐξ ἀλλογενῶν ἔθνων, περιέτεμαν
αὐτούς.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

ΩΦΘΗ δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς πρὸς τῇ
δουτῇ τῇ Μαριμῇ, καθήμενῃ αὐτῇ
ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ
μεσημβρίας.

2. Ἀναβλύσας δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ ἰδε, καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἰσῆλ-
σαν ἐπ' αὐτὴν καὶ ἰδοὺ, προσέδραμεν
εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας
τῆς σκηνῆς αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ
τὴν γῆν.

3. Καὶ εἶπε Κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χά-
ριν ἑναντίον σου, μὴ παρίλθῃς τὸν πά-
ντα σου.

4. Ληφθῆτω δὴ ὕδωρ, καὶ ἕλκω τοὺς νιψάτω
πόδας ὑμῶν, καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ
δένδρον.

5. καὶ λήψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε,
καὶ μετὰ τούτο παρελεύσεσθε (εἰς τὴν
ὁδὸν ὑμῶν), ἃ ἔθηκεν ἐξεκλίνετε πρὸς
τὸν παιδα ὑμῶν. Καὶ ἔσται ὅτως ποιήσιν, εἶπεν
καθὼς εἶρηκας.

6. Καὶ ἔσπυσεν Ἀβραάμ ἐπὶ τῇ
σκηνῇ πρὸς Σάρραν, καὶ εἶπεν αὐτῇ·
σπέν-

γ. 19. τῷ Ἀβρ.) πρὸς Ἀβρ. ibid. αἰώνιον, καὶ τῷ σπέρματι.) αἰώνιον ἵσται αὐτῷ Θεοῦ καὶ τῷ σπέρματι. γ. 20. καὶ ἰδοὺ Σάρρα.) καὶ ἰδοὺ ἑλλόγησα. γ. 23. υἱὸν αὐτοῦ.) υἱὸν ἑαυτοῦ. γ. 24. ἐν ἑαυτῇ. ἐτῶν.) ἑαυτῇ. ἐν ἑαυτῇ. ibid. περιέτεμεν.) περιτέμνω. γ. 25. ἐτῶν δεκατριῶν, ἢ, ἥλικα περιεμήθη.) ἢ ἐτῶν δεκατριῶν. ἥλικα περιεμήθη. γ. 26. ἐν τῷ.) ἐν δὲ τῷ. γ. 27. εἰσῆλθον.) addit αὐτοῦ. ibid. περιέτεμαν αὐτούς.) hanc verba desinit. CAP. XVIII. γ. 4. κατόπι.) κατόπιον. γ. 5. ἔσται.) ἔσται. ibid. ἔσται.) ἔσται.

σπεύσον, καὶ φέρεσιν τρεῖς μέτρα σιμιδάλευς, καὶ ποιήσων ἐγκυφίας.

7. Καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Ἀβραάμ, καὶ ἔλαβε μοσχάριον ἀπαλὸν καὶ καλὸν, καὶ ἔδωκε τῷ παιδί, καὶ ἐτάχυνεν τὸ ποιῆσαι αὐτό.

8. Ἐλαβε δὲ βέτυρον καὶ γάλα καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησε, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, καὶ ἐφάγουσιν αὐτοὺς δὲ παρεσέηκε αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον.

Εἶπεν 9. Εἰπὼν δὲ πρὸς αὐτόν· πῦ Σάρββα ἡ γυνὴ σου; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ.

10. Εἶπε δὲ ἐπανακρέψων ἦξεν πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τῶτον εἰς ὥρας, καὶ ἔχει υἱὸν Σάρββα ἡ γυνὴ σὺ. Σάρββα δὲ ἤκουσε πρὸς τὴν θυγατρὴν τῆς σκηνῆς, ὅσα ἐπαίδεν αὐτή.

11. Ἀβραάμ δὲ καὶ Σάρββα προσβύτεροι, προσεβηκότες ἡμερῶν· ἐξέλιπε δὲ τῇ Σάρββα γίνεσθαι τὰ γυναικεία.

12. Ἐγέλασε δὲ Σάρββα ἐν ἑαυτῇ, λέγουσα· οὕτω μὲν μοι γίνονται ὥς τῷ υἱῷ ὃ δὲ κύριός μου προσβύτερος.

13. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἀβραάμ· ἴτι ἐγέλασε Σάρββα ἐν ἑαυτῇ, λέγουσα· ἄρα γὰρ αἰληθῶς τίξομαι; ἐγὼ δὲ γε γήρεακα.

ἀδυνατῶ 14. Μὴ ἀδυνατῶμαι παρα τῷ Θεῷ ὄψομαι; εἰς τὸν καιρὸν τῶτον ἀνακρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας, καὶ ἔσται τῇ Σάρββα υἱός.

15. Ἠρώτατο δὲ Σάρββα, λέγουσα· ἐκ

ἐγέλασα· ἐφοβήθη γάρ. Καὶ εἶπεν αὐχὶ αἰεὶ ἐγέλασα.

16. Ἐξαναστάτες δὲ ἐκείθεν οἱ ἄνδρες, κατέβλεψαν ἐπὶ πρέσβειον Σοδόμων καὶ Γομόρρας· Ἀβραάμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν, συνεπορεύετο μετ' αὐτοῦς.

17. Ὁ δὲ Κύριος εἶπε· μὴ κρύβω ἐγὼ ἀπὸ Ἀβραάμ· τῷ παιδί μου, ἃ ἐγὼ πωῶ.

18. Ἀβραάμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

19. Ἦδεν γάρ· ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' ἑαυτὸν, καὶ φυλάξουσιν τὰς ἐπαγγελίας Κυρίου, ποιῶν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν ὅπως ἀνέπαυγα· γὰρ Κύριος ἐπὶ Ἀβραάμ πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἐπ' αὐτόν.

20. Εἶπε δὲ Κύριος· κραινὴ Σοδόμων καὶ Γομόρρας πεπλήθυνται, καὶ αἱ ἀμαρτίαι αὐτῶν μεγάλας σφόδρα.

21. Καταβῶς ἐν ὄψομαι, εἰ κατὰ τὴν κραινὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρὸς με, συντελούνται· εἰ δὲ μὴ, ἴαί γε νῦν.

22. Καὶ ἀποσεβήσαντες ἐκείθεν οἱ ἄνδρες, ἦλθον εἰς Σοδόμα· Ἀβραάμ δὲ ἦν ἐστηκώς ἐναντίον Κυρίου.

23. Καὶ ἐγγίσας Ἀβραάμ, εἶπε· μὴ συναπολέσης δικαίον μετὰ ἀσεβῶν, καὶ ἔσται ὁ δικαίος ὡς ὁ ἀσεβής;

24. Ἐάν ὥς πεντήκοντα ἐν τῇ πόλει δίκαιοι, ἀπολείψ αὐτούς; ἐκ ἀνίσσει τὸν τόπον ἕνεκεν τῶν πεντήκοντα δικαίων, ἔάν ὥς ἐν αὐτῇ;

Δ 2

25. Μή-

7. 7. μοσχάριον αἰ.) ἀπαλὸν μοσχ. 8. φέρεσιν) φέρων. 9. 11. δὲ Σάρβ.) δὲ τῇ Σάρββα. 9. 13. ὅτι ἐγέλα.) τί ἐν τῇ ἐγέλα. 9. 14. ἀδυνατῶ) ἀδυνατέω. 9. 15. εἶπεν αὐτῷ· οὐχί. 9. 17. καὶ πρὸς) οὐ καὶ πρὸς. 9. 19. μετ' αὐτόν) μετ' αὐτόν. ibid. ἐπ' αὐτόν) πρὸς αὐτόν. 9. 20. πεπλήθυνται) adjectiv. πρὸς με. 9. 22. Ἀβρ. δὲ ἦν) Ἀβρ. δὲ ἦν ἦν. 9. 24. ἐν τῇ πόλει. αἰ.) αἰ. ἐν τῇ πόλει. ibid. ἀνίσσει τὸν) ἀνίσσει πάντα τὰ.

25. Μηδαιμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ἔμας τὸτο, τὸ ἀποκτείνειαι δίκαιον μετὰ ἀσεβῶς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής· μηδαιμῶς. Ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν, ὃ ποιήσεις κρίσιν;

26. Εἶπε δὲ Κύριος· ἰδὼν εὖρω ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιους ἐν τῇ πόλει, αἰψὼς πάντα τὸν τόπον δι' αὐτῆς.

27. Καὶ ἀπεκριθεὶς Ἀβραάμ· εἶπε· νῦν ἡρξάμην λαλήσαι πρὸς τὸν Κύριον· Χμ, ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ καὶ σποδός·

28. ἰδὼν δὲ ἐλαττωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι πότι, ἀπολείψενεν τῶν πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; Καὶ ἔπεν· ὅτι ἢ μὴ ἀπολέσω, ἰδὼν εὖρω ἐκεῖ τεσσαρεσκατοσπίente.

29. Καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλήσαι πρὸς αὐτόν, καὶ ἔπεν· ἰδὼν δὲ εὖρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαρεσκατοσπίente; Καὶ ἔπεν· ἢ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τεσσαρεσκατοσπίente.

30. Καὶ ἔπεν· μή τι Κύριε, ἰδὼν λαλήσω· ἰδὼν δὲ εὖρεθῶσιν ἐκεῖ τριακόνητα; Καὶ ἔπεν· ἢ μὴ ἀπολέσω, ἰδὼν εὖρεθῶσιν ἐκεῖ τριακόνητα.

31. Καὶ ἔπεν· ἐπειδὴ ἔχω λαλήσαι πρὸς τὸν Κύριον, ἰδὼν δὲ εὖρεθῶσιν ἐκεῖ ἑκατοσπίente; Καὶ ἔπεν· ἢ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν ἑκατοσπίente.

32. Καὶ ἔπεν· μή τι Κύριε, ἰδὼν λαλήσω ἔτι ἀπαξ· ἰδὼν δὲ εὖρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; Καὶ ἔπεν· ἢ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα.

33. Ἀπῆλθε δὲ Κύριος, ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀβραάμ· καὶ Ἀβραάμ ἀπέστρεψε εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΘ'. ΧΙΧ.

Ηλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σόδομα ἐσπέρας· Λὼτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλιν Σοδόμων. Ἰδὼν δὲ Λὼτ, ἀνέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν.

2. καὶ ἔπεν· ἰδὲ κύριοι, ἐκκλίνετε πρὸς τὸν οἶκόν τῷ παιδὸς ὑμῶν, καὶ καταλύσατε, καὶ νύκτατε τὰς πόδας ὑμῶν, καὶ ἀρξίσαντες ἀπελευσέθε εἰς τὴν οἶκόν ὑμῶν. Εἶπαν δὲ· ἐχὺ, ἀλλ' ἡ ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν.

3. Καὶ παρεβιάζετο αὐτούς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτόν, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ· καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἀζύμους ἔπειψεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον.

4. Πρὸ τῷ κοιμηθῆναι, καὶ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ Σοδομίται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου, ὅσας ὁ λαὸς ἦμας.

5. Καὶ ἐξεκαλύψον τὸν Λὼτ, καὶ ἔλαγον πρὸς αὐτόν· πῶς εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσέλθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα; ἐξάγαγε αὐτὰς πρὸς ἡμᾶς + ἵνα συγγενώμασθαι αὐτοῖς.

6. Ἐξῆλθε δὲ Λὼτ πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρῶτον, καὶ τὴν θύραν προσώξεν ὀπίσω αὐτοῦ.

7. Εἶπε

ν. 16. ἰδὼν ἔγωγε ἢ ἰδὼν ἔγωγε. Ibid. ἑκατοσπίente) ἑκατοσπίente. Ib. ἀφῆσεν πάντα τὸν τόπον.) ἀφῆσεν ὅλον τὸν πόλιν καὶ πάντα τὸν τόπον. ν. 17. κύριοι, ἐγὼ) κύριοι μα, ἐγὼ. ν. 18. ἑκατοσπίente) ἑκατοσπίente. ν. 20. ἀπολέσω, ἰδὼν ἔγωγε. ν. 21. ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τριακοσπίente. ν. 31. ἕνεκεν τῶν ἑκατοσπίente) ἰδὼν ἔγωγε καὶ ἑκατοσπίente. ν. 33. δι' κύριον) δι' ὁ κύριον. CAP. XIX. ν. 1. αἰσχύ) ἐξάγει. ν. 2. πρὸς τὸν οἶκόν) εἰς τ. οἶκ. Ibid. αἰσχύ) νύκτα. Ib. ἔσται δὲ.) καὶ ἔσται. Ib. ἀλλ' ἢ ἢ) ἀλλ' ἢ. ν. 3. παρεβιάζετο) καταβιάζετο. Ibid. τὴν οἰκίαν) τὸν οἶκον. ν. 4. καὶ οἱ ἄνδρες) ἢ, οἱ ἄνδρες. ν. 5. πρὸς ἡμᾶς) πρὸς ἡμᾶς. ν. 6. πρὸς αὐτοὺς, καὶ τὸν) πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρῶτον, τὸν δὲ.

7. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς· μηδαμῶς ἀδελφοί, μὴ πονηρεύσθητε·

8. Εἰσὶ δὲ μοι δύο θυγατέρες, αἱ ἃς ἔγνωσαν ἀνδρᾶς ἐξάξω αὐτάς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χηρέασαι αὐταῖς, καθὰ ἀρέσκει ὑμῖν· μόνον εἰς τοὺς ἀνδρας τέτης μὴ ποιήσγητε μὴδὲν ἀδίκον, ἵ ἵενκεν εἰς-τήγη ἥλθον ὑπὸ τὴν ἐκτίαν τῶν δοκῶν μου.

9. Εἶπαν δὲ· ἀπόστα ἐκεῖ εἰς ἡλθες παροικεῖν, μὴ καὶ κρίσιν κρῖναι· νῦν οὖν σε κακοῦσμεν μάλλον ἢ ἐκεῖνας. Καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἀνδρα τὸν Λωτὶ σφόνδρα, καὶ ἤγγισαν συστρίψαι τὴν θυραν.

10. Ἐκτείναντες δὲ οἱ ἀνδρες τὰς χεῖρας, εἰσπάσαντο τὸν Λωτὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὸν οἶκον, καὶ τὴν θυραν τῷ οἴκῳ ἀπέκλεισαν·

11. τοὺς δὲ ἀνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θυρας τῷ οἴκῳ, ἐπάταξαν· καὶ ἀερε-σῖα, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλῃ· καὶ παρελύθησαν ζητῶντες τὴν θυραν.

12. Εἶπαν δὲ οἱ ἀνδρες πρὸς Λωτ· ἔστω τίς σοι ὥδε, γαμβροὶ ἢ υἱοὶ ἢ θυγατέρες· ἢ εἰς τίς σοι ἄλλος ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε ἐκ τῆς τόπῃ τούτης.

13. Ὅτι ἀπόδωμεν ἡμεῖς τὸν τόπον τούτον, ὅτι ὑβρίσθῃ καὶ καυρήσῃ αὐτῶν ἐναντίον Κυρίου· καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς Κύριος, ἐκτερίψαι αὐτὴν.

14. Ἐξῆλθε δὲ Λωτ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφό-τας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν·

ἀνάστητε, καὶ ἐξέλθατε ἐκ τῆς τόπῃ τούτης, ὅτι ἐκτερίβει Κύριος τὴν πόλιν. Ἐδοξε δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ.

15. Ἦνικα δὲ ὁ ὄρθρος ἰγίνετο, ἐπε-σπάζον· οἱ ἀγγελοὶ τοῦ Λωτ, λέγοντες· ἀνάστα· λαβε τὴν γυναῖκα σου καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου, ὥς ἔχεις, καὶ ἐξελ-θε, ἵνα μὴ συναπέλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως.

16. Καὶ ἐταράχθησαν, καὶ ἐκράτη-σαν οἱ ἀγγελοὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ἐν τῷ φείσασθαι Κύριον αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο ἡνικα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ εἶπαν· σάξων σάξῃ τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν· μὴ περιβλήῃς εἰς τὸ ὀπίσω, μηδὲ σῆς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ εἰς τὸ ὄρος σάξῃ, μήποτε συμπαρε-ληφθῇς.

18. Εἶπε δὲ Λωτ πρὸς αὐτοὺς· δε-μαί Κύριε,

19. ἐπειδὴ εὗρον ὁ παῦς σε, ἔλεος ἐναντίον σου, καὶ ἐμεγάλυνες τὴν δικαιο-σύνην σου, ὁ ποιεῖς ἐπ' ἐμοῦ, τῷ ζῆν τὴν ψυχὴν μου, ἵνα δὲ ἐ δυνήσομαι διασω-θῆναι εἰς τὸ ὄρος, μὴ καταλάβῃ με τὰ κακά, καὶ ἀποθάνω·

20. Ἰδοὺ ἡ πόλις αὕτη ἐγγὺς τῷ κα-ταφυγεῖν μου ἐκεῖ, ἢ ἐστὶ μικρά, ἐκεῖ σω-θῆσμαι· ἢ ἐστὶ ἐν ἐμοῦ· καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου (ἐνεκὲν σου).

D 3

21. Καὶ

v. 8. καὶ χηρέασαι αὐτάς· α. κ. ἀρίστη δ. καὶ χηρέαι α. κ. ἀν ἀρσενίαι. ibid. μηδὲν ἄλλων) μηδὲν non habet. ib. εἶπεν) εἶπεν. v. 9. ὅπως δὲ) adjectiv. αὐτῶν. ibid. κρίναι) κρίνειν. ib. κακοῦσμεν) κακοῦσμεν. v. 11. ἀρεσκῖα) ἐν ἀρεσκῖα. v. 12. πρὸς Λωτ) πρὸς τὸν Λωτ. ibid. ἐν τῇ σοι) εἰς σοι. v. 13. ὅτι ἀποδ. ἡμ.) ὅτι ἡμ. ἀποδ. ibid. ἐπαρτίον) ἐναντίον. v. 14. ἐξέλθῃτε) ἐξέλθῃτε. v. 15. ἰγίνετο) ἰγί-νετο. ibid. ἐκτείναντες) ἐκτείναντες. ib. ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπ. v. 17. περιβλήῃς) περιβλήῃς. v. 19. μὴ καταλ.) μήποτε καταλ. v. 20. ἰδοὺ ἡ πόλις) ἰδοὺ πόλις. ibid. ἐκεῖ σωθ-ήσμαι) καὶ ἐκεῖ διασωθῆσμαι.

21. Καὶ ἔπυν αὐτῶν ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τά-
τω, τὴ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν, πε-
ρὶ ἧς ἐλάλησας.

22. Σπεύσον ὅν τῷ σωθῆναι ἐκεῖ οὐ
γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα, ἕως τῷ
σε ἰλθεῖν ἐκεῖ διὰ τὸτο ἐπανόμασε τὸ
ὄνομα τῆς πόλεως (ἐκεῖνης), Σηγώρ.

23. Ὁ ἥλος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
Λωὶ εἰσῆλθεν εἰς Σηγώρ.

24. Καὶ Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα
καὶ Γόμορρα θύον καὶ πῦρ παρὰ Κυρίου
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

25. καὶ κατέστρεψε τὰς πόλεις ταύ-
τας, (ἐν αἷς κατοῦναι ἐν αὐταῖς Λωὶ,) καὶ
πάσαν περιόχον, καὶ πάντας τοὺς
κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ πάντα
τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς.

26. Καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς
τὰ ὅπισω, καὶ ἐγένετο σήλη ἄλλος.

27. Ὁρῶσθε δὲ Ἀβραάμ τὸ πρῶτ' εἰς
τὸν τόπον, ὃ εἰσῆκει ἐναντίον Κυρίου

28. καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον Σο-
δόμων καὶ Γομόρρας, καὶ ἐπὶ πρόσωπον
τῆς γῆς τῆς περιχώρου, καὶ ἶδεν καὶ ἰδὼ
ἀνέβανεν φλόξ τῆς γῆς, ὥστε ἀτίμω
καμίνω.

29. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτερίψαι Κύ-
ριον πᾶσας τὰς πόλεις τῆς περιόχου,
ἐκινήθη ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, καὶ ἐξαπέ-
στειλε τὸν Λωὶ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς,
ἐν τῷ καταστρέψαι Κύριον τὰς πόλεις,
ἐν αἷς κατοῖκει ἐν αὐταῖς Λωὶ.

30. Καὶ ἐξῆλθε Λωὶ ἐκ Σηγώρ, καὶ
ἐκάθιστο ἐν τῷ ὄρει, καὶ αἱ δύο θυγατέ-
ρες αὐτῷ μετ' αὐτῷ ἐφοβήθη γὰρ κατα-
σχεῖσθαι ἐν Σηγώρ, καὶ ὥκησεν ἐν τῷ
σπηλαίῳ, αὐτὸς καὶ αἱ δύο θυγατέρες.
αὐτῷ μετ' αὐτῷ.

31. Ἐπεὶ δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν
νεωτέρα· ὁ πατήρ ἡμῶν πρεσβύτερος,
καὶ ὅδε ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃς εἰσελεύ-
σεται πρὸς ἡμᾶς, ὥς καθίκηται πάσῃ
τῇ γῇ.

32. δεῦρο ἔν, ποτίσωμεν τὸν πατή-
ρα ἡμῶν ὄνον, καὶ κοιμηθώμεν μετ' αὐ-
τῷ, καὶ ἐξανασῆσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς
ἡμῶν σπέρμα.

33. Ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν
ὄνον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ καὶ εἰσελεύσας
ἡ πρεσβυτέρα, ἐκοιμήθη μετὰ τῷ πα-
τρὶ αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκεῖνην καὶ ὅς
ἦδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν, καὶ ἀνα-
στῆσαι.

34. Ἐγένετο δὲ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἔ-
πεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέρα·
ἰδὼ ἐκοιμήθη ἔχθους μετὰ τῷ πατρὶ
ἡμῶν ποτίσωμεν αὐτὸν ὄνον καὶ τὴν νύ-
κτα ταύτην, καὶ εἰσελεύσας κοιμηθήτι
μετ' αὐτῷ, καὶ ἐξανασῆσωμεν ἐκ τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν σπέρμα.

35. Ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκεῖ-
νῃ τὸν πατέρα αὐτῶν ὄνον καὶ εἰσελ-
θούσα ἡ νεωτέρα, ἐκοιμήθη μετὰ τῷ πα-
τρὶ αὐτῆς καὶ ὅς ἦδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι
αὐτὴν, καὶ ἀναστῆσαι. 36. Καὶ

v. 25. ὁ Π. 3. ἰα. Π. 3. ὁ ἰα. ἰβιδ. ἐπαύριον) ἰαυ. 24. ἐκ τῷ ὄρει.) ἰβιδ. v. 25. uncis in-
clusa non habet Ed. Rom. ἰβιδ. ἐπαύριον) τὴν περιχώρου. ἰβ. καὶ πάντα τὰ ἄν. v. 27. τὸ πρῶτ. τὴν πρῶτ. v. 28. τῇ γῇ τῇ περιχώρῃ) τῇ περιχώρῃ. ἰβιδ. φλόξ τῆς γῆς) φλόξ ἰα τῆς
γῆς. v. 29. ἰατρ. κίμων) ἰατρ. τὸν Θεόν. v. 30. καὶ ἐξῆλθε Λωὶ) Ἀνὴρ δὲ Λωὶ. ἰβιδ. τῷ ἴσθι,
καὶ τῷ ἴσθι αὐτοῦ, καὶ. ἰβ. καὶ ἔπειτα) καὶ καταστρεφείτω. v. 31. δεῦρο ἔν) δεῦρο καὶ. v. 33. νυκτὶ
ταύτῃ) νυκτὶ ταύτῃ. ἰβιδ. τὸν νύκτα ταύτην) ἐκ τῇ νυκτὶ ταύτῃ. ἰβ. αὐτῇ, καὶ αὐτῇ. αὐτῷ, καὶ
ἐν τῷ ἀναστῆναι. v. 34. τῇ ἐπαύριον) ἐκ τῇ ἰα. ἰβιδ. ἰαυ. 24. καὶ τῇ νύκτι ταύτῃ) καὶ
ἐκ τῇ νυκτὶ ταύτῃ. v. 35. κοίμη. αὐτῇ) κοίμη. αὐτῇ.

36 Καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες
αὐτὸ ἐκ τῶ πατρὸς αὐτῶν.

37. Καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱόν,
καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωαβ, λέ-
γουσα· ἐκ τῶ πατρὸς μου. Οὗτος πα-
τήρ Μωαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

38. Ἐτεκε δὲ καὶ ἡ νεώτερα υἱόν, καὶ
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀμμαιν, ὁ υἱὸς
τῷ γένους μὲν. Οὗτος πατήρ Ἀμμαι-
νῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

ΚΕΦ. Κ'. XX.

ΚΑΙ ἐκίνησεν ἐπείθεν Ἀβραάμ εἰς
γῆν πρὸς Λίβαν, καὶ ἔσκησεν ἀνά-
μεσον Καδὴς, καὶ ἀνά μεσον Σόρ
καὶ παρῶνκσεν ἐν Γεράροις.

2. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ περὶ Σάρρας τῆς
γυναικὸς αὐτοῦ, (ὅτι) ἀδελφὴ μου ἐστίν·
ἐφοβήθη γάρ εἰπεῖν ὅτι γυνὴ μου ἐστίν,
μὴ ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες
τῆς πόλεως δι' αὐτήν. Ἀπέσειλε δὲ Ἀβι-
μέλεχ βασιλεὺς Γεράρων, καὶ ἔλαβε
τὴν Σάρραν.

3. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβιμέ-
λεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα, καὶ ἔπεν αὐ-
τῷ ἰδοὺ σὺ ἀποδιήσκεις περὶ τῆς γυναι-
κός, ἥς ἔλαβες· αὕτη δὲ ἐστὶ συνηκεκυῖος
ἀνδρὶ.

4. Ἀβιμέλεχ δὲ ἐχ' ἥφατο αὐτῆς,
καὶ ἔπεν Κύριε, ἔσθω ~ ἀγνοοῦν καὶ
δικαίον ἀποδοῖς;

5. Οὐκ αὐτός μοι ἔπεν ἀδελφὴ μου
ἐστίν; καὶ αὕτη μοι ἔπεν ἀδελφὸς μου
ἐστίν; ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, καὶ ἐν δικαιο-
σύνῃ χειρῶν ἐποίησα τῆτο.

6. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς καθ' ὕπνον
καθ' ὃν ἔργον ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ
ἐποίησας τῆτο, καὶ ἐφεισάμεν ἔγῳ σου,
τῷ μὴ ἀμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ· ἔτεκεν τότε
ἐκ αἰφῆκας σε ἄψαδαι αὐτῆς.

7. Νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ
ἀνδράνῃ, ὅτι προφήτης ἐστίν; καὶ προσ-
εῖχεται περὶ σοῦ, καὶ ζήσῃ εἰ δὲ μὴ
ἀποδοῖς, γινώσκει ὅτι ἀποδανῇ σὺ καὶ
πάντα τὰ σά.

8. Καὶ ἄρθερσεν Ἀβιμέλεχ τὸ πρωῒ,
καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς παῖδας αὐ-
τοῦ, καὶ ἐλάλησε πάντα τὰ ῥήματα ταῦ-
τα εἰς τὰ ὅσα αὐτῶν ἐφοβήθησαν δὲ
πάντες οἱ ἄνθρωποι σφόδρα.

9. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβιμέλεχ τὸν Ἀ-
βραάμ, καὶ ἔπεν αὐτῷ· τί τῆτο ἐπίη-
σας ἡμῖν; μήτι ἡμάτετομεν εἰς σέ, ὅτι
ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν
μὲ ἀμαρτίαν μεγάλην; ἔργον ὃ ἐδοῖς
ποιήσει, πεποιθήκας μοι.

10. Εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ·
τί ἐνέδωκ, ἐποίησας τῆτο;

11. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· ὅππα γάρ· ἄρα
ἐκ ἐστὶ θεοσίβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐμέ
τε ἀποκτενέουσιν ἔνεκεν τῆς γυναικὸς μὲν.

12. Καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφὴ μὲ ἐστίν
ἐκ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ ἐκ μητρός· ἐγενήθη
δὲ μοι εἰς γυναῖκα.

13. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέ με ὁ
Θεὸς ἐκ τῶ οἴκου τῶ πατρὸς μὲ, καὶ
ὅππα αὐτῇ· ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιῆ-
σον ἐπ' ἐμέ· εἰς πάντα τόπον ὃ ἐάν· εἰ-
έλθωμεν ἐκεῖ, ἔσθον ἐμέ, ὅτι ἀδελφὸς
μὲ ἐστίν.

I 4. Ἐλα.

v. 38. ὁ υἱὸς τῷ γένους μου ὡς λέγουσα, υἱὸς γένους μὲ. CAP. XX. v. 3. καὶ ἔπεν αὐτῷ καὶ ἔπεν.
v. 6. ἴδου. ἰδὼ σου) ἰδὼ deest. ibid. ἔτεκεν. Gen. v. 7. γινώσκει) γινώσκει. v. 8. τὸ πρωῒ) τῷ πρωῒ.
v. 13. παρῶνκσεν) ἐπὶ) παρῶνκσεν εἰς) ἐπὶ.

14. Ἐλαβε δὲ Ἀβιμέλεχ χίλια δίδραχμα, πρέβια καὶ μίσκους, καὶ παίδας καὶ παιδίσκας, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβραάμ καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ Σάρβαν τὴν γυναῖκα αὐτῆς.

15. Καὶ ἔπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ· ἰδοὺ ἡ γῆ μου ἐναντίον σου· ἔγώ εἰμι σοι ἀρίστη, κατοίκει.

16. Τῇ δὲ Σάρβᾳ ἔπεν· ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου ταῦτα ἔσαι σοι εἰς τιμὴν τῆ προσώπου σου, καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ καὶ πάντα ἀλλήλουςιν.

17. Προσπύχαςτο δὲ Ἀβραάμ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἴσαστο ὁ Θεὸς τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ ταῖς παιδίσκας αὐτῆς, καὶ ἔτεκεν.

18. ὅτι συναλῖον συνέκλεισε Κύριος ἔχων· πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἀβιμέλεχ, ἵνα κεν Σάρβας τῆς γυναῖκος Ἀβραάμ.

ΚΕΦ. ΚΑ'. XXI.

ΚΑΙ Κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Σάρβαν, καθὰ ἔπεν καὶ ἐποίησε Κύριος τῇ Σάρβᾳ καθὰ ἐλάλησε.

2. Καὶ συλλαβῶσα, ἔτεκε Σάρβα τῷ Ἀβραάμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας, εἰς τὸν καιρὸν, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος.

3. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραάμ τὸ ὄνομα τῷ υἱῷ αὐτοῦ τῷ γνημίῳ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Σάρβα, Ἰσαάκ.

4. Πιερέτεμε δὲ Ἀβραάμ τὸν Ἰσαάκ

υἱὸν αὐτοῦ τῇ ὁγδοῇ ἡμέρᾳ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεός.

5. Ἀβραάμ δὲ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν, ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ Ἰσαάκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

6. Εἶπε δὲ Σάρβα· γέλωτά μοι ἐποίησε Κύριος· ὅς γάρ ἐγώ ἀκούσῃ, συγχωρεῖται μοι.

7. Καὶ ἔπεν τις ἀναγγελεὶς τῷ Ἀβραάμ, ὅτι θηλάζει παιδίον Σάρβα· ὅτι ἔτεκεν υἱὸν ἐν τῷ γήρει μου.

8. Καὶ ἠυχῆθη τὸ παιδίον, καὶ ἀπεγαλακτίσθη καὶ ἐποίησεν Ἀβραάμ δοχὴν μεγάλην, ἡ ἡμέρα ἀπεγαλακτίσθη Ἰσαάκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

9. Ἰδῶσα δὲ Σάρβα τὸν υἱὸν Ἀγαρ τῆς Αἰγυπτίας, ὅς ἐγένετο τῷ Ἀβραάμ παῖζοντα μετὰ Ἰσαάκ τῷ υἱῷ ταυτῆς,

10. καὶ ἔπεν τῷ Ἀβραάμ· ἐκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τῷ υἱῷ μου Ἰσαάκ.

11. Σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον Ἀβραάμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰσμαὴλ.

12. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ· μὴ σκληρὸν ἔστω τὸ ῥῆμα ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου, καὶ περὶ τῆς παιδίσκης· πάντα ὅσα ἐάν ἐπῇ σοι Σάρβα, ἀκούε τῆς φωνῆς αὐτῆς, ὅτι ἐγὼ Ἰσαάκ κληρονομήσει σοι σπέρμα.

13. Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτὸν, ὅτι σπέρμα σου ἐστίν.

14. Ἀντί-

v. 14. δίδραχμα, πρίβ.) δίδραγμα καὶ πρίβ. v. 15. εἰς σε) ἔν σοι. ibid. ἐλάλησεν) ἐλάλημα. v. 18. ὅτι συνέκλεισε) ὅτι συναλῖον συνέκλεισε. ib. τῷ Ἀβιμέλεχ) articulus deest. CAP. XXI. v. 2. ἔτεκε Σάρβα τῇ) ἔτεκε τῇ. v. 4. τῇ ὁγδ. ἡμ.) τῇ ἡμ τῇ ὁγδ. v. 5. Ἀβρ. δὲ) καὶ Ἀβρ. v. 6. γὰρ ἐγώ) γὰρ ἐγώ. v. 7. τῇ γῆρι) τῇ γῆρι. v. 9. αὐτῇ) αὐτῇ. v. 10. παιδ. μετὰ) παιδ. ταύτης μετὰ. v. 11. περὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ) περὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. v. 12. ἔστω τὸ ῥῆμα ἐν, ἔστω ἐν, ibid. ταυ αὐ) ἔστω αὐ.

14. Ἀντίθ δὲ Ἀβραάμ τὸ πρῶτ', καὶ ἔλαβεν ἄστους καὶ ἀσκὸν ὕδατος, καὶ ἔδωκε Χ τῇ Ἀγαρ καὶ ἐπίθηκεν ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτῆς καὶ τὸ παιδίον, καὶ ἀπέστειλεν αὐτήν. Ἀπελθούσα δὲ ἐπλανήτο ἀπὸ τῆν ἔρημον, κατὰ τὸ Φεῖαρ τῆ ἔρημ.

15. Ἐξήλειπε δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τῆ ἀσκαῦ καὶ ἐξήλπε τὸ παιδίον ὑποκάτω μαῦς ἐλάτης.

16. Ἀπελθούσα δὲ ἐκαθήτο ἀπίναντι αὐτὴ μακρότερον, ὥστε τὸξυ βολὴν ἔπευ γὰρ ἐμὴ ἴδω τὸν θάνατον τῆ παιδὸς μου· καὶ ἐκαθήτο ἀπίναντι αὐτὴ (μακρότερον) ἀναδοῦσαν δὲ τὸ παιδίον ὑπλάσσειν.

17. Εἰσῆκουσε δὲ ὁ Θεὸς τῆς Φωνῆς τῆ παιδὸς ἐκ τῆ τόπυ ἐν καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος Θεῶ τὴν Ἀγαρ ἐκ τῆ ἐραῖα, καὶ ἔπεν αὐτῇ· τί ἐστὶν Ἀγαρ; μὴ φοβῶ· ἐπακίχοι γὰρ ὁ Θεὸς τῆς Φωνῆς τῆ παιδὸς σὺ ἐκ τῆ τόπυ ἐ ἐστὶν.

18. Ἀντάσθι, (καὶ) λάβε τὸ παιδίον, καὶ κρήτησον τῇ χειρὶ σὺ αὐτό· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιῶσα αὐτόν.

19. Καὶ ἀνέωξεν ὁ Θεὸς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς, καὶ ἴδε Φεῖαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔπλησε τὸν ἀσκὸν ὕδατος, καὶ ἐπότισε τὸ παιδίον.

20. Καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετὰ τῆ παιδὸς, καὶ πηξήθη, καὶ κατοίκησεν ἐν τῇ ἔρημῳ· ἔγενετο δὲ τοξότης.

21. Καὶ κατοίκησεν ἐν τῇ ἔρημῳ τῇ

Φαραὶν καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ γυναῖκα ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

22. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνον, καὶ ἔπεν Ἀβιμέλεχ, καὶ Ὁρχοῦζ ὁ θυμωμένος αὐτῆς, καὶ Φιχλὸς ὁ ἀρχιστρατήγιος τῆς δυναμείας αὐτῆς πρὸς Ἀβραάμ, λέγων· ὁ Θεὸς μετὰ σὲ ἐν πάσιν, ὡς εἰπὼν ποιῶς.

23. νῦν σὺ ὁμοσόν μοι τὸν Θεόν, μὴ ἀδικῶσιν μοι, μηδὲ τὸ σπέρμα μου, μηδὲ τὸ ὄνομά μου· ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ' ἐμοῦ, καὶ τῇ γῇ ἣ σὺ παρῆκisas ἐν αὐτῇ.

24. Καὶ ἔπεν Ἀβραάμ· ἔγω μέμνημαι.

25. Καὶ ἠλεγξεν Ἀβραάμ τὸν Ἀβιμέλεχ περὶ τῶν Φρεάτων τῆ ὕδατος, ὧν ἀφείλαντο οἱ παῖδες τῆ Ἀβιμέλεχ.

26. Καὶ ἔπεν (αὐτῷ) Ἀβιμέλεχ· ἐγὼ ἔγνων τίς ἐποίησε τὸ πρᾶγμα τῶτο· ὅθ' οὐ μοι ἀπήγγειλας, ὅθ' ἐγὼ ἤκουσα, ἀλλὰ σήμερον.

27. Καὶ ἔλαβεν Ἀβραάμ πρόσβατα καὶ μόσχους, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβιμέλεχ· καὶ διέδεντο ἀμφοτέρω διαθήκην.

28. Καὶ ἔσπεν Ἀβραάμ ἐπὶ αἰμάδας πρόσβατων μόνας.

29. Καὶ ἔπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ· τί εἰσιν αἱ ἐπὶ αἰμάδες τῶν πρόσβατων τῶτων, ὧς ἔσπας μόνας;

30. Καὶ ἔπεν Ἀβραάμ· ὅτι τὰς ἐπὶ αἰμάδας ταύτας λήψω παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὥσιν μοι εἰς μαρτυρίαν, ὅτι ἐγὼ ἀφῆκα τὸ Φεῖαρ τῶτο.

Τομ. I.

E

31. Διὰ

v. 14. ἔδωκε Ἀγαρ) ἔδωκε τῇ Ἀγαρ. ibid. τὸν ὦμον καὶ τὸ) τὸν ὦμον αὐτῆς τὸ. ib. τὴν ἔρημον) κατὰ τὴν ἔρ. v. 15. ἐξήλπε) ἐξήλειπε. v. 16. μακρότερον) μακρότερον. ibid. ἐκαθήτο) ἐκαθήσθην. ib. (μακρότερον) abest à Cod. Rom. v. 17. παῖδα σὺ) παῖδα. v. 18. αὐτήν) αὐτή. v. 21. τῇ Φαραὶν) non habet Cod. Rom. ibid. ἐκ γῆς Αἰγύπτου) ἐκ Φαραὶν Αἰγύπτου. v. 22. Φιχλὸς) Φιχλὸς. v. 23. μαρ) με δι. bis. v. 25. ἀφείλαντο) ἀφείλαντο. v. 26. ἐσπας) ἐσπας. v. 27. πρόσβατα) πρόσβατα. v. 28. αἰμάδας) αἰμάδας. ibid. ὥσιν μοι) ὥσιν μοι εἰς.

31. Διὰ τὸτο ἐπανόμασε τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ἐκεῖνα, Φρέαρ ὀκισμῶν· ὅτι ἐκεῖ ὤμωσαν ἀμφότεροι.

32. καὶ διέθνητο διαθήκη ἐν τῷ Φρέατι τῷ ὄρκῳ. Ἀντίη δὲ Ἀβιμέλεχ καὶ Φικὸλ Ὁρχοζὰδ ὁ θυμωφωγὸς αὐτῶ, καὶ Φικὸλ ὁ ἀρχιερατῆρος τῆς δουλείας αὐτῶ, καὶ ἐπέσρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν Φυλιζαίμ.

33. Καὶ ἐφύτευεν Ἀβραὰμ ἀρεσάν ἐπὶ τῷ Φρέατι τῷ ὄρκῳ, καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα Κυρίου, Θεὸς αἰώνιος.

34. Παρέκτισε δὲ Ἀβραὰμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φυλιζαίμ ἡμέρας πολλὰς.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

ΚΑΙ ἔγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὁ Θεὸς ἐπέειρε τὸν Ἀβραὰμ, καὶ ἔπε πρὸς αὐτόν· Ἀβραὰμ, Ἀβραὰμ. Ὁ δὲ ἔπεν· ἰδοὺ ἐγώ.

1. Καὶ ἔπε· λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαὰκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἀνένεγκον αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὀλοκάεωσιν, σὺ ἐφ' ἐν τῶν ὀρέων, ὧν ἂν σοι εἴπω.

3. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραὰμ τὸ πρωῒ, ἐπέσασκε τὴν ὄνυ αὐτῶ· παρέλαβε δὲ μεθ' ἑαυτῶ δύο παῖδας, καὶ Ἰσαὰκ τὸν υἱόν αὐτῶ, καὶ ἤχισας ζύλας εἰς ὀλοκάεωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν ἔπεν αὐτῷ ὁ Θεός, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

4. Καὶ ἀναβέβησας Ἀβραὰμ τοῖς

ὀφθαλμοῖς Χ' αὐτῶ, ἵδε τὸν τόπον μακρότερον.

5. Καὶ ἔπεν Ἀβραὰμ τοῖς παισὶν αὐτῶ· καθίστατε αὐτῶ μετὰ τῆς ὄνυ· ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδίον διελυσόμεθα ὥς ὧδε, καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς.

6. Ἐλαβε δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὀλοκαερώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτῶ· ἔλαβε δὲ καὶ τὸ πῦρ μετὰ χειρὸς, καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα.

7. Καὶ ἔπεν Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτῶ, ἔπας· πάτερ. Ὁ δὲ ἔπε· τί ἐπὶ τέκνον; ἔπας δὲ ἰδοὺ τὸ πῦρ λέγων· καὶ τὰ ξύλα, πῶ ἐπὶ τὸ πρόσθεν τὸ εἰς ὀλοκαερώσιν;

8. Ἐπε δὲ Ἀβραὰμ ὁ Θεὸς ὤψεται ἑαυτῷ πρόσθεν εἰς ὀλοκαερώσιν, τέκνον. Πορεύειντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα,

9. ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν ἔπεν αὐτῷ ὁ Θεός· καὶ ἀνοδόκησεν ἐκεῖ Ἀβραὰμ θυσιαστήριον, καὶ ἐπέθηκε τὰ ξύλα καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱόν αὐτῶ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἵπάνυ τῶν ξύλων.

10. Καὶ ἐξήτεπεν Ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτῶ, λαβὼν τὴν μάχαιραν, σφάζει τὸν υἱόν αὐτῶ.

11. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἐκ τῶ ἑρηνῶ, καὶ ἔπεν (αὐτῷ). Ἀβραὰμ, Ἀβραὰμ. Ὁ ἔπεν· ἰδοὺ ἐγώ.

12. Καὶ

v. 31. τῷ ἔργῳ) τοῦ ἡμεῶν. ibid. καὶ Ὁρχοζὰδ) Ὁρχοζὰδ. ib. Φικὸλ) Φικὸλ. ΣΑΡ. XXII.

v. 1. ἡμεῶν) ἡμεῶν. ibid. καὶ ἀπὸ πρὸς αὐτῶ. ib. ὁ δὲ ἔπεν) καὶ ἔπεν. v. 2. αὐτῶν) αὐτῶν. v. 4. ὀφθαλμοῖς, ἰδὲ) ὀφθαλμοῖς αὐτῶ, ἰδὲ. v. 5. τὸ παιδίον) τὸ παιδίον. v. 6. καὶ τὸ πῦρ μετὰ χειρὸς) μετὰ χειρὸς καὶ τὸ πῦρ. v. 7. καὶ ἔπεν Ἰσαὰκ) ἔπεν δὲ Ἰσαὰκ. ibid. ἔπας) desideratur in C. v. ib. τέκνον; λέγων, ἰδὲ) τέκνον; ἀπὸ δὲ, ἰδὲ. v. 9. ἐπὶ θυσιαστήριον) ἐκεῖ δὲ θυσιαστήριον. v. 11. καὶ ἔπεν αὐτῶ, Ἀβρ. Ἀβρ. ἰδοὺ ἐγώ.) καὶ ἔπεν, Ἀβρ. Ἀβρ. Ὁ δὲ ἔπεν, ἰδοὺ ἐγώ.

12. Καὶ ἔπει μὴ ἐπιβάλης τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσης αὐτῷ μηδὲν ἵνα γὰρ ἔγνω, ὅτι φοβῆται τὸν Θεόν σου, καὶ ἐκ ἐφείσω τὴν υἱὲν σου τῷ ἀγαπητῷ δι' ἐμὲ.

13. Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραάμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῷ ἔδε, καὶ ἰδοὺ κρείς ἐς κατεχόμενος ἐν φυτῷ Σάβεκ τῶν κεράτων καὶ ἐπορεύθη Ἀβραάμ, καὶ ἔλαβε τὸν κρείον, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὁλοκαύσῳσιν ἀντὶ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

14. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραάμ τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ, Κύριος ἰδὼν ὡς ἔπασσι σήμερον ἐν τῷ ὄρει, Κύριος ὠφείθῃ.

15. Καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος Κυρίου τὸν Ἀβραάμ δεύτερον ἐκ τῷ ὕραν, λέγων·

16. κατ' ἑμαυτῷ ὤμωσα, λέγει Κύριος, ὅ ἔσκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τούτο, καὶ ἐκ ἐφείσω τὴν υἱὸν σου τῷ ἀγαπητῷ δι' ἐμὲ,

17. ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογῆσά σε, καὶ πληθύνων πληθύνῃ τὸ σπέρμα σου, ὡς τὰς ἀτέρας τῷ ὕραν, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεραντίων.

18. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματι σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνδρῶν ὑπὸνίκας τῆς ἡμέρας Φωτὸς.

19. Ἀπεστρέφῃ δὲ Ἀβραάμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ Φρέας τῷ ὄρει, καὶ κατ-

ώκισεν Ἀβραάμ ἐπὶ τῷ Φρέατι τῷ ὄρει.

20. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνηγγέλη, τῷ Ἀβραάμ, λέγοντες· ἰδοὺ τέτοκε Μελχὶρ καὶ αὐτῇ υἱός τῃ Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ σου,

21. τὸν ὧς πρῶτόκεν, καὶ τὸν Βαυὺξ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Καμουήλ πατέρα Σύραν,

22. καὶ τὸν Χασαδ, καὶ τὸν Ἀζαῦ, καὶ τὸν Φαλδάς, καὶ τὸν Ἰελδάφ, καὶ τὸν Βαδουήλ.

23. καὶ Βαδουήλ ἐγέννησε τὴν Ῥεῖθκαν· ἐκτὼς ἔτοι υἱός, ὃς ἔτεκε Μελχὶρ τῷ Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ Ἀβραάμ.

24. Καὶ ἡ παλαιὰ αὐτοῦ ἡ ὄνομα Ῥεῖθκα, ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν Ταβὲκ, καὶ Ῥεθὼ τὸν Γαμ, καὶ τὸν Τοχὸς, καὶ τὸν Τααμ Μαρχά.

ΚΕΦ. κγ'. XXIII.

Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ Σαάρρας ἑτὶ ἐνατὸν εἰκοσιεπτά, ἐκ τῶν Σάρρας.

2. Καὶ ἀπέθανε Σαάρρα ἐν πόλει Ἀρβὸν, ἥ ἐστι ἐν τῷ κοιλάματι αὐτῇ ἐξὶ Χεβρων ἐν γῇ Χαναν. Ἦλθε δὲ Ἀβραάμ κόψασθαι Σαάρραν, καὶ πενθῆσαι.

3. Καὶ ἀνέστη Ἀβραάμ ἀπὸ τῷ νεκροῦ αὐτοῦ, καὶ ἔπεν (Ἀβραάμ) τοῖς υἱοῖς Χὲν, λέγων·

E 2

4. πάρε-

¶ 12. καὶ δι' ἡ. ibid. τὸν Θεόν σου) σὺ τὸν Θεόν. v. 13. & 14. ἔδε) ἔδε, vel ἔδε ita rabbin. v. 18. ἔδε) αὐτὸς ἔδε) ἔδε) τῆς γῆς, αὐτὸς ἔδε. v. 19. ἐπορεύθησαν καὶ) ἐπορεύθησαν. ibid. καὶ τῷ Φρέατι) καὶ τῷ Φρέατι. v. 20. Ναχωρ) τῷ Ναχωρ. v. 21. ὄρει) ὄρει. v. 22. Χασαδ) Χασαδ. ibid. καὶ τὸν Ἀζαῦ) καὶ τὸν Ἀζαῦ. ib. Φαλδάς) Φαλδάς. v. 23. καὶ Βαδουήλ) Βαδουήλ. v. 24. Ῥεθὼ) Ῥεῖθκα. ibid. Μαρχά) Μαρχά. CAP. XXIII. v. 2. ἐν γῇ) ἐν τῇ γῇ. v. 3. υἱὸς Χὲν) υἱὸς τῷ Χὲν.

4. πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν, ὅτε οὖν μοι κτῆσιν τά-
φω μεθ' ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου
ἐκεῖ αἵ' ἐμῆ.

5. Ἀπεκριθῆσαν δὲ οἱ υἱοὶ Χίτ πρὸς
Ἀβραάμ, λέγοντες·

6. μὴ κύριε ἀκούσων δι' ἡμῶν. Βασι-
λεὺς παρὰ Θεοῦ σὺ εἶ ἐν ἡμῶν ἐν τοῖς
ἐκλεκτοῖς μαρμαίοις ἡμῶν θάψον τὸν
νεκρόν σε· ὁδὸς γὰρ ἡμῶν τὸ μαρμεῖον
αὐτῷ καλύπτει ἀπὸ σέ, τῷ θάψαι τὸν
νεκρόν σε ἐκεῖ.

7. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραάμ προσεκίνησε
τῷ λαῷ τῆς γῆς, τοῖς υἱοῖς Χίτ·

8. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτούς Ἀβρα-
άμ, λέγων· εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν,
ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ προσώ-
που μου, ἀκέσατέ με, καὶ καλήσατε
περὶ ἐμῷ Ἐφραὴν τῷ τῷ Σαάρ.

9. καὶ ὤτω μοι τὸ σπήλαιον τὸ δι-
πλὸν ὃ ἐστὶν αὐτῶν, τὸ ἐν ἐν μερίδι τῷ αἰ-
δοῦτε γὰρ αὐτῷ ἀργυρίῳ τῷ ἀξίῳ δέτω μοι αὐ-
τὸ ἐν ὑμῶν εἰς κτῆσιν μαρμαίειν.

10. Ἐφραὴν δὲ ἐκάλετο ἐν μέσῳ τῶν
υἱῶν Χίτ. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἐφραὴν ὁ Χετ-
ταῖος πρὸς Ἀβραάμ, ἔπεν ἀκούσαν-
των υἱῶν Χίτ καὶ πάντων τῶν εἰσπο-
ρευμένων εἰς τὴν πόλιν, λέγων·

11. παρ' ἐμοὶ γυνὴ κύριε, καὶ ἀκούσόν
μου. Τὸν ἀγγέλον καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν
αὐτῷ, σοὶ δίδωμι ἑναντίον τῶν πολιτῶν
μου δόδικά σοι θάψον τὸν νεκρόν σε.

12. Καὶ προσεκίνησεν Ἀβραάμ ἑνα-
τίον τῷ λαῷ τῆς γῆς,

13. καὶ εἶπε τῷ Ἐφραὴν εἰς τὰ ὥτα
(ἑναντίον) παντός τῷ λαῷ τῆς γῆς·
ἐπειδὴ πρὸς ἐμὴν εἶ, ἀκούσόν μου· τὸ ἀρ-
γύριον τῷ ἀγγεῖ λαβεῖ παρ' ἐμῆ, καὶ θά-
ψω τὸν νεκρόν μου ἐκεῖ.

14. Ἀπεκριθῆ δὲ Ἐφραὴν τῷ Ἀβρα-
άμ, λέγων·

15. ἔχι κύριε ἀκήκοα γὰρ, γῆ τε-
τρακοσίαν διδράχμων ἀργυρίου ἀνά μέ-
σον ἐμῷ καὶ σὺ τί ἀν εἶπες τούτο· σὺ δὲ
τὸν νεκρόν σε θάψον.

16. Καὶ ἤκουσεν Ἀβραάμ τῷ Ἐφραὴν, τῷ
καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβραάμ τῷ Ἐφραὴν
τὸ ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὥτα
τῶν υἱῶν Χίτ, τετρακοσία διδράχμα ἀρ-
γυρίου δοκίμη ἐμπόροις.

17. Καὶ ἔση ὁ ἀγγεὸς Ἐφραὴν, ὃς ἦν
ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, ὃς ἐστὶ κατὰ
πρόσωπον Μαρμεῖν, ὁ ἀγγεὸς καὶ τὸ
σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτοῖς, καὶ πᾶν ἄνθρω-
πὸν ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγγεῷ, ὃ ἐστὶν ἐν πᾶσι τοῖς
ἰσίοις αὐτῷ κτελεῖν,

18. τῷ Ἀβραάμ εἰς κτῆσιν, ἑναντίον
τῶν υἱῶν Χίτ καὶ πάντων τῶν εἰσπορευ-
μένων εἰς τὴν πόλιν.

19. Μετὰ ταῦτα ἔθαψεν Ἀβραάμ
Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτῆς ἐν τῷ σπη-
λαίῳ τῷ ἀγγεῖ τῷ διπλῷ, ὃ ἐστὶν ἀπέναν-
τι Μαρμεῖν· αὕτη ἐστὶ Χεθρὼν ἐν τῇ γῇ
Χαναάν.

20. Καὶ

4. δέτω (οὖν μοι) δέτω μοι οὖν. ibid. με ἐμῷ) με αἰ' ἐμῷ. 5. ε. τὸ με. ἀντὶ καλύπτει ἀπὸ σέ) εἰ με
καλύπτει τὸ με. ἀντὶ ἀπὸ σέ. 7. γ. υἱὸς Χίτ) υἱὸς τῷ Χίτ. 8. Ἐφραὴν) Ἐφραῖμ. 9. ε. ἐν μερίδι
(ἐν μέσῳ. ibid. δέτω μοι) δέτω μοι. 10. καὶ πάντων τῶν εἰσπ. εἰς τὴν πόλιν) καὶ τῶν εἰσπ. εἰς τὴν
πόλιν πάντων. 11. ἑναντίον τῶν) ἑναντίον πάντων τῶν. 13. ἑναντίον πάντων τῶν) ἑναντίον τῶν. 14. ε.
ἀκήκοα γὰρ, τετρακ.) ἀκούσα γὰρ, γῆ τετρακ. ibid. ἀπὸ μέσον ἐμῷ καὶ σὺ τί ἀν εἶπες τούτο) ἀπὸ
σὺ τί ἀν εἶπες τούτο ἀπὸ μέσον ἐμῷ καὶ σὺ. 16. τῷ Ἐφραὴν, καὶ) τῷ Ἐφραῖμ, καὶ. 17. ε. ἐν αὐτοῖς,
καὶ) ε. ἐν αὐτοῖς, καὶ.

20. Καὶ ἐκουσθή ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῇ, καὶ Ἀβραάμ εἰς κτησὶν ταύτην, παρὰ τῶν υἱῶν Χίτ.

ΚΕΦ. κδ'. XXIV.

ΚΑΙ Ἀβραάμ ἦν πρεσβύτερος, προσβητικῶς ἡμερῶν καὶ Κύριος ἐνλόγησε τὸν Ἀβραάμ κατὰ πάντα.

2. Καὶ εἶπεν Ἀβραάμ τῇ παιδί αὐτῇ τῇ πρεσβυτέρῃ τῆς οἰκίας αὐτῆς, καὶ ἀρχοῦσι πάντων τῶν αὐτῆς· διὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου,

3. καὶ ἐξορκίῳ σε Κύριον τὸν Θεὸν τῷ ἑρᾶν καὶ τῷ Θεῷ τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναανίων, μεθ' ὧν μετ' αὐτοῦ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς.

4. αἰῶν εἰς τὴν γῆν μετ' ἐγγενομένη, πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν Φυλὴν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου (Ἰσαὰκ) ἐκείθεν.

5. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς· μήποτε ἐβέλειται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην, ἀποστέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν;

6. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν Ἀβραάμ· προσέχε σεαυτὴν μὴ ἀποστέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκῆ.

7. Κύριος ὁ Θεὸς τῷ ἑρᾶν καὶ ὁ Θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἐλάβε με ἐκ τῆς οἰκῆς τῆς πατρὸς μου, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγεννήθην, ὃς ἐλάλησέ μοι, καὶ ἐν ὡμοῖς

μοι, λέγων· σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῇ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστέλῃ τὸν ἄγγελόν σου ἐμπροσθέν σου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκείθεν.

8. Ἐάν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σὺ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσθ' ἀπὸ τῶ ὅρκου μου τότε· μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστέψῃς ἐκῆ.

9. Καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτῆς ὑπὸ τὸν μηρόν Ἀβραάμ τῷ κυρίῳ αὐτῆς, καὶ ὡμοσεν αὐτῇ περὶ τῆς ἐθήματος τότε.

10. Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς ὄνα καμήλας ἀπὸ τῶν καμήλων τῷ κυρίῳ αὐτῆς, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τῷ κυρίῳ αὐτῆς μεθ' ἐαυτῆς καὶ ἀνάσας ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς τὴν πόλιν Νασχώρ.

11. Καὶ οἰκίησε τὰς καμήλας ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τῷ ὕδατος τὸ πρὸς ὄψε, ἥνικα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι.

12. Καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ, εὐδόκωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον, καὶ ποιήσων ἔλεος μετὰ τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ.

13. Ἴδου ἐγὼ ἔζηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τῷ ὕδατος· αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκόντων τῆν πόλιν, ἐκπορεύονται ἀντλήσαι ὕδωρ.

14. Καὶ ἔσται ἡ παρθένος ἥ ἀν' ἐμὸν εἴπω· ἐπὶ κλινὴν τὴν ὑδατῶν σου, ἵνα πίνω, καὶ εἴπῃ μοι· πίνε σὺ καὶ τὰς καμήλας σου

Ε 3

CAP. XXIV. v. 1. ἐνλόγησε.) ἐνλόγησε. v. 3. καὶ τῇ γῇ.) καὶ τὸν Θεὸν τῆς γῆς. ibid. μετ' αὐτοῦ.) ἐν αὐτοῖς. v. 4. αἰῶν εἰς τὴν γῆν μετ' ἐγγενομένη.) αἰῶν εἰς τὴν γῆν μετ' ἐγγενομένη. v. 5. βεβέλειται.) βεβέλειται. v. 7. καὶ ὡμοσεν.) καὶ ἐν ὡμοῖς. ibid. τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκείθεν.) Ἰσαὰκ ἐκείθ. v. 8. ἀνὰ τῶ ὅρκου τένοντος.) ἀνὰ τῶ ὅρκῳ μου. v. 11. οἰκίησεν.) οἰκίσθη. v. 12. Κυρίε Ἀβρ.) Κυρίε μου Ἀβρ.

σε ποτιῶ, ὥς ἀν παύσανται πίνουσι, ταύτην ἡτοίμασας τῷ παιδί σὺ Ἰσαάκ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκωμι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μὴ Ἀβραάμ.

15. Καὶ ἐγένετο πρὸ τῶ συντελέσαι αὐτὸν λαλῆντα ~ ἐν τῇ θανοίᾳ, καὶ ἰδοὺ ῥεθίκκα ἐξεπερεύετο, ἡ τεχνεῖσα Βαθθὴλ, υἱῷ Μελχὰς, τῆς γυναικὸς Ναχωῦ, ἀδελφεῷ δὲ Ἀβραάμ, ἔχουσα τὴν υἱοῦ ἐπὶ τῶν ὁμῶν αὐτῆς.

16. Ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει· σφόδρα παρθένος ἦν, ἀνὴρ ἦν ἐγγὺς αὐτῇ. Καταβάσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν, ἐπλησε τὴν υἱοῦ αὐτῆς, καὶ ἀνέβη.

17. Ἐπιδράμε δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπε· πότισόν με μὴ κρον ὕδαρ ἐκ τῆς υἱοῦ σου.

18. Ἡ δὲ εἶπε· πῆ κύριε. Καὶ εἶπεν· σε, καὶ καθάπερ τὴν υἱοῦ ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, ὥς ἐπαύσατο πίνων.

19. Καὶ εἶπε· καὶ ταῖς καμήλαις σου ὑδρεύσονται, ὥς ἀν πᾶσαι πίωσι.

20. Καὶ εἶπεν καὶ ἐξέκρινεν τὴν υἱοῦ ἐπὶ τὸ ποτισθῆναι καὶ ἔδραμεν ἔτι ἐπὶ τὸ φέρας ἀντλήσαι (ὕδαρ), καὶ ὑδρεύσασθαι πάσαις ταῖς καμήλαις.

21. Ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμαίνετο αὐτὴν καὶ παρεσιώπων τῷ γυνώκει ἡ εὐλόγηκε Κύριος τὴν ἐδὼν αὐτῷ, ἡ ἔ.

22. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο (πᾶσαι) αἱ καμήλαι πίνουσι, ἔλαβεν δραχμῆς ὁ ἄνθρωπος ἑνῶτα χρυσῶ αἰᾶ ἡμεκῶν

ὁλκῆς, καὶ δύο ψέλλας ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς· δέκα χρυσῶν ὁλκῆ αὐτῶν.

23. Καὶ ἐπηρεάτησεν αὐτὴν, καὶ εἶπε· θυγάτηρ τίνας εἶ; ἀνάγγελλόν μοι εἰ εἶμι παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῶν καταλύσαι.

24. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· θυγάτηρ Βαθθὴλ εἰμι ἐγώ, τῷ Μελχὰς, ὃν ἔτεκε τῷ Ναχωῦ.

25. Καὶ εἶπεν αὐτῷ καὶ ἄχρεα καὶ χρέτασμα πολὺ παρ' ἡμῶν, καὶ τόπος τῷ καταλύσαι.

26. Καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησε Κυρίῳ, καὶ εἶπεν·

27. εὐλογητός Κύριος ὁ Θεὸς τῷ κυρίῳ μὴ Ἀβραάμ, ὃς ἦν ἐγκατέλειπε τὴν δικαιοσύνην ἀνὰ καὶ τὴν ἀληθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἐμ' εὐλόγηκε Κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφεῷ τῷ κυρίου μὴ.

28. Καὶ δραμῆσας ἡ παῖς, ἀπήγγελλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

29. Τῇ δὲ ῥεθίκκα ἀδελφὸς ἦν, ὃ ὄνομα Λάβαν καὶ ἔδραμε Λάβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγὴν.

30. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἴδε τὰ ἐνῶτια καὶ τὰ ψέλλα ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἤκουσε τὰ ῥήματα ῥεθίκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς, λεγούσης· ἔτως λελάληκέ μοι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἔλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἐσηκότες αὐτῇ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς.

31. Καὶ

v. 14. (Ἰσαάκ) τῷ Ἰσαάκ. ib. τῷ κυρίῳ μὴ) μετὰ τῷ κυρίῳ μὴ. v. 15. τῇ θανοίᾳ) τῇ θανάτῳ αὐτοῦ. v. 16. καὶ τῇ συναντήσει) εἰς τὴν συνάντησιν. ibid. ἀντλήσαι ὕδαρ) ἀντλήσαι πάλιν. v. 21. ἡ εὐλόγηκε) εἰς εὐλόγησιν. v. 22. δραχμῆς ὁλκῆς) ἡμεκῶν ὁλκῆς. v. 23. καταλύσαι) τὴν καταλύσιν. v. 24. καὶ εἶπεν) εἰ δὲ εἶπεν. ibid. εἰμὶ ἐγώ) ἐγώ abest. v. 25. χρέτασμα πολὺ) χρηστήματα πολλὰ. v. 26. κυρίῳ) τῷ κυρίῳ. v. 27. ἐγκατέλειπε) ἐγκατέλειπε. ibid. δικαιοσύνην, καὶ) δικαιοσύνην αὐτῆς, καὶ. ib. εὐλόγηκε) ἐμὲ εὐλόγηκε. v. 28. ἀπήγγελλε) ἀπήγγελλε. v. 30. ἴδε) ἴδεν. ibid. τὰ ψέλλα καὶ τὰ χεῖρας) τὰ ψέλλα ἐν ταῖς χεῖρσι. ib. εἶπεν) εἶπεν.

31. Καὶ ἔπεν αὐτῷ· δεῦρο, ἐσέλθε Κύριος εὐλογητός Κυρί, ἰνατί ἔσπκας ἔξω; ἔγω δὲ ἡτοίμασα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς καμήλοις.

32. Εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀπέσχεε τὰς καμήλας, καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ ὕδωρ πίῃσαι τοῖς ποσὶν αὐτῶ, καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτῶ.

33. καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φάγεῖν. Καὶ ἔπεν· ὁ μὴ φάγω, ὥς τῷ λαλῆσαι με τὰ ῥήματά μου. Καὶ ἤπαν· λάλησον.

34. Καὶ ἔπεν· παῖς Ἀβραάμ ἐγώ εἰμι.

35. Κύριος δὲ εὐλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρέβαστα καὶ μούχους, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ παιδας καὶ παιδικας, καὶ καμήλους καὶ οἴους.

36. Καὶ ἔτεκε Σάφιζα ἡ γυνὴ τῷ κυρίου μου υἱόν (ἓνα) τῶν κυρίων μου, μετὰ αὐτόν. τὸ γνῆσσαι αὐτόν καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ.

37. Καὶ ὤρεσκέ με ὁ κύριός μου, λέγων· ὁ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναανίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

38. ἀλλ' ἡ εἰς τὸν οἶκον τῶ πατρὸς μου παρεῖση, καὶ εἰς τὴν Φυλὴν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν.

39. Εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου μήποτε ὁ παρεῖθῃ ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ.

40. Καὶ ἔπεν μοι Κύριος (ὁ Θεός) ὡς εὐχρέσθαι ἑναντίον αὐτῷ, αὐτὸς ἔξαποτελεῖ τὸν ἀγγελὸν αὐτῷ μετὰ σοῦ, καὶ εὐδοῶσι τὴν ὁδόν σου καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς Φυλῆς μου, καὶ ἐκ τῶ οἴκου τῶ πατρὸς μου.

41. Τότε αἰδῶος ἔσθι ἐκ τῆς ἀφ᾽ ἧς ἤνικα γὰρ εἶν ἔλθεις εἰς τὴν Φυλὴν μου, καὶ μὴ δῶσι σοι, καὶ ἔσθι αἰδῶος ἀπὸ τῶ ὀρεσκέ μου.

42. Καὶ ἔλθων σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν, ἔπεν· Κύριε ὁ Θεός τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ, εἰ σὺ εὐδοῖς τὴν ὁδόν μου, ἢ νῦν ἐγὼ παρεύομαι ἐπ' αὐτήν.

43. Ἰδοὺ ἐγὼ ἔσπκα ἐπὶ τὴν πηγὴν τῶ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ ἔσται ἡ παρεῖνος, ἢ ἂν ἐγὼ ἔπω· πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου,

44. καὶ ἔπεν μοι καὶ πῖε σὺ, καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι· αὕτη ἡ γυνὴ, ἣν ἡτοίμασε Κύριος τῷ ἑαυτῷ θεράποντι Ἰσαάκ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκω, ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ.

45. Καὶ ἐγένετο πρὸ τῶ συτελεῖσθαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ μου, εὐδὺς ῥεθῆκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν, καὶ ὑδρεύσατο· Εἶπα δὲ αὐτῇ· πότισόν με.

46. Καὶ

ψ. 31. εὐλογητός Κύριος) εὐλογητός Κυρίον. ψ. 32. ὕδωρ τοῖς ποσὶν) ὕδωρ πίῃσαι τοῖς ποσὶν. ψ. 33. σπκα) σπεν. ψ. 35. εὐλόγησε) ἐβλόγησε. ψ. 38. ἀλλ' ὁ εἰς) ἀλλ' εἰς. ψ. 39. σὺ παρεῖθῃ) σὺ παρεύομαι. ψ. 41. ἐν τῇ ἀφ᾽ ἧς) ἀπὸ τῆς ἀφ᾽ ἧς. ibid. μὴ δῶσι σοι) μὴ σοι δῶσι. ψ. 42. ἢ νῦν ἐγὼ) ἐν νῦν ἐγὼ. ibid. ἐπ' αὐτήν) ἐν αὐτῇ. ψ. 43. ὅτι πεποίηκας) ὁρίσθηκα ἐπὶ τῇ πηγῇ. ibid. ἐβλήσονται) ἐκπελεύσονται. αὐτῶν. ib. μικρὸν ὕδωρ) ἐν τῇ ὑδρίᾳ σου) ἐν τῇ ὑδρίᾳ σου μικρὸν ὕδωρ. ψ. 44. πῖε σὺ) καὶ σὺ πῖε.

46. Καὶ σπεύσασα καθέσθη τὴν ὕδριν (ἐπὶ τὸν βραχίονα) αὐτῆς αἶψ' αὐτῆς, καὶ ἔπε· πῆ σὺ, καὶ τὰς καμήλους σὺ ποτιῶ καὶ ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους μὲ ἐπότισε.

47. Καὶ ᾤκτισεν αὐτὴν, καὶ ἔπαρ τίνος θυγάτηρ εἶ; (ἀνάγγελόν μοι.) Ἡ δὲ ἔφη· θυγάτηρ βασιουλ εἰμι ἐγώ, τῷ υἱῷ Ναχωρ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Μελχὰ. Καὶ περιέθηκε αὐτῇ τὰ ἐνώτια, καὶ τὰ ψέλια ἦσαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς.

48. καὶ εὐδοκῆσας προσκύνησα Κυρίῳ, καὶ εὐλόγησα Κύριον τὸν Θεὸν τῷ κυρίῳ μὲν Ἀβραάμ, ὃς εὐλόγησέ με ἐν ὁδῷ αἰληθείας, λαθεὶν τὴν θυγατέρα τῷ ἀδελφῷ τῷ κυρίου μὲ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

49. Εἰ οὐ ποιεῖτε ἡμεῖς ἔλεος καὶ ἀποισότην πρὸς τὸν κύριόν μου, ἀπαγγεῖλατέ μοι· εἰ δὲ μὴ, ἀπαγγεῖλατέ μοι, ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν.

50. Ἀποκριθεὶς δὲ λαβὼν καὶ Βασουλ, ἔπαυεν παρὰ Κυρίῳ ἔξῃλθε τὸ πρόσωπόν τετό· οὐ ἀλησόμεθα ὅν σοι ἀντειπὼν κακὸν καλῶ.

51. Ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐνώπιόν σου λαβὼν ἀπ' ἐτέρου, καὶ ἔσω γυνὴ τῷ υἱῷ τῷ κυρίῳ σου, καὶ δὲ ἐλάλησε Κύριος.

52. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ αὐσῶσαι τὸν τέτων παῖδας τὸν Ἀβραάμ τῶν θημάτων πῶτων, προσκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν Κυρία.

53. Καὶ ἔξευγένας ὁ παῖς σκευὴ αἶφ-

γρὰ καὶ σὺν χρυσῷ καὶ ἱματισμῶν, ἔδωκε τῇ Ῥεβέκκᾳ καὶ δῶρα ἔδωκε τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς.

54. Καὶ ἔφασγον καὶ ἔπιον, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτῆς ὄντες, καὶ ἰκοιμήθησαν. Καὶ ἀναστὰς πρωί, ἔειπεν ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.

55. Εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς, καὶ ἡ μήτηρ μενόντων ἢ παρ' ὅτους ἦσαν ἡμέρας ὥστε θῆκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται.

56. Ὁ δὲ ἔπε πρὸς αὐτοῦς· μὴ κατέχετέ με, καὶ Κύριος εὐλόγησεν τὴν ὁδὸν μου· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.

57. Οἱ δὲ ἔπαυ· κατέσωμεν τὴν παῖδα, καὶ ἐπερωτήσωμεν τὸ ζῶμα αὐτῆς.

58. Καὶ ἐκάλεσαν Ῥεβέκκαν, καὶ ἔπαυ αὐτὴ· ἢ πορεύσῃ μετὰ τῷ ἀνδρὶ πῶ τετῷ; Καὶ ἔπει· πορεύσομαι.

59. Καὶ ἔξεμψαν Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, καὶ τὸν παῖδα τὸν Ἀβραάμ καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς.

60. Καὶ εὐλόγησαν Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ ἔπαυ αὐτὴ· ἀδελφὴ ἡμῶν εἴ· γίνε εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομήσῃ τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίας.

61. Ἀναστὰς δὲ Ῥεβέκκα καὶ αἱ ἄβραιαι

v. 46. καμήλου μου) καμήλου. v. 47. τίνος θυγάτηρ εἶ) θυγάτηρ τίνος εἶ. ibid. εἰμι ἐγώ τῷ υἱῷ Ναχωρ) εἰμι υἱὸς τῷ Ναχωρ. ib. ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας) ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας. v. 48. κυρίῳ τῷ κυρίῳ. ibid. ἐλάλησέ μοι) ἐλάλησέ μοι. v. 49. μου, ἀπαγγεῖλατέ μοι) ἵνα μου, εἰ δὲ μὴ ἀπαγγεῖλατέ μοι, ἵνα. ibid. ἢ εἰς ἀριστεράν) ἢ ἀριστεράν. v. 50. τὸ πρόσωπόν) τὸ πρόσωπον. ibid. ἀποστρέψω) ἀποστρέψω. ib. κακὸν καλῶ) κακὸν ἢ καλόν. v. 52. τὸν Ἀβραάμ) τὸν Ἀβραάμ. ibid. θημάτων τέτων) θημάτων αὐτῶν. ib. πρὸς) τῷ κυρίῳ. v. 53. ἰδοὺ. Ῥεβ.) ἰδοὺ τὴν Ῥεβέκκα. v. 54. αὐτῆς καὶ) καὶ αὐτῆς καὶ. ibid. ἀναστὰς πρωί) ἀναστὰς τὸ πρωί. v. 56. ἔειπεν) adjicit C. R. ἐ. ἰδοὺ. v. 57. ἐπερωτήσωμεν) ἐπερωτήσωμεν. v. 58. Ῥεβέκκαν) τὴν Ῥεβέκκα. ibid. καὶ αὐα) εἰ δὲ αὐα. v. 59. τὸν Ἀβραάμ) τὸν Ἀβραάμ. v. 60. Ῥεβέκκα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν) Ῥεβέκκα. reliqua non habet C. R.

βραι αὐτῆς, ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ πορεύθησαν μετὰ τῶ ἀνδρῶν· καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν Ῥεβέκκαν, ἀπῆλθεν.

62. Ἰσαὰκ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ Φρέιερ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ κατ'ἔκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς Λίβα.

63. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰσαὰκ ἀδολοχεῖσθαι εἰς τὸ πεδῖον τὸ πρὸς δαίλης, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ἶδε καμήλους ἐρχομένας.

64. Καὶ ἀναβλέψασα Ῥεβέκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἶδε τὸν Ἰσαὰκ· καὶ κατεπῆσεν ἀπὸ τῆς καμήλου.

65. Καὶ εἶπεν τῷ παιδὶ· τίς ἐσιν ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος, ὁ πορεύμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῶν; Εἶπε δὲ ὁ παῖς· ἔτος ἐσιν ὁ κύριός μου. Ἡ δὲ λαβῶσα τὸ ἔθιρον, περιβαίλετο.

66. Καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ Ἰσαὰκ πάντα τὰ ῥήματα, ἃ ἐποίησεν.

67. Εἰσῆλθε δὲ Ἰσαὰκ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτῷ γυνή, καὶ ἡγάγησεν αὐτήν· καὶ παρεκλήθη Ἰσαὰκ περὶ Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΕ'. XXV.

Προδίδμενος δὲ Ἀβραάμ, ἔλαβε γυναῖκα, ἣ ὄνομα Χετλούρα.

2. Ἔτεκε δὲ αὐτῷ τὸν Ζεμ· Μαδαὶμ βρῶν, καὶ τὸν Ἰζῶν, καὶ τὸν Μαδά, καὶ τὸν Σαῶν.

Τομ. I.

v. 62. ἀπερῆτο) ἀποκρίντο. v. 63. ὀφθαλμοῖς, ἰδὼν) ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ἴδω. v. 64. ἰδὼν) ἴδω. CAP. XXV. v. 2. Ζεμβρῶν) Ζεμβρῶν. ibid. Ἰζῶν) Ἰζῶν. ib. Μαδαὶμ) Μαδά. ib. Ἰσβῆκ) Ἰσβῆκ. ib. Σαῶν) Σαῶν. v. 3. Ἰζῶν) Ἰζῶν. ibid. Σαῶν) Σαῶν. ib. καὶ τὸν Θεμῶν, καὶ τὸν Δαδῶν) καὶ τὸν Θεμῶν. ib. υἱοὶ δὲ Δαδῶν Ἰγνῶντο) Ἰγνῶντο, καὶ Ναβὼθελ, καὶ Ἀσερίμ) υἱοὶ δὲ Δαδῶν Ἀσερίμ. ib. Λουμῖμ) Λουμῖμ. v. 4. Ἀφῆρ) Ἀφῆρ. ibid. Ἀβραῶν, καὶ Θεργκαῶ) ἔτι πάντες) Ἀβραῶν, καὶ Ἐλδογῶ. πάντες ἔτι. v. 7. ἐμῶν) ἐμῶν. v. 8. ἐν γῇ) ἐν γῇ. v. 9. εἰ δύο υἱοὶ) εἰ δύο υἱοὶ. ibid. ὅ ἐστιν) ὅ ἐστιν. v. 10. υἱὸν Χῆτ) υἱὸν τῆς Χῆτ.

καὶ τὸν Μαδαὶμ, καὶ τὸν Ἰσβῆκ, καὶ τὸν Σαῶν.

3. Ἰζῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαῶν, καὶ τὸν Θεμῶν, καὶ τὸν Δαδῶν. Τῶι δὲ Δαδῶν ἐγένετο Ῥαγνῆλ, καὶ Ναβὼθελ, καὶ Ἀσερίμ, καὶ Λουμῖμ.

4. Τῶι δὲ Μαδαὶμ· Γεφῶρ, καὶ Ἀφῆρ, καὶ Ἐνῶχ, καὶ Ἀβραῶν, καὶ Θεργκαῶ· ἔτοι πάντες ἦσαν υἱοὶ Χετλούρας.

5. Ἐδωκε δὲ Ἀβραάμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

6. καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλαιῶν αὐτοῦ ἔδωκεν Ἀβραάμ ὀνόματα, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, ἔτι ζῶντας αὐτῶν, πρὸς ἀνατολὰς εἰς γῆν ἀνατολῶν.

7. Ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν ζωῆς Ἀβραάμ· ὅσα ἔζησεν, ἐκατὸν ἑξοκηνήκοντα πέντε ἔτη.

8. καὶ ἐκλείπων ἀπέθανεν Ἀβραάμ ἐν γῇ καλῇ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

9. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰσμαὴλ οἱ (δύο) υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλαῦν, εἰς τὸν ἀγρὸν Ἐφραὴν, τῷ Σαῶρ τῷ Χετλαίῳ, ὃ ἐστὶν ἀπέναντι Μαμβρῆ,

10. τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἐκτίσατο Ἀβραάμ παρὰ τὸν υἱὸν Χῆτ· ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραάμ καὶ Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

F

II. Ἐγῆ-

11. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβραάμ, εὐλόγηται ὁ Θεὸς τὸν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ κατοίκησεν Ἰσαὰκ παρὰ τὸ Φρίαζ τῆς ὀρέσεως.

12. Αὗται δὲ αἱ γενεαὶς Ἰσραὴλ τῷ υἱῷ Ἀβραάμ, ὃν ἔτεκεν Ἀγαρ ἡ Αἰγυπτία ἡ παιδίσκη Σάρρας τῇ Ἀβραάμ·

13. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ὄνομα Ἰσραὴλ, κατ' ὀνόματα τῶν γεγεῶν αὐτοῦ· πρωτότοκος Ἰσραὴλ Ναβαϊώθ, καὶ Κηδαὶρ, καὶ Ναβδεὴλ, καὶ Μασσάμ,

14. καὶ Μασμά, καὶ Ἰδεμά, καὶ Μασσῆ,

15. καὶ Χοδδὰν, καὶ Θαιμὰν, καὶ Ἰετοῦρ, καὶ Ναφὲς, καὶ Κεδμά.

16. Οὗτοι εἰσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν· ὧν δώδεκα ἀρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν.

17. Καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Ἰσραὴλ, ἑκατὸν τρεκονταεπτά· ἔτη καὶ ἐκλείπων ἀπέθανε, καὶ προστετίθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ.

18. Κατόκησε δὲ ἀπὸ Ἐνελὰθ ἕως Σελ Σὺρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου, ἕως ἰλθεῖν πρὸς Ἀσσυρίους· κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατόκησε.

19. Καὶ αὗται αἱ γενεαὶς Ἰσαὰκ, τῷ υἱῷ Ἀβραάμ· Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ.

20. Ἦν δὲ Ἰσαὰκ ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν θυγατέρα

Βαθουλ τῷ Σύρου ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας, ἀδελφὴν Λάβων τῷ Σύρου, ἑαυτῷ εἰ γυναῖκα.

21. Ἐλάτο δὲ Ἰσαὰκ Κυρίε περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, ὅτι στείρα ἦν· ἐπήκουσε δὲ αὐτὸ ὁ Θεός, καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ Ῥεβέκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

22. Ἐσκήρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ. Εἶπε δὲ· εἰ ἔτω μοι μέλῃ γίνεσθαι, ὥς τί μοι τὸτο; ἐπερεύθη δὲ πυθιδάει παρὰ Κυρίε.

23. Καὶ ἔπε Κυρίος αὐτῇ· δύο ἔσθῃ ἐν τῇ γαστρὶ σε εἰσι, καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σε διασπαθήσονται· καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει, καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

24. Καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τῆς τεκεῖν αὐτήν, καὶ τῆδε ἦν διδυμία ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς.

25. Ἐξῆλθε δὲ ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος πυφθῆκης, ὅλος, ὥςτις δορὰ, δασύς· ἐπώνυσσε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἡσαῦ.

26. Καὶ μετὰ τὸτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπιλημμένη τῆς πλήρης Ἡσαῦ· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰακώβ. Ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα, ὅτε ἐγέννησεν αὐτοὺς Ῥεβέκκα.

27. Ἡξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι καὶ ἦν Ἡσαῦ ἀνθρώπος εἰδὼς κυνηγεῖν, ἀγροικος· Ἰακώβ δὲ ἦν ἀνθρώπος ἀπλᾶς· οἰκὸν οἰκίαν.

28. Ἠγά-

V. 11. τὸν υἱόν) υἱὸν absque articulo. V. 12. Ἀγαρ ὁ Αἰγυπτία) Ἀγαρ ἡ Αἰγυπτία ἡ παιδίσκη. V. 13. κατ' ὄνομα) κατ' ὀνόματα. ibid. Ἰσραὴλ Ναβαϊώθ) interponitur copula καί. V. 14. Ἰδεμά) Ἰδεμά. V. 16. κατὰ ἔθνη) κατὰ ἔθνη. V. 18. Ἐνελὰθ) Ἐνελὰθ. ibid. Σελ Σὺρ) Σελ Σὺρ. V. 20. Μεσοποταμίας) addit Συρίας. ibid. γυναῖκα) εἰς γυναῖκα. V. 21. ἔλατο) ἔλατο. ibid. καὶ ἔλαβεν) καὶ συνέλαβεν. V. 23. ἐν τῇ γαστρὶ) ἐν γαστρὶ. V. 24. ἐν τῇ γαστρὶ) ἐν τῇ κοιλίᾳ. V. 25. ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος) ὁ πρωτότοκος. V. 26. ὅτι ἐγέννησεν) ὅτι ἐτεκεν. V. 27. Ἰακώβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ) Ἰακώβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

28. Ἠγάπησε δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἡσαῦ, ὅτι ἡ θύρα αὐτῷ βρωῖαι αὐτῷ· ῥεβέκκα δὲ ἠγάπησεν τὸν Ἰακώβ.

29. Ἠψήσθη δὲ Ἰακώβ ἔψημα ἡλθε δὲ Ἡσαῦ ἐκ τῆς πύλης, ἐκλείπων.

30. Καὶ ἔπεν Ἡσαῦ τῷ Ἰακώβ· γευσόν με ἀπὸ τῆς ἐψήματος τῆς πυλῆος τούτου, ὅτι ἐκλείπων ἐγώ. Διὰ τὴν ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῷ, Ἐδώμ.

31. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Ἡσαῦ ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκια σου (ἐμοί).

32. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ. Ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾶν, καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια;

33. Καὶ ἔπεν αὐτῷ Ἰακώβ· ὁμοσάν μοι σήμερον. Καὶ ὁμοσεν αὐτῷ ἀπένδοτο δὲ Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια πῶς τῷ Ἰακώβ.

34. Ἰακώβ δὲ ἔδωκε τῷ Ἡσαῦ ἄρτον καὶ ἔψημα φακῶν, καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἀνέστη ὄχρετο καὶ ἰφάυλισεν Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια.

ΚΕΦ. Κς'. XXVI.

Εγένετο δὲ λιμός ἐπὶ τῆς γῆς, χαλεπὸς τῶ λιμῶ τῷ πρότερον, ὃς ἐγένεθη ἐν τῷ χρόνῳ τῷ Ἀβραάμ ἰσπεύθη δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβιμέλεχ βασιλεῖα Φυλιστίνην εἰς Γεράσα.

2. Ὡφθη δὲ αὐτῷ Κύριος, καὶ ἔπεν· μὴ καταβῇ εἰς Αἴγυπτον, κατοικήσων δὲ ἐν τῇ γῇ· ἣ ἂν σοι εἴπω,

3. καὶ παροίσει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ ἔσμαι μετὰ σοῦ, καὶ εὐλογῶ σοι· σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πάντας τὴν γῆν ταύτην, καὶ στήσω τὸν ἔθρονόν μου ἐν ὅμοσιν τῷ Ἀβραάμ τῷ πατρί σου.

4. καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστῆρας τῶ οὐρανοῦ, καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πάντας τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς·

5. ἀνθ' ὧν ὑπήκασεν Ἀβραάμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς Φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰ νόμιά μου.

6. Καὶ κατοίκησεν Ἰσαὰκ ἐν Γεράσιν.

7. Ἐπρωτήσαν δὲ οἱ ἄνδρες τῶ τέπης περὶ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἔπεν, (ὅτι) ἀδελφὴ μου ἐστίν· ἐφύβηθη γὰρ εἰπὼν, (ὅτι) γυνὴ μου ἐστίν, μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῶ τέπης περὶ ῥεβέκκας, ὅτι ἄρσεν τῇ ὄψει ἦν.

8. Ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ παρὰ τῆς βασιλεῖας δὲ Ἀβιμέλεχ ὁ βασιλεὺς Γεράσων διὰ τῆς θυρίδος, ἵδε τὸν Ἰσαὰκ παίζοντα μετὰ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

9. Ἐκάλεσε δὲ Ἀβιμέλεχ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ ἔπεν αὐτῷ· ἀεὶ γέ γυνὴ σε ἐστίν· τί ὅτι ἔπας, ἀδελφὴ μου ἐστίν; Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσαὰκ· ἔπα· γὰρ, μή ποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν.

F 2

10. Εἶπε

v. 29. ἔψημα) ἔψημα. v. 30. ἰσμεναι τῷ σπέρματι) ἰσμεναι πρὸς τὸν. ibid. ἐκλείπων ἔγω) deest ἔγω. ib. Διὰ τὸ) διὰ τούτου. v. 32. εἴπω δὲ) καὶ ἔπεν ibid. πρωτοτόκια) πρωτοτόκια· ita quoque vers. 33-34. v. 34. ἔψημα) ἔψημα. CAP. XXVI. v. 1. ἥ ἐγενήθη ἐν τῷ χρόνῳ) ὅτι ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ. v. 3. ὁμοσεν Ἀβ.) ὁμοσεν τῷ Ἀβρ. v. 4. ἐνευλογηθήσονται) ἐνευλογηθήσονται. v. 6 καὶ κατοικήσων) κατοικήσει δι. v. 7. ὅτι ἀδελφὴ) ὅτι deest. v. 8. παρὰ τῆς βασιλεῖας) καὶ παρὰ τῆς βασιλεῖας. ibid. ἵδε) ἵδε.

10. Ἐπεὶ δὲ αὐτῷ Ἀβιμέλεχ· τί τὸ τοιοῦτον ἡμῖν; μικρὸν ἐκείμηθι τις τῷ γένει μὲ μετὰ τῆς γυναῖκος σου, καὶ ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγρευαν.

11. Συντάξας δὲ ὁ Ἀβιμέλεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτῷ, λέγων· πᾶς ὁ ἀπίστευτος τῷ εὐδελῶντι τέτῃ ἢ τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, θανάτῳ ἐνσχος ἔσται.

12. Ἐσπειρε δὲ Ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, καὶ εὖρον ἐν τῷ ἐναιστωί ἐκεῖνον ἑκατοστέουσιν κριθῇν· εὐλόγησε δὲ αὐτὸν Κύριος.

13. Καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ περιέβαιναν, μείζων ἐγένετο, ὥς ὃ μίγας ἐγένετο σφόδρα.

14. Ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων, καὶ κτήνη βοῶν, καὶ γαίωγμα πολλὰ ἐξήλυσαν ἐκ αὐτοῦ οἱ Φυλισαῖμοι.

15. Καὶ πάντα τὰ φρέσκα, ἃ ᾤρευαν οἱ παῖδες τῶ πατρὸς αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ τῶ πατρὸς αὐτοῦ, ἐπέφραζαν αὐτοῖς οἱ Φυλισαῖμοι, καὶ ἐπλάτυναν αὐτὰ γῆς.

16. Ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀβιμέλεχ πρὸς Ἰσαὰκ ἀπέλθε· αἶφ' ἡμῶν, ὥς δυνατώτερος ἡμῶν ἐγίνου σφόδρα.

17. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Ἰσαὰκ, καὶ κατήκυσεν ἐν τῇ Φαράγγι Γεράρων, καὶ κοσμήκυσεν ἐκεῖ.

18. Καὶ πάλιν Ἰσαὰκ ᾤρυξε τὰ φρέσκα τῶ υἱοῦτος, ἃ ᾤρυξαν οἱ παῖδες Ἀβραάμ τῶ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπέφραζαν αὐτὰ οἱ Φυλισαῖμοι μετὰ τὸ ἀποθῆναι

καὶν Ἀβραάμ τὸν πατέρα αὐτοῦ· καὶ ἐπανόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα, ἃ ὀνόμασεν Ἀβραάμ ὁ πατήρ αὐτοῦ.

19. ᾤρυξαν δὲ οἱ παῖδες Ἰσαὰκ ἐν τῇ Φαράγγι Γεράρων, καὶ εὖρον ἐκεῖ φρέαρ υἱοῦτος ζῶντος.

20. Καὶ ἐμαχίσσαντο οἱ ποιμένες Γεράρων μετὰ τῶν ποιμένων Ἰσαὰκ, φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ· καὶ ἐκάλυσεν τὸ ὄνομα τῷ φρέατος (ἐκεῖνο), Ἀδικία· ἠδίκησαν γάρ αὐτὸν.

21. Ἀπάρας δὲ Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν, ᾤρυξε φρέαρ ἕτερον ἐκρίναντο δὲ καὶ περὶ ἐκεῖνα· καὶ ἐπανόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐχθρία.

22. Ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν, ᾤρυξε φρέαρ ἕτερον, καὶ ἐκ ἐμαχίσσαντο περὶ αὐτοῦ· καὶ ἐπανόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Εἰρηχωρία, λέγων· διότι νῦν ἐπλάτυνε Κύριος ἡμῖν, καὶ ἠύξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τῶ ὄρεος.

24. Καὶ ᾤφθη αὐτῷ Κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν· ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ· τῶ πατρὸς σου, μὴ φοβῇ μετὰ σὺ γὰρ εἰμι, καὶ εὐλογῆσά με, καὶ πληθύνῃ τὸ σπέρμα σε διὰ Ἀβραάμ τὸν πατέρα σου.

25. Καὶ ἀκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ ἐπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ· ᾤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ἰσαὰκ φρέαρ.

26. Καὶ

v. 10, το τῷ γένει) το τα τῷ γένει. ibid. ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς) ἐπήγαγες ἐπὶ ἡμῶν. v. 11, ὁ ἀπίστευτος) ὁ ἀπίστευτος. ibid. ὁ τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, θανάτῳ) καὶ τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, θανάτῳ. v. 13, ἐγένετο) ἐγένετο. bis h. versu. v. 13. ὀνόμασεν Ἀβραάμ ὁ πατήρ) ὀνόμασεν ὁ πατήρ. v. 19, ᾤρυξαν δὲ) καὶ ᾤρυξαν. v. 20, ἐκάλυσεν) ἐκάλυσαν. ibid. τὰ φρέατος ἐκεῖνα) τὰ φρέατος. v. 21, Ἀπάρας δὲ Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν) ἀπομίσθων Ἰσαὰκ. v. 24, διὰ Ἀβραάμ) διὰ Ἀβραάμ. v. 25, Ἰσαὰκ φρέαρ) addit C. R. ad hanc verba; ὁ τῷ φρέατι Γεράρων.

Φικόλ 26. Καὶ ἄπειλ' Ἀβιμέλεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Γεράρων, καὶ Ὁρχαΐδ' ὁ νυμφωγωγὸς αὐτῆ, καὶ Φικὴλ ὁ ἀρχιερέτης τῆς δυνάμεως αὐτῆ.

27. Καὶ ἔπεν αὐτοῖς Ἰσαάκ· ἵνα τί ἤλθατε πρὸς με· ὑμεῖς δὲ ἱμῶσάτε με, καὶ ἀπετείλατέ με ἀφ' ὑμῶν.

28. Καὶ ἔπεν ἰδόντες ἐσθράκαμεν, ὅτι ἦν Κύριος μετὰ σὲ, καὶ ἔπαμεν γενέσθαι ἀεὶ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σου, καὶ διαδησάμεθα μετὰ σὲ διαθήκην,

29. μὴ σπείσῃς μεθ' ἡμῶν κακά, καὶ ὅτι ἡμεῖς σε ἐν ἐδελυξάμεθα, καὶ ὃν τρεπὼν ἐχρησάμεθά σοι καλῶς, καὶ ἐξαπετείλαμέν σε μετ' ἐξάνης· καὶ νῦν σὺ εὐλογῇς ὑπὸ Κυρίου.

30. Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς δοχὴν, καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον.

31. Καὶ ἀναστάντες τὸ πρῶν, ὤμωσαν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐξαπέτειλεν αὐτοὺς Ἰσαάκ, καὶ ἀπώχοντο ἀπ' αὐτῶ μετὰ σωτηρίας.

32. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες Ἰσαάκ, ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τῷ Φεάτος οὐ ὠφείλαν, καὶ ἔπεν οὐχ εὐρομεν ὕδωρ.

33. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῶ, Ὁρεος· διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῇ πόλει, Φεάς ὄρεα, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

34. Ἦν δὲ Ἡσαῦ ἐτῶν τεσσαράκοντα, καὶ ἔλαβε γυναῖκα Ἰσδὴν, θυγατέρα Βεθὲ τοῦ Χετταίου, καὶ τὴν Μασεμαΐδ, θυγατέρα Αἰλῶν τοῦ Εὐαίου

35. καὶ ἦσαν ἐρίξουσαι τῷ Ἰσαάκ καὶ τῇ Ρεβέκκᾳ.

Αἰλῶμ

ΚΕΦ. ΚΖ'. XXVII.

ΕΓίνετο δὲ μετὰ τὸ γηράσαι Ἰσαάκ, καὶ ἠμελύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶ τοῦ ὁρᾶν, καὶ ἐκάλεσεν Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ υἱέ μου. Καὶ ἔπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἐγώ.

2. Καὶ ἔπεν ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ ὃ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου.

3. Νῦν οὖν λαβε τὸ σκεῦός σε, τὴν τε Φαρέραν, καὶ τὸ τῆξον, καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδῖον, καὶ θήρευσόν μοι θήραν

4. καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα, ὥς Φιλαὶ ἐγώ, καὶ ἔνγονόν μοι, ἵνα Φάγω, ὅπως εὐλογῇς σε ἡ ψυχὴ μου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

5. Ρεβέκκα δὲ ἤκουσε λαλῆντος Ἰσαάκ πρὸς Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτῶ ἐπορεύθη δὲ Ἡσαῦ εἰς τὸ πεδῖον, θηρεύσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

6. Ρεβέκκα δὲ εἶπε πρὸς Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσον· ἴδε, ἐγὼ ἤκουσα τοῦ πατρὸς σου λαλῆντος πρὸς Ἡσαῦ τὸν ἀδελφόν σου, λέγοντος·

F 3

7. ἐνγ-

v. 16. Φικόλ) Φικὴλ. v. 17. ἔλθον) ἔλθον. ibid. ἀπετείλατε) ἐξαπετείλατε. v. 28. καὶ ἔπεν) αὐτὸς ἔπεν. v. 29. σπείσῃς) σπείσῃς. ibid. κακὰ) κακὰ. ib. ἡμεῖς σε ἐν ἐδελυξάμεθα) οἱ ἐδελυξάμεθα. ib. σὺ εὐλογῇς) εὐλογῇς. v. 31. ὤμωσαν) ὤμωσαν. v. 33. ἔλαλτο) ἐλάλησε. v. 34. Ἰσδὴν) Ἰσδὴν. ibid. Βεθὲ) Βεθὲ. ib. Μασεμαΐδ) Μασεμαΐδ. ib. Αἰλῶμ) Αἰλῶμ. ib. τὴν Εὐαίαν) Εὐαίαν. CAP. XXVII. v. 1. Ἰσαάκ) τὸν Ἰσαάκ. ibid. καὶ ἦσαν αὐτῶ) καὶ ἦσαν αὐτῶ. v. 3. σκεῦός) τὴν) σκεῦός) τὴν. v. 4. ἐνγονόν) ἐνγονόν. ibid. πρὸ τῶ) πρὸ τῶ. v. 6. πρὸς Ἰακώβ) πρὸς τὸν Ἰακώβ. ibid. ἴδε, ἐγὼ ἤκουσα) ἐγὼ ἤκουσα.

7. ἡγοῦν μοι θήραν, καὶ ποιήσω μοι ἐδέσματα, ἵνα Φαγαὼν εὐλογῇ σε ἐναντίον Κυρίου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

8. Νῦν εὖν οὐκ με ἄκυσόν μου, καθὰ ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι.

9. καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρὶβάτα, λάβε μοι ἐκείθεν δύο ἐρίφους ἀπαλὰς καὶ καλὰς, καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα πρὸ πατρὶός σου, ὡς Φιλὲν.

10. καὶ εἰσίοισις τῷ πατρὶ σου, καὶ Φάγεται, ὅπως εὐλογῇ σε ὁ πατήρ σου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν.

11. Εἶπε δὲ Ἰακώβ πρὸς Ῥεβέκκαν τὴν μητέρα αὐτῆς ἔστιν Ἡσαὺ ὁ ἀδελφός μου ἀπὸ τῆς δεξιᾶς, ἐγὼ δὲ ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς.

12. μὴ ποτε ἠνλωφθῇ με ὁ πατήρ μου, καὶ ἐσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν κατάρξαν, καὶ ἐκ εὐλογίαν.

13. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ· ἐπ' ἐμὲ ἢ κατάρξαν σε, τέκνον μόνον ὑπάκουσον τῆς Φωνῆς μου, καὶ πορευθεὶς ἐνεγκέ μοι.

14. Πορευθεὶς δὲ ἔλαβε, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ Χ αὐτῶν καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτῆς ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ὁ πατήρ αὐτῆς.

15. Καὶ λαβῶσα Ῥεβέκκα τὴν σολὴν Ἡσαὺ τῷ υἱῷ αὐτῆς τῷ πρεσβυτέρῳ τὴν καλὴν, ἣ ἦν παρ' αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐπέδωκεν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον.

16. καὶ τὰ ἔδωματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὰ ὄμματα τῆς τρεσχίλου αὐτῆς.

17. καὶ ἔδωκε τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρετους ἐς ἐπαίησιν, εἰς τὰς χεῖρας Ἰακώβ τῷ υἱῷ αὐτῆς.

18. Καὶ εἰσήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτῷ, εἶπε δὲ πατήρ μου· Ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ τίς εἰ σύ, τέκνον;

19. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ (ὁ υἱὸς αὐτοῦ) τῷ πατρὶ αὐτῷ ἐγὼ Ἡσαὺ ὁ πρεσβυτέρός σε, ἐποίησα καθὰ ἐλάλησάς μοι ἀνωταίς καὶ δισον, καὶ Φάγε ἀπὸ τῆς θήρας μου, ὅπως εὐλογῇ με ἡ ψυχὴ σου.

20. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· τί τῆτο, ὁ τασχὺ εὖρες ὡς τέκνον; Ὁ δὲ εἶπεν· τί παρεδόκε Κύριος ὁ Θεός Χ ἐν ὁ ἐναντίότητά μου.

21. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ Ἰακώβ· ἔγγισόν μοι, καὶ ἠνλωφῶ σε τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαὺ, ἡ οὐ.

22. Ἠγγισε δὲ Ἰακώβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἠνλωφῶσεν αὐτόν, καὶ ἔπεν ἡ Φωνὴ, Φωνὴ Ἰακώβ· αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες Ἡσαὺ.

23. Καὶ ἐκ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτῶν ὡς αἱ χεῖρες Ἡσαὺ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δασαῖον καὶ ἠνλωφῶσεν αὐτόν.

24. Καὶ εἶπε· σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαὺ; Ὁ δὲ ἔπεν· ἐγὼ.

25. Καὶ ἔπεν· προσάγαγέ μοι, καὶ Φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σε τέκνον, ὅπως εὐλογῇ σε ἡ ψυχὴ μου. Καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ, καὶ ἔφαγε· καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπινε.

26. Καὶ

υ. 8. υἱὸς αὐτοῦ) υἱὸς μου, ἔκκετον. ib. ἐντὶν. σου) σου ἐντὶν ὁμοίαν. υ. 12. ὁ πατήρ μου) ὁ πατήρ. υ. 13. ἠνλωφῶσεν τῇ Φωνῇ) ἠνλωφῶσεν με τῇ Φωνῇ. υ. 15. οἶον, καὶ ἐπέδωκεν Ἰακώβ) οἶον, ἐπέδωκεν αὐτῷ Ἰακώβ. υ. 18. πῆντρον μου) πῆντρον. υ. 19. Ἰακώβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ) Ἰακώβ, reliqua non habet. ibid. τῷ πατρὶ αὐτοῦ) illud autē deest. ib. ἰσοίαν) ποσειδῶνα. ib. Φωνὴ τῆς) Φωνὴ ἀπὸ τῆς. υ. 20. ὁ Θεός) addit est. υ. 22. ἡ Φωνὴ) ἡ μὲν Φωνὴ. υ. 23. ἠνλωφῶσεν) ἐνλωφῶσεν. υ. 25. ἔπινε) ἔπιον.

26. Καὶ ἔπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατήρ αὐτοῦ· ἐγγισόν μοι, καὶ φίλησέν με, τέκνον.

27. Καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν· καὶ ὡσφράδθη τὴν ὁσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ ἠυλόγησεν αὐτόν, καὶ ἔπει· ἰδοὺ ὁσμὴ τῆς υἱοῦ μου, ὡς ὁσμὴ ἀγροῦ πλήρους, ὃν ἠυλόγησε Κύριος·

28. καὶ ὤψαται ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τῆς ἑσπέρης (ἄνωσεν), καὶ ἀπὸ τῆς πύκτικος τῆς γῆς, καὶ πληθὺς σίτου καὶ οἴνου·

29. καὶ δουλεύσάτωσαν σοι ἔθνη, καὶ προσκυλήσουσί σοι ἄρχοντες· καὶ γίνου κύριος τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ προσκυλήσουσί σε οἱ υἱοὶ τῷ πατρὸς σου· ὁ καταρῶμένος σε, ἐπικατάρατος· ὁ δὲ εὐλογῶν σε, εὐλογημένος.

30. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ἰσαὰκ εὐλογοῦντα τὸν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθεν Ἰακώβ ἀπὸ προσώπου Ἰσαὰκ τῷ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἰσαὰκ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἤλθεν ἀπὸ τῆς θήρας αὐτοῦ.

31. Καὶ ἐποίησε καὶ αὐτὸς ἰδέσματα, καὶ προσήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ· καὶ ὤψαται τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀναστήτω ὁ πατήρ μου, καὶ φάγεται ἀπὸ τῆς θήρας τῆς υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως εὐλόγησέ με ἡ ψυχὴ σου.

32. Καὶ ἔπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατήρ αὐτοῦ· τίς εἰ σύ; Ὁ δὲ ἔπεν· ἐγὼ εἰμι ὁ υἱός σε ὁ πρωτότοκος Ἰσαὰκ.

33. Ἐξέστη δὲ Ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔπεν· τίς οὖν ὁ Θερεῦσας μοι θήραν, καὶ εἰσενέγκας μοι; καὶ ἔφραγον ἀπὸ πάντων πρὸ τῆς σε εἰσελθεῖν, καὶ ἠυλόγησα αὐτόν, καὶ εὐλογημένος ἦεν.

34. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν Ἰσαὰκ τὰ ῥήματα Ἰσαὰκ τῷ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνέβησεν (Ἰσαὰκ) Φωὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα, καὶ ἔπεν· τῷ πατρὶ αὐτοῦ εὐλόγησον διὰ καὶ με, πάτερ.

35. Εἶπε δὲ αὐτοῦ· ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σε μετὰ δόλου, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν σε.

36. Καὶ ἔπεν· δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰακώβ· ἐπλήρηνκε γάρ με πῦρ· δεύτερον τῷτο· τὰ τε πρωτοτοκεῖά με εἴληφε, καὶ νῦν εἴληφε τὴν εὐλογίαν μου. Καὶ εἶπεν Ἰσαὰκ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· ἔρχετο μετὰ μοι εὐλογίαν, πάτερ;

37. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ, εἶπε τῷ Ἰσαὰκ· εἰ κύριον αὐτὸν ἐποίησά σε, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτὸς οἰκέτας, σίτω καὶ οἶνω ἐξήρσα αὐτόν, σοὶ δὲ τί ποιήσω τέκνον;

38. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ· μὴ εὐλογίᾳ μία σοι ἔτι, πάτερ; εὐλόγησον διὰ καὶ με πάτερ. Κατανοήσιντι δὲ Ἰσαὰκ, ἀνέβησεν Φωὴ Ἰσαὰκ, καὶ ἔβλαυσεν.

39. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ ὁ πατήρ αὐτοῦ, ἔπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πύκτι-

τος

γ. 27. ἠυλόγησεν) ἠυλόγησεν. bis hoc versu. γ. 28. ἀνωσεν ἄνωσεν) ἀνωσῶ. γ. 29. προσκυλήσουσί σοι) προσκυλήσουσιν σοι. ibid. προσκυν. σοι οἱ υἱοί. γ. 30. τὸν Ἰακώβ τὸν) Ἰακώβ τὸν. ibid. αὐτὸς ἔλθων) αὐτὸς ἐλθόν. ib. ἀπὸ τῆς θήρας αὐτοῦ) αὐτοῦ abest. γ. 31. πατρί αὐτοῦ) πατρί σου. ibid. φάγεται τῆς) φάγεται ἀπὸ τῆς. γ. 32. πρὸς τὴν σε εἰσελθεῖν, καὶ ἠυλόγησα) πρὸς τὴν εἰσελθεῖν; καὶ ἠυλόγησα. ibid. ἦεν) ἦεναι. γ. 34. Ἰσαὰκ τῷ πατρὶ αὐτοῦ) τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἰσαὰκ. ibid. ἀνέβ. Ἰσαὰκ) Ἰσαὰκ deest. γ. 36. γὰρ με πῦρ) γὰρ με ἰδὲ. ibid. πρωτοτοκεῖά) πρωτοτοκία. ib. ἐκλήθη τῷ ἰδὲ. ἔλαβε τὴν εὐλ. γ. 37. ἐβλαυσεν) πεποιήσας bis cod. versu. ibid. ἐβλαυσεν) ἐβλάμην. γ. 38. πρὸς Ἰσαὰκ τὸν) Ἰσαὰκ deest. ibid. ἀ fine versu addit C. R. κατανοήσιντι δὲ Ἰσαὰκ, ἀνέβησεν Φωὴ Ἰσαὰκ, καὶ ἔβλαυσεν.

τος τῆς γῆς ἔσαι ἡ κατοίκησίς σε, καὶ ἀπὸ τῆς θρόσου τῆ θραυῆ ἀνάθης·

γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα τί μοι ζῇ;

40. καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρῃ σε ζήσῃ, καὶ τῶ ἀδελφῷ σε θελύσεις· ἔσαι δὲ ἥλικα ἐὰν καθύλης καὶ ἐκλύσης τὸν ζυγὸν αὐτῆ ἀπὸ τῆ τραχήλου σε.

ΚΕΦ. ΚΗ'. XXVIII.

Προκαλεσάμενος δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ ἐντείλατο αὐτῷ, λέγων· ἡ λήψη γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Χαναάν.

41. Καὶ ἐνέκτει Ἰσαὰκ τῷ Ἰακώβ περὶ τῆς εὐλογίας, ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ ἐν τῇ διαταγῇ αὐτῇ· ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τῆς πίνδους τῆς πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ἰακώβ τὸν ἀδελφόν μου.

2. Ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσσοποταμίαν ἄνωξαι εἰς τὸν οἶκον Βαθθὴλ τῷ πατρὸς τῆς μητρός σου, καὶ λαβεῖς σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Λάβαν τῆς ἀδελφοῦ τῆς μητρός σου.

42. Ἀπηγγέλλῃ δὲ Χτὴρ ῥεβέκκα τὰ ῥήματα Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτῆς τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον, καὶ ἔπεν αὐτῷ· ἰδοὺ Ἰσαὰκ ὁ ἀδελφός σε ἀπειλεῖ σοι, τοῦ ἀποκτεῖναι σε.

3. Ὁ δὲ Θεὸς μου εὐλόγησαι σε, καὶ αὐξήσῃ σε, καὶ πληθύνῃ σε, καὶ ᾗσῃ εἰς συναγωγὰς ἑθνῶν.

43. Νῦν οὖν τέκνον, ἀκουστὸν μου τῆς φωνῆς, καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι (εἰς τὴν Μεσσοποταμίαν) πρὸς Λάβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς Χαββάθ.

4. καὶ δάη σοι τὴν εὐλογίαν Ἀβραάμ τῷ πατρὶς σου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σε μετὰ σέ, κληρονομήσας τὴν γῆν τῆς παροικησεώς σε, ἣν δέδωκεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ.

44. καὶ ᾄκῃσεν μετ' αὐτῆς ἡμέρας τινάς,

5. καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσσοποταμίαν πρὸς Λάβαν τὸν υἱὸν Βαθθὴλ τοῦ Σίμεν, ἀδελφὸν δὲ ῥεβέκκας τῆς μητρός Ἰακώβ καὶ Ἰσαὰκ.

45. ἕως τῆς ἀποστροφῆς τοῦ θυμὸν καὶ τὴν ἐργὴν τῷ ἀδελφῷ σου ἀπὸ σέ, καὶ ἐπιλαθῇται ἡ πεποιθὴς αὐτῷ καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαι σε ἐκεῖθεν, μή ποτε ἀτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέραι μιά.

6. Ἰδὲ δὲ Ἰσαὰκ ὅτι εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἀπέπεμψε εἰς τὴν Μεσσοποταμίαν ἄνωξαι εἰς τὴν Μεσσοποταμίαν ἄνωξαι εἰς τὸν οἶκον Βαθθὴλ τοῦ Σίμεν, λαβεῖν αὐτῷ γυναῖκα ἐκεῖθεν, ἐν τῇ εὐλογίᾳ αὐτὸν, καὶ ἐντείλατο αὐτῷ, λέγων· ἡ λήψη γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων Χαναάν,

ἀπόχε-
το.

7. καὶ

1. 40. μαχαίρῃ) μαχαίρῃ. 1. 45. ἀτεκνωθῶ) ἀποστροφῆς. Ibid. δύο ὑμῶν) δύο ἡμῶν. 1. 46. μοι ζῇ) μοι τί ζῇ. CAP. XXVIII. 1. 1. Χαναάν) τῶν Χαναανίων. 1. 2. Μεσσοποταμίαν Συρίας) Συρίας δεξιᾶ. 1. 4. πατρός σε, σοὶ) πατρός με καὶ σοὶ. Ibid. δίδωκεν) ἔδωκεν. 1. 5. ἀδελφὸν δὲ ῥεβ.) δὲ ἀδελφ. 1. 6. ἀπέπεμψε εἰς) ἀπέπεμψε εἰς. Ibid. γυναῖκα, ἐν) γυναῖκα ἐκεῖθεν, ἐν. 1b. ἀπὸ τοῦ θυγατέρων Χαναάν) ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναανίων.

7. καὶ ἤκουσεν Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ τῆς μητρός αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ἡ Σενιάρ.

8. Καὶ ἰδὼν Ἡσαὺ ὅτι πονηραί εἰσιν αἱ θυγατέρες Χαναάν ἐναντίον Ἰσαάκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,

9. καὶ ἐπορεύθη Ἡσαὺ πρὸς Ἰσμαήλ, καὶ ἔλαβε τὴν Μααλῶ θυγατέρα Ἰσμαήλ τοῦ υἱοῦ Ἀδραάμ, ἀδελφὴν Ναβαὼθ, πρὸς ταῖς γυναῖξιν αὐτοῦ γυναῖκα.

10. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ Φεράτος τοῦ ὄρου, καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαράβαν.

11. Καὶ ἀπέντησε τόπω, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ (εὖ γάρ οἱ ἥλιος) καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἐπίθηκε πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.

12. Καὶ ἐνυπνιάσθη, καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐξηγμένη ἐν τῇ γῇ, ἥς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν ὕψαιον, καὶ οἱ ἀγγελοὶ τῷ Θεῷ ἀνέβανον καὶ κατέβανον ἐπ' αὐτῆς.

13. Ὁ δὲ Κύριος ἐπεσῆρατο ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἶπεν· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς Ἀδραάμ τοῦ πατρὸς σου, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, μὴ φοβοῦ ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτήν καὶ τῷ σπέρματί σου.

14. καὶ ἔσαι τὸ σπέρμα σου, ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς, καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν, καὶ ἐπὶ λίβα, καὶ ἐπὶ βεβραῖαν, καὶ ἐπ' ἀνατολάς καὶ ἐνευλογη-

θήσονται ἐν σοὶ πάσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου.

15. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ, διαφυλάσσω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ, ἥ ἐὰν πορευθῇς, καὶ ἀποστέλῃω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην· ὅτι ἡ μὴ σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιῆσαι με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι.

16. Καὶ ἐξηγέρθη Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ὅτι ἔτι Κύριος ἐν τῷ τόπῳ τῷτῳ, ἐγὼ δὲ ἐκ ἤθην.

17. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ εἶπεν ὡς Φερός ὁ τόπος αὗτος· ἐκ ἔτι τούτου αἰῶ· ἡ οἶκος Θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ θρανίου.

18. Καὶ ἀνέστη Ἰακώβ τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβε τὸν λίθον ὃν ἔθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν στήλην, καὶ ἐπέχενον ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς.

19. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Οἶκος Θεοῦ· καὶ Οὐλαμ-λαμ-λέξ ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον. μαὺς

20. Καὶ ἤνυστο Ἰακώβ εὐχὴν, λέγων· ἐὰν ἡ Κύριος ὁ Θεὸς μετ' ἐμοῦ, καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ἥ ἐγὼ πορεύμαι, καὶ δώ μοι ἄρτον Φαριῆ, καὶ ἱμάτιον περιβαλεῖσθαι,

21. καὶ ἀποστέλῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τῶ πατρὸς μου, καὶ ἔσαι μοι Κύριος εἰς Θεόν.

22. καὶ ὁ λίθος ὅτος, ὃν ἔστησα στήλην, ἔσαι μοι οἶκος Θεοῦ· καὶ πάντων ὧν ἐσάν μοι ὄως, δικάστην ἀποδοκατώσω αὐτά σοι.

Tom. I.

G

ΚΕΦ.

v. 7. μητρός αὐτοῦ) μητρί αὐτοῦ. ibid. Μεσοποταμίαν) addit Σενιάρ. v. 8. καὶ ἰδὼν Ἡσαὺ) ἰδὼν δὲ καὶ Ἡσαὺ. v. 9. καὶ ἐπορεύθη) καὶ non habet. ibid. Ναβαὼθ) Ναβαὼθ. v. 11. ἐκείνῳ) ἰδὼν. v. 12. ἐπ' αὐτῇ) ἐπ' αὐτῇ. v. 13. ἐγὼ ὁ Θεός) ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός. v. 14. τῇ θάλασσῃ) τῇ γῇ. ibid. καὶ ἐπὶ λίβαν, καὶ ἐπὶ βεβραῖαν, καὶ ἐπ' ἀνατολάς) καὶ ἐπὶ λίβαν, καὶ ἐπὶ βεβραῖαν, καὶ ἐπὶ ἀνατολάς. v. 15. ἐγὼ μετὰ) ἐγὼ εἰμι μετὰ. ibid. ἡ γῆ) ἡ γῆ. v. 16. αὐτὸν τῷ) ἐκ τῷ. v. 18. ἤθην) ἐκείνην. v. 19. ἐγκαταλίπω) doceo Ἰακώβ. ibid. οὐλαμ-λαμ-λέξ) οὐλαμ-λαμ-λέξ. v. 21. ἔσαι μοι κύριος) ἔσαι κύριός μοι.

ΚΕΦ. ΚΘ'. XXIX.

ΚΑΙ ἔξαρας Ἰακώβ τοὺς πόδας,
ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολὴν πρὸς
Λάβαν τὸν υἱὸν Βαθουλά τῆ Σύ-
ρου, ἀδελφὸν δὲ ῥεβέκκας μητρὸς Ἰακώβ
καὶ Ἠσαῦ.

2. Καὶ ὄρᾳ, καὶ ἰδοὺ Φρέαρ ἐν τῇ πε-
διᾷ ἥσαν δὲ ἐκεῖ τρεῖς ποίμνια προβάτων,
ἀναπαύομενα ἰ' αὐτῶ, ἐκ γὰρ τῷ Φρέα-
τος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποίμνια· λίθος
δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τῷ Φρέατος.

3. Καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ πο-
ίμνια καὶ ἀπεκύλισον τὸν λίθον ἀπὸ τῷ
στόματος τῷ Φρέατος, καὶ ἐπότιζον τὰ
πρόβατα· καὶ ἀπικαθίσαν τὸν λίθον
ἐπὶ τὸ σῶμα τῷ Φρέατος εἰς τὸν τόπον
αὐτοῦ.

4. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακώβ· ἀδελφοί,
πῶθεν ἐστὶ ὑμεῖς; Οἱ δὲ εἶπαν ἐκ Χα-
βάν ἐσμέν.

5. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· γινώσκετε Λάβαν
τὸν υἱὸν Ναχώρ; Οἱ δὲ εἶπαν· γινώ-
σκομεν.

6. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ὕμιαίνε; Οἱ δὲ
εἶπαν ὕμιαίνει. (Ἐτι αὐτῷ λαλῶντος,) καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγατὴρ αὐτῆς ἤρχε-
το μετὰ τῶν προβάτων (τῷ πατρὸς αὐ-
τῆς αὐτὴ γὰρ ἔβοσκε τὰ πρόβατα τῷ
πατρὸς αὐτῆς).

7. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· ἔτι ἐστὶν ἡμέρα
πολλή, ἔπω ὦρα συναχθῆναι τὰ κτήνη
ποτίσας τὰ πρόβατα, ἀπελθόντας
βόσκειτε.

8. Οἱ δὲ εἶπαν· ὁ δυνάμεθα, ὥς
τῷ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας;
καὶ ἀπακυλίσαι τὸν λίθον ἀπὸ τῷ στό-
ματος τῷ Φρέατος, καὶ ποτίσμεν τὰ
πρόβατα.

9. Ἐτι αὐτῷ λαλῶντες αὐτοῖς, καὶ
Ῥαχὴλ ἡ θυγατὴρ Λάβαν ἤρχετο με-
τὰ τῶν προβάτων τῷ πατρὸς αὐτῆς·
αὐτὴ γὰρ ἔβοσκε τὰ πρόβατα τῷ πα-
τρὸς αὐτῆς.

10. Ἐγένετο δὲ ὡς ἶδεν Ἰακώβ τὴν
Ῥαχὴλ, θυγατὴρα Λάβαν ἀδελφῆς τῆς
μητρὸς αὐτοῦ καὶ τὰ πρὸς ταύτην τὰ ἀδελ-
φῶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ προσελθὼν Ἰακώβ
ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῷ στόματος
τῷ Φρέατος, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα
Λάβαν τῷ ἀδελφῷ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐφίλησεν Ἰακώβ τὴν Ῥαχὴλ,
καὶ βόσκας τῇ Φωνῇ αὐτῆς, ἐκλαυσεν.

12. Καὶ ἀνήγγειλεν Ἰακώβ τῇ Ῥα-
χὴλ, ὅτι ἀδελφὸς τῷ πατρὸς αὐτῆς
ἐστὶ, καὶ ὅτι υἱὸς ῥεβέκκας ἐστὶ· καὶ δρα-
μοῦσα, ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτῆς κα-
τὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε Λάβαν τὸ
ὄνομα Ἰακώβ τῷ υἱῷ τῆς ἀδελφῆς αὐ-
τοῦ, ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ, καὶ
περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησε, καὶ εἰσηγα-
γεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ διηγή-
σατο τῷ Λάβαν πάντας τοὺς λόγους
τάτους.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν ἐκ τῶν
ὁσῶν

CAP. XXIX. v. 1. καὶ τὸ αὐτὸ) ἰε' αὐτῶ, v. 6. Ἐτι αὐτῷ λαλῶντος) huc desiderantur in
C. R. ibid. τῷ πατρὶ αὐτῆς &c. usque ad fin. versus non exhibet C. R. v. 8. ἀπακυλίσαι)
ἀποκυλίσαι. v. 9. καὶ Ῥαχὴλ) καὶ ἡ Ῥαχὴλ. v. 10. ἶδεν) ἶδον. ibid. θυγατὴρα) τὴν θυγατέρα.
ib. μητρὶ αὐτοῦ, καὶ προσελθὼν) μητρὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ πρόβατα Λάβαν τῷ ἀδελφῷ τῆς μητρὸς αὐ-
τοῦ καὶ προσελθὼν. ib. ἐπέτισεν) ποτίσας. v. 12. Καὶ ἀνήγγειλε) καὶ ἀνέγγειλε. v. 13. καὶ ἐξη-
γήσατο) ἐξηγήσατο αὐτῷ) ἐξηγήσατο αὐτῷ.

ὅσων μὲν, καὶ ἐκ τῆς σαρκὸς μου εἰ σὺ καὶ ἡνί μετ' αὐτῷ μήνα ἡμερῶν.

15. Εἶπε δὲ Λάββαν τῷ Ἰακώβ· ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, ὃ δουλεύσεις μοι δορεῖσθαι ἀπαγγεῖλόν μοι, τίς ὁ μισθός σου ἐστίν.

16. Τῷ δὲ Λάββαν ἦσαν δύο, θυγατέρες· ὄνομα τῇ μείζονι, Λεία· καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρᾳ, Ῥαχὴλ.

17. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λείας ἀβθενεῖν· Ῥαχὴλ δὲ ἦν καλὴ τῷ ἔδει, καὶ αἰράει τῇ ὄψει.

18. Ἠγάπησε δὲ Ἰακώβ τὴν Ῥαχὴλ, καὶ ὅτε δουλεύσω σοι ἐπὶ ἅ ἔτη περὶ Ῥαχὴλ τῆς θυγατρὸς σου τῆς νεωτέρας.

19. Εἶπε δὲ (αὐτῷ) Λάββαν βέλτον δούναί με αὐτῇ σοι, ἢ δούναί με αὐτῇ ἀνδρὶ ἑτέρῳ ὅκνησον μετ' ἐμοῦ.

20. Καὶ ἰδὼν εὐσεν Ἰακώβ περὶ Ῥαχὴλ ἐπὶ ἅ ἔτη καὶ ἦσαν ἡμερῶν αὐτῷ αἱ ἡμέραι, παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὴν αὐτῷ.

21. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Λάββαν ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου, (πεπλήρανται γὰρ αἱ ἡμέραι μου) ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν.

22. Συνήγαγε δὲ Λάββαν πάντας τοὺς ἀνδρας τῶ τόπῳ, καὶ ἐποίησε γάμον.

23. Καὶ ἐγένετο ἐσπέρα, καὶ λαβὼν Λείαν τὴν θυγατέρα αὐτῆς, εἰσέγαγεν αὐτὴν πρὸς Ἰακώβ· καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ.

24. Ἔδωκε δὲ Λάββαν Ζελφάιν Λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς τὴν παιδίσκην αὐτῆς, αὐτῇ παιδίσκην.

25. Ἐγένετο δὲ πρῶν, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεία. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Λάββαν· τί τὸ ἐποίησάς μοι; ὃ περὶ Ῥαχὴλ ἐδούλευσα παρὰ σοί; καὶ ἵνατί παρελογίσω με;

26. Εἶπε δὲ Λάββαν· ἐκ ἔσιν ὅτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, δύναι τὴν νεωτέραν περιῆ τὴν πρεσβυτέραν.

27. Συντέλεσον οὖν τὰ ἔδομα ταύτης, καὶ δώσω σοι καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας, ἧς ἐργᾷ παρ' ἐμοῦ ἔτι, ἐπὶ ἅ ἔτη ἕτερα.

28. Ἐποίησε δὲ Ἰακώβ ὅτως, καὶ ἀνεπλήρωσε τὰ ἔδομα ταύτης· καὶ ἰδοὺ· κεν αὐτῇ Λάββαν Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα.

29. Ἔδωκε δὲ Λάββαν Ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς Βαθσάιν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, αὐτῇ παιδίσκην.

30. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ῥαχὴλ, ἠγάπησε δὲ Ῥαχὴλ μάλλον ἢ Λείαν· καὶ ἰδού· εὐσεν αὐτῷ ἐπὶ ἅ ἔτη ἕτερα.

31. Ἰδὼν δὲ Κύριος (ὁ Θεός) ὅτι μισεῖται Λεία, ἠνέκεν τὴν μήτραν αὐτῆς· Ῥαχὴλ δὲ ἦν στείρα.

32. Καὶ συνέλαβε Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ Ἰακώβ· ἐκάλεσε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ῥεβὴν, λέγουσα· διότι εἶδε με Κύριος τὴν ταπεινώσιν, ὣν ὅς ἀγαπήσει με ὁ ἀνὴρ μου.

G 2

33. Καὶ

v. 17. τῷ ἔσιν) addit οὐδένα. v. 18. περὶ Ῥαχὴλ) περὶ τῆς Ῥαχὴλ. v. 20. ἰδοὺ ἦν.) adjicit C. R. καὶ ἔσιν ἡμερῶν αὐτῷ αἱ ἡμέραι ἐλθῶν, παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὴν αὐτῷ. v. 21. ἀπείδον) δι. ibid. ἡμέραι μου) illud με deest. v. 23. λαβὼν αὐτὴν πρὸς) ἀπείδονα εἰς. v. 24. Ζελφάιν Λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς) Λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς Ζελφάιν. v. 25. Ἰακώβ Λάββαν) Ἰακώβ τῷ Λάββαν. ibid. ἰδοὺ. σοί) ἰδού· εὐσεν παρὰ σοί. v. 26. ἦν δὲ) ἀγαπήθη δὲ. v. 28. ἰδοὺ) addit αὐτῷ. v. 29. Ῥαχὴλ) deest. v. 31. μετέβην) ἡμερῶν. v. 32. ταπεινώσιν, ὣν ὅς ἀγαπήσει, καὶ ἰδοὺ μοι υἱόν· ὣν ὅς ἀγαπήσει.

33. Καὶ συνέλαβε πάλιν Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακώβ, καὶ ἔπεν· ὅτι ἤκουσε Κύριος ὅτι μισῶμαι, καὶ προσέδωκε μοι καὶ τῶτον καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Συμὼν.

34. Καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἔπεν· ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμὲ ἔσται ὁ ἀνὴρ μὲν, τέτοκα γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς· διὰ τῶτο ἵκαλετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Λευὶ.

35. Καὶ συλλαβὼσα ἔτι, ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἔπεν· νῦν ἔστι τὶς ἐξομολογήσομαι Κυρίῳ διὰ τῶτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰούδα. Καὶ ἔση τὸ τέκνον.

ΚΕΦ. Λ'. XXX.

ΙΔΟΥΣΑ δὲ Ῥαχὴλ, ὅτι ἔτέτοκε τῷ Ἰακώβ, καὶ ἰζήλωσε Ῥαχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, καὶ ἔπεν τῷ Ἰακώβ· ὅς μοι τέκνα· εἰ δὲ μὴ, τελευτήσω ἐγώ.

2. Ἐδυμώθη δὲ Ἰακώβ τῇ Ῥαχὴλ, καὶ ἔπεν αὐτῇ· μὴ ἀντὶ τοῦ Θεοῦ ἐγὼ εἰμι, ὃς ἐξέστης σε καρπὸν κοιλίας;

3. Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῷ Ἰακώβ· ἰδοὺ ἡ παιδοσκη μὲν Βαλμὰ· ἔσσελθε πρὸς αὐτήν, καὶ τίξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μὲν, ὥς τεκνοποιήσωμαι καὶ γὰρ ἐξ αὐτῆς.

4. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Βαλμὰν τὴν παιδοσκη αὐτῆς αὐτῷ γυναικί καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν Ἰακώβ.

5. Καὶ συνέλαβε Βαλμὰ ἡ παιδοσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱόν.

6. Καὶ ἔπεν Ῥαχὴλ ἑκρόν μοι ὁ Θεός, καὶ ἐπῆκουσε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔδωκε μοι υἱόν· διὰ τῶτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Δάν.

7. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Βαλμὰ ἡ παιδοσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακώβ.

8. Καὶ ἔπεν Ῥαχὴλ· συναλλάξέ μοι ὁ συνεδαιθεός, καὶ συναντασθήτω τῇ ἀδελφῇ μου, λετο καὶ ἡδυαδὴν καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Νεφθαλαί.

9. Ἰδε δὲ Λεία ὅτι ἔση τὸ τέκνον, καὶ ἔλαβε Ζελφὰν τὴν παιδοσκη αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἰακώβ γυναικί.

10. (Εἰσῆλθε δὲ πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ,) καὶ συνέλαβε Ζελφὰ ἡ παιδοσκη Λείας, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱόν.

11. Καὶ ἔπεν Λεία· ἐν τύχῃ καὶ ἐκνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Γάδ.

12. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Ζελφὰ ἡ παιδοσκη Λείας, καὶ ἔτεκεν ἔτι τῷ Ἰακώβ υἱὸν δεύτερον.

13. Καὶ ἔπεν Λεία· μακαρία ἐγώ, ὅτι μακαρίζοσί με (πάντοι) αἱ γυναῖκες καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἀσῆρ.

14. Ἐπορεύθη δὲ Ρουβὴν ἐν ἡμέραις θερυσμῶ πυρῶν, καὶ εὗρε μῆλα μανδραγόρα ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἠνέγκην αὐτὰ πρὸς Λείαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῇ Λείᾳ· ὅς μοι τῶν μανδραγορῶν τὸ υἱὸς σε.

15. Εἶπε δὲ Λεία· ἔχ' ἱκανόν σοι, ὅτι ἔλα-

v. 33. Λεία) deest. v. 34. ἐλπίδην) ἵκαλετο. ibid. Λευὶ) Λευὶ. v. 35. Ἰούδα) Ἰούδα. CAP. XXX. v. 3. ἰδυμώθη) ἠδυμώθη. ibid. καὶ ἔπεν) καὶ deest. ib. τῷ Θεῷ) artic. τῷ non habet. v. 3. ἰμε τεκνοποιήσωμαι) καὶ τεκνοποιήσωμαι. v. 8. συναλλάξέ μοι) συναλλάξέ μοι. v. 9. ἰδὲ, εἰδὲ. v. 10. εἰσῆλθε δὲ) καὶ εἰσῆλθε. ibid. καὶ αὐτὴν Ἰακώβ) Ἰακώβ non habet. v. 12. ἔτεκεν ἔτι τῷ) ἔτι deest. v. 13. μακαρίζοσί με πάντοι αἱ) μακαρίζοσί με εἰ. v. 14. ἐν ἡμέραις) ἐν ἡμέρῃ. ibid. μανδραγόρα) μανδραγορῶν. ib. τῇ Λείᾳ) δέ) τῇ Λείᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, Δάν.

ἔλαβες τὸν ἄνδρα μὲ ; καὶ καὶ τοὺς μαν-
δραγοῦρας τῷ υἱῷ μὲ λήψῃ ; Εἶπε δὲ Ῥα-
χὴλ σύχ' ἔσται κοιμηθῆναι μετὰ σὺ τὴν
νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδραγοῦρων τῷ
υἱῷ σοι.

16. Εἰσῆλθε δὲ Ἰακώβ ἐξ ἀγροῦ
ἐσπέρας καὶ ἐβῆλθε Λεία εἰς συνάντη-
σιν αὐτῷ καὶ ἔπε· πρὸς ἐμὲ εἰσελεύσῃ
σήμερον, μεμίδωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν
μανδραγοῦρων τῷ υἱῷ μου. Καὶ ἐκοιμήθη
μετ' αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην.

17. Καὶ ἐπῆκουσεν αὐτῆς ὁ Θεός, καὶ
συλλαβούσα ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱὸν πέμ-
πτον.

18. Καὶ ἔπε Λεία δαδὰν (μοι) ὁ
Θεὸς τὸν μωδὸν μὲ, ἀνθ' ᾧ ἂν εὐνοῖα τὴν
παιδείαν μὲ τῷ ἀνδρὶ μὲ καὶ ἐκάλε-
σε τὸ ὄνομα αὐτῷ, Ἰσάακ, ὃ ἐστὶ
μωδός.

19. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Λεία, καὶ ἔτε-
κεν υἱὸν ἕκτον τῷ Ἰακώβ.

20. Καὶ ἔπε Λεία δαδῶνται ὁ Θεός
μοι δοῦρον καλόν· ἐν τῷ νῦν καιρῷ αἴρε-
ται μὲ ὁ ἀνὴρ μὲ, τίτοκα γάρ αὐτῷ
υἱὸς ἔξ· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῷ,
Ζαβουλὼν.

21. Καὶ μετὰ τούτου ἔτεκε θυγατέρα,
καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, Δίνα
(καὶ ἔτη τῷ τίκτειν).

22. Ἐρμήθη δὲ ὁ Θεὸς Ῥαχὴλ, καὶ
ἐπῆκουσεν αὐτῆς ὁ Θεός, καὶ ἀνέωξεν
αὐτῆς τὴν μήτραν

23. καὶ συλλαβούσα, ἔτεκε τῷ Ἰακώβ
υἱόν. Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ ἀφύπνεν ὁ Θεός με
τὸ ὄνειδος.

24. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῷ Ἰα-
σήφ, λέγουσα· προσέβητο ὁ Θεός μοι υἱὸν
ἕτερον.

25. Ἐγῆνετο δὲ ὡς ἔτεκε Ῥαχὴλ τὸν
Ἰωσήφ, ἔπε· Ἰακώβ τῷ Λάβαν ἀπό-
σειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον
μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου·

26. ἀπόδος μοι τὰς γυναῖκάς μου,
καὶ τὰ παῖδιά μου, περὶ ὧν δεδούλευκά
σοι, ἵνα ἀπέλθω· σὺ γάρ γινώσκεις τὴν
δουλείαν, ἣν δεδούλευκά σοι.

27. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν εἰ εὖρον χά-
ριν ἐναντίον σου οἰκισσάμεν ἂν, εὐλόγη-
σε γάρ με ὁ Θεός ἐν τῇ σῇ εἰσόδῳ.

28. Καὶ ἔπει διέσειλον τὸν μωδὸν σου
πρὸς με, καὶ ὤσω σοι.

29. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰακώβ· σὺ γινώ-
σκεις ὅτι δεδούλευκά σοι, καὶ ὅσα ἦν κτή-
νη σου μετ' ἐμῇ.

30. Μικρὰ γάρ ἦν ὅσα ἦν ἐναντίον
μου, καὶ ἠυζήθη εἰς πληθός, καὶ ἠυλό-
γησέ σε Κύριος ἐπὶ τῷ ποδί μου· νῦν οὖν
πότε ποιήσω κατ' ὃν ἐμαυτῷ εἶπον ;

31. Καὶ ἔπε· αὐτῷ Λάβαν τί σοι
δώσω ; Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰακώβ· ὅ ὥσπερ
μοι ἐδίδεν. Ἐὰν ποιήσης μοι τὸ ἔγμα τού-
του, πάλιν παίμανω τὰ πρόβατά σου,
καὶ φυλάξω

ν. 15. μανδραγοῦρας) mandragoras. ν. 17. ἀνθ' ᾧ ὁ Θεός) ὁ Θεὸς Λείας. ν. 18. ἀνθ' ᾧ) ἀνθ' οὗ. ν. 21. καὶ ἔτη τῷ τίκτειν) haec desiderantur. ν. 22. Ῥαχὴλ) τῇ Ῥαχὴλ. ν. 26. ἀπόδος μοι) mihi decet. ibid. γυναῖκάς) addit μου. ib. παῖδιά) addit μου. ν. 27. Θεὸς ἐν τῇ σῇ) Θεὸς ἐν τῇ σῇ. ν. 28. ὥσπερ μοι) mihi decet. ν. 29. ἔπει δὲ αὐτῷ) αὐτῇ non habet. ν. 30. ὅσα ἦν ἐναντίον μου) quae erant ἐναντίον ἐμῇ. ibid. εὐλόγησέ σε) eulogavit te. ib. Κύριος ἐπὶ) pueri ὁ Θεὸς ἐπὶ.

32. παρελθόντων πάντα τὰ πρόβατα
 σε σήμερον, καὶ διαχωρίσας ἐκείθεν πᾶν
 πρόβατον Χ ποιίλα καὶ κριόν, καὶ πᾶν βί-
 οημα Φαὸν ἐν τοῖς ἀγρασι, καὶ πᾶν
 διαφραν-
 τον μοι μιῶς.

* Λευκὸν 33. Καὶ ἐπακούσεται μοι ἡ δικαιοσύνη
 με ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὔριον, ὅτι ἐστὶν ὁ μι-
 ῶς με ἐνώπιόν σου· πᾶν ὁ εἰς μὴ ἦ βαν-
 τὸν καὶ διαλευκὸν ἐν ταῖς αἰξί, καὶ Φαὸν
 ἐν τοῖς ἀγρασι, κεκλεμμένον ἔσαι παρ'
 ἐμοῦ.

34. Ἐπεὶ δὲ αὐτῷ Λάβαν ἔσω κατὰ
 τὸ ἔθμα σου.

35. Καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῇ
 τοὺς τράγους τοὺς βαντοὺς καὶ τοὺς δια-
 λευκοὺς, καὶ πάσας τὰς αἰγας τὰς
 βαντάς καὶ τὰς διαλευκοὺς, καὶ πᾶν ὁ ἦν
 λευκὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ πᾶν ὁ ἦν Φαὸν ἐν
 τοῖς ἀγρασι καὶ ἔδωκε διὰ χειρὸς τῶν
 υἱῶν αὐτοῦ.

36. Καὶ ἀπέστειλεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν
 αἰνὰ μέσον αὐτῶν καὶ αἰνὰ μέσον Ἰακώβ·
 Ἰακώβ δὲ ἐποίησεν τὰ πρόβατα Λάβαν
 τὰ ὑπολειφθέντα.

37. Ἐλάβε δὲ αὐτῷ Ἰακώβ ραΐβδον
 ευρακίην χλωράν καὶ καρυῖν καὶ πλα-
 τῶσον, καὶ ἐλέπισεν αὐτάς Ἰακώβ λε-
 πίσματα λευκά, περιούρων τὸ χλωρόν·
 τοῖς ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ τῇ ραΐβδῳ τὸ λευκόν, ὃ
 ἐλέπισε, ποσίλον.

38. Καὶ παρέθηκε τοῖς ραΐβδοις ἄς
 ταῖς ἐλέπισεν, ἐν τῇ ληρείς τῶν ποτιστηρίων

τῇ ὕδατος· ἵνα ὡς αὐτὸν ἔλθῃσι τὰ πρό-
 βατα πικρὴν ἐνώπιον τῶν ραΐβδων, (καὶ)
 ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πικρὸν, ἐργαστή-
 σαι τὰ πρόβατα εἰς τὰς ραΐβδους.

39. Καὶ ἐκείσθη τὰ πρόβατα εἰς τὰς ραΐβδους,
 καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διαλευκα καὶ
 ποιίλα καὶ σποδοειδῆ βαντά.

40. Τοὺς δὲ ἀμνοὺς διέστειλεν Ἰακώβ,
 καὶ ἔστηκεν ἐναντίον τῶν προβάτων κρινὸν
 διαλευκόν, καὶ πᾶν ποσίλον ἐν τοῖς
 ἀμνοῖς· καὶ διαχωρίσας ἐαυτῷ ποιμένα
 καὶδ' ἐαυτὸν, καὶ ἐκ ἑμμεν αὐτὰ εἰς
 τὰ πρόβατα Λάβαν.

41. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κοίτῳ ὃ ἐνεκί-
 σθησαν τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνον-
 τα, ἔθηκεν Ἰακώβ τὰς ραΐβδους ἐνα-
 ντίον τῶν προβάτων ἐν τῇ ληρεί, τὴν ἑγ-
 κισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς ραΐβδους·

42. Ἡκία γὰρ ἔτενον τὰ πρόβατα
 ἐκ ἐτίθαι. Ἐγένετο δὲ τὰ ἄσχημα τῷ Λά-
 βαν, τὰ δὲ ἐπίσχημα τῷ Ἰακώβ.

43. Καὶ ἐπλήθυνεν ὁ ἀνθρώπος σφό-
 δρα σφόδρα· καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη
 πολλὰ, καὶ βόες, καὶ παῖδες, καὶ παι-
 δισκαί, καὶ κάμηλοι, καὶ ὄνοι.

ΚΕΦ. ΛΑ'. XXXI.

Η Κουσε δὲ Ἰακώβ τὰ ἔθματα τῶν
 υἱῶν Λάβαν, λεγόντων· ἔληψεν
 Ἰακώβ πάντα τὰ τῶν πατρὸς
 ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τῶν πατρὸς ἡμῶν πε-
 ποίηκε πᾶσαν τὴν ὄξιν ταύτην.

2. Καὶ

v. 32. παρελθόντων τὰ πρόβατα) παρελθόντων πάντων τὰ πρόβατα. ibid. πᾶν βίωμα καὶ κριόν) πᾶν
 διαλευκόν καὶ βαντόν. v. 33. τῇ αὔριον) τῇ ἑσπέρῃ. v. 35. καὶ πᾶν ὁ εἰς - ἑμμεν.) καὶ πᾶν ὁ εἰς
 Φαὸν ἐν τοῖς ἀγρασι, καὶ πᾶν ὁ εἰς λευκὸν ἐν αὐτοῖς. v. 36. ἀμνοὺς αἰνὰ μέσον) ἡμερῶν, καὶ αἰνὰ μέσον.
 v. 37. Ἐλάβε δὲ αὐτῷ) ἔλαβε δὲ ἐαυτῷ. ibid. περιούρων) καὶ περιούρων. ib. ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ τοῖς
 ἔθμασι τοῖς ταῖς. v. 38. ἐν τῇ ληρεί) ἐν τῇ ληρεί. ibid. ραΐβδ καὶ λα.) καὶ decfl. v. 39. C. R.
 sub initium versus hanc adjicit : Καὶ ἐκείσθη τὰ πρόβατα εἰς τὰς ραΐβδους. v. 41. ἐν τῇ ληρεί)
 ἐν τῇ ληρεί. v. 42. Ἡκία γὰρ ἔτενον) Ἡκία δὲ αὐτὸν ἔτενον. ibid. τὰ ἄσχημα) τὰ μὴ ἄσχημα.

2. Καὶ ἔδον Ἰακώβ τὸ πρόσωπον Λάβων, καὶ ἰδοὺ ἐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς ἐχθρὸς καὶ τρίτην ἡμέραν.

3. Ἐπεὶ δὲ Κύριος πρὸς Ἰακώβ· ἀποστρέψε εἰς τὴν γῆν τῷ πατρὸς σου καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσται μετὰ σοῦ.

4. Ἀποστείλας δὲ Ἰακώβ, ἐκάλεσε Ῥαχὴλ καὶ Λείαν εἰς τὸ πεδίον ὃ τὰ ποίμαινα.

5. Καὶ ἔπαινε αὐταῖς· ὁρῶ ἔγωγὸ τὸ πρόσωπον ἡμῶν, ὅτι ἐκ ἐστὶ μετ' ἡμῶν ὡς ἐχθρὸς καὶ τρίτην ἡμέραν ὃ δὲ Θεὸς τῷ πατρὸς μὴ ἦν μετ' ἡμῶν.

6. Καὶ αὐταὶ δὲ οἶδον, ὅτι ἐν πάσῃ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν.

7. ὃ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με, καὶ ἤλασεν τὸν μισθὸν μου τῶν δούκων αἰμαῶν καὶ ἐκ ἰδοὺ αὐτῶ ὁ Θεὸς κακοποιῆσαι με.

8. Ἐὰν ἔσας εἶπῃ τὰ ποικίλα ἔσαι σε μισθός· καὶ τίθεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα. Ἐὰν δὲ εἶπῃ τὰ λευκὰ ἔσαι σε μισθός· καὶ τίθεται πάντα τὰ πρόβατα λευκὰ.

9. Καὶ ἀφείλατο ὁ Θεὸς πάντα τὰ κτήνη τῷ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκε μοι αὐτά.

10. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνέκισσαν τὰ πρόβατα, καὶ ἰδὼν ἐν τοῖς ἐφθαλμοῖς μου ἐν τῷ ὕπνῳ, καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἦσαν ἐπὶ τὰ πρό-

βατα καὶ τὰς αἰγας, διαλείκων καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδῆς βροῦντο.

11. Καὶ εἶπῃ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καὶ ὕπνω Ἰακώβ, Ἰακώβ. Ἐγὼ δὲ εἶπα· τί ἐστὶ.

12. Καὶ ἔπαινε ἀνάβλεψον τοῖς ἐφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἰγας διαλείκων καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδῆς βροῦντες. Ἰώρακα γὰρ Χ πάντα ὅσα σοι Λάβων ποιῶ.

13. Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῷ τόπῳ Θεῶν, ὃ ἡλεγκάς μοι ἐκεῖ σῆλην, καὶ ἤνυξ μοι ἐκεῖ εὐχὴν νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ ἔλθθι ἐκ τῆς γῆς ταύτης· ἀπέλθθι καὶ ἀπέλθθι εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ ἔσται μετὰ σοῦ.

14. Καὶ ἀποκριθεὶσα Ῥαχὴλ καὶ Λεία, εἶπαν αὐτῷ· μὴ ᾤσιν ἡμῖν ἔτι μισθὸς ἡ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τῷ πατρὸς ἡμῶν;

15. ὥς ὡς αἱ ἀλλότριαι λογογισμεθαι αὐτῶ; πέπρακε γὰρ ἡμᾶς, καὶ κατέφαγε καταβρώσει τὸ ἀργύριον ἡμῶν.

16. Πάντα τὸν πλῆθον καὶ τὴν δόξαν, ἣν ἀφείλατο ὁ Θεὸς τῷ πατρὶ ὑμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν νῦν οὖν ὅσα εἴρηκεν ὁ Θεὸς σοι, ποίει.

17. Ἀναστὰς δὲ Ἰακώβ, ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτῶ καὶ τὰ παῖδας αὐτῶ ἐπὶ τὰς καμήλους·

18. καὶ

CAP. XXXI. v. 1. Λάβων) τῷ Λάβων. Ibid. ὡς ἐχθρὸς) ὡς ἐχθρὸς. v. 4. Ῥαχὴλ καὶ Λείαν) Λείαν καὶ Ῥαχὴλ. Ibid. ἔ τὰ) ἔ τὰ. v. 5. μετ' ἡμῶν, ὡς) πρὸς ἡμῶν, ὡς. v. 6. πάσῃ ἰσχύϊ) πάσῃ τῇ ἰσχύϊ. v. 9. ἀφείλατο) ἀφείλατο. v. 10. πρόβατα, καὶ ἰδὼν ἐν τοῖς ἐφθ.) πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα καὶ ἰδὼν τὴν ἐφθ.) με. Ibid. αἰμαῖ. ἔται ἐπὶ) ἔται ἐπὶ. v. 11. Ἰακώβ, Ἰακώβ.) Ἰακώβ, semel. v. 13. ἐ τῇ γῇ, ἔ) ἐ τῇ γῇ. v. 14. ἀναστρέψω) ἀναστρέψω. v. 15. κατέφαγε καταβρώσει) καταβρώσει κατέφαγε. v. 16. ἀφείλατο) ἀφείλατο. Ibid. ὅσα εἴρηκεν ὁ Θεός σου) ὅσα σοι εἴρηκεν ὁ Θεός. v. 17. γυναῖκας, addit αὐτῶ.

18. καὶ ἀπήγαγε πάντα τὰ ὑπόχοντα αὐτῷ, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῷ, ἣν περιποίησθε ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτῷ, ἀπελθεῖν πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς γῆν Χαναάν.

19. Λάβαν δὲ ὄψετο κῆρας τὰ πρόβατα αὐτοῦ ἐκλεψε δὲ Ῥαχὴλ τὰ ἐδάλα τῶ πατρὸς αὐτῆς.

ἐκρυψε 20. Ἐλθὼν δὲ Ἰακώβ Λάβαν τὸν Σύρον, τῷ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι ἀποδεράσκει.

21. Καὶ ἀπέρθε αὐτὸς, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ ἄλλα, καὶ ὠβεῖ τὸν ποταμόν, καὶ ᾤκησεν εἰς τὸ ὄρος Γαλααδ.

22. Ἀνγγέλην δὲ Λάβαν τοῦ Σύρου τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ὅτι ἀπέρθε Ἰακώβ.

23. Καὶ παραλαβὼν πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ μετ' ἐαυτοῦ, ἰδὼν ἐπὶ σω αὐτῷ ὅδον ἡμερῶν ἐπ' αὐτῷ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Γαλααδ.

24. Ἦλθε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Λάβαν τὸν Σύρον καθ' ὑπνόν τὴν νύκτα, καὶ ἔπεν αὐτῷ· Φύλαξαι σεαυτὸν μὴ ποτε λαλήσῃς μετὰ Ἰακώβ ποιηρᾷ.

25. Καὶ κατέλαβε Λάβαν τὸν Ἰακώβ. Ἰακώβ δὲ ἔπηξε τὴν σκητὴν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Λάβαν δὲ ἔθηκε τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει Γαλααδ.

26. Ἐπτε δὲ Λάβαν τοῦ Ἰακώβ· τί ἐποίησας ; ἵνατι κρηβ' ἀπέρθεας, καὶ ἐκλοποφύρπτάς με, καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μὲ, ὡς αἰχμαλωτίδας μαχαίρας ;

27. Καὶ εἰ ἀνήγγειλός μοι, ἐξέπεισεῖλας ἂν σε μετ' ἐν Φροσύνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, καὶ τυμπάνων, καὶ κιδάρας.

28. Καὶ ἐκ ἐξώθη καταφύλῃσαι τὰ παιδία μὲ, καὶ τὰς θυγατέρας μὲ· νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας.

29. Καὶ νῦν ἰχρεὶ ἡ χεὶρ μὲ κανοποιῆσαι σε· ὁ δὲ Θεὸς τῷ πατρὶος σε ἔχθες ἔππε πρὸς με, λέγων· Φύλαξαι σεαυτὸν μὴ ποτε λαλήσῃς μετὰ Ἰακώβ ποιηρᾷ.

30. Νῦν οὖν πεπέρυσαι ἐνιδυμία γὰρ ἐπεθύμησας εἰς τὸν ὄλεον τῷ πατρὶος σου ἀπελθεῖν. Καὶ ἵνατι ἐκλεψας τοὺς Θεούς μὲ ;

31. Ἀπεκρίθεις δὲ Ἰακώβ, ἔππε τῷ Λάβαν· ἔππε ἱερῶν ἔππα γὰρ, μὴ ποτε ἀφίλης τὰς θυγατέρας σε ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πάντα τὰ ἐμά.

32. Καὶ ἔππε αὐτῷ Ἰακώβ· παρ' ὧ ἐὰν εὗρης τοὺς Θεούς σε, ἐζησεται ἵνατι τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐπίγνωθι· τί ἐπὶ τῶν σῶν παρ' ἐμοῖ, καὶ Λάβαν καὶ ἐκ ἐπίγνω παρ' αὐτῷ ἔθην. Οὐκ ἔδει δὲ Ἰακώβ, ὅτι Ῥαχὴλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκλεψεν αὐτούς.

33. Εἰσελθὼν δὲ Λάβαν, ἠρώτηεν εἰς ἡραυτή- τὸν οἶκον Λείας, καὶ ἐχ' εὗρεν καὶ ἐξελ- θὼν ἐκ τῷ οἴκῳ Λείας, ἠρώτηεν εἰς τὸν ἡραυτή- οἶκον Ἰακώβ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παι- δισκῶν, καὶ ἐχ' εὗρεν· εἰσῆλθε δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον Ῥαχὴλ.

34. Ῥα-

V. 19. ὑπόχοντα αὐτῷ) ὑπόχοντα αὐτῷ. V. 11. καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ) καὶ τὰ αὐτοῦ πάντα. V. 12. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ) τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. V. 23. παραλαβὼν πάντας) πάντας δεσφ. V. 26. κρηβ' κρηβ'. V. 17. τυμπάνων) καὶ τυμπάνων. V. 28. ἐκ ἐξώθη) καὶ ἐκ ἐξώθη. V. 29. ἰχρεὶ) χρεὶ. V. 30. εἰς τὸν οἶκον -- ἵνατι) ἵνατι εἰς τὸν οἶκον τῶ πατρὸς σε ἵνατι. V. 31. Λάβαν οἶκον) Λάβαν, ὅτι ἱερῶν ἔππα. ibid. ἀφίλης) ἀφίλης. V. 32. καὶ ἔππε αὐτῷ Ἰακώβ· παρ' ὧ καὶ) καὶ εἰς τὸν Ἰακώβ, παρ' ὧ αὐτῷ. ibid. τὸν σῶν παρ' ἐμοῖ) παρ' ἐμοῖ τῶ σῶν. V. 33. ἠρώτηεν) ἠρώτηεν, bis cod. velful. ibid. καὶ ἐξελθὼν) καὶ ἐξελθὼν. ib. ἡμῶν. εἰς τὸν οἶκον Ἰακώβ) καὶ ἡμῶν. τὸν οἶκον Ἰακώβ.

34. Ῥαχὴλ δὲ ἔλαβε τὰ εἶδωλα, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλας, καὶ ἱπεκάθισεν αὐτοῖς.

35. Καὶ ὅππε τῷ πατρὶ αὐτῆς· μή βαρέως φέρε κύριε· ἔδυναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σε, ὅτι τὰ κατ' ἐχθισμὸν τῶν γυναικῶν μου ἐστίν. Ἠρεύνησε δὲ Λάβαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ, καὶ ἔχ' εὗρε τὰ εἶδωλα.

36. Ὡς γινώσκει δὲ Ἰακώβ, καὶ ἐμαχέσατο τῷ Λάβαν· Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακώβ, ὅππε τῷ Λάβαν· τί τὸ ἀδικημά μου, καὶ τί τὸ ἀμαρτημά μου, ὅτι κατεδίωξας ἐπίσω μου,

37. καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκευὴ τῷ οἴκῳ μου; τί εὗρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τῷ οἴκῳ σε; ὅτις ὡς ἐναστίον τῶν ἀδελφῶν σε καὶ τῶν ἀδελφῶν μου, καὶ ἐλεγχεύατσαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἡμῶν.

38. Ταῦτά μοι ἔκοσι ἔτη ἐγὼ εἰμι μετὰ σὺ· τὰ πρόβατά σε καὶ αἱ αἰγῆς σου οὐκ ἠτεκνώθησαν· κριούς τῶν προβάτων σου εἰ κατίφαγον.

39. Θηρεύαλλον ἐκ ἀν' ἀνθρώποις σε· ἐγὼ ἀπετίνυνον ἀπ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας καὶ κλέμματα τῆς νυκτός.

40. Ἐγενόμην τῆς ἡμέρας συγκαίόμενος τῷ καύσασιν, καὶ παγετῷ τῆς νυκτός· καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος μου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου.

41. Ταῦτά μοι ἔκοσι ἔτη ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου· ἐδούλευσά σοι δέκα καὶ τέσ-

σερα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου, καὶ ἔξ' ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου, καὶ παρελθίσαι τὸν μισθόν μου δέκα μῶναι.

42. Εἰ μὴ ὁ Θεὸς τῷ πατρὶ μου Ἀβραάμ, καὶ ὁ Φόβος Ἰσαὰκ ἦν μοι, νῦν ἂν κενὸν με ἐξαπέσειλας· τὴν ταπεινώσιν μου καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου ἶδεν ὁ Θεός, καὶ ἤλεγξέ σε χθές.

43. Ἀποκριθεὶς δὲ Λάβαν, ὅππε τῷ Ἰακώβ· αἱ θυγατέρες σε θυγατέρες μου, καὶ υἱοὶ σε υἱοί μου, καὶ τὰ κτήνη σε κτήνη μου, καὶ πάντα ὅσα σὺ ὤρεᾶς, ἐμὰ ἐστίν· καὶ ταῖς θυγατέρας μου τί ποιῇ θυγατέρας σου ταύταις σήμερον, ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν οἷς ἔτεκεν;

44. Νῦν ὅτι δεῦρο διαδώμεθα διαθήκη· ἐγὼ καὶ σὺ, καὶ ἔσται εἰς μαρτύρεον ἀνά μέσον ἐμῶ καὶ σοῦ. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰακώβ· ἰδοὺ ἔθεῖς μεθ' ἡμῶν ἐσθ'· ἴδε ὁ Θεὸς μάρτυς ἀνά μέσον ἐμῶ καὶ σοῦ.

45. Λαβὼν δὲ Ἰακώβ λίθον, ἔστησεν αὐτὸν στήλην.

46. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· συνῆλθετε λίθους. Καὶ συνέλεξαν λίθους, καὶ ἐποίησαν βουνόν· καὶ ἔφαγον (καὶ ἔπιον) ἐκεῖ ἐπὶ τῷ βουνῷ.

47. (ex parte) Καὶ ὅππεν αὐτῷ Λάβαν· ὁ βουνὸς ὅτος μαρτυρεῖ ἀνά μέσον ἐμῶ καὶ σοῦ σήμερον.

48. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λάβαν, βουνὸς τῆς μαρτυρίας Ἰακώβ· δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν μάρτυς τὸν

v. 39. γυναικῶν μου. ibid. ἠρεύνησε δὲ Λάβαν) ἢ non habet. v. 37. ὅτις ὡς ἐναστῖον) ὅτις ἐναστῖον. v. 39. ἐκ ἀν' ἀνθρώποις) ἀν. ibid. ἀπ' ἐμαυτοῦ) παρ' ἐμαυτοῦ. ib. τῇ νυκτὶ) νυκτός. v. 40. πῶ καύσους καὶ παγετῷ) τῇ καύσει, καὶ τῇ παγετῷ. v. 41. δέκα καὶ τέσσαρα) ὀκτώδεκα. v. 42. ἰδὲν) ἰδέν. v. 43. αἱ θυγατέρες σε) se non habet. ibid. υἱοί σε) se deest. ib. κτήνη σε) se deest. ib. καὶ ταῖς θυγατέρας μου) καὶ τῶν θυγατέρων μου. v. 44. διαδώμεθα) διαδώμεθα. ibid. ἐγὼ καὶ σὺ) ἐγὼ τε καὶ σὺ. ib. Ἰακώβ) non habet. v. 46. καὶ ἐσθ' ἔσται) deest. v. 48. βουνὸς μαρτυρίας) βουνὸς τῆς μαρτυρίας.

τόν, Βουνὸς μαρτυρεῖ. (Εἶπε δὲ Λάβων τῷ Ἰακώβῃ ἰδοὺ ὁ Βουνὸς ἔστος καὶ ἡ σῆλη αὐτῇ, ἣν ἔσθας ἀνά μέσον ἑμῶ καὶ σὲ μαρτυρεῖ ὁ Βουνὸς ἔστος, καὶ μαρτυρεῖ ἡ σῆλη αὐτῇ.)

47. (altera pars)* Διὰ τῆτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῷ, Βουνὸς μαρτυρεῖ,

ἰφίδου

49. καὶ ἡ Ὁρασις, ἣν εἶπεν ἰακώβ ὁ Θεὸς ἀνά μέσον ἑμῶ καὶ σὲ, ὅτι ἀποσησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τῷ ἑτέρῳ.

50. Εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μα, εἰ λήψῃ γυναῖκας ἐπὶ ταῖς θυγατράσι μα, ὅρα, ἔθεις μεθ' ἡμῶν ἔστιν Θεὸς μάρτυς μεταξὺ ἡμῶ καὶ μεταξὺ σέ.

51. Καὶ ἔπειτα Λάβων τῷ Ἰακώβῃ ἰδοὺ ὁ βουνὸς σὺ καὶ ἡ σῆλη ἣν ἔσθας ἀναμίσθον ἑμῶ καὶ σέ

52. μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς ἔστος, καὶ ἡ σῆλη, ἣν ἔσθας, αὕτη μαρτυρεῖ, ἔστος τε γὰρ ἐγὼ καὶ διαβῶ πρὸς σε, μηδὲ σὺ διαβῆς πρὸς με τὸν βουνὸν τῆτον καὶ τὴν σῆλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ.

53. Ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ναχωὺ κηρεῖ ἀνά μέσον ἡμῶν.

54. Καὶ ὁμοσεν Ἰακώβ κατὰ τῷ Φόβῃ τῷ πατρὸς αὐτῷ Ἰσαάκ, καὶ ἔδυσεν Ἰακώβ δυνάμις ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφούς αὐτῷ τὰ φωνήν τοις ἔσθαι καὶ ἔφωγον ἄρτον, καὶ ἐπιον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.

55. Ἀναστὰς δὲ Λάβων τὸ πρῶτ', κατεφίλησε τοὺς υἱούς αὐτῷ καὶ τὰς θυ-

γατέρας αὐτῷ, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ ἀποστραφείς Λάβων, ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτῷ.

ΚΕΦ. ΛΒ'. XXXII.

ΚΑΙ Ἰακώβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἰσραὴλ ἰδὼν τὴν καὶ ἀναβλέψας τοὺς ὀφθαλμοῖς ἰδοὺ παρεμβολὴν Θεῷ τὴν παρεμβοληκυῖαν. καὶ συνήτησαν αὐτῷ τὴν οἱ ἄγγελοι τῷ Θεῷ.

2. Εἶπε δὲ Ἰακώβ, ἦνίκα ἰδὼν αὐτούς· παρεμβολὴ Θεῷ αὐτῇ καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ~ ἐκεῖν', Παρεμβολαί.

3. Ἀπέστειλε δὲ Ἰακώβ ἀγγέλους κηρεῖν αὐτῷ πρὸς Ἠσαὺ τὸν ἀδελφόν αὐτῷ εἰς γῆν Σειρή, εἰς χώραν Ἐδώμ.

4. Καὶ ἐντείλατο αὐτοῖς, λέγων ὅτι τὼς ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μα Ἠσαὺ ἔστος λέγει ὁ παῖς σὺ Ἰακώβ· μετὰ Λάβων παρεκήσα, καὶ ἐχρόνισα ἕως τῷ νῦν

5. καὶ ἐγένετό μοι βόες, καὶ ὄνοι, καὶ πρόβατα, καὶ καῖθη, καὶ παιδικαὶ βόες καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μα ~ Ἠσαὺ, ἥνα εἴρη ὁ παῖς σὺ χάριν ἐναντίον σου.

6. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰακώβ, λέγοντες· ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου Ἠσαὺ καὶ ἔρχεται εἰς συνάντησίν σοι, καὶ τετρασκόσεις ἀνδρες μετ' αὐτῷ.

7. Ἐφο-

v. 48. βουνὸς μαρτυρεῖ) βουνὸς μάρτυς. ibid. ἡ σῆλη αὐτῇ, ἣν) ἡ σῆλη, ἣν. v. 47. (altera pars) τὸ ὄνομα αὐτῷ) αὐτῷ deest. v. 49. ἰφίδου) ἰακώβ. ibid. ἀπὸ τῷ ἑτέρῳ) ἀπ' ἑτέρου. v. 50. εἰ λήψῃ) εἰ λάβῃ. ibid. καὶ τῷ θυγατρί) πρὸς τῷ θυγατρί. Ib. ἔθεις μεθ' ἡμῶν ἔστιν) adjicit C. R. ἵνα Θεὸς μάρτυς μεταξὺ ἡμῶ καὶ μεταξὺ σέ. v. 51. & 52. usque ad verba illa καὶ τε γὰρ ἐγὼ) C. R. hunc in modum legit: καὶ εἶπε Λάβων τῷ Ἰακώβῃ, ἰδοὺ, ὁ βουνὸς ἔστος καὶ μάρτυς ἡ σῆλη ἡμῶν. ἔστος τε γὰρ ἐγὼ. ibid. μηδὲ) μήτε. v. 53. κηρεῖν) κηρεῖν. v. 54. ἔδυσεν Ἰακώβ δυνάμις) Ἰακώβ deest. v. 55. τοὺς υἱούς αὐτῷ) αὐτῷ non habet. CAP. XXXII. v. 1. τὴν ἰσραὴλ ἰδὼν) τῇ ἰδὼν ἰσραὴλ. ibid. καὶ ἀναβλέψας τῷ ἰσραὴλ, ἰδὼν) καὶ ἀναβλέψας, ἰδὼν. v. 2. ἰδὼν) εἶδον. v. 3. ἀγγέλους πρὸς Ἠσαὺ) ἀγγέλους κηρεῖν αὐτῷ πρὸς Ἠσαὺ. v. 5. καὶ βόες) καὶ αἰετοὶ. v. 6. καὶ ἔρχεται εἰς συνάντησίν σοι) καὶ ἰδὼν αὐτῷ ἔρχεται εἰς συνάντησίν σοι.

7. Ἐφοβέτο δὲ Ἰακώβ σφόδρα, καὶ ἠπορεύετο καὶ διείλε τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτῆ, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰ καμήλαι, καὶ τὰ πρόβατα, εἰς δύο παρεμβολάς.

8. Καὶ ἔπεν τ' Ἰακώβ· ἰὼν ἔλθῃ Ἡσαὺ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ ἐκκόψῃ αὐτὴν, ἵνα ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σώζῃται.

9. Ἐπε δὲ Ἰακώβ· ὁ Θεὸς τῷ πατρὸς μου Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς τῷ πατρὸς μου Ἰσαάκ, Κύριε ὁ ἑπῶς μοι, ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ εὖ σε ποιῶσ.

10. Ἰκάνωμαι 10. Ἰκάνωμαι μοι ἀπὸ πάσης διακωσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἥς ἐποίησας τῷ παιδί σου ἐν γαίᾳ τῇ βάβυλῳ με δέδωκν τὸν Ἰσραὴλ τῷ τέτῳ, νῦν δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς.

11. Ἐξελθὺ με ἐκ χειρὸς τῷ ἀδελφῷ μου, ἢ χυρί· Ἡσαὺ ὅτι φοβῶμαι ἐγὼ αὐτὸν, μή ποτε ἐλθὼν πατάξῃ με, καὶ μῆτέρα ἐπὶ τέκνους.

12. Σὺ δὲ ἑπῶς· καλῶς εὖ σε ποιῶσαι, καὶ θῆσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἡ δὲ ἀριζμηθήσεται ἀπὸ τῷ πλήθους.

13. Καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην· καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερεν καὶ ἡ χυρί αὐτῶ δώρεα, ~ καὶ ἐξῆλπέσκειν Ἡσαὺ τῷ ἀδελφῷ αὐτῷ,

14. αἶγας διακοσίας, τράγους εἰκοσι, πρόβατα διακοσίας, κριεὺς ἑικοσι,

15. καμήλους θηλαζόντας καὶ τὰ πᾶ-

δια αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους δέκα, ὄνους ἑικοσι, καὶ πᾶσαι δέκα.

16. Καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐτῷ ποίμνιον κατὰ μόνους. Ἐπε δὲ τοῖς παισὶν αὐτῷ προπερεύεθε ἔμπροσθεν μου, καὶ διάστημα ποιῆτε ἀνά μίσην ποίμνης καὶ ποίμνης.

17. Καὶ ἐντεταλατο τῷ πρώτῳ, λέγων· ἰὼν σοι συναντήσῃ Ἡσαὺ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἔρωτᾷ σε, λέγων· τίνας εἶ, καὶ πῶ πορεύῃ, καὶ τίνας ταῦτα τὰ προπερευόμενά σου;

18. καὶ ἔρεῖς· τῷ παιδί σου Ἰακώβ· δώρεα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαὺ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὅπισθον ἡμῶν.

19. Καὶ ἐντεταλατο τῷ τῷ πρώτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ, καὶ πᾶσι τοῖς τῷ προπερευόμενοις ὅπισθον τῶν ποιμνίων τούτων, λέγων· κατὰ τὸ ἔθνος τῷ λαλήσατε τῷ Ἡσαὺ ἐν τῷ ἐνερῷ ἡμῶς αὐτὸν,

20. καὶ ἔρεῖτε· ἰδοὺ ὁ παῖς σου Ἰακώβ τῷ παραγίνεται ὅπισθον ἡμῶν ἔπε γαίᾳ· ἐξηλάσσομαι τὸ πρόσωπον αὐτῷ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπερευομένοις αὐτῷ, καὶ μετὰ τῷ ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτῷ ἵσως γὰρ προσδέχεται τὸ πρόσωπόν μου.

21. Καὶ προσηνέτω τὰ δώρεα κατὰ πρόσωπον αὐτῷ· αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν ῥεόντῳ νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ.

H 2

22. Ἀνα-

v. 7. φοβέτο) φοβέσθαι. ibid. μετ' αὐτῷ) μετ' ἐκείνῳ. ib. τὰς βόας) addit C. R. καὶ τὰς καμήλους. v. 8. καὶ ἐκκόψῃ) καὶ κόψῃ. v. 9. κύριε ὁ ἑπῶς μοι) κύριε σὺ ὁ εἰπὼν μοι. v. 10. ἰκάνωμαι) ἰκανόω. ibid. με δέδωκν) με ταύτῃ δέδωκν. ib. ὧν δὲ) τοῖς δὲ. v. 11. ἀλλὰ καὶ Ἡσαὺ) ἀδελφὸς μου, ἢ χυρί· Ἡσαὺ. v. 12. καλῶς εὖ σε) εὖ σε. ibid. ἀπὸ τῷ πλήθους) ἀπὸ τῷ πλήθους. v. 15. εἰκοσι) addit xj. v. 16. καὶ ἰδοὺ σου) καὶ ἰδοὺ σου. v. 17. καὶ ἰδοὺ σου) καὶ ἰδοὺ σου. v. 19. τῷ Ἡσαὺ) Ἡσαὺ. v. 21. προσηνέτω) προσηνέτω.

τὸν, βουνὸς μαρτυρεῖ. (Εἶπε δὲ λαΐβαν τῷ Ἰακώβ· ἰδοὺ ὁ βουνὸς ἔστος καὶ ἡ σῆλη αὐτῇ, ἣν ἔζησας ἀνά μέσον ἐμῷ καὶ σὺ μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς ἔστος, καὶ μαρτυρεῖ ἡ σῆλη αὐτῇ.)

47. (altera pars)* Διὰ τῶτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῷ, βουνὸς μαρτυρεῖ,

ἔφιδος 49. καὶ ἡ Ὁρασις, ἣν εἶπεν ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἀνά μέσον ἐμῷ καὶ σὺ, ὅτι ἀποσησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τῷ ἑτέρῳ.

50. Εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μῆ, εἰ λήψῃ γυναικᾶς ἐπὶ ταῖς θυγατράσι μῆ, ὅρα, ἔθεις μεθ' ἡμῶν ἔσιν Θεὸς μάρτυς μεταξὺ ἡμῶν καὶ μεταξὺ σὺ.

51. Καὶ ἄρα λαΐβαν τῷ Ἰακώβ· ἰδοὺ ὁ βουνὸς καὶ ἡ σῆλη ἣν ἔζησας ἀνά μέσον ἐμῷ καὶ σὺ

52. μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς ἔστος, καὶ ἡ σῆλη, ἣν ἔζησας, αὐτῇ μαρτυρεῖ, ἔστος τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σε, μὴδὲ σὺ διαβῆς πρὸς μετὸν βουνὸν τῶτον καὶ τὴν σῆλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ.

53. Ὁ Θεὸς Ἀρεσάμ καὶ ὁ Θεὸς Ναχαὺρ κρηεῖ ἀνά μέσον ἡμῶν.

54. Καὶ ἄμωσεν Ἰακώβ κατὰ τῷ Φόβῳ τῷ πατρὸς αὐτῷ Ἰσαὰκ, καὶ ἔδυσεν Ἰακώβ θυτίαν ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφούς αὐτῷ τῷ φωνῇ τὸν ἄρτον καὶ ἔφωγον ἄρτον, καὶ ἐπιον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.

55. Ἀναστὰς δὲ λαΐβαν τὸ πρῶτ', κατεφίλησε τοὺς υἱούς αὐτῷ καὶ τὰς θυ-

γατέρας αὐτῷ, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ ἀποσεφάφει λαΐβαν, ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτῷ.

ΚΕΦ. ΛΒ'. XXXII.

ΚΑΙ Ἰακώβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑσπερὰν τῷ ὄρει ~ ἀνά μέσον τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδε παρμεβολὴν Θεῷ ~ παρμεβοληκυῖαν· καὶ συνήτησαν αὐτῷ ~ οἱ ἄγγελοι τῷ Θεῷ.

2. Εἶπε δὲ Ἰακώβ, ἦνίκα ἴδον αὐτούς· παρμεβολὴ Θεῷ αὐτῇ· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ~ ἐκεῖν', Παρμεβολαί.

3. Ἀπέστειλε δὲ Ἰακώβ ἀγγέλους ἡμερᾶν μὲν πρὸς Ἠσαὺ τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ εἰς γῆν Σηεῖρ, εἰς χώραν Ἐδῶμ.

4. Καὶ ἐπετείλατο αὐτοῖς, λέγων· ὅπως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μῆ Ἠσαὺ ἔστος λέγει ὁ παῖς σὺ Ἰακώβ· μετὰ λαΐβαν παρρώκησας, καὶ ἐχρόνισας ἕως τῷ νῦν·

5. καὶ ἐγένοντό μοι βόες, καὶ ὄνοι, καὶ πρόβατα, καὶ καῖται, καὶ παιδίσκαι βόες καὶ ἀπέστειλας ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μῆ ~ Ἠσαὺ, ἥνα πῦρ ὁ παῖς σὺ χάριν ἐναντίον σε.

6. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰακώβ, λέγοντες· ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφὸν σὺ Ἠσαὺ καὶ ἐρχεται εἰς συνάντησίν σοι, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτῷ.

7. Ἐφο-

v. 48. βουνὸς μαρτυρεῖ) βουνὸς μάρτυς. ibid. ἡ σῆλη αὐτῇ, ἣν) ἡ σῆλη, ἣν. v. 47. (altera pars) τὸ ὄνομα αὐτῷ) αὐτῷ deest. v. 49. ἔφιδος) ἔφιδος. ibid. ἀνά μέσον) ἀπὸ ἑτέρου. v. 50. εἰ λαΐβαν) εἰ λαΐβαν. ibid. καὶ ταῖς θυγατράσι) πρὸς ταῖς θυγατράσι. ib. ἔθεις μεθ' ἡμῶν ἔσιν) adject C.R. ἔσιν· Θεὸς μάρτυς μεταξὺ ἡμῶν καὶ μεταξὺ σὺ. v. 51. & 52. usque ad verba illa καὶ τε γὰρ ἐγὼ C.R. hunc in modum legit: καὶ εἶπε λαΐβαν τῷ Ἰακώβ, ἰδοὺ, ὁ βουνὸς ἔστος καὶ ἡ σῆλη αὐτῇ. ἔστος τε γὰρ ἐγὼ. ibid. μὴδὲ) μὴδὲ. v. 53. κρηεῖ) κρηεῖ. v. 54. ἔδυσεν Ἰακώβ θυτίαν· Ἰακώβ deest. v. 55. τοὺς υἱούς αὐτῷ) αὐτῷ non habet. CAP. XXXII. v. 1. τὸν ἰδὼν ἰδὼν) τὸν ἰδὼν ἰδὼν. ibid. καὶ ἀναβλέψας τοὺς ὀφθαλμούς, ἰδὼν) καὶ ἀναβλέψας, ἰδὼν. v. 2. ἰδὼν) ἰδὼν. v. 3. ἀγγέλους πρὸς Ἠσαὺ) ἀγγέλους κρηεῖσαν αὐτῷ πρὸς Ἠσαὺ. v. 5. καὶ βόες) καὶ καῖται. v. 6. καὶ ἐρχεται εἰς συνάντησίν σοι) καὶ ἰδὼν αὐτοῖς ἐρχεται εἰς συνάντησίν σοι.

7. Ἐφοβεῖτο δὲ Ἰακώβ σφόδρα, καὶ ἠπορεύετο καὶ διέβη τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτῆς, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰ κμήλαι, καὶ τὰ πρόβατα, εἰς δύο παρεμβόλας.

8. Καὶ εἶπεν τῷ Ἰακώβ· ἐάν ἔλθῃ Ἡσαὺ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ ἐκλάβῃ αὐτὴν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σάξιδαι.

9. Εἶπε δὲ Ἰακώβ· ὁ Θεὸς τῷ πατρὸς μου Ἀδρααμ, καὶ ὁ Θεὸς τῷ πατρὶ μου Ἰσαὰκ, Κύριε ὁ σέπας μοι, ἀπότερχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ εὖ σε ποιήσω,

ἰακύνθου 10. Ἰακύνθαι μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἥς ἐποίησας τῷ παιδί σου· ἐν γὰρ τῇ ῥαβδῷ μου διέβην τὸν Ἰερδάνην τέτον, νῦν δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβόλας.

11. Ἐξελθὲ με ἐκ χειρὸς τῷ ἀδελφῷ μου, ἡ κυρία Ἡσαὺ· ὅτι φοβώμαι ἐγὼ αὐτὸν, μή ποτε ἐλθὼν πατάξῃ με, καὶ κατὰ μητέρα ἐπὶ τέκνους.

12. Σὺ δὲ εἶπας· καλῶς εὖ σε ποιήσω, καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς χαλᾶσσης, ἡ ἐκ ἀρεθμωθῆσται ἀπὸ τῆ πλήθους.

13. Καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκεῖνη· καὶ ἔλαβεν αὐν ἔφρεν καὶ ἡ κυρία αὐτοῦ δώρα, ~ καὶ ἐξαπέστειλεν Ἡσαὺ τὴν ἀδελφῶν αὐτῆς,

14. αἰγας δικαιοσύας, τράγους εἰκοσι, πρόβατα δικαιοσύας, κίους ἑκοσι,

15. καμήλους θηλαζούσας καὶ τὰ παι-

δια αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους ἑκατα, οἴους ἑκοσι, καὶ πώλους ἑκατα.

16. Καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐτῆς ποιμνιον κατὰ μόνους. Εἶπε δὲ τοῖς παισὶν αὐτῆς προσπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ διαίτημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποιμῆς καὶ ποιμνῆς.

17. Καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, λέγων· ἐάν σοι συναντήσῃ Ἡσαὺ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἐρωτᾷ σε, λέγων· τίος εἶ, καὶ πῶ πορεύῃ, καὶ τίος ταῦτα τὰ προσπορευόμενά σου;

18. καὶ ἐρεῖς· τῷ παιδί σου Ἰακώβ, δώρα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαὺ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν.

19. Καὶ ἐνετείλατο τῷ τῷ πρώτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ, καὶ πᾶσι τοῖς τῷ προσπορευόμενοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων, λέγων· κατὰ τὸ ῥήμα τὸτο λαλήσατε τῷ Ἡσαὺ ἐν τῷ ἐνερῶν ἡμῶν αὐτὸν,

20. καὶ ἐρεῖτε· ἰδοὺ ὁ παῖς σου Ἰακώβ τῷ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν· εἶπε γὰρ ἐξήλασμαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ταῖς δώροις τοῖς προσπορευόμενοις αὐτοῦ, καὶ μετὰ τούτου ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ἵσως γὰρ προσδύξεται τὸ πρόσωπόν μου.

21. Καὶ προσκυνήσονται τὰ δώρα κατὰ προσπορεύον αὐτῷ αὐτοὺς δὲ ἐκοιμήθη τὴν ῥεῖοντο νύκτα ἐκεῖνη ἐν τῇ παρεμβολῇ.

H 2

22. Ἀνα-

v. 7. ἰφραῖν) ἰφραῖν. ibid. μετ' αὐτῶ) μετ' αὐτῶ. ib. τὰς βόας) addit C. R. καὶ τὰ κμήλαι. v. 8. καὶ ἰακύνθ) καὶ αἰθρ. v. 9. κύριε ὁ σέπας μοι) κύριε σὺ ὁ σέπας μοι. v. 10. ἰακύνθου) ἰακύνθου. ibid. με δίδω) με τούτῳ δίδω. ib. νῦν δὲ) νῦν δὲ. v. 11. ἀδελφῶν μου Ἡσαὺ) ἀδελφῶν μου, ἡ κυρία Ἡσαὺ. v. 12. καλῶς εὖ σε) εὖ σε. ibid. ἀπὸ τῆς πλήθους) ἀπὸ τῆς πλήθους. v. 15. εἰκοσι) addit καὶ. v. 16. καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς) καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ταῦ. v. 18. καὶ ἐρεῖ) καὶ decit. v. 19. τῷ Ἡσαὺ) Ἡσαὺ. v. 21. προσκυνήσονται) προσκυνήσονται.

22. Ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνη, ἔλαβε τὰς δύο γυναῖκας, καὶ ταῖς δύο παιδίσκας, καὶ τὰ ἑδωκα παῖδια αὐτῶ, καὶ διέδωκε τὴν διὰβασιν τῇ Ἰακώβ·

23. καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς, καὶ διέδωκε τὸν χειμάρρουν, καὶ διεβίβασε πάντα τὰ αὐτῶ.

24. Ὑπελθὼν δὲ Ἰακώβ μόνος· καὶ ἐπάλαυνεν μετ' αὐτῶ ἄνθρωπος ἕως πρωῆς.

25. Εἶδε δὲ ὅτι ἔδυναται πρὸς αὐτὸν, καὶ ἤψατο τῷ πλάτους τῷ μηροῦ αὐτῶ, καὶ ἐνάγκηκε τὸ πλάτος τῷ μηροῦ Ἰακώβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ' αὐτῶ.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῶ ἀπότειλόν με, αἰτέω γάρ ἐ ὄρθρος. Ὁ δὲ εἶπεν ἔ μη σε ἀποτείλω, ἵνα μὴ εὐλογῇς με.

27. Εἶπε δὲ αὐτῶ τί τὸ ὄνομά σε ἐστίν; Ὁ δὲ εἶπεν Ἰακώβ.

28. Καὶ εἶπεν αὐτῶ ἔ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σε Ἰακώβ, ἀλλὰ Ἰσραὴλ· τὸ ὄνομά σε ἔσται· ὅτι ἐνίχυσας μετὰ Θεοῦ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατός.

29. Ἠρώτησε δὲ Ἰακώβ, καὶ εἶπεν ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου. Καὶ εἶπεν ἰνατὶ τῶν (σὺ) ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ ὑπολόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ.

30. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τῶ τέπυ ἐκείνη, Εἶδος Θεοῦ ἴδον γὰρ Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσωῶμαι μὴ ἢ ψυχῇ.

31. Ἀνέτειλε δὲ αὐτῶ ὁ ἥλιος, ἦνίκα

παρῆλθε τὸ Εἶδος τῷ Θεῷ· αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζε τῷ μηρῷ αὐτῶ·

32. Ἔσκεν γὰρ τούτῃ ἔ μη φαίγωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ νεῦρον, ὃ ἐνάγκηκεν, ὃ ἔπα ἐπὶ τῷ πλάτους τῷ μηρῷ (Ἰακώβ), ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ὅτι ἤψατο τῷ πλάτους τῷ μηρῷ Ἰακώβ τῷ νεύρῳ, καὶ ἐνάγκηκεν.

ΚΕΦ. ΛΓ'. XXXIII.

Αναβλέψας δὲ Ἰακώβ ✕ τὰ ἑσθλα· μαὶ αὐτῶ, ἴδε, καὶ ἰδοὺ Ἠσαὺ ✕ ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ ἐρχόμενος, αὐτοὺς καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτῶ. Καὶ ἐκινείλεν Ἰακώβ τὰ παῖδια ἐπὶ λείαν, καὶ ἐπὶ Ῥαχὴλ, καὶ τὰς δύο παιδίσκας·

2. καὶ ἐποίησε τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις, καὶ λείαν καὶ τὰ παῖδια αὐτῆς ὀπίσω, καὶ Ῥαχὴλ καὶ Ἰωσήφ ἐξῆςτους.

3. Αὐτὸς δὲ παρῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ Ἰάνους, ἕως τῷ ἐγγίσει αὐτῶ ἀδελφῶν αὐτῶ.

4. Καὶ προσέδραμεν Ἠσαὺ εἰς συνάντησιν αὐτῶ, καὶ περιελαβὼν αὐτὸν ~ ἐφίλησεν, καὶ προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τραίχηλον αὐτῶ, καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ ἐκλαυσαν ἀμφοτέρω.

5. Καὶ ἀναβλέψας ἴδε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδια, καὶ εἶπε τί ταῦτά σοι

Υ. 11. Ἰαβὴν) Ἰαβὴν. Υ. 14. μετ' αὐτῶ εἶδ'·) εἶδωσιν μετ' αὐτῶ. Υ. 16. εὐλογῇς με) με εὐλογῇ. Υ. 18. ἀλλὰ Ἰσραὴλ τὸ ὄνομά σε ἔσται) ἀλλ' Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σε. ibid. ἑσπότης) addit. ἔσθ. Υ. 19. ἰνατὶ σου ἠρώτῃς) ἰνατὶ τούτῳ ἠρώτῃς σου. ibid. εὐλογῇς) ἐβλόγησεν. Υ. 30. ἴδον) ἴδον. Υ. 31. ἔσκεν γὰρ) γὰρ deest. ibid. οἱ υἱοὶ) υἱοί. ib. μηρῷ Ἰακώβ, ἔως) μηρῷ, ἔως. ib. καὶ ἰακώβ) ὁ ἐνάγκηκεν. CAP. XXXIII. Υ. 1. Ἰακώβ, ἴδ'·) Ἰακώβ τῷ εἰδωλῶματι αὐτῶ, ἴδ'. ibid. αὐτοὶ καὶ τετρακόσιοι) αὐτοὶ deest. ib. ἰακώβ) ἰακώβ. Υ. 2. καὶ ἐκίνησεν τοὺς) καὶ ἔκινησεν τοὺς. Υ. 3. κατεφίλησεν) προσέδραμ. Υ. 4. ἰδὼσιν καὶ) desunt hae. verba. ibid. ῥαχὴλ) addit. καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν. Υ. 5. ἀναβλέψας ἴδ'·) ἀναβλέψας ἴδ'· καὶ ἰδοὺ.

σο ἐστίν· Ὁ δὲ ἔπεν· τὰ παῖδια, οἷς ἐλθέσιν ὁ Θεὸς τὸν παῖδά σου.

6. Καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ παῖδια αὐτῶν, καὶ προσκύνησαν.

7. καὶ προσήγγισε Λεία καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ προσκύνησαν καὶ μετὰ ταῦτα προσήγγισε Ῥαχὴλ καὶ Ἰωσήφ, καὶ προσκύνησαν.

8. Καὶ ἔπεν· τί ταῦτά σοι ἐστὶ, πάσαι αἱ παρεμβολαὶ αὐταί, αἷς ἀπήνηται· Ὁ δὲ ἔπεν· ἵνα εὖρη ὁ παῖς σου χάρεν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριε.

9. Ἐπε δε Ἡσαὺ ἔτι μοι πολλὰ, ἀδελφε· ἔσω σοι τὰ σά.

10. Ἐπε δε Ἰακώβ· Ἥ μὴ ἤ, εἰ εὖρηκα χάρεν ἑναντίον σου, δεῖξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν ἔνεκεν τότε ἴσον τὸ πρόσωπόν σου, ὡς ἂν τις ἴδοι πρόσωπον Θεοῦ, καὶ εὐδοκίησιν με.

11. Λάβε τὰς εὐλογίας με, αἷς ἤνεγκά σοι, ὅτι ἠλπίσέ με ὁ Θεός, καὶ ἔτι μοι πάντα. Καὶ ἐβίασάτο αὐτὸν, καὶ ἔλαβε.

12. Καὶ ἔπεν ἀπείραντες πορευθῶμεν, Ἥ καὶ περιήσκησιν ἐπ' εὐθείαν.

13. Ἐπε δε αὐτῶν ὁ κύριός με γινώσκει, ὅτι τὰ παῖδια ἀπαλώτερα, καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες λοχεύονται ἐπ' ἐμέ· ἴδον οὖν καταδιώξω αὐτοὺς ἡμέραν μίαν, ἀποθαινώσονται πάντα τὰ κτήνη.

14. Προελθάτω ὁ κύριός με ἔμπροσθεν τοῦ παιδὸς αὐτοῦ ἐγὼ δὲ ἐναγχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ χολὴν τῆς παρεύσεως τῆς

ἑναντίον μου, καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων, ὥς τῷ με ἔλθαι πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς Σειρ.

15. Ἐπε δε Ἡσαὺ καταλείψω μετὰ σὺ ἀπὸ τῷ λαῷ τῷ μετ' ἐμέ. Ὁ δὲ ἔπεν· ἵνατί τὸτο· ἵκανόν ἐστι εὖρον χάρεν ἑναντίον σου κύριε.

16. Ἀπέστρεψε δε Ἡσαὺ ἐν τῇ ἡμέρῃ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῷ εἰς Σειρ.

17. Καὶ Ἰακώβ ἀπαίρει εἰς Σκηνάς, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ οἰκίας, καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτῷ ἐποίησε σκηνάς· διὰ τὸτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ~ ἐκεῖν', Σκηναί.

18. Καὶ ἦλθεν Ἰακώβ εἰς Σαλήμ πόλιν Σικίμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναάν, ὅτε ἦλθεν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας καὶ παρενήκατε κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως.

19. Καὶ ἐκτίσαστο τὴν μριδα τῷ ἀγρῷ, ὃ ἔσῃσιν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτῷ, παρὰ Ἐμμανὲ πατρὸς Συγχίμ ἑκατὸν ἀμῶν.

20. Καὶ ἔσῃσιν ἐκεῖ θυσαστήριον, καὶ ἐπεκαλέσαστο τὸν Θεὸν Ἰσραήλ.

ΚΕΦ. ΛΔ'. XXXIV.

ΕΞῆλθε δε Δείνα ἡ θυγάτηρ Λείας, ἣν ἔθηκε τῷ Ἰακώβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἑγγυηρίων.

2. Καὶ ἴδεν αὐτὴν Συγχίμ ὁ υἱὸς Ἐμμανὲ ὁ Χαββαῖος, ὁ ἀρχὸν τῆς γῆς καὶ λαβὼν αὐτὴν, ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ ἐταπεινώσαν αὐτήν.

Η 3

3. Καὶ

γ. 6. καὶ τὰ παῖδια) καὶ τὰ τέκνα. γ. 8. ἐν ὀφθαλμοῖς σου) ἑναντίον σου. γ. 10. εἰ εὖρηκα) εἰ εὖρον. ibid. ἴδον) ἴδεν. γ. 11. παρενέσκησιν) παρενέσκησιν. γ. 13. καταμαθεῖν αὐτάς) καταμαθεῖν αὐτά. γ. 14. προελθάτω) προελθίτω. ibid. παῖδες ἡμέ) παῖδες αὐτοῦ ἡμέ. ib. καὶ τῷ με ἴδον) καὶ τῷ ἴδον με. γ. 17. αὐτῷ ἐκεῖ) αὐτῷ ἐκεῖ. γ. 18. Σαλήμ) Σαλήμ. ibid. ἔτι ἦλθεν) ἔτι καταβλήθη. ib. παρενήκατε) παρενέκατε. per errorem typographi hanc vocem irrepsisse in C. R. suspirantur Patricius Janini & Lamb. Ver. CAP. XXXIV. γ. 2. ἴδον) ἴδεν. ibid. ὁ Χαββαῖος) ὁ Ἰσραήλ.

3. Καὶ προσέθηκε τῇ ψυχῇ Δείνας τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ, καὶ ἠγάπησε τὴν παρθένον καὶ ἐλάλησε κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ.

4. Εἶπε δὲ Συγχὲμ πρὸς Ἐμμοὶρ τὸν πατέρα αὐτῆς, λέγων· λαβε μοι τὴν παιδίον ταύτην εἰς γυναῖκα.

5. Ἰακώβ δὲ ᾔκτισεν, ὅτι ἐμίσην ὁ υἱὸς Ἐμμοὶρ Δείναν τὴν θυγατέρα αὐτῆς· οἱ δὲ υἱοὶ αὐτῆς ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτῆς ἐν τῇ πεδίῳ παρεσιώπησε δὲ Ἰακώβ, ἵνα τὴν ἐλθεῖν αὐτούς.

6. Ἐβλήθη δὲ Ἐμμοὶρ ὁ πατὴρ Συγχὲμ πρὸς Ἰακώβ, λαλῆσαι αὐτῷ.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακώβ ἦλθον ἐκ τῆς πεδίου· οἱ δὲ ἤκουσαν, κατενύχθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λιπρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα, ὅτι ἀσχημον ἐποίησε (Συγχὲμ) ἐν Ἰσραὴλ, κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ, καὶ οὐχ οὕτως ἔσται.

8. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς Ἐμμοὶρ, λέγων· Συγχὲμ ὁ υἱὸς μου προέλαστο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν· ὅτε αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα.

9. Καὶ ἐπγαμβερεύσατε ἡμῖν τὰς θυγατέρας ὑμῶν· ὅτε ἡμῖν, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν λαβέτε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν,

10. καὶ ἐν ἡμῖν κατοικήτε καὶ (ἰδοὺ) ἡ γῆ πλατεία ἐναντίον ὑμῶν, κατοικήτε καὶ ἐμπορεύεσθε ἐκ αὐτῆς, καὶ ἐγκταῖε ἐν αὐτῇ.

11. Εἶπε δὲ Συγχὲμ πρὸς τὸν πατέρα

αὐτῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς· εὐροίμη χάριν ἐναντίον ὑμῶν, καὶ ὁ ἐὼν ἐπίπτε ἡμῖν, δώσωμεν·

12. πληθύνατε τὴν Φερίνην καὶ ἡμῖν σφόδρα, καὶ δώσω καθότι ἂν ἐπιπτε μοι, καὶ δώσετε μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα.

13. Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακώβ τῷ Συγχὲμ καὶ Ἐμμοὶρ τῷ πατρὶ αὐτῆς μετὰ δόλου, καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἡμῖν Δείναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. ἐμίσησαν

14. Καὶ ἔπαιον αὐτοῖς ὁ Συμεὼν καὶ Λευὶ οἱ ἀδελφοὶ Δείνας, υἱοὶ δὲ Λίας· ὁ δὲ ἀνησώμεθα ποιῆσαι τὴν φωνὴν τῆτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ, ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν ἐν γαστρὶ ὄνιδος ἡμῶν.

15. Μὴν ἐν τῇτῳ ὁμολογησόμεθα ὑμῖν, καὶ κατοικήσωμεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γέννηται ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ἐν τῇ περιτμηθῇται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν·

16. καὶ δώσωμεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ οἰκήσωμεν παρ' ὑμῶν, καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἐν.

17. Ἐὰν δὲ μὴ εἰσακούσῃτε ἡμῶν τῆς περιτμήσεως, λαβόντες τὰς θυγατέρας ἡμῶν ἀπελευσόμεθα.

18. Καὶ ᾔκουσαν οἱ λόγοι ἐναντίον Ἐμμοὶρ, καὶ ἐναντίον Συγχὲμ τῷ υἱῷ Ἐμμοὶρ.

19. Καὶ ἐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος τῷ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τῆτο· ἠθέλητο γὰρ τῇ θυγατρὶ Ἰακώβ· αὐτοὺς δὲ ἦν ἐνδεξάμενος

v. 4. ἴτε δὲ) δι' abest. ibid. τὴν παιδᾶ. v. 7. κατενύχθησαν) κατενύχθησαν. ib. ἐκταῖε (Συγχὲμ ἐν) ἐκταῖε ἐν ib. καὶ οὐχ οὕτως) καὶ οὐχ οὕτως. v. 8. αὐτοῖς Ἐμμοὶρ) Ἐμμοὶρ αὐτοῖς. ibid. κατοικήτε) προέλαστο. v. 9. ἐπγαμβερεύσατε) καὶ ἐπγαμβερεύσατε. v. 10. καὶ ἀπὸ τῆς γῆς) καὶ ἀπὸ τῆς γῆς. v. 11. ἀπὸ τῆς γῆς, δώσωμεν) ἡμῖν δεξι. v. 14. υἱοὶ δὲ Λίας) desiderant in C. R. ibid. ποιῆσαι τῆτο) ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τῆτο. v. 15. ἐν τῇτῳ) Μὴν ἐν τῇτῳ. v. 17. τὴν περιτμήσεως) τὴν περιτμήσεως. ibid. τὰς θυγατέρας) τὰς θυγατέρας.

τοὺς πάντων τῶν ἐν τῇ οἰκῇ τῷ πατρὶος αὐτῷ.

20. Ἦλθε δὲ Ἐμμώρ καὶ Συχρέμ ὁ υἱὸς αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ ἐτάλησαν πρὸς τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν, λέγοντες·

21. οἱ ἄνθρωποι ἔτοι εἰρηνοὶ εἰσι, μεθ' ἡμῶν οἰκεῖτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔμπορεύσωνται αὐτήν· ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατύνεται· ἢ καὶ ἐναντίον αὐτῶν· τὰς θυγατέρας αὐτῶν ληψόμεθα ἡμῶν γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσωμεν αὐτοῖς.

22. Μόνον ἐν τῷ ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τῷ κατοικεῖν μεθ' ἡμῶν, ὥστε εἶναι λαὸν ἓνα, ἐν τῷ περιτέμνεσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικόν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέμνηνται·

23. καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὰ τετράποδα αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ἔχω ἡμῶν ἔσαι· μόνον τὸ ἐν τῷ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσι μεθ' ἡμῶν.

24. Καὶ ἐγένετο Ἐμμώρ καὶ Συχρέμ τῷ υἱῷ αὐτῷ πάντες οἱ ἔμπορεύμενοι τὴν πόλιν τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ περιτέμνοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν πᾶς ἄρσεν, ἢ αὐτοὶ ἐμχίμηναι αὐτῶν πᾶς ἄρσεν, καὶ αὐτοὶ ἐμχίμηναι αὐτῶν πᾶς ἄρσεν.

25. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τριτῇ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόντῳ, ἔλαβον οἱ δύο

υἱοὶ Ἰακώβ· Συμεὼν καὶ Λευὶ, ἀδελφοὶ Δαίνας, ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν·

26. τὸν τε Ἐμμώρ καὶ τὸν Συχρέμ τὸν υἱὸν αὐτῷ ἀπέκτειναν ἐν σώματι, μαχάρας, καὶ ἔλαβον τὴν Δαίαν ἐκ τῷ οἴκῳ τῷ Συχρέμ, καὶ ἐξῆλθον.

27. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακώβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας, καὶ διήρπασαν τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἦσαν τὴν Δαίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν·

28. καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς βόας αὐτῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαβον·

29. καὶ πάντα τὰ σώματα αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἠχμαλώτευσαν, καὶ διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις.

30. Ἐπεὶ δὲ Ἰακώβ πρὸς Συμεὼν καὶ Λευὶ μισήτῳ με πεποιήκατε, ὥστε ποιηρὸν με εἶναι τὸ πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι τὸ πᾶσιν τὴν γῆν, ἔντε τοῖς Χαναναίοις, καὶ ἐν τοῖς Φερεζαίοις· ἐγὼ δὲ ἐλγυστός εἰμι ἐν ἀρεθμῷ, καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ, συγκόψουσιν με, καὶ ἐκτρίβονται ἐκ τριβῶν μου καὶ οἶκος μου.

31. Οἱ δὲ ἄπαντες αὐτοὶ αἰσὶ πόνῃ χρησάνται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

ν. 22. Μόνον ἐν τῷ ὁμοιωθῶμεν. ibid. περιτέμνεσθαι) περιτέμνεται. ν. 23. καὶ αὐτοὶ ἐμχίμηναι αὐτῶν) αὐτοὶ ἐμχίμηναι. ν. 24. εἰσῆλθον) εἰσέειπον. ibid. οἱ ἔμπορεύμενοι) οἱ ἔμπορεύμενοι. ν. 25. καὶ τὸν Συχρέμ) καὶ Συχρέμ. γ. 30. Ἰακώβ Συμεὼν) Ἰακώβ πρὸς Συμεὼν. ibid. οἱ αὐτοὶ) αὐτοὶ πᾶσι τοῖς. ib. καὶ τὸν Φερεζ.) καὶ ἐν τῷ Φερεζ. ib. καὶ ἐκτρίβονται) καὶ ἐκτρίβονται. ν. 31. χρησάνται) χρησέονται.

ΚΕΦ. ΛΕ'. XXXV.

Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Ἰακώβ· ἀνάσας ἀνάβηθι εἰς (τὸν τόπον) Βαιθὴλ, καὶ οἶκε ἐκεῖ, καὶ ποιήσον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προσώπου Ἡσαὺ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

2. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ· ἀρατε τοὺς Θεοὺς τοὺς ἀδελφείους ἐκ μέσης ὑμῶν, καὶ καθαρίσαιτε, καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν.

3. καὶ ἀνασφύριτες ἀναβῶμεν εἰς Βαιθὴλ, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον μετὰ τῷ Θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μοι ἐν ἡμέραις θλίψεως, ὅς ἦν μετ' ἐμοῦ, ~ καὶ διέσωσέ με ἐν τῇ ὁδῷ, ἣ ἐπορεύομαι.

4. Καὶ ἔδοκασεν τῷ Ἰακώβ τοὺς Θεοὺς τοὺς ἀδελφείους οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὤσιν αὐτῶν καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ Ἰακώβ ὑπὸ τὴν τριβάνην τὴν ἐν Σικίμων, ~ καὶ ἀπέωλεσεν αὐτὰ, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

5. Καὶ ἐξῆρεν ~ Ἰσραὴλ ἐκ Σικίμων καὶ ἐγένετο φόβος Θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ ὁ κατεδιώξαν ἐπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

6. Ἦλθε δὲ Ἰακώβ εἰς Λαζαῖ ἣ ~ ἐστὶν ἐν γῇ Χαναάν, ἥ ἐστι Βαιθὴλ, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς, ὅς ἦν μετ' αὐτοῦ.

7. Καὶ ἀνέκοιμήθη ἐκεῖ θυσιαστήριον,

καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ~ Ἰσραὴλ· ἐκεῖ γὰρ ἐπεφάνη αὐτῷ ὁ Θεός, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου ~ Ἡσαὺ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

8. Ἀπέθανε δὲ Διδοῦρα ἡ τριφὺς Ρεβέκκα, ~ καὶ ἐτάφη κατὰ τὸν Βαιθὴλ ὑπὸ τὴν βάλλανον καὶ ἐκάλεσεν (Ἰακώβ) τὸ ὄνομα αὐτῆς, Βάλλανος πίνδους.

9. Ὡφθη δὲ ὁ Θεός Ἰακώβ ἔτι ~ ἐν Λαζαῖ, ὅτε παρεγένετο ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, καὶ ἠυλόγησεν αὐτὸν ~ ὁ Θεός.

10. Καὶ ἔπεν αὐτῷ ὁ Θεός· τὸ ὄνομά σου Ἰακώβ ὃ κληθήσεται ἔτι Ἰακώβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ ἔσαι τὸ ὄνομά σου ~ καὶ ἠύλυσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραὴλ. *

11. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἐγὼ ὁ Θεός σου ~ ἰκανὸς αὐξάνει, καὶ πληθύνει (καὶ) ἔθνη καὶ συναγωγὰς ἔθνων ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται.

12. καὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ, σοὶ ἔδωκα αὐτήν, ~ σοὶ καὶ τῷ σπέρματι σου μετὰ σὺ δώσω τὴν γῆν ταύτην.

13. Ἀνέβη δὲ ὁ Θεός ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τῶ τόπου, ὃ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔστησεν Ἰακώβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ, στήλην λιθίνην καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σποδὴν, καὶ ἐπέχευεν ἐπ' αὐτὴν ἑλαιον.

15. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τῷ

τόπῳ,

CAP. XXXV. v. 2. ἀδελφείους ἐκ μέσης) ἀδελφείους τὰς μετ' ἐμῶν ἐκ μέσης. ibid. καθαρίσαιτε) καθαρῶστε. v. 3. ἐπακούσ. μοι) ἑκούσ. μοι. ibid. ἐπορεύομαι) ἐπορεύθην. v. 4. ἐν Σικίμων) ἐν Σικιμῶνι. v. 5. ἐν Σικίμων) ἐν Σικιμῶνι. v. 7. ἐπαφάνη) ἐφάνη. v. 8. Διδοῦρα) Διδείρα. ibid. ἑτάφη) ἀφίχεται καὶ ἐτάφη. v. 9. ὁ Θεὸς τῷ Ἰακώβ) ὁ Θεὸς τῷ Ἰακώβ. ibid. ἠυλόγησεν) ἠυλόγησεν. v. 10. ita terminatur ἔτσι τὸ ὄνομά σου) quibus addit C. R. καὶ ἠύλυσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραὴλ. v. 11. πληθύνει καὶ ἔθνη) καὶ ἔθνη. v. 12. ἔδωκα) ἔδωκα. ibid. αὐτὴν καὶ τῇ) αὐτὴν καὶ τῇ. v. 14. μετ' αὐτῇ τῇ) μετ' αὐτῇ ὁ Θεὸς εἶπεν.

τόποι, ἐν ᾗ ἐλάλησε μετ' αὐτῷ, ἐκεῖ ὁ
Θεός, Βαυθλήλ.

Ἀπαράς 16. Ἀπῆεν δὲ (Ἰακώβ) ἐκ Βαυθλήλ,
(ἐπήχε τὴν σκηνὴν αὐτῷ ἐπέκεινα τῆς
πύργου Γαδέρ) ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγι-
σεν Χαβερδα εἰς γῆν ἐλθεῖν Ἐφραθά,
ἐτεκε Ῥαχὴλ, καὶ ἰδυσκόησεν ἐν τῷ το-
κετῷ.

17. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκληρῷ αὐ-
τὴν τίκειν, ἔπεν αὐτῇ ἡ μαῖα θάρσει,
καὶ γὰρ ἔτος σὺ εἰς υἱός.

18. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφίναί αὐτὴν
τὴν ψυχὴν, (ἀπέθνηκε γὰρ,) ἐκάλεσε
τὸ ὄνομα αὐτῷ, υἱὸς ὀδύνης μὲν ὁ δὲ πα-
τὴρ ✕ αὐτῷ ἐκάλεσεν αὐτὸν, Βενια-
μὴν.

19. Ἀπέθανε δὲ Ῥαχὴλ, καὶ ἐτάφη
ἐν τῇ ὁδῷ Ἐφραθά· αὕτη ἐστὶ Βηθλέμ.

20. Καὶ ἔζησεν Ἰακώβ σῆλην ἐπὶ τῷ
μνημείῳ αὐτῆς· αὕτη ἐστὶ σῆλη μνημείῳ
Ῥαχὴλ ἕως τῆς σήμερον ~ ἡμέρας.

21. Καὶ ἀπῆεν Ἰσραὴλ, καὶ ἔστη ἐν σκα-
πῇ αὐτῇ ἐκείνῃ τῷ σίργῳ Γαδέρ.

22. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατώκησεν Ἰσ-
ραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἐπορεύθη Ῥεβὴν,
καὶ ἐκοιμήθη μετὰ Βαυθλᾶς τῆς παιδα-
κῆς τῶ πατρὸς αὐτῷ καὶ ἤκουσεν Ἰσ-
ραὴλ, ~ καὶ ποιήσεν ἰφραίην ἐναντίον αὐ-
τῷ. Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακώβ, δώδεκα.

23. Τίῳ Λείας πρωτότοκος Ἰακώβ
Λευεὶς Ῥεβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσάαχας,
Ζαβουλὼν.

Tom. I.

v. 16. Ἀπῆεν - - Γαδέρ) hanc in omnibus Græcis Exemplaribus suo loco mota sunt, quæ in
Hebræo inferior leguntur post obitum & sepulcrum Rachelis. videlicet v. 11. ib. χαβερδα
εἰς γ. ε. Ἐφρ) εἰς χαβερδα τῇ ὁδῷ εἰς τὴν ἱερουσαλὴμ. v. 17. ἔπει ἐλθὼν) ἔπει σὺ ἐλθὼν. v. 18. πα-
τὴρ αὐτῇ ἐκάλεσεν αὐτὴν Βενιαμὴν) πατὴρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῇ Βενιαμὴν. v. 19. σὴ ὁδῷ ἔστη) ~
τῇ ὁδῷ τῷ ἱεροφάνῳ Ἐφρ. v. 20. τῇ σῆλῃ μνημείῳ) ἡ σῆλη ἐστὶ τῷ μνημείῳ. ibid. ἦεν τῇ σήμερον ἐξή-
μας) ἦεν τῇ σήμερον τῇ σήμερον. v. 21. Cod. Samaritanus & Edit. Ald. hunc verum exhibent.
v. 22. αὐτῷ καὶ) αὐτῷ Ἰακώβ καὶ ~ v. 23. Λευεὶς) Λευεὶς. v. 24. Βενιαμὴν) Βενιαμὴν. v. 25. οἱ
υἱοὶ αὐτοῦ) οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. v. 26. ἐλπίσιν αὐτῶν) ἐλπίσιν αὐτῶν. CAP. XXXV L
v. 1. Ἰσραὴλ γεν.) Ἰσραὴλ τῷ γεν., ibid. Ἰσραὴλ) Ἰσραὴλ. v. 3. Βασεμμάδ) Βασεμμάδ.

24. Τίῳ δὲ Ῥαχὴλ, Ἰωσήφ καὶ Βεν-
ιαμὴν.

25. Τίῳ δὲ Βαυθλᾶς παιδίσκης Ῥα-
χὴλ, Δαν καὶ Νεφθαλαὶμ.

26. Τίῳ δὲ Ζελφᾶς παιδίσκης Λείας,
Γαδ καὶ Ἀσήρ. Οὗτοι οἱ υἱοὶ Ἰακώβ, οἱ
ἐγένοντο αὐτῷ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συ-
ρίας.

27. Ἦλθε δὲ Ἰακώβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν
πατέρα αὐτῷ εἰς Μαμβρῆ, (εἰς) πόλιν
τῷ πατρὶ αὐτῇ ἐστὶ Χαβρὼν ~ ἐν γῇ Χα-
νοὰν, ὃ παρεκώκησεν Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ.

28. Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσαὰκ
~ ὡς ἔζησεν, ἔτη ἐκατὸν ὀγδοήκοντα.

29. καὶ ἐκλινὼν ✕ Ἰσαὰκ ἀπέθανε,
καὶ προστέθη πρὸς τὸ γένος αὐτῷ
πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν· καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν Ἠσαὺ καὶ Ἰακώβ οἱ υἱοὶ
αὐτῷ.

ΚΕΦ. Λς'. XXXVI.

ΑΤται δὲ αἱ γενεαὶς Ἠσαὺ (αὐ-
τός ἐστιν Ἐδωμ)

2. Ἠσαὺ δὲ ἔλαβε γυναῖκας
ἐαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χανα-
ναίων, τὴν Ἀδὰ θυγατέρα Ἀδὰμ τῷ Χετ-
ταίᾳ, καὶ τὴν Ὀλβεμὰ θυγατέρα Ἀνὰ
τῷ υἱῷ Σεβεργὼν τῷ Ἐωαίᾳ.

3. καὶ τὴν Βασεμμάδ θυγατέρα Ἰσ-
μαὴλ, ἀδελφὴν Ναβαιθ.

I

4. Ἐτε-

4. Ἔτεκε δὲ Ἄδὰ τῷ Ἡσαῦ τὸν Ἐλιφάσ· καὶ βασιμμάθ' ἔτεκε τὸν Ῥαγενή·

5. καὶ Ὀλβεμά ἔτεκε τὸν Ἰεὺς, καὶ τὸν Ἰγλάν, καὶ τὸν Κορέ· ἔτσι υἱοὶ Ἡσαῦ, οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ Χαναιάν.

6. Ἐλαβε δὲ Ἡσαῦ τὰς γυναῖκας αὐτῆ, καὶ τοὺς υἱούς αὐτῆ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆ, καὶ πάντα τὰ σώματα τῆ οἴκῃ αὐτῆ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆ, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἐκτίσαστο, καὶ ὅσα περιποιήσαστο ἐν γῇ Χαναιάν, καὶ ἐπορεύθη ἐκ γῆς Χαναιάν ἀπὸ προσώπου Ἰακώβ τῷ ἀδελφῷ αὐτῷ·

7. Ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ τῷ οἴκῳ αὐα, καὶ ἐκ ἡδύνατο ἡ γῆ τῆς παρεκλήσεως αὐτῶν φέρει αὐτοὺς, ἀπὸ τῆς πληθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.

8. Ὡκισε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῷ ὄρει Σειεί· Ἡσαῦ αὐτός ἐστιν Ἐδώμ.

9. Αὐταὶ δὲ αἱ γενεαὶς Ἡσαῦ πατέρος Ἐδώμ ἐν τῷ ὄρει Σειεί,

10. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἡσαῦ· Ἐλιφάς υἱὸς Ἀδὰ· γυναικὸς Ἡσαῦ, καὶ Ῥαγουήλ υἱὸς Βασεμμάθ' γυναικὸς Ἡσαῦ.

11. Ἐγένοντο δὲ οἱ υἱοὶ Ἐλιφάς· Θεμάν, ἡμάν, Σωφάρ, Γεδόμ, καὶ Κενίξ.

12. Θεμνά δὲ ἦν παλλακὴ Ἐλιφάς

τῷ υἱῷ Ἡσαῦ, καὶ ἔτεκε τῷ Ἐλιφάς τὸν Ἀμαλήν· ἔτσι οἱ υἱοὶ Ἀδὰ γυναικὸς Ἡσαῦ.

13. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ῥαγουήλ· Ναχίδ, Ναχωῖμ Ζαρέ, Σομέ, καὶ Μοξέ· ἔτσι ἦσαν υἱοὶ Βασεμμάθ' γυναικὸς Ἡσαῦ.

Μασσεμμάθ

14. Οὗτοι δὲ ἦσαν υἱοὶ Ἐλβεμάς· θυγατὶς Ἀνὰ τῇ υἱῷ Σεβεγών, γυναικὸς Ἡσαῦ· ἔτεκε δὲ τῷ Ἡσαῦ τὸν Ἰεὺς, καὶ τὸν Ἰγλάν, καὶ τὸν Κορέ.

15. Οὗτοι οἱ ἡγεμόνες υἱῷ Ἡσαῦ· υἱοὶ Ἐλιφάς πρωτοτόκος Ἡσαῦ ἡγεμὼν Θεμάν, ἡγεμὼν Ἠμάν, ἡγεμὼν Σωφάρ, ἡγεμὼν Κενίξ,

16. ἡγεμὼν Κορέ, ἡγεμὼν Γεδόμ, ἡγεμὼν Ἀμαλήν· ἔτσι ἡγεμόνες Ἐλιφάς ἐν γῇ Ἰδαμεία· ἔτσι υἱοὶ Ἀδὰς.

17. Καὶ ἔτσι υἱοὶ Ῥαγουήλ υἱῷ Ἡσαῦ· ἡγεμὼν Ναχωῖμ, ἡγεμὼν Ζαρέ, ἡγεμὼν Μοξέ, ἡγεμὼν Σομέ· ἔτσι ἡγεμόνες Ῥαγουήλ ἐν γῇ Ἐδώμ· ἔτσι υἱοὶ Βασεμμάθ' γυναικὸς Ἡσαῦ.

Μασσεμμάθ

18. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ὀλβεμάς γυναικὸς Ἡσαῦ· ἡγεμὼν Ἰεὺς, ἡγεμὼν Ἰγλάν, ἡγεμὼν Κορέ· ἔτσι ἡγεμόνες Ἐλβεμάς· θυγατὶς Ἀνὰ γυναικὸς Ἡσαῦ.

19. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἡσαῦ, καὶ ἔτσι οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν ἔτσι εἰσιν (οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν), υἱοὶ Ἐδώμ.

20. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σειεί τῷ Κοφραί, καὶ

τῷ

γ. 4. Ἀδὰ τῷ Ἡσαῦ τόν· αὐτῷ Ἀδὰ τόν. ibid. Βασεμμάθ) Βασεμμάθ. γ. 6. υἱός) addit αὐτῷ. ibid. θυγατὶς) addit αὐτῷ. ib. ὑπάρχει καὶ τὰ) ὑπάρχει, καὶ πάντα τὰ. ib. καὶ ὅσα περιποιήσαστο. ib. περιποιήσαστο. ib. περιποιήσαστο. ib. περιποιήσαστο. ib. περιποιήσαστο. ib. περιποιήσαστο. γ. 10. Ἀδὰ) Ἀδὰ. ibid. Βασεμμάθ) Βασεμμάθ. γ. 11. Οἱ υἱοὶ Ἐλιφάς) Ἐλιφάς υἱοὶ. ibid. Ἠμάν) Ἠμάν. ib. Γεδόμ) Γεδόμ. γ. 12. ἔτσι οἱ υἱοὶ Ἀδὰ) ἔτσι υἱοὶ Ἀδὰς. γ. 13. Ναχωῖμ) Ναχωῖμ. ib. Μασσεμμάθ) Βασεμμάθ. γ. 14. Ἐλβεμάς) Ὀλβεμάς. ib. Ἰεὺς) Ἰεὺς. γ. 15. ἔτσι οἱ υἱοὶ Ἡσαῦ) ἔτσι ἦσαν υἱοὶ Ἡσαῦ. γ. 16. Γεδόμ) Γεδόμ. γ. 17. Ναχωῖμ) Ναχωῖμ. ibid. ἡγ. Μοξέ, ἡγ. Σομέ) ἡγ. Σομέ, ἡγ. Μοξέ. ib. Μασσεμμάθ) Βασεμμάθ. γ. 18. Ἐλβεμάς) Ὀλβεμάς. addit cetera θυγατὶς Ἀνὰ γυναικὸς Ἡσαῦ quae h. v. claudunt. γ. 19. ἔτσι οἱ υἱοὶ Ἡσαῦ) ἔτσι εἰσιν υἱοὶ Ἡσαῦ. ibid. ἔτσι οἱ ἡγεμόνες - Ἐδώμ) ἔτσι ἡγεμόνες αὐτῶν· ἔτσι εἰσιν υἱοὶ Ἐδώμ.

τῷ κατοικῆντος τὴν γῆν Λωτάν, Σαβαλ, Σεβεγών, Ἀνά,

Σάαφ 21. καὶ Δησών, καὶ Ἀσά, καὶ Ῥεισάν· οὗτοι οἱ ἡγεμόνες τῷ Χαφζάι, τῷ υἱῷ Σπεῖρ ἐν τῇ γῇ Ἑδωίμ.

22. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Λωτάν Χαφζέι, καὶ Αἰμάν· ἀδελφὴ δὲ Λωτάν, Θαιμνά.

23. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σαβαλ· Γαλων, καὶ Μασαχαΐθ, καὶ Γαιβήλ, Σώφ, καὶ Ἡμαίν· ὡμίαια

24. Καὶ ἔσσι υἱοὶ Σεβεγών· Ἀῖδ, καὶ Ὠνά· ἔσσις ἐστὶν ὁ Ὠνάς, ὃς εὔρε τον Ἰαμεὺν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι ἔνεμε τὰ ὑποζύγια Σεβεγών τῷ πατρὶς αὐτοῦ.

25. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνά· Δησών, καὶ Ὀλβεμαί, θυγατὴρ Ἀνά.

26. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Δησών· Ἀμαδα, καὶ Ἀσδάν, καὶ Ἰεθράν, καὶ Χαφζάν.

Σάαφ 27. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀσά· Βαλακάν, καὶ Ζουκάμ, καὶ Ἰουκάμ, καὶ Ὀυκάν.

28. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ῥεισάν· Ὠς, καὶ Ἀράμ· Ἀράμ.

29. Οὗτοι ἡγεμόνες Χαφζέι· ἡγεμὼν Λωτάν, ἡγεμὼν Σαβαλ, ἡγεμὼν Σεβεγών, ἡγεμὼν Ἀνά,

Σάαφ 30. ἡγεμὼν Δησών, ἡγεμὼν Ἀσά, ἡγεμὼν Ῥεισάν· ἔσσις ἡγεμόνες Χαφζέι ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ Ἑδωίμ.

31. Καὶ ἔσσι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἑδωίμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλίδας ἐν Ἰερμῇ·

Ἰερμῶν· λήμ

32. καὶ ἔβασίλευσεν ἐν Ἑδωίμ Βαλακ υἱὸς τοῦ Βαρά, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Δεσσαβά.

33. Ἀπέθανε δὲ Βαλακ, καὶ ἔβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῷ Ἰωβὰς υἱὸς Ζαρά ἐκ Βο· Ἰωβὰς· σόβας.

34. Ἀπέθανε δὲ Ἰωβὰς, καὶ ἔβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῷ Ἀταίμ, ἐκ γῆς Θαιμνών.

35. Ἀπέθανε δὲ Ἀταίμ, καὶ ἔβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῷ Ἀδάδ, υἱὸς Βαράδ, ὁ ἐκκόψας Μαδιάμ ἐν τῇ πεδίῳ Μωαβ· καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Γεθθαίμ.

36. Ἀπέθανε δὲ Ἀδάδ, καὶ ἔβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῷ Σαλαμα ἐκ Μασσεκάς.

37. Ἀπέθανε δὲ Σαλαμα, καὶ ἔβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῷ Σαούλ, ἐκ Ῥαβδώθ τῆς παρὰ ποταμῶν.

38. Ἀπέθανε δὲ Σαούλ, καὶ ἔβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῷ Βαλαμάν, υἱὸς Ἀχο· Βαλαμάν· Βαλασεν· Βαλασεν·

39. Ἀπέθανε δὲ Βαλαμάν υἱὸς Ἀχο· Βαρά, καὶ ἔβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῷ Ἀράδ, υἱὸς Βαράθ· καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Φογά· ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, Μετεβήλ, θυγατὴρ Μασσεκάθ, υἱᾶ Μωζόβ.

40. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων Ἰσάυ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ

I 2

v. 21. Σάαφ καὶ Ῥεισάν) Ἀσά καὶ Ῥεισάν. ibid. οὗτοι ἐν ὄν.) οἱ artic. deest. v. 22. Χαφζέι) Χαφζέι. v. 23. Γαλων) Γαλων. ibid. Μασαχαΐθ) Μασαχαΐθ. ib. Σώφ, καὶ Ἡμαίν) καὶ Σωφάρ, καὶ Ἡμαίν. v. 24. καὶ Ὠμίαια) καὶ Ἀνά. ibid. ὁ Ὠνάς) Ἀνά, absque artic. v. 26. Ἰεθράν) Ἰεθράν. v. 27. Σάαφ) Βαλακάν) Ἀσά) Βαλακάν. ibid. καὶ Ὀυκάν) deest. v. 28. Ῥεισάν) Ὠς, καὶ Ἀράμ) Ῥεισάν) Ὠς, καὶ Ἀρεν. v. 29. οὗτοι γὰρ Χαφζέι) οὗτοι δὲ ὄν. Χαφζέι. v. 30. Σάαφ) Ἀσά. ibid. Ῥεισάν) Ῥεισάν. ib. Χαφζέι) Χαφζέι. v. 31. Ἰερμῶν) Ἰερμῶν. v. 32. υἱὸς τοῦ Βαρά) υἱὸς Βαρά. v. 33. Ἰωβὰς) Ἰωβὰς. v. 34. ἐκ γῆς) ἐκ τῆς γῆς. v. 35. Γεθθαίμ) Γεθθαίμ. v. 36. Σαλαμα ἐκ Μωαβ) Σαλαμα ἐκ Μασσεκάς. v. 37. Σαλαμα Σαμακά. v. 38. & 39. Βαλαμάν) Βαλαμάν. ibid. Ἀράδ) Ἀράδ. ib. Βαράθ) Βαράθ. ib. Μασσεκάθ, υἱᾶ Μωζόβ) Μασσεκάθ, υἱᾶ Μωζόβ.

καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν ἡγεμῶν Θαμάρ καὶ ἡγεμῶν Γαλαὶ, ἡγεμῶν Ἰσθρ,

41. ἡγεμῶν Ἐλβεμαῖς, ἡγεμῶν ἩΦνὺς λαὸς, ἡγεμῶν Φυν,

42. ἡγεμῶν Κινὲξ, ἡγεμῶν Θαιμαῖν, ἡγεμῶν Μαζάε,

Μετο- 43. ἡγεμῶν Μεγκηλ, ἡγεμῶν *Ζα-
διήλ Φυν. Οὕτως ἡγεμόνες Ἐδὼμ ἐν ταῖς πα-
*Ζαφωεὶ τοικοδομημαῖς ἐν τῇ γῇ, τῆς κτήσεως
αὐτῶν ἕτος Ἡσαὺ πατὴρ Ἐδὼμ.

ΚΕΦ. ΛΖ'. XXXVII.

ΚΑΤΑΚΕΙ ΔΕ Ἰακώβ ἐν τῇ γῇ, ἧ πα-
ρεύκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐν γῇ
Χαναάν.

2. Αὐταὶ δὲ αἱ γενέσεις Ἰακώβ· Ἰω-
σὴφ ἀνακεφαλῶν ἐτῶν, ἣν ποιμαίνων μετὰ
τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα, ὧν
νὸς, μετὰ τῶν υἱῶν Βαλθὰς, καὶ μετὰ
τῶν υἱῶν Ζελφὰς, τῶν γυναικῶν τῆ πα-
τρὸς αὐτοῦ. Κατήνγη δὲ Ἰωσὴφ ψύγον
Κατήν-
γχαν πονηρὸν πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐ-
τῶν.

3. Ἰακώβ δὲ ἠγάπα τὸν Ἰωσὴφ πα-
ρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς
γῆρας ἦν αὐτῶν ἐποίησε δὲ αὐτῷ χιτῶνα
ποικίλον.

4. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὅτι
αὐτοῦ αὐτὸν ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτῶν ἐκ πάντων
τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν, καὶ ἐκ
ἐδύναντο λαλεῖν αὐτῷ ἕθεν εἰρηνικόν.

5. Ἐνυπνιασθεὶς δὲ Ἰωσὴφ ἐνύπνιον,
ἀπῆγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

6. Καὶ ἔπεν αὐτοῖς· ἀκούσατε τῷ
ἐνυπνίῳ τούτῳ, ὃ ἐνυπνιασθήν.

7. Ὡμῶν ἡμῶς ἀσμεῖν δαγμάτας
ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ καὶ ἀνέστη τὸ ἔμὸν
δαγμάμα, καὶ αἰεθάλθη. Περιτραφεύμενος
δὲ τὰ δαγμάματα ὑμῶν, προσεκύνησαν
τὸ ἔμὸν δαγμάμα.

8. Εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
μη βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς, ἡ
κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν; καὶ προσέειπεν
τοῖς μισέον αὐτὸν ἔνεκεν τῶν ἐνυπνίων
αὐτοῦ, καὶ ἔνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.

9. Ἰδὲ δὲ ἐνύπνιον ἕτερον, καὶ διηγή-
σατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀ-
δελφοῖς αὐτοῦ, καὶ ἔπεν ἰδοὺ ἐνυπνια-
σθήν ἐνύπνιον ἕτερον ὡς περὶ ὅ ἥλιος, καὶ
ἡ σελήνη, καὶ ἑνδεκα ἀστέρες προσεκύν-
ον μοι.

10. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ
αὐτοῦ, καὶ ἔπεν αὐτῷ· τί τὸ ἐνύπνιον τού-
το, ὃ ἐνυπνιασθήσ; ἀρεὰ γέ ἐλθόντες
ἐλευσόμεθα ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ
οἱ ἀδελφοί σου, προσκυνήσά σοι ἐπὶ τὴν
γῆν;

11. Ἐξήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ ὃ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησε τὸ
ῥήμα.

12. Ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐ-
τοῦ, βόσκειν τὰ πρόβατα τῷ πατρὶ
αὐτῶν εἰς Συχίμ.

13. Καὶ ἔπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσὴφ·
ἐχὶ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν ἐν Συχίμ;
δοῦρε,

v. 40. Ἰσθρ) Ἰσθρ. v. 41. Ἐλβεμαῖς) Ὀλβεμαῖς. ibid. Φυν) Φυν. v. 43. Μεγκηλ) Μεγκηλ.
ibid. Ζαφωεὶ) Ζαφωε. CAP. XXXVII. v. 2. Ἰωσὴφ ἀνακεφαλῶν) 2b his verbis Cod. R.
incipit Cap. 37. is verò sic legit: Ἰωσὴφ δὲ ἔτινα καὶ ἡλῆλ. ibid. μετὰ τῶν ἀδ. -- αὐ) τὰ πρόβατα
τὰ πατὴρ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἕ. v. 3. γάρου) γάρου. v. 4. ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ) ὁ
πατὴρ φιλῶ. ibid. ἐδύναντο) ἐδύναντο. v. 7. Ὡμῶν ἡμῶν) Ὡμῶν ἡμῶν. v. 8. οἱ ἀδελφοί) addit αὐ-
τοῦ. v. 9. ἰδὲ) αὐτοῦ. ibid. ἐνυπνιασθήσ) ἐνυπνιασθήσ. v. 10. καὶ ἡ μήτηρ) addit αὐτοῦ. v. 13. ἐχὶ οἱ
ἀδ. ibid. ἐν Συχίμ) εἰς Συχίμ.

δούρο, ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἰδοὺ ἐγώ.

14. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσραὴλ· πορευθεὶς ἰδε, εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ τὰ ἐκείνου, καὶ ἀνυγγεῖλόν μοι. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Χεβρὼν καὶ ἦλθεν εἰς Συγχέμ.

15. Καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανάμενος ἐν τῇ πεδίῳ· ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, λέγων τί ζητεῖς;

16. Ὁ δὲ ἔπε· τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ ἀνυγγεῖλόν μοι, πῶ βόσκειται.

17. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος· ἀπήντησεν ἐνταῦθεν ἦκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων· πορευθῶμεν εἰς Δαυθαίμ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωσήφ κατόπισθε τῶν ἀδελφῶν αὐτῶ, καὶ εὗρεν αὐτοὺς εἰς Δαυθαίμ.

18. Προῖον δὲ αὐτὸν μακρόθεν, πρὸ ἐπορεύεσθαι αὐτὸν πρὸς αὐτούς, καὶ ἰσχυρόν τῷ ἐγγίσει αὐτὸν πρὸς αὐτούς, καὶ ἰσχυρόν τῷ ἀποκτείνειν αὐτόν.

19. Εἶπαν δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτῶ· ἰδὲ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται.

20. Νῦν οὖν δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ βίβωμεν αὐτόν εἰς ἕνα τῶν λαῶν, καὶ ἐξήμεν θύρον ποιηρὸν κατέστην φάγειν αὐτόν καὶ σφύμεσθαι, τί ἐστιν τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ.

21. Ἀκούσας δὲ Ραυβὴν, ἐξέλαστο αὐτόν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπεν· ὃ πατάξωμεν αὐτόν εἰς ψυχὴν.

22. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ραβὴν· μὴ ἐκχέετε αἷμα· ἰμβαλετέ δὲ αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν λαῶν τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ εἶρα δὲ μὴ

ἐπενέγκητε αὐτῷ ὅπως ἐξέλθῃ αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποδοῦ αὐτόν τῇ πατρὶ αὐτοῦ.

23. Ἐγένετο δὲ ἥνικα ἦλθεν Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν τὸν Ἰωσήφ τὸν χιτῶνα αὐτοῦ τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτόν.

24. καὶ λαβόντες αὐτόν, ἔββυσαν αὐτόν εἰς τὸν λάκκον· ὁ δὲ λάκκος κεκλιμένος ἦν, ὕδαρ ἐκ ὄψεως.

25. Ἐκάθισαν δὲ Φαργὼν ἄρτον, καὶ ἀναβιβάντες τοὺς ὀφθαλμούς ἰδον καὶ ἰδοὺ ὁδοποροῦ Ἰσραηλῆται ἤρχοντο ἐκ Γαλαὰδ, καὶ οἱ κῆμηλοι αὐτῶν ἔγμεον θυμιαμάτων καὶ ἡπίτης καὶ σκετῆς· ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς Αἴγυπτον.

26. Εἶπε δὲ Ἰάκωβ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· τί χρῆσιμον, ἰὼν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ;

27. δεῦτε, ἀποδοῦμεθα αὐτόν τοῖς Ἰσραηλῆταις· τούτοις· αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔσωσαν ἐπ' αὐτόν, ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστίν. Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ.

28. Καὶ παρεμπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ Μαδιθηναῖοι οἱ ἔμποροι καὶ ἐξέκλυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν Ἰωσήφ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ ἀπέδοντο τὸν Ἰωσήφ τοῖς Ἰσραηλῆταις· εἰκοσι χρωσῶν καὶ κατήγαγον τὸν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον.

29. Ἀνέστρεψε δὲ Ραυβὴν ἐπὶ τὸν λάκκον, καὶ ἔχ' ὄψα τὸν Ἰωσήφ ἐν τῷ λάκκῳ, καὶ διέβηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

13

30. Καὶ

ν. 14. εἰ ἀνυγγεῖλον) καὶ ἀνυγγεῖλον. ν. 17. αὐτοῖς εἰς Δαθ. ν. 18. πρὶν) πρὸθεν. ibid. ἰσχυρόν) ἰσχυρόν. ν. 19. ἰσχυ) εἶπε. ν. 20. τί ἐστὶν τῷ) τί ἐστὶν τῷ. ν. 21. ἐξέκλυσαν) ἐξέκλυσαν. ibid. πατάξωμεν) πατάξωμεν. ν. 22. ἰμβαλετέ δὲ αὐτόν) ἰμβαλετέ αὐτόν. ibid. λαῶν) λαῶν. ν. 23. τὸν Ἰωσήφ) absque artic. ν. 24. ὁ δὲ λαῶν) ὁ δὲ λαῶν. ν. 25. ἰδον) ἰδον. ibid. οἱ κῆμηλοι) οἱ κῆμηλοι. ν. 28. οἱ ἔμποροι) absque artic.

30. Καὶ ἀνέστρεψε πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτῆ, καὶ ἔπει· τὸ παιδάριον ἐκ ἔξῃ, ἐγὼ δὲ πᾶ πορεύομαι ἔτι;

31. Λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τῷ Ἰωσήφ, ἐσφάζαν ἔριπον αἰγῶν, καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα αἵματι.

32. Καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον, καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν, καὶ ἔπαυ· τῆτον εὗρομεν, ἐπίγνω. οἱ εἰ χιτῶν τῷ υἱῷ σου ἔξῃ, ἢ ἔ.

33. Καὶ ἐπίγνω αὐτὸν, καὶ ἔπει· χιτῶν τῷ υἱῷ μὲ ἐστὶ· θηρίον ποιηρὸν κατέφαγεν αὐτόν, θηρίον ἤσπασε τὸν Ἰωσήφ.

34. Διέβηξε δὲ Ἰακώβ τὰ ἱμάτια αὐτῆ, καὶ ἐπίθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφύν αὐτῆ, καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτῆ ἡμέρας πηλίας.

πνός

35. Συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτῆ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆ, καὶ ἤλθον παρακαλίσαι αὐτόν καὶ ἐκ ἡδελε παρακαλεῖσθαι, λέγων ὅτι κατασθῆσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ἄθου καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτῆ.

36. Οἱ δὲ Μαδιαῖοι ἀσιδεῖντο τὸν Πετερῶν Ἰωσήφ εἰς Ἀγγύλιον τῷ Πετερῶν τῷ σπάδοντι Φαρεῶ, ἀρχιμαγειροῦ.

ΚΕΦ. ΛΗ'. XXXVIII.

Εγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κατέβη Ἰάκωβ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆ, καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἀνθρώπων τὰ Ὀδωλαμίτην, ὃ ὄνομα Εἰρεάς.

2. Καὶ ἶδεν ἐκεῖ Ἰάκωβ θυγατέρας ἀν-

θρώπων Χαναναίου, ἧ ὄνομα Σουά· καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ εἰσηλθε πρὸς αὐτήν.

3. Καὶ συλλαβύσσα ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆ, Ἡρ.

4. Καὶ συλλαβύσσα ἔτι, ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆ, Λυνάν.

5. Καὶ προδύσσα ἔτι, ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆ, Σηλαῖμ· αὐτὴ δὲ ἦν ἐν Χασοῖ, ἥλικα ἔτεκεν αὐτούς.

6. Καὶ ἔλαβεν Ἰάκωβ γυναῖκα· Ἡρ πρῶτοτόκα αὐτῆ, ἧ ὄνομα Θάμαρ.

7. Ἐγένετο δὲ Ἡρ πρῶτότεκος Ἰάκωβ ποιηρὸς ἐναντίον Κυρίου· καὶ ἀπέκτεπεν αὐτὸν ὁ Θεός.

8. Εἶπε δὲ Ἰάκωβ πρὸς Λυνάν· εἰσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τῆ ἀδελφῆ σου, καὶ γάμβρευσαι αὐτήν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου.

9. Γινούς δὲ Λυνάν, ὅτι ἐχ αὐτῷ ἔσαι τὸ σπέρμα, ἐγένετο ὅταν εἰσῆρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα τῆ ἀδελφῆ αὐτῆ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν, τῷ μὴ δεῦνα σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτῆ.

10. Ποιηρὸν δὲ ἐφάρη τὸ ἔθμα ἐναντίον τῷ Θεῷ, ὅτι ἐποίησε τῆτο· καὶ ἔθανώτασε καὶ τῆτον.

11. Εἶπε δὲ Ἰάκωβ Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτῆ· κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τῷ πατρὸς σου, ἕως μέγας γήνηται Σηλαῖμ ὁ υἱός μου. Εἶπε γάρ· μή ποτε ἀποθάνῃ καὶ ἔττος, ὥσπερ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆ. Ἀπελθύσα δὲ Θάμαρ, ἐκῆθητο ἐν τῷ οἴκῳ τῷ πατρὸς αὐτῆς.

12. Ἑλλην-

ν. 30. ἀνέστρεψε) ἀνέστρεψε. ν. 31. αἵματι) τῷ αἵματι. ν. 34. ἡλικα) πνός. ν. 36. τῷ Πετερῶν) τῷ Πετερῶν. CAP. XXXVIII. ν. 1. Ὀδωλαμίτην) Ὀδωλαμίτην. ν. 2. ἴδον) ἴδον. ν. 4. σ. α. α. ἐν ἑταῖοις υἱῶν, καὶ) σ. α. α. ἔτεκεν υἱόν σου, καὶ. ν. 5. προδύσσα) ἐν) ἐν δεσφ. ν. 7. ποιηρὸν) ποιηρὸν. ν. 8. γάμβρευσαι) ἐκγάρμηνυσαι. ν. 9. οὐχ αὐτῇ) εἰς αὐτῇ. ibid. ἔγινετο) ἔγινετο. ν. 10. τὸ ἔθμα) δεσφ. ν. 11. ὥσπερ οἱ) ὥσπερ καὶ οἱ.

12. Ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι, καὶ ἀπῆλθεν Σαυὰ ἡ γυνὴ Ἰάδας· καὶ παρθαλινθεὶς Ἰάδας, ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐτῆ, αὐτὸς καὶ Εἰρὰς ὁ ποιμὴν αὐτῆ ὁ Ὀδαλαμείτης, εἰς Θαιμανά Θικωά.

13. Καὶ ἀπηγγέλη Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτῆ, λέγοντες· ἰδοὺ ὁ πενθερός σε ἀπέβη εἰς Θαιμανά, κείρει τὰ πρόβατα αὐτῆ.

14. Καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρευσεως αὐτῆ ἀφ' ἑαυτῆς, περιεβάλετο θείρεσθω, καὶ ἐκαλωπίσατο, καὶ ἐκάθισε πρὸς ταῖς πύλαις Αἰνὰν, ἥ ἐστιν ἐν παρόδῳ Θαιμανά· ἵδε γὰρ ὅτι μάλα γέγονε Σηλωμ ὁ υἱὸς αὐτῆ, αὐτὸς δὲ ἔκ ἐδωκεν αὐτῇ αὐτὰ γυναικα.

15. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν Ἰάδας, ἔδοξεν αὐτῇ πόρνη εἶναι κατακαλύψαστο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἔκ ἐπύγνω αὐτήν.

16. Ἐξέκλυσε δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδόν, καὶ ἔπεν αὐτῇ· ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σε ὅ γὰρ ἔγνων, ὅτι ἡ νύμφη αὐτῆ ἐστίν. Ἡ δὲ ἔπεν· τί μοι δώσεις, εἰάν εἰσέλθῃς πρὸς με;

ἀποστέλλω 17. Ὁ δὲ ἔπεν· ἐγὼ σοι ἀποστέλλω ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων. Ἡ δὲ ἔπεν· εἰάν δῶς ἀφραβῶνα, ὥς τῷ ἀποστellaί σε.

18. Ὁ δὲ ἔπεν· τίνα τὸν ἀφραβῶνα σοι δώσω; Ἡ δὲ ἔπεν· τὸν δοκτύλιόν σε, καὶ τὸν ὀρμισκόν, καὶ τὴν βράβδον τὴν ἐν

τῇ χειρὶ σε. Καὶ ἔδωκεν αὐτῇ, καὶ ἐπισήλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτῆ.

19. Καὶ ἀναστὰσα, ἀπῆλθε, καὶ περιεβάλετο τὸ θείρεσθον αὐτῆ· ἀφ' ἑαυτῆς, περιεβάλετο ἐνεδύσασθαι τὰ ἱμάτια τῆς χηρευσεως αὐτῆς.

20. Ἀπέστειλε δὲ Ἰάδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τῷ ποιμνὸς αὐτῆ τῷ Ὀδαλαμείτῃ, κομίσασθαι τὸν ἀφραβῶνα παρὰ τῆς γυναικός· καὶ ἔχ εὖρεν αὐτήν.

21. Ἐπηρεώτησε δὲ τοὺς ἀνδρας τοὺς ἐκ τῆ τόπῃ, καὶ ἔπεν αὐτοῖς· πῶς ἐστιν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν Αἰνὰν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ; Καὶ ἔπεν· ἔκ ἦν ἐν ταῦτά· πόρνη.

22. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰάδας, καὶ ἔπεν· ἔχ εὖρεν, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐκ τῆ τόπῃ λέγουσι, μὴ εἶναι ἐν ταῦτά· πόρνην.

23. Εἶπε δὲ Ἰάδας· ἐχέτω αὐτὰ· ἀλλὰ μὴ ποτε καταγελασθῶμεν ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τέτον, σὺ δὲ οὐχ εὖρεκας.

24. Ἐγένετο δὲ μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπηγγέλη τῷ Ἰάδα, λέγοντες· ἐκπεπόρευκε Θάμαρ ἡ νύμφη σε, καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας. Εἶπε δὲ Ἰάδας· ἔξαγάγετε αὐτήν, καὶ κατακαυθήτω.

25. Αὐτὴ δὲ ἀγομένη ἀπέστειλε πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς, λέγουσα· ἐκ τῷ ἀνδρὶ κεῖνος ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ τινὸς ἔχω. Καὶ ἔπεν· ἐπύγνωθι, τίνας ὁ δοκτύλιος καὶ ὁ ὀρμισκος καὶ ἡ βράβδος αὐτή.

26. Ἐπέ-

γ. 11. Ὀδαλαμείτης) Ὀδαλαμείτης. ibid. Θαιμανά) Θαιμανά. γ. 13. ἀνέβη) ἀναβάντι. γ. 14. περιεβάλετο θείρεσθω) περιέβαλε τὸ θείρεσθον. ibid. ὁ υἱὸς αὐτῆ) desunt haec verba. γ. 16. ὅτι ἡ νύμφη σου εἶ) ἡ νύμφη σου. γ. 17. ἀποστέλλω σοι) ἀποστέλλω σοι. ib. ἔριφον αἰγῶν) ἔριφον αἰγῶν. γ. 19. περιεβάλετο τὸ θείρεσθον) περιεβάλετο τὸ θείρεσθον. αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς. γ. 20. Ὀδαλαμείτης) Ὀδαλαμείτης. ibid. τὸν ἀφραβῶνα) τὸν ἀφραβῶνα. γ. 21. τί ἐστὶ τὸ τέτον) τί ἐστὶ τὸ τέτον. γ. 22. εἶνα ἐν ταῦτά) εἶνα ἐν ταῦτά. γ. 24. ἀπηγγέλη) ἀπηγγέλη. γ. 25. ἀνδρ. τινός) ἀνδρ. τινός.

26. Ἐπίγυνε δὲ Ἰσάκ, καὶ εἶπε δο-
δικαίονται Θάμαρ ἡ ἔγω, ὃ εἵνεκεν ἐκ
ἔδωκα αὐτὴν Σηλῶμ τῷ υἱῷ μου· καὶ ὃ
προσέειπε ἐπὶ τῷ γυνάμει αὐτῇ.

27. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἔτεκεν, καὶ τῇ-
δε ἦν ὄνομα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς.

28. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτὴν, ὃ
εἰς προσεξήνεγκε τὴν χεῖρα λαβοῦσα
δὲ ἡ μαῖα, ἔθηκεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῆς
κόκκινον, λέγουσα· ἔτος ἐξελεύσεται
πρότερος.

29. Ὡς δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα,
καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς. Ἡ
δὲ εἶπεν· τί διεκόπη διὰ σὲ Φωγμός; καὶ
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, Φαρές.

τῶτον

30. Καὶ μετὰ τῶτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτῆς, ἐφ' ᾧ ἦν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐ-
τῆς τὸ κόκκινον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
αὐτῆς, Ζαρά.

ΚΕΦ. ΛΘ'. XXXIX.

Ιωσήφ δὲ κατήχη εἰς Αἴγυπτον καὶ
ἐκτήσατο αὐτὸν Πετεφρὴς ὁ εὐνοῦ-
χος Φαραῶ, ὁ ἀρχιμαγείρος, ἀνὴρ
Αἰγυπτίος, ἐκ χειρῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν,
οἱ κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰωσήφ, καὶ ἦν
ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτῷ τῷ Αἰγυπτίῳ.

3. Ἦδει δὲ ὁ κύριος αὐτῶ, ὅτι Κύριος
μετ' αὐτῶ, καὶ Χ πάντα ὅσα ἀν ποιῇ,
Κύριος εὐδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶ.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωσήφ χάριν ἐναντίον
τῷ κυρίῳ αὐτῷ, εὐφρέσει δὲ αὐτῶ· καὶ
κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τῷ οἴκῳ αὐτῷ, καὶ
πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, ἔδωκεν διὰ χειρὸς
Ἰωσήφ.

5. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ κατασαθῆ-
ναι αὐτὸν ἐπὶ τῷ οἴκῳ αὐτῷ καὶ ἐπὶ
πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ ὑπλόγησε Κύ-
ριος τὸν οἶκον τῷ Αἰγυπτίῳ διὰ Ἰωσήφ
καὶ ἐγενήθη εὐλογία Κυρίου ἐπὶ πᾶσι
τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ, ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ
ἐν τῷ ἀγρῷ.

6. Καὶ ἐτετέλετο πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, ἐπέβρε-
ψεν εἰς χεῖρας Ἰωσήφ, καὶ ἐκ ἧδε τῶν κατ'
ἐαυτὸν ἔδεν, πλην τῷ ἀφ' οὗ ἦ ἡδαιεν αὐ-
τός· καὶ ἦν Ἰωσήφ καλὸς τῷ αἵδει, καὶ
αἰεταῖος τῇ ὄψει σφόδρα.

7. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα
ταῦτα, καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τῷ κυρίῳ
αὐτῷ τὸς ὀφθαλμούς αὐτῆς ἐπὶ Ἰωσήφ,
καὶ εἶπεν κοιμήθητι μετ' ἐμῶ.

8. Ὁ δὲ ἐκ ἠθέλεν, εἶπε δὲ τῇ γυ-
νακὶ τῷ κυρίῳ αὐτῷ· εἰ ὁ κύριός μου ἐ-
γινώσκει δι' ἐμὲ ἔδεν Χ τὸ ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτῷ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ, ἔδω-
κεν εἰς τὰς χεῖράς μου,

9. καὶ ἐχ' ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ αὐτῷ
ἔδεν ἐμῶ, ἔδεν ὑπεξήχηται ἀπ' ἐμῶ ἔδεν
πλην σὺ, διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτῷ εἶναι,
καὶ πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν
Χ τὸ μῆμα τῶτο, καὶ ἀμαρτησάμην ἐ-
ναντίον τῷ Θεῷ;

10. Ἦν-

v. 26. *Κοιμήσθαι* *Κοιμῶν*. v. 27. *Κοιμῶν* *Εἰς* *ἰδὲ*. *ἰδὲ* *καλῶς* *γινώσκει*. v. 30. *μετὰ τῶτον* *μετὰ τὰτα*. *ἰδ.*
ἐπὶ τὴν χεῖρα *ἐπὶ τὴν χεῖρα*. CAP. XXXIX. v. 1. *χεῖρας* *ἰσχυρῶς* *χεῖρας* *τῶν ἰσχυρῶν*. v. 2. *καὶ*
τῶν *καὶ* *αὐτῶ*. v. 3. *ὅτι* *κύριος* *ἐν* *μετ' αὐτῶ*, *ἐπὶ* *ὅσα* *ἀν* *ποιῇ*. v. 4. *ἡδαιεῖται* *ἐν* *αὐτῷ* *καὶ* *ἡδαιεῖται* *αὐτῷ*. v. 5. *κατασαθῆναι* *κατασθῆναι*. *ἰδὲ* *ἐπὶ* *αὐτῶ* *ἐν* *αὐτῶ*. *ἰδ.* *τῷ* *ἀγρῷ* *adjunct* *αὐτῶ*. v. 6. *ἐπέβρεψεν* *ἐπέβρεψε*. *ἰδὲ* *κατ' αὐτῶν* *κατ' αὐτῶν*. v. 9. *οὐκ*
αὐτῶ *οὐκ* *ἐμῶ*.

10. Ἡνίκας δὲ ἐλάλει τῷ Ἰωσήφ ἡμέρας ἐξ ἡμέρας, καὶ ἔχ' ὑπῆκεν αὐτῇ καθύπευδεν μετ' αὐτῆς, τὴ συνγενέσθαι αὐτῇ.

11. Ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν, τὴ ποιῶν τὰ ἔργα αὐτῷ καὶ ἄθεῖς ἦν τῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἑσῶ.

12. Καὶ ἐπεσπασατο αὐτὸν τῶν ἱματίων αὐτῷ, λέγουσας κοιμήθητι μετ' ἐμῷ. Καὶ καταλείπων τὰ ἱμάτια αὐτῷ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ὅθεν ὅτι κατέλειπεν τὰ ἱμάτια αὐτῇ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, καὶ ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω,

14. καὶ ἐπέλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσας εἰδετε, εἰσῆγαγεν ἡμῖν παῖδας Ἑβραίων ἐμπαῖζεν ἡμῖν. Εἰσῆλθε πρὸς με, λέγων κοιμήθητι μετ' ἐμῷ καὶ ἐβόησα Φωνῇ μεγάλῃ.

15. Ἐν δὲ τῷ ἀκούσαι αὐτὸν ὅτι ὕψιστος τὴν Φωνὴν με καὶ ἐβόησα, κατέλειπεν τὰ ἱμάτια αὐτῷ παρ' ἐμοί, ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

16. Καὶ καταλαμβάνει τὰ ἱμάτια παρ' ἑαυτῇ, ἕως ἡλθεν ὁ κύριος Χ αὐτῷ εἰς τὸν οἶκον αὐτῷ.

17. Καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥή-

ματα ταῦτα, λέγουσας εἰσῆλθε πρὸς με ὁ παῖς ὁ Ἑβραῖος, ὃν εἰσῆγαγες πρὸς ἡμᾶς ἐμπαῖζαί μοι, καὶ ἐπὶ μοι κοιμήθητι μετ' ἐμῷ.

18. Ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι ὕψιστος τὴν Φωνὴν με καὶ ἐβόησα, κατέλειπεν τὰ ἱμάτια αὐτῷ παρ' ἐμοί, καὶ ἔφυγεν, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

19. Ἐγένετο δὲ αἷς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτῷ τὰ ῥήματα τῆς γυναῖκος αὐτῆς, ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, λέγουσας ὅτως ἐποίησέ μοι ὁ παῖς σε, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ.

20. καὶ ἔλαβεν ὁ κύριος Ἰωσήφ, καὶ ἐβάβαλεν αὐτόν εἰς τὸ ὄχλῳμα, εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τῷ βασιλεῷ κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὄχλῳματι.

21. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰωσήφ, καὶ κατέχευεν αὐτῷ ἔλεος, καὶ ὅδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τῷ ἀρχιδεσμοφύλακος.

22. Καὶ ὅδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμοτῆριον διὰ χειρὸς Ἰωσήφ, καὶ πάντας τοὺς ἀπηγμένους ὅσοι ἐν τῷ δεσμοτῆριῳ καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ, αὐτῷ ἔκρινεν.

23. Οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ γνωσκων δι' αὐτόν ὅθεν πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ἰωσήφ, διὰ τὸ τὸν Κύριον μετ' αὐτῷ εἶναι καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει, Κύριος εὐδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῷ.

Tom. I.

K

ΚΕΦ.

Y. 10. Παῖς (Ἰωσήφ) Παῖς τῷ Ἰωσήφ. V. 11. ἡμέρα, εἰς.) ἡμέρα, καὶ εἰς. ib. τῷ πατρί) πατρί, ib. εἰς (ἐν ἡ) εἰς ἐν τῷ ἐν. V. 12. ἱματίων αὐτῷ) αὐτῷ abest. ibid. κατέλειπεν) κατέλειπεν. ib. αὐτῷ, (Φωνῇ) αὐτῷ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, (Φωνῇ. V. 13. ἐτι κατέλειπεν, ἐτι κατέλειπεν. ibid. καὶ (Φωνῇ) καὶ deest. V. 14. εἰδότε) εἰδότε. V. 15. κατέλειπεν) κατέλειπεν. V. 17. κινῶν μετ' ἐμῷ) κινῶν μετ' ἐμῷ. V. 18. κατέλειπεν) κατέλειπεν. ibid. καὶ (Φωνῇ) καὶ deest. V. 19. ὁ κύριος τῷ) ὁ κύριος αὐτῷ τῷ. V. 20. καὶ ἔλαβεν - ἐλάβεν) καὶ ἔλαβεν ὁ κύριος Ἰ. ἐλάβεν. V. 22. ποιοῦσιν ἐμῷ, addit αὐτῷ ἐν ποιοῦ. V. 23. ἀρχιδεσμοφύλαξ) addit τὸ δεσμοτῆριον. ibid. Κύριος εὐδοῖ) ὁ κύριος εὐδοῖ.

ΚΕΦ. Μ'. XL.

Εγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦ-
τ' ἤμαρτεν τα ἤμαρτα τῷ ἀρχιεπισκόπῳ τῷ βα-
σιλεὺς Αἰγυπτίου καὶ ὁ ἀρχιεπιστο-
ποιὺς τῷ κυρίῳ αὐτῶν τῷ βασιλεῖ Αἰ-
γυπτίου.

2. Καὶ ὠργίσθη Φαραὼ ἐπὶ τοῖς ὅσιν
ἐνούχοις αὐτῷ, ἐπὶ τῷ ἀρχιεπισκόπῳ καὶ
ἐπὶ τῷ ἀρχιεπιστοποιῷ.

3. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ πα-
ραχρῆσ-
μαφύλα-
τον τόπον ὃ Ἰωσήφ ἀπήκτο ἐκεῖ.

4. Καὶ συνέστην ὁ ἀρχιεπιστάτης τῷ
Ἰωσήφ αὐτοὺς, καὶ παρέστη αὐτοῖς ἡ-
σαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ.

5. Καὶ ἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνιον, ἑκά-
τερος ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτὶ ὄρασις τῷ
ἐνύπνιῳ αὐτῷ, ὁ ἀρχιεπισκόπος καὶ ὁ ἀρ-
χιεπιστοποιός, οἱ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγυ-
πτίου, οἱ ὅτε ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ.

6. Εἰσῆλθε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὸ πρῶ-
τ' Ἰωσήφ, καὶ ἶδον αὐτοὺς, καὶ ἦσαν τε-
ταραγμένοι.

7. Καὶ ῥεῖα τοὺς ἐνούχους Φαραὼ,
οἱ ἦσαν μετ' αὐτῷ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ
τῷ κυρίῳ αὐτῷ, λέγων· τί ἐστὶ τὰ πρό-
σπα ὑμῶν σκυθρωπῶ σήμερον;

8. Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ ἐνύπνιον ἴδωμεν,
καὶ ὁ συγκρίων αὐτὸ ἐκ ἑστίν. Εἶπε δὲ
αὐτοῖς Ἰωσήφ· ἢ χὶ διὰ τῷ Θεῷ ἡ διασα-
φῆσις αὐτῶν ἐστὶ; ἀπηγήσαδε ὅν μοι.

9. Καὶ ἀπηγήσατο ὁ ἀρχιεπισκόπος τὸ

ἐνύπνιον αὐτῷ τῷ Ἰωσήφ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ἐν τῷ ὕπνῳ μὲ ἦν ἀμπέλος ἐναν-
τίον μου.

10. ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς πυθμένες,
καὶ αὐτὴ θάλασσα ἀνενηνοχία βλα-
στὸς· πίπειροι οἱ βέτρους σαφυλῆς.

11. Καὶ τὸ ποτήριον Φαραὼ ἐν τῇ
χείρῳ μου καὶ ἔλαβον τὴν σαφυλὴν, καὶ
ἐξέθληψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον, καὶ
ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας Φα-
ραὼ.

12. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωσήφ· τὸτο ἡ
σύγκρισις αὐτῷ. Οἱ τρεῖς πυθμένες,
τρεῖς ἡμέραι εἰσὶν.

13. ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ μνησθή-
ται Φαραὼ τῆς ἀρχῆς σου, καὶ ἀποκα-
ταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιεπιστοχίαν σου,
καὶ δώσεις τὸ ποτήριον Φαραὼ εἰς τὴν
χείρα αὐτῷ κατὰ τὴν ἀρχὴν σου τὴν
πρετέραν, ὡς ἔδωκε οἰνοχοῦν.

14. Ἀλλὰ μνησθήτι μου διὰ σεαυτῷ,
ὅταν εὖ σοι γίνηται, καὶ ποιήσεις ἐν
ἐμοὶ ἔλεος, καὶ μνησθήσι περὶ ἐμοῦ πρὸς
Φαραὼ, καὶ ἐξάξει με ἐκ τῷ ὄχρῳμα-
τος τούτου.

15. ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Ἑ-
βραίων, καὶ ὡς ἐκ ἐποίησα ὑμῶν, αἶψ'
ἐνίσταλάν με εἰς τὸν λάκκον τέττον.

16. Καὶ ἶδεν ὁ ἀρχιεπιστοποιός, ἔτι ὁρ-
θῶς συνέκρινε, καὶ εἶπε τῷ Ἰωσήφ· καί-
γω ἶδον ἐνύπνιον, καὶ ὅμην τρία κανῶ
ῥονδρεῖται αἶρεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου.

17. ἐν

CAP. XL. v. 3. φυλακῇ παρὰ τῷ ἀρχιεπιστάτῳ (ἐν) φυλακῇ ἐν. v. 5. ἶδον. ibid. ἐκάν-
τοι ἐνύπνιον) defunt hac verba. ib. ἔρασι - ἀρχιεπιστοποιός) ὁ δὲ ἔρασι τὰ ἑσπέρια τῷ ἀρχιεπι-
σκόπῳ καὶ ἀρχιεπιστοποιῷ. ibid. ἀρχιεπιστάτης) addit ἡ ἑστίν. v. 6. ἐπέθλην ἐκ π. α. τ. πρ. Ἰωσ. ἐπέθ-
λη π. α. Ἰωσ. τὸ πρ. ibid. ἶδον) ἴδωμεν. ibid. αὐτὸ ἐκ τούτου) εἰς τὴν αὐτὴν.
v. 11. ἐκ τῶν χερῶν) εἰς τὴν χεῖρα. v. 14. σοι γίνηται) γινήσεται σοι. ibid. ἐμὰ Φαραὼ) ἐμὰ
πρὸς Φαραὼ.

17. ἐν δὲ τῷ καιῷ τὰ ἑσπᾶν ἀπὸ πάντων (τῶν γεννημάτων) ὧν ὁ βασιλεὺς Φαραὼ ἐδίδε, ἔργον οἰτοποιῶ, καὶ τὰ πεποῶ (τὰ ἑσπᾶν) κατήδιεν αὐτὰ ἀπὸ τῷ καιῷ τῷ ἑσπᾶν τῆς κεφαλῆς μου.

18. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ, ἔπεν αὐτῷ· αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν. Τὰ τρία καιῶν, τρεῖς ἡμέραι εἰσὶν

19. ἐτι τριῶν ἡμερῶν, ἀφελῆ Φαραὼ τὴν κεφαλὴν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγεται τὰ ἔσπᾶ τὰ ἑσπᾶν τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ.

20. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἡμέρα γενέσεως ἢ Φαραὼ, καὶ ἐποίησεν πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτῷ, καὶ ἐμνήθη τῆς ἀρχῆς τῷ ἀρχιεπισκόπῳ καὶ τῆς ἀρχῆς τῷ ἀρχισιτοποιῷ ἐν μέσῳ τῶν παιδῶν αὐτῶν

21. καὶ ἀπεκατέστηεν τὸν ἀρχιεπισκόπον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ, καὶ ἔδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραὼ

22. τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν, καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς Ἰωσήφ.

23. Οὐκ ἐμνήθη δὲ ὁ ἀρχιεπισκόπος τῷ Ἰωσήφ, ἀλλὰ ἐπελάθετο αὐτῷ.

ΚΕΦ. ΜΑ'. XLI.

Εγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, Φαραὼ ἰδὲν ἐνπνυν. Ὤλετο ἑσπᾶν αἰ ἐπὶ τὰ ποταμῶν.

2. καὶ ἰδοὺ ὡς περ ἐν τῷ ποταμῷ ἀνέβαινον ἐπὶ αἰ βόες, καλὰ τῷ εἶδει καὶ

ἐκλεκτοὶ ταῖς σαρκί, καὶ ἔδσκοντο ἐν τῷ Ἄλχει.

3. Ἄλλαι δὲ ἐπὶ αἰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐν τῷ ποταμῷ, αἰχραὶ τῷ εἶδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκί, καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας παρὰ τὸ χεῖλος τῷ ποταμῷ, (ἐν τῷ Ἄλχει)

4. Καὶ κατέφαγον αἱ ἐπὶ αἰ βόες αἱ αἰχραὶ Χ τῷ εἶδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκί τὰς ἐπὶ αἰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἶδει καὶ τὰς ἐκλεκτάς. Ἠγέρθη δὲ Φαραὼ.

5. Καὶ ἐνπνιᾶθη τὸ δεύτερον καὶ ἰδοὺ ἐπὶ αἰ σάχρως ἀνέβαινον ἐν πυθμίν, ἐν, ἐκλεκτοὶ καὶ καλοὶ.

6. Ἄλλοι δὲ ἐπὶ αἰ σάχρως λεπτοὶ καὶ ἀνέμόφθοροι ἀνέφυντο μετὰ αὐτούς.

7. Καὶ κατέπινον οἱ ἐπὶ αἰ σάχρως οἱ λεπτοὶ (καὶ ἀνέμόφθοροι) τοὺς ἐπὶ αἰ σάχρως τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. Ἠγέρθη δὲ Φαραὼ, καὶ ἦν ἐνπνυν.

8. Ἐγένετο δὲ πρῶτ, καὶ ἰταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτῷ καὶ ἀποτίλλας, ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἱεργητάς Λιγύπτι καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραὼ τὸ ἐνπνυν αὐτῷ καὶ ὅτι ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραὼ.

9. Καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιεπισκόπος πρὸς Φαραὼ, λέγων· τὴν ἀμαρτίαν μου ἀναμνήσκω σήμερον.

K 2

10. Φα'

v. 17. ἐν δὲ τῷ καιῷ) artic. deest. ibid. τῶν γεννημάτων) τῶν γνησίων. ib. ὧν ὁ βασιλεὺς Φαραὼ) ἐν Φαραὼ. v. 19. ἀφελῆ καὶ ἀφελῆ. v. 20. ἀρχιεπισκόπος) ἀρχιεπ. ibid. ἀρχισιτοποιῶ) σιτοποιῶ. v. 21. ἀπεκατέστηεν) ἀπεκατέστη. v. 23. οἱ αἰ ἐμνήθη δὲ) καὶ οἱ αἰ ἐμνήθη. CAP. XLI. v. 3. ἐνέμοντο αἱ βόες - Ἄλχει) ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας ἐπὶ τὸ χεῖλος τῷ ποταμῷ. ultima verba non habet. v. 4. ἐκλεκτοὶ) addit τὰς σαρκί. v. 5. ἐν πυθμίν) ἐν τῷ πυθμίν. v. 6. Ἄλλοι δὲ ἐπὶ αἰ) καὶ ἰδὲν. v. 8. ἐνπνυν καὶ) ἐνπνυν αὐτῷ, καὶ.

10. Φαραὼ ἀργύρῳ τοῖς παυσὶν αὐ-
τῷ, καὶ ἔδωτο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ἐν τῷ
ἀρχιμαρτυροῦν τῷ ἀρχιμαρτυροῦν, ἐμὲ τε καὶ τὸν ἀρ-
μοσύλα-
κος

11. Καὶ ἴδμεν ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μᾶ, ἐγὼ καὶ αὐτός· ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτῷ ἐνύπνιον ἴδμεν.

12. Ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος, παῖς Ἑβραῖος τῷ ἀρχιμαρτυροῦν καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν Χ τὰ ἱκνῆα ἡμῶν, ἀπὸ κατὰ τὸ ἱκνῆα αὐτῷ ἐκλήυσεν.

13. Ἐγενήθη δὲ, καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, ὅτως καὶ συνέβη, ἐμὲ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχὴν με, ἐνεῖν δὲ κρεμασθῆναι.

14. Ἀποστείλας δὲ Φαραὼ, ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ· καὶ ἰκέγων αὐτὸν ἐκ τῷ ὄχρῳματος, καὶ ἐξύψωσεν αὐτὸν, καὶ ἡδαξεν τὴν σολὴν αὐτοῦ καὶ ἦλθε πρὸς Φαραὼ.

15. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· ἐνύπνιον εἶδρακα, καὶ ὁ συγκρίνων αὐτὸ ἐκ ἔσθ· ἐγὼ δὲ ἀνῆκα περὶ σὲ λεγόντων, ἀνέσταντά σε ἐνύπνιον, συγκρίνων αὐτά.

16. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ τῷ Φαραὼ, ἔπεν· ἄνευ τῷ Θεοῦ ἐκ ἀποκριθῆσεται τὸ σωτήριον Φαραὼ.

17. Ἐλάλησε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ, λέγων· ἐν τῷ ὕπνῳ με ὥμην ἐσάναι ἐπὶ τῷ χεῖλος τῷ ποταμοῦ.

18. καὶ ὥσπερ ἐκ τῷ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἐπὶ αὐτῷ βόες καλαὶ τῷ εἶδει καὶ ἐκλε-

κταὶ ταῖς σαρκί, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄλγῃ.

19. Καὶ ἰδοὺ ἐπὶ αὐτῷ βόες ἑτεροὶ ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τῷ ποταμοῦ, ποιησαὶ καὶ αἰχραὶ τῷ εἶδει σφίγῃ, καὶ λεπίαι ταῖς σαρκί, (καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄλγῃ) οἷας ἐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ τῇ Αἰγύπτῳ αἰχρεστέρας.

20. Καὶ κατέφαγον αἱ ἐπὶ αὐτῷ βόες αἱ αἰχραὶ καὶ λεπίαι ταῖς ἐπὶ αὐτῷ βόας τὰς πρῶτας τὰς καλὰς καὶ ἐκλεκτάς.

21. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν, καὶ ἐκείθεν ἐγένοντο, ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν, καὶ αἱ ὤφειε αὐτῶν αἰχραὶ, καθὰ καὶ τὴν ἀρχὴν. Ἐξεγενήθη δὲ, ἐκοιμήθη.

22. Καὶ ἴδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ με, καὶ ὥσπερ ἐπὶ αὐτῷ σάκχους ἀνέβαινον ἐκ πυθμένι ἐπὶ, πλήρεις καὶ καλοὶ.

23. Ἄλλοι δὲ ἐπὶ αὐτῷ σάκχους λεπίοι καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο, ἐχόμενοι αὐτῶν.

24. Καὶ κατέπινον οἱ ἐπὶ αὐτῷ σάκχους οἱ λεπίοι καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἐπὶ αὐτῷ σάκχους τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. Εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς, καὶ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι.

25. Καὶ ὥπεν Ἰωσήφ τῷ Φαραὼ. τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ ἐν ἔσθ· ὅσα ὁ Θεὸς ποιῇ, εἶδειξέ τῷ Φαραὼ.

26. Αἱ ἐπὶ αὐτῷ βόες αἱ καλαὶ, ἐπὶ αὐτῷ ἔτι καὶ οἱ ἐπὶ αὐτῷ σάκχους οἱ καλοὶ, ἐπὶ αὐτῷ ἔτι ἐπὶ τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ ἐν ἔσθ.

27. Καὶ

γ. 10. ἀρχιμαρτυροῦν ἀρχιμαρτυροῦν. γ. 11. ἐνύπνιον ἐν ἐνύπνιον ἀμφότεροι ἐν. γ. 13. ἔπεν· ἔπεν. γ. 14. ἰκέγων· ἰκέγων. ibid. ἐκ τῷ ὄχρῳ ἀπὸ τῷ ὄχρῳ. γ. 15. τῷ Ἰωσήφ· πρὸς Ἰωσήφ. ibid. αὐτὸς οἷα ἐν ἐν ἐν ἐν ἐν. γ. 17. ἐπὶ τῷ χεῖλος· πρὸς τὸ χεῖλος. γ. 19. καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄλγῃ· defunct hac verba. ibid. ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ ἐν ὅλῃ τῇ Αἰγύπτῳ. γ. 20. καὶ ἐκλεκτάς· καὶ καὶ ἐκλεκτάς. γ. 24. ἀπαγγέλλων μοι· addidit αὐτῷ.

27. Καὶ αἱ ἐπὶ τὰ βόες αἱ λεπτὰ αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἐπὶ τὰ ἔτη ἐστὶ καὶ οἱ ἐπὶ τὰ εἰς χυεὶς οἱ λεπτὶ καὶ ἀνέμφοθοι, ἔσονται ἐπὶ τὰ ἔτη λιμῶ.

28. Τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἶρηκα Φαραὼν ὅσα ὁ Θεὸς ποιῇ, εἶδεξε τῷ Φαραὼν.

29. Ἰδὼ ἐπὶ τὰ ἔτη ἐρχεται, εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ.

30. Ἦξει δὲ ἐπὶ τὰ ἔτη λιμῶ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπληθύνονται τῆς πλησμῶντος ἐν ὅλῃ τῇ γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν.

31. καὶ ἐκ ἐπικνωθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τῶ λιμῶ τῷ ἐσομένῳ μετὰ ταῦτα· ἰσχυρὸς γάρ ἐστι σφόδρα.

32. Περὶ δὲ τῶ δευτέρῳ τὸ ἐνύπνιον Φαραὼν δις, ὅτι ἀληθεὶς ἐστὶ τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ ταχυνεὶ ὁ Θεὸς τῷ ποιῶσι αὐτό.

33. Νῦν δὲ σκέψαι ἀνθρώπον φρόνιμον καὶ συνετὸν, καὶ κατὰ σῆσιν αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς Αἰγύπτῳ.

34. καὶ ποιησάτω Φαραὼν καὶ καταστήσάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀποπεμπήσάτωσαν πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς Αἰγύπτῳ τῶν ἐπὶ τὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας.

35. καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἐπὶ τὰ ἔτη τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τῶν, καὶ συναχθῶσι ὁ σίτος ὑπὸ χεῖρας Φαραὼν βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι φυλαχέτω.

36. καὶ ἔσται τὰ βρώματα πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἐπὶ τὰ ἔτη τῶ λιμῶ, ἃ ἔσονται ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκ ἐκτενέσεται ἡ γῇ ἐν τῷ λιμῷ.

37. Ἦρεσε δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον Φαραὼν, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παιδῶν αὐτοῦ.

38. Καὶ ἔπε Φαραὼν (πᾶσι) τοῖς παῖσιν αὐτοῦ· μὴ εὐρήσομεν ἀνθρώπον τοιοῦτον, ὅς ἔχει πνεῦμα Θεοῦ ἐν αὐτῷ;

39. Εἶπε δὲ Φαραὼν τῷ Ἰωσήφ· ἐπειδὴ εἶδειν ὁ Θεὸς σοι πάντα ταῦτα, ἐκ ἔστιν ἀνθρώπος φρονιμώτερος σε καὶ συνετώτερος.

40. Σὺ ἔσθι ἐπὶ τὸ οἶκόν σου, καὶ ἐπὶ τῷ σῳματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαὸς μου πληρὸν τὸν θρόνον ὑπερέξω σε ἐγώ.

41. Εἶπε δὲ Φαραὼν τῷ Ἰωσήφ· ἰδοὺ καθίστημι σε σήμερον ἐπὶ πάσης γῆς Αἰγύπτῳ.

42. Καὶ περιελέμενος Φαραὼν τὸν δοκτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα Ἰωσήφ· καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν πολλὴν βυσσίνην, καὶ περιέθηκε κλαδὸν χρυσοῦν περὶ τὸν τραχήλον αὐτοῦ.

43. καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δεύτερον τῶν αὐτῶ, καὶ ἐκέρχεν ἐμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ· καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτῳ.

44. Εἶπε δὲ Φαραὼν τῷ Ἰωσήφ· ἐγὼ Φαραὼν· ἀνέυ σου ἔκ ἐξαρτῇ ἐθέεις τὴν χεῖρα αὐτῷ ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ.

K 3

45. Καὶ

συναχ-
θήτω

ν. 27. ἀνέμφοθοι, ἔσονται) ἀνέμφοθοι, ἐπὶ τὰ ἔτη ἐστὶ ἔσονται. ν. 29. Αἰγύπτῳ) Ἀργύπτῳ. ν. 30. ἐκτενέσεται - - καὶ) ἐκτενέσεται - - τῇ πλησμῶντος τῇ ἐκτενέσει ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ, καὶ. ν. 33. ἐπὶ τῇ γῇ) ἐπὶ γῆ. ν. 34. γενήματα) γενήματα. ν. 35. συναχθῶσι) φυλαχθῶσι. in fine vers. ν. 36. ἀποπεμπήσεται) praeposit artic. τὰ. ibid. ἔσονται ἐν γῇ Α.) ἔσονται ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. ν. 37. τὰ ῥήματα) τὸ ῥῆμα. ν. 39. φρον. καὶ συνετ.) φρον. καὶ συνετ. ν. 41. ἐπὶ πάσῃ γῇ) ἐπὶ πάσῃ γῇ. ν. 43. ὅλην τῇ γῇ) ὅλην γῇ. ν. 44. ἐπὶ πάσῃ γῇ) ἐπὶ πάσῃ γῇ.

45. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ τὸ ὄνομα υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Φανήχ, Ἀσσηνὴ θυγατέρα * Πετεφρὶ ἱερέως Ἡ-
* Πετεφρὶ λιουπύλεως αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

Φῆ 46. Ἰωσήφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα, ἔτε ἔση ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰ-
γύπτου. Ἐξῆλθε δὲ Ἰωσήφ ἐκ προσώπου Φαραὼ, καὶ διήλθε πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου.

47. Καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἐπὶ αὐτῆς ἔτεσι τῆς εὐθηνίας δράγματα·

48. καὶ συνήγαγε πάντα τὰ βρώ-
ματα τῶν ἐπὶ αὐτῶν, ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἔθηκε τὰ βρώ-
ματα ἐν ταῖς πόλεσι βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν κύκλῳ αὐτῆς
(ὧν) ἔθηκεν ἐν αὐτῇ.

49. Καὶ συνήγαγεν Ἰωσήφ σῖτον αἰ-
σὶ τὴν ἄμμεν τῆς θαλάσσης πολὺν σφέδρα, ἕως ἕκ κῆλυτο ἀριθμῆσαι ὃ γὰρ ἦν ἀριθμῶς.

50. Τῷ δὲ Ἰωσήφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο, πρὸ τῆ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ αὐτῇ τῇ λιμῇ, ὅς Πετεφρὶ ἔτεκεν αὐτῷ Ἀσσηνὴν, θυγατέρα Πετεφρὶ ἱερέως Ἡλιουπύλεως.

51. Ἐκάλεσε δὲ Ἰωσήφ τὸ ὄνομα τῶν πρωτοτόκων, Μανασσῆ, λέγων· ὅτι ἐπι-
λαθῆναι με ἐποίησεν ὁ Θεὸς πάντων τῶν πόνων μου, καὶ πάντων τῶν τῶ πα-
τρός μου.

52. Τὸ δὲ ὄνομα τῶν δευτέρων ἐκάλεσεν Ἰψωσσὶ Ἐφραίμ· ὅτι ἔφησάν μοι ὁ Θεὸς ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου.

53. Παρήλθον δὲ τὰ ἐπὶ αὐτῇ τῆς εὐθηνίας, ἃ ἐγένοντο ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

54. Καὶ ἤρξαντο τὰ ἐπὶ αὐτῇ τῇ λιμῇ ἔρχεσθαι, καθὰ ἔπεν Ἰωσήφ, καὶ ἐγένετο λιμὲς ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἐν δὲ πά-
σῃ γῇ Αἰγύπτῳ (ἐκ) ἦσαν αὐτοί.

55. Καὶ ἐπείνασε πᾶσα ἡ γῇ Αἰγύπ-
του ἐνέκραξε δὲ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Φα-
ραὼ περὶ ἄρτων. Εἶπε δὲ Φαραὼ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις· πορεύεσθε πρὸς Ἰωσήφ, καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

56. Καὶ ὁ λιμὲς ἦν ἐπὶ προσώπῳ πά-
σης τῆς γῆς· ἀνέωξε δὲ Ἰωσήφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας, καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις.

57. Καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς Αἴγυπτον ἀγοράζειν πρὸς Ἰωσήφ· ἐπε-
κράτησε γὰρ ὁ λιμὲς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

ΚΕΦ. ΜΒ'. XLII.

Ιδὼν δὲ Ἰσραὴλ ὅτι ἐστὶ πείσις ἐν Αἰ-
γύπτῳ, ἔπει τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐλθεῖν ἐλθόντες ἐκεῖ·

2. Ἰδὼν ἀκήκοα, ὅτι ἐστὶ σῖτος ἐν Αἰ-
γύπτῳ· κατέβητε ἐκεῖ, καὶ πείσατε ἡμῖν ἐλθόντες μικρὰ βρώματα, ἵνα ζῶμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν.

3. Κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ, οἱ δὲ καὶ πείσασθαι οὔτεν ἐξ Αἰγύπτου·

4. τὸν δὲ Βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν Ἰω-
σήφ οὐκ ἀπέστειλε Ἰσραὴλ μετὰ τῶν ἀ-
δελφῶν

ν. 45. Ἀσσηνὴ ὁ Ἀσσην. ibid. Πετεφρὶ ὁ Πετεφρὶ. ν. 46. Ἰωσήφ (ἐκ) Ἰωσήφ ἀπὸ. ν. 48. ἐν γῇ ὁ ἐν γῇ. ibid. (ἡ) ἀβελ. ν. 49. ἀριθμῶσαι ἀριθμῶσθαι. ν. 50. Ἀσσηνὴ, θυγατέρα Πετεφρὶ ὁ Ἀσσηνὴ ὁ θυγατέρα Πετεφρὶ. ν. 51. λιγὺν ἀβελ. ν. 52. ἐν ὧσιν ὅτε ἔφασκεν. ν. 53. ἀ ἰγ... ἡν... ὃ ἐλθόντες ἐν τῇ γῇ Ἀγύπτῳ. ν. 54. ἤρξαντο ἤρξαντο. ibid. πάσῃ γῇ Αἰγ. ὁ πᾶσι τῇ γῇ Αἰγ. ib. ἐκ ἦσαν ὡσαν. ν. 55. ἐκείναζε αἱ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐκείναζε οἱ ὁ λαὸς. CAP. XLII. γ. 2. ζῶμεν ὡσμεν. ν. 4. Βενιαμὴν ὁ Βενιαμὴν.

δελφῶν αὐτῷ. Εἶπε γάρ· μή ποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία.

5. Ἦλθεν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀγοράζον μετὰ τῶν ἐρχομένων· ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν.

6. Ἰωσήφ δὲ ἦν ἀρχὸν τῆς γῆς· ὅτος ἐπόλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. Ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ, προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον· ἐπὶ τὴν γῆν.

7. Ἰδὼν δὲ Ἰωσήφ τοὺς ἀδελφούς αὐτῷ, ἐπέγνω αὐτὰς καὶ ἡμωρεῖτο ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς συληρά. Καὶ ἔπεν αὐτοῖς· πόθεν ἦκατε; Οἱ δὲ ἔπασαν ἐκ γῆς Χαναάν, ἀγοράσαι βρώματα.

8. Ἐπείγνυ δὲ Ἰωσήφ τοὺς ἀδελφούς αὐτῷ· αὐτοὶ δὲ ἐκ ἐπείγνωσαν αὐτόν.

9. Καὶ ἐφησάη Ἰωσήφ τῶν ἐμπνίων, αὐτὸς ὡς αὐτοῖς, καὶ ἔπεν αὐτοῖς· κατασκοποὶ ἐστε, κατανοήσαντα τὰ ὄχνη τῆς χώρας ἦκατε.

10. Οἱ δὲ ἔπασαν· ἔχ' κύριε· οἱ παῖδες σε ἤλθομεν πριάσασθαι βρώματα.

11. Πάντες ἐσμὲν υἱοὶ ἐνὸς ἀνθρώπου· εἰρηκτοὶ ἐσμεν, ἐκ εἰσὶν οἱ παῖδες σε κατασκοποί.

12. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἔχ', ἀλλὰ τὰ ὄχνη τῆς γῆς ἤλασθε ἰδοὺ.

13. Οἱ δὲ ἔπασαν· δώδεκά ἐσμὲν οἱ παῖδες σε ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χαναάν καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος, μετὰ τῷ πατρὶς ἡμῶν σήμερον· ὁ δὲ ἕτερος ἔχ' ὑπάρχει.

14. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· τὸτό τὸ ἐστὶν ὁ ἑρμαῖ ὑμῶν, λέγων ὅτι κατασκοποὶ ἐστε.

15. Ἐν τῷ φανῶντι· ἢ τὴν ὑγίαν Φαραῶν, ἢ μὴ ἐξέλασθε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ἰδοὺ.

16. Ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα, καὶ λαβῶν τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν· ὑμεῖς δὲ ἀπαχθήτε ὡς τῷ Φανερά· γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀληθεύετε ἢ οὐ· εἰ δὲ μὴ, ἢ τὴν ὑγίαν Φαραῶν, ἢ μὴν κατασκοποὶ ἐστε.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς.

18. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ· τὸτο ποιήσατε, καὶ ἤσκησεν τὸν Θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβέμαι.

19. Εἰ εἰρηκτοὶ ἐστε, ἀδελφὸς ὑμῶν εἰς καταχερσῆται ἐν τῇ φυλακῇ· αὐτοὶ δὲ βωδίσαστε, καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν.

20. καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον καταγάγετε πρὸς με, καὶ πισυνθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν· εἰ δὲ μὴ, ἀποθανέσθαι· Ἐπαίησαν δὲ ὅτως.

21. Καὶ ἔπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· ναί, ἐν ἀμαρτίᾳ γάρ ἐσμεν περὶ τῷ ἀδελφῷ ἡμῶν, ὅτι ὑπεριδομεν τὴν θλίψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδότο ἡμῶν, καὶ ἐκ εἰσπλάσσεμεν αὐτῷ· ἔνεκεν τούτῳ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλίψις αὐτοῦ.

22. Ἀποκριθεὶς δὲ ῥεῖν, εἶπεν αὐτοῖς· ἐκ ἐλάλησα ὑμῖν, λέγων μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδάριον· καὶ ἐκ εἰσπλάσσετέ μου· καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκτετεῖται.

23. Αὐτοὶ

ν. 6. ἐν ἄρχῳ) ἢ ἐν ἄρχῳ. ν. 7. ἔπασαν) ἔπασαν. ν. 9. ἐμπνίων, ὡς ἰδοὺ) ἐμπνίων αὐτῷ, ὡς ἰδοὺ. ν. 10. πριάσασθαι) πριάσθαι. ν. 14. τὸ ἑρμαῖ) ὁ ἑρμαῖ. ν. 15. 16. ὑγίαν) ὑγίαν. ν. 19. εἰς καταχερσῆται) καταχερσῆται. ν. 20. καταγάγετε) ἀγάγετε. ν. 21. ἐν ἀμαρτίᾳ) ἐν ἀμαρτίᾳ. ibid. αὐτῷ) ἑνεκεν) αὐτοῦ καὶ ἑνεκεν.

23. Αὐτοὶ δὲ ἐκ ἤδυναν ὅτι ἀκούει Ἰωσὴφ· ὁ γὰρ ἐρμηνευτὴς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν.

24. Ἀποσφραδίσας δὲ ἀπ' αὐτῶν, ἐκλαυσεν Ἰωσὴφ· καὶ πάλιν προσῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ ἔπεν αὐτοῖς. Καὶ ἔλαβε τὸν Συμεὼν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἑταίριον αὐτῶν.

25. Ἐντείλατο δὲ Ἰωσὴφ ἐμπλῆσαι τὰ ἀργύρια αὐτῶν σίτη, καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῶν ἑκάστῳ εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπιστημὸν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐγγεῖνθαι αὐτοῖς ὅτως.

26. Καὶ ἐπιθύντες τὸν σίτην ἐπὶ τοὺς ἄνους αὐτῶν, ἀπῆλθον ἑκάστος.

27. Λύσας δὲ εἰς τὸν μίσρον αὐτοῦ, δοῦναι χορηάσματα τοῖς ἀνέοις αὐτοῦ, ἔκατέλυσαν, ἰδὼν τὸν δεσμὸν τῷ ἀργύριῳ αὐτοῦ, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν τὸ φόβος τῷ μαρσίῳ.

28. Καὶ ἔπεν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἀπεδοῖ μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τὸ τοῦ ἐν τῷ μαρσίῳ μου. Καὶ ἔξέστη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ ἔταράχθησαν, πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τί τὸ τοῦ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἡμῖν;

29. Ἦλθον δὲ πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν Χαναάν, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς, λέγοντες·

30. Ληλαλήκην ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ, καὶ ἔδετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ὡς κατασκοπεύουσας τὴν γῆν.

31. Εἶπαμεν δὲ αὐτῷ εἰρηνοὶ ἔσμεν, ἐκ ἔσμεν κατὰ σκοπον·

32. Διδόκα ἀδελφοὶ ἔσμεν, υἱοὶ τῶ πατρὸς ἡμῶν· ὁ εἰς ἑχὺ ὑπάρχει, ὁ δὲ μικρότερος μετὰ τῶ πατρὸς ἡμῶν σήμερον εἰς γῆν Χαναάν.

33. Εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς· ἐν τῷ γνωσέμεθα, ὅτι εἰρηνοὶ ἔσε· ἀδελφὸν ἡμῶν ἔνα ἄφετε ἅμα μετ' ἡμῶν, τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σποδοῦς ὑμῶν λαβόντες, ἀπὸλῶμεν.

34. καὶ ἀγάγετε πρὸς με τὸν ἀδελφόν ὑμῶν τὸν νεώτερον, καὶ γνώσεται ὅτι ἐ κατὰ σκοπον ἔσε, ἀλλ' ὅτι εἰρηνοὶ ἔσε· καὶ τὸν ἀδελφόν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, καὶ τῇ γῇ ἱκανήσεται.

35. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καταμενοῦν αὐτοὺς τὰς σάκκας αὐτῶν, καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς τῷ ἀργύριον· καὶ ἦν ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν καὶ ἰδοὺ τοὺς δεσμοὺς τῷ ἀργύριῳ αὐτῶν αὐτοῖ, καὶ ὁ πατήρ αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν.

36. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακώβ ὁ πατήρ αὐτῶν ἐμὲ ἠτεκνώσατε. Ἰωσὴφ ἔκ ἐστι, Συμεὼν ἐκ ἐστίν, καὶ τὸν Βενιαμὴν λήψετε; ἐπ' ἡμῖν ἐγένετο πάντα ταῦτα.

37. Εἶπε δὲ ῥαβὴν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, λέγων· τοὺς δύο υἱὸς μου ἀπέκτενον, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σε· δὲς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ γὰρ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σε.

38. Ὁ δὲ ἔπεν· ἐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μετ' ὑμῶν, ἐτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθαιε, καὶ αὐτὸς μόνος καταλείψειαι καὶ

ν. 25. ἀργύριον αὐτῶν) ἀργύριον αὐτῶν ἑκάστου. ν. 27. μίσρον) μίσρον, bis hoc verbum. ibid. ἰδοὺ) καὶ ἴδω. ν. 28. μαρσίῳ) μαρσίῳ. ν. 29. συμβεβηκότα) συμβεβηκότα. ν. 31. μικρότερος) μικρότερος. ibid. εἰς γῆν) εἰς γῆν. ν. 33. γνωσέμεθα) γνώσεται. ibid. σποδοῦς ὑμῶν) σποδοῦς τῶν ὑμῶν. ν. 34. ἱκανήσεται) ἱκανήσεται. ν. 36. Βενιαμὴν) Βενιαμὴν. ibid. πάντα ταῦτα) πάντα ταῦτα. ν. 37. κατὰ σκοπον) κατὰ σκοπον.

καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ αἰᾷ, ἣ ἀν' ἀφ' ἧς, καὶ καταζέτι με τὸ γῆρας μέσα λύπης εἰς αἶδου.

39. Ὁ δὲ λυμὸς ἐνίχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

ΚΕΦ. ΜΓ'. XLIII.

Εγένετο δὲ ἥνικα συνετίλσσαν καταφαγεῖν τὸν σῖτον, ὃν ἤνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἔπεν αὐτοῖς ὁ πατήρ αὐτῶν πάλιν πορευθῆντες, πρὶαθε ἡμῖν μακρὰ βρώματα.

2. Ἐπεὶ δὲ αὐτῷ Ἰσάκας, λέγων διαμαρτυρίαν διαμεμαρτύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος, λέγων· ἔκ ὅψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, εἰάν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος καταβῇ πρὸς με.

3. Εἰ μὲν οὖν ἀποστείλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα, καὶ ἀγοράσομέν σοι βρώματα·

4. εἰ δὲ μὴ ἀποστείλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, ἢ πορευσόμεθα· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἔπεν ἡμῖν, λέγων· ἔκ ὅψεσθε με τὸ πρόσωπον, εἰάν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾗ.

5. Ἐπεὶ δὲ Ἰσραὴλ· τί ἑκακοποίησά τέ μοι, ἀναγγεῖλαιντες τῷ ἀνθρώπῳ, ἐστὶν εἰ ἐν ὑμῖν ἀδελφός.

6. Οἱ δὲ ἔπουν ἐρωτῶν ἐκπρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεάν ἡμῶν, λέγων· εἴ ἐτι ὁ πατήρ ὑμῶν ζῇ, εἴ ἐστιν ὑμῖν ἀδελφός; Καὶ ἀπηγγεῖλαιμεν αὐτῷ τῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην· μὴ ἥδει-

μεν, ὅτι ἐρεῖ ἡμῖν ἀγάγετε τὸν ἀδελφόν ὑμῶν;

7. Ἐπεὶ δὲ Ἰσάκας πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῷ· ἀπέστειλον τὸ παιδάριον μεθ' ἡμῶν, καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζώμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν.

8. Ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτὸν, ἐκ χειρὸς με ζήτησον αὐτόν· εἰάν μὴ ἀγάγω αὐτόν πρὸς σε, καὶ σῶσω αὐτὸν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς σε πάσας τὰς ἡμέρας.

9. Εἰ μὴ γὰρ ἐξαδύναμεν, ἥδη ἂν ὑπερέφθαμεν δις.

10. Ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς Ἰσραὴλ ὁ πατήρ αὐτῶν εἰ ὅτως ἐστὶ, τὸτο ποιήσατε· λάβετε ἀπὸ τῶν κερσῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀργείοις ὑμῶν, καὶ καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα τῆς ἐπτήνης, καὶ τῆς μέλιτος, θυμιάματα, καὶ σακτὴν, καὶ τερψιμυθον, καὶ κάρφους·

11. καὶ τὸ ἀργύριον δισπὸν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποσφραφῆν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστέψατε μεθ' ὑμῶν, μὴ ποτε ἀγνοήμα ἐστὶ·

12. καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε, καὶ ἀναστάντες, καταβήτε πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

13. Ὁ δὲ Θεὸς με δώη ὑμῖν χάριν ἐναντίον τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἀποστείλαι τὸν

Τομ. I.

L

v. 38. ἢ ἀν' ἀφ' ἧς) ἢ ἐκ ἀφ' ἧς. v. 39. ab hoc vers. C. R. incipit Cap. 43. CAP. XLIII. v. 1. διαμεμαρτύρηται) διαμαρτύρηται. ibid. ὁ ἄνθρωπος, λέγων) ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, λέγων. ib. καταβῇ πρὸς με.) μεθ' ὑμῶν ᾗ. v. 3. & 4. ἀποστείλεις) ἀποστείλῃ. v. 5. καὶ) με. ibid. εἰ ἐστὶν ὑμῖν) ὅτι ἐστὶν ὑμῖν. v. 6. ζῇ, εἰ ἐστὶν) ζῇ, καὶ εἰ ἐστὶν. ibid. ἐκπρώτησεν αὐτῷ) ἐκπρώτησεν ταύτῃ. ib. εἰ ἐρεῖ) ὅτι ἐρεῖ. v. 8. ἵνα ζώμεν) ἵνα ζήσωμεν. v. 10. θυμιάματα καὶ) θυμιάματά τε, καὶ. ibid. τερψιμυθον) τερψιμυθον. v. 11. ὑμῶν, τὰ ἀργ.) ὑμῶν, καὶ τὰ ἀργ. ibid. μαρσίπποις) μαρσίπποις.

τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα, καὶ τὸν Βενιαμὴν ἐγὼ μὲν γὰρ καθὰ ἠτέκνωμαι, ἠτέκνωμαι.

14. Λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα, καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ τὸν Βενιαμὴν καὶ ἀναισθάντες, κατέβησαν εἰς Ἀγγύλην, καὶ ἔσθσαν ἐναντὶν Ἰωσήφ.

15. Ἦν δὲ Ἰωσήφ αὐτοὺς, καὶ τὸν Βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ τὸν ὁμομήτηρον, καὶ ἐντείλατο τοῖς ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ εἰσάγειν τοὺς ἀνδράποους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σφάζειν θύματα, καὶ ἐτοίμασον μετ' ἐμὲ γὰρ φαίγονται οἱ ἀνδραποῖ αἵτοις τὴν μεσημβρίαν.

16. Ἐποίησε δὲ ὁ ἄνθρωπος καθὰ ἔπεν Ἰωσήφ, καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀνδράποους εἰς τὴν οἰκίαν Ἰωσήφ.

17. Ἰδόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὅτι εἰσηγγήθησαν εἰς τὸν οἶκον Ἰωσήφ, ἔπαιον διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν, ἡμεῖς εἰσαγόμεθα, τῷ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν, τῷ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας καὶ τοὺς οἴκους ἡμῶν.

18. Προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τῷ οἴκῳ Ἰωσήφ, ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῇ πυλῶνι τῷ οἴκῳ,

19. λέγοντες δέ οἱ αὐτῷ κύριε κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα.

20. Καὶ ἐγένετο ἥνικα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι, καὶ ἠνοίξαμεν τοὺς μαρ-

σίππους ἡμῶν, καὶ τότε τὸ ἀργύριον ἑκάστου ἐν τῷ μαρσίππῳ αὐτοῦ τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σαδμῷ ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν

τοῖς μαρσίπποις

21. καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠντήκαμεν μεθ' ἑαυτῶν, ἀγοράσαι βρώματα· ἐκ οὐδ' αὖτε τίς ἐπέβλεπε τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν.

22. Εἶπε δὲ αὐτοῖς (ὁ ἄνθρωπος)· ὤλεως ὑμῶν, μὴ φοβεῖσθε· ὁ Θεὸς ὑμῶν καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν τὸ δὲ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκίμοις ἀπέχθη. Καὶ ἐξήγαγε πρὸς αὐτοὺς τὴν Συμῶν.

23. Καὶ ἤνεγκαν ὕδωρ νύψαι τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἤνεγκαν χορτάσματα τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

24. Ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα, ὥς τῷ ἔλθῃ Ἰωσήφ μεσημβρία· ἤκτισαν γὰρ ὅτι ἐκαὶ μέλλει ἀερισθῆναι.

25. Εἰσῆλθε δὲ Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα, αἱ ἄρχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, εἰς τὸν οἶκον, καὶ προσκυλίωσαν αὐτῷ ἐπὶ πρὸς ὅσον ἐπὶ τὴν γῆν.

26. Ἠρώτησε δὲ αὐτὸς πῶς ἔχετε· καὶ ἔπεν αὐτοῖς· εἰ ὑγιάνει ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτερος, ὃν εἶπατε· ἔτι ζῇ·

27. Οἱ δὲ ἔσπαν ὑγιάνει ὁ παῖς σὺ ὁ πατήρ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. Καὶ ἔπεν· εὐλογητός ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ Θεῷ. Καὶ κύψαντες προσεκύνησαν.

28. Ἄνω-

v. 13. Βενιαμὴν) Βενιαμὴν. ita versibus seqq. duobus. ibid. καθὰ) καθάπερ. v. 15. ἐντείλατο) ἔπει. ibid. εἰσάγειν) εἰσάγει. v. 16. οἱ τὸν οἶκον) εἰς τὸν οἶκον. v. 17. οἱ δῶρα) οἱ εἰδήματα. ibid. εἰσῆλθον) εἰσῆλθον. ib. Ἰωσήφ) τῷ Ἰωσήφ. v. 18. οἶκος Ἰωσ.) οἶκος τῷ Ἰωσήφ. v. 20. καὶ ἐγένετο) ἐγένετο. ib. ibid. 8c v. seq. μαρσίπποις) per duplex κα. scribitur. ibid. ἐν ταῖς χερσὶν) ἐν ταῖς χερσὶν. v. 22. ὁ ἄνθρωπος, abest. ibid. τὸ δὲ ἀργ.) καὶ τὸ ἀργ. ib. Συμῶν, τὴν Συμῶν. v. 23. καὶ ἤνεγκαν) καὶ ἔνεγκαν. v. 24. Ἰωσήφ μεσημβρία) τὸν Ἰωσήφ μεσημβρία. v. 26. ὁ πρεσβύτερος) ὁ πρεσβύτερος. v. 27. εὐλογητός) εὐλογημένος. ibid. προσεκύνησαν) ἀδιδε αὐτῷ.

12. Ἀναβλήσας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῷ Ἰωσήφ, ἶδε Βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ἀμοιήτερον καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἑστὸς ἐστὶν ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἶπατε πρὸς με ἀγαγῆναι; Καὶ εἶπεν· ὁ Θεὸς ἐλεήσας σε τέκνον.

29. Ἐταρώχθη δὲ Ἰωσήφ συντρέφοντο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν κλαύσας. Ἐκελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμιεῖον, ἔκλαυσεν ἐκεῖ.

30. Καὶ νηψιάμενος τὸ πρόσωπον Χωῦ, ἐξεληθὼν ἐνεκρατεύσατο, καὶ ἔπειτα παραΐξεται αἵτους.

31. Καὶ παρεθήκαν αὐτῷ μίση, καὶ αὐτοῖς κατ' ἑαυτοὺς, καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖς συνδιδασκασίαι μετ' αὐτῷ κατ' ἑαυτοὺς· ὃ γὰρ εἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι συνεδίεον μετὰ τῶν Ἑβραίων αἵτους· βέλλυμα γὰρ ἐστὶ τοῖς Αἰγυπτίοις (πᾶς ποιμὴν προβάτων).

32. Ἐκάθιστον δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ προσεβόια αὐτοῦ, καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητά αὐτοῦ· ἐξίσταντο δὲ οἱ ἀνδρωποὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

33. Ἦσαν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς· ἐμγαλύνθη δὲ ἡ μερίς Βενιαμὴν παρὰ τὰς μερίδας πάντων, πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐπείων. Ἐποιον δὲ, καὶ ἐμεθύωσεν μετ' αὐτῶν.

ΚΕΦ. ΜΔ'. XLIV.

ΚΑΙ ἐνετείλατο Ἰωσήφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, λέγων· πληρώσατε τοὺς μαροσίπους τῶν ἀνδρωπῶν βρωμάτων, ὅσοι ἐὼν θύονται ἄραι, καὶ ἐμβάλατε ἐκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τῷ σώματι τῷ μαροσίπῃ αὐτοῦ.

2. καὶ τὸ κούδι με τὸ ἀργυροῦν λαβὴ ἐμβάλασθε εἰς τὸν μαροσίπῃν τῷ νεώτερον, καὶ τὴν τιμὴν τῷ σίτῃ αὐτοῦ. Ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα Ἰωσήφ, καθὼς εἶπε.

3. Τὸ πρῶτόν διέφωσσε, καὶ οἱ ἀνδρωποὶ ἀπεσάλησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν.

4. Ἐξεληθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν, ἦν ἀπέχον μακραῖν καὶ Ἰωσήφ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, λέγων· ἀνίστας ἐπιβάλεον ὅπισθεν τῶν ἀνδρωπῶν, καὶ καταλήψῃ αὐτοὺς, καὶ ἔρριψέ αὐτοῖς· τί ὅτι ἀνταπεδώκατέ (μοι) πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; ἵνατί ἐκλέψατέ με τὸ κούδι τὸ ἀργυροῦν;

5. ὃ τότε ἐστὶν, ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός με; αὐτοὺς δὲ οἰωνισμῷ οἰσιζέσθαι ἐν αὐτῶν πονηρὰ συντάλασθαι αὐτοὺς πηποσκήκατε. συντετέλεσται

6. Εὐρών δὲ αὐτοὺς, εἶπεν αὐτοῖς καὶ ταῖς τῶν ῥημάτων ταῦτα.

7. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ἵνατί λαλεῖς ὁ κύριός με κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μὴ γένοιτο τοῖς παῖσι σου, πῶσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τῶτο.

L 2

8. E1

γ. 12. ὀφθαλμοῖς) addit αὐτῷ. ibid. ἶδε Βενιαμὴν) εἶδε Βενιαμὴν. ib. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἑστὸς ἐστὶν εἰ) καὶ εἶπεν ἑστὸς εἰ. γ. 29. τὰ ἔντερα) τὰ ἔντερα. ibid. ταμιεῖον) ταμιεῖον. γ. 31. πᾶς ποιμὴν προβάτων) defunct hac verba. γ. 33. μερίδας) μερίδας. ibid. πρὸς αὐτῷ) πρὸς αὐτοῖς. ib. Βενιαμὴν) Βενιαμὴν. CAP. XLIV. γ. 1. Ἰωσήφ) ὁ Ἰωσήφ. ibid. ἐμβάλατε) ἐμβάλετε. ib. τῶ μαροσίπῃ αὐτοῦ) αὐτῷ abest. γ. 2. ἐμβάλατε) ἐμβάλετε. γ. 4. λέγων) deest. ibid. αὐτοῖς, μοι) μοι deest. γ. 5. συντετέλεσται) συντετέλεσται. γ. 7. εἶπεν) εἶπεν. ibid. πῶσαι κατὰ τὸ) πῶσαι κατὰ τὸ.

8. Εἰ τὸ μὲν ἀργύριον, ὃ εὗραμεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν, ἀπέστρέψαμεν πρὸς σε ἐκ γῆς Χαναάν, πῶς ἂν κλέψαμεν ἐκ τῆ οἰκῆς τῆ κυρίας σου ἀργύριον ἢ χρυσίον;

9. Παρ' ᾧ ἂν εὐρέθῃ τὸ κόνδυ τῶν παιδῶν σου, ἀποδοθήσεται καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῇ κυρίᾳ ἡμῶν.

10. Ὁ δὲ ἔπε· καὶ νῦν ὡς λέγετε, ἔτσι εἶπεν ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ ἂν εὐρέθῃ τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔτσι μὴ παῖς ὑμεῖς δὲ ἐστέθε καθάρσοι.

11. Καὶ ἔσπυσαν, καὶ καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μαρσίππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ἥνοιξεν καὶ ἔκλειν ἕκαστος τὸν μαρσίππον αὐτοῦ.

12. Ἡρεῖνα δὲ ἀπὸ τῶ προεστώτερου ἀρχάμενος, ἔως ἤλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον τῷ καὶ εὗρε τὸ κόνδυ ἐν τῷ μαρσίππῳ τῷ Βενιαμὴν.

13. Καὶ διέβηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν μαρσίππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν.

14. Εἰσῆλθε δὲ Ἰάκωβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς Ἰωσήφ, ἔτι αὐτῷ ὄντος ἐκεῖ, καὶ ἔπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.

15. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· τί τὸ πρῶγμα τέτο ἐ ἐποίησατε; ἢ οὐκ ὁρᾶτε ὅτι οἰανισμῷ οἰωνιάται ἄνθρωπος, ὡς ἐγώ;

16. Εἶπε δὲ Ἰάκωβ· τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ, ἢ τί λαλήσαμεν, ἢ τί δικαιωθώ-

μεν; ὁ δὲ Θεὸς εὗρε τὴν ἀδικίαν τῶν παιδῶν σου ἰδοὺ ἐσμεν οἰκταὶ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς, καὶ παρ' ᾧ εὐρέθῃ τὸ κόνδυ.

17. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ· μὴ μοι γίνετο ποῖσαι τὸ ῥήμα τέτο· ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ εὐρέθῃ τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔτσι μὴ παῖς ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν.

18. Ἐγγίεας δὲ αὐτῷ Ἰάκωβ, ἔπειθό μοι κύριε, λαλήσωταί ὁ παῖς σε ῥήμα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ Φαραῶ.

19. Κύριε, σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδας σε, λέγων· εἴχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν;

20. Καὶ ἐπαμην τῷ κυρίῳ ἔστιν ἡμῶν πατήρ προεστώτερος, καὶ παῖδῶν νεώτερον γήρεως αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ· ὁ δὲ πατήρ αὐτὸν ἠγάπησεν. τῇ τῷ πα-

21. Εἶπας δὲ τοῖς παισὶ σου (ἑτί) καταγάγετε αὐτὸν πρὸς με, καὶ ἐπιμελῶμαι αὐτοῦ.

22. Καὶ ἔπαμην τῷ κυρίῳ μετὰ δυνήσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐὰν δὲ καταλίπῃ τὸν πατέρα, ἀποθανῆται.

23. Σὺ δὲ ἔπας τοῖς παισὶ σου ἐὰν μὴ καταβῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, εἰ προδήσεται ἔτι εἶδεν τὸ πρόσωπόν μου.

24. Ἐγίνετο δὲ ἡνία ἀνέβημεν πρὸς τὸν πατέρα σου, πατέρας δὲ ἡμῶν, ἀπηγγεί-

ν. 8. εἴραμεν) εὗραμεν. ν. 9. ἐρεθῇ) εὗρε. ν. 10. ὁ ἄνθρωπος) deest. ibid. αὐτοῖς) ἐμοί. ν. 11. ἡνοῖξεν) ἔκλειν. ν. 12. οἰωνῶν) ἐρηίσει. ibid. τῷ Βενιαμὴν) τῷ Βενιαμὴν. ν. 15. ἄνθρωπος) ὁ ἄνθρωπος. ν. 16. λαλήσωμεν) λαλήσωμεν. ibid. εἰ Θεοῦ) εἰ Θεοῦ δι. ν. 19. παῖδες) addit ex. ν. 20. νεώτερος γήρεως) γήρεως νεώτερος. ibid. τῇ μητρὶ) τῇ μητρὶ. ν. 21. ὅτι) abest. ν. 22. τῷ κυρίῳ) addit ex. ibid. τὸν πατέρα) ἐάν) τὸν πατέρα) ἀντὶ) ἐάν. ν. 23. προδήσεται) ἐν) εἶδεν) προδήσεται) ἐν. ν. 24. πατέρα) δι) ἀβελ.

γείλαμεν αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

25. Εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ πατήρ ἡμῶν· βαδίζατε πάντες, ἀγορεύατε ἡμῖν μικρὰ βεβαίως.

26. Ἡμεῖς δὲ εἶπαμεν· ἢ διησόμεθα κατακλῆσαι, ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταδυναίει μεθ' ἡμῶν, καταδυσόμεθα· ἢ γὰρ διησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδράπου, τῷ ἀδελφῷ ἡμῶν τῷ νεωτέρῳ μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν.

27. Εἶπε δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατήρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς· ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκε μοι ἡ γυνὴ μου.

28. καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἰς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εἶπατε· θριβόρωτος γέγονε, καὶ οὐκ ἴδον αὐτὸν ἔτι νῦν.

29. Ἐάν οὖν λάβετε καὶ τῶτον ἐκ προσώπου μου, καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακίας ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κατακτεθῇ μετὰ τοῦ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ἄδου.

30. Νῦν οὖν ἐάν εισπερεύωμαι πρὸς τὸν παιδὸς σου, πατέρα δὲ ἡμῶν, καὶ τὸ παιδάριον μὴ ἦ μεθ' ἡμῶν, (ἢ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τέτης ψυχῆς,)·

31. καὶ ἔσαι ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὄν τὸ παιδάριον μεθ' ἡμῶν, τελευτήσει, καὶ καταΐξουσιν οἱ παῖδες σε τὸ γῆρας τῷ παιδὸς σε, πατέρος δὲ ἡμῶν, μετ' ὁδῆς εἰς ἄδου.

32. Ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέχεται τὸ παιδίον παρὰ τῷ πατρὶ, λέγων· ἐάν

μὴ ἀγαγῶ αὐτὸν πρὸς σε, καὶ τίσω αὐτὸν ἐναντίον σε, ἡμαρτηκὸς ἔσμαι πρὸς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας.

33. Νῦν οὖν παραμηνῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οὐκ ἔτι τῷ κυρίῳ μου τὸ δὲ παιδίον ἀναβῆται μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

34. Πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, τῷ παιδίῳ μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακὰ, ἃ εὐρήσει τὸν πατέρα μου.

ΚΕΦ. ΜΕ'. XLV.

ΚΑΙ ἔκ ἡλθον Ἰωσήφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτοῦ, ἀλλ' ἔπεν· ἐξασπείλατε πάντας ἀπ' ἐμῆ. Καὶ ὁ παριστήκει ὁδὸς ἔτι τοῦ Ἰωσήφ, ἥνικα ἀνεγνωρίζετο Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

2. Καὶ ἀφῆκε Φωτὴν μετὰ κλαυθμῶ· ἤκυσαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀκυστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον Φαραώ.

3. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ (ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσε εἰς Αἰγύπτῳ), ἔτι ὁ πατήρ μου ζῇ; Καὶ ἐκ ἡλθοντο οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀποκριθῆναι αὐτῷ· ἔταρασχθησαν γάρ.

4. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· ἔγγιστε πρὸς με καὶ ἔγγιστε. Καὶ ἔπεν· ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσε εἰς Αἰγύπτῳ.

L 3

5. Νῦν

v. 24. τῷ κυρίῳ) addit ἡμῶν. v. 25. εἶπε δὲ ἡμῖν) εἶπε δὲ ὁ. ῥιδ. αὐτοῖς, ἀγ.) πάλιν καὶ ἀγ. v. 26. ἔπαμεν) ἔπαμεν. ibid. τῷ ἀδελφῷ) addit ἡμῶν. v. 27. ὁ πατήρ absque articulo. v. 28. ἀπατε) ἀπατε. v. 29. ibid. αὐτοῖς) αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ. v. 29. ἡ προσώπου) ἡ τῇ προσώπου. v. 30. 31. τὸ παιδίον) τὸ παιδίον. v. 31. μετ' ὁδῆς) μετὰ λύπης. v. 32. ἐκδέχεται) ἐκδέχεται. v. 32. ἡμῶν) ἡμῶν. v. 33. ἀδελφῶν) addit αὐτοῦ. CAP. XLV. v. 1. παραμηνῶ) παραμηνῶ. v. 1. ἀναβῆται) ἀναβῆται. v. 1. ἡμῶν) ἡμῶν. v. 2. ἀφῆκε) ἀφῆκε. v. 2. ἡμῶν) ἡμῶν. v. 3. ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ) ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ. v. 3. ἡμῶν) ἡμῶν. v. 4. εἰμι Ἰωσήφ) εἰμι Ἰωσήφ. Cod. vero R. feq. prae mittit: εἶπε δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἔγγιστε πρὸς με καὶ ἔγγιστε. Καὶ εἶπεν Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ.

5. Νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε, καθὼς σκληρὸν ὑμῶν φανήτω, ὅτι ἀπέδοσέ με ὡς εἰς γὰρ ζῆλον ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν.

6. Τὸτο γὰρ δεύτερον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς ἐκ εἶμαι ἀστροφίαις, ὡς ἀμνηστός.

7. Ἀπέστειλε γὰρ με ὁ Θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῶν καταλείμματα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκτρέψαι ὑμῶν καταλείβην μεγάλην.

8. Νῦν οὖν ἄχ' ὑμεῖς με ἀποστάλασσετε ὡς, ἀλλ' ἢ ὁ Θεὸς· καὶ ἐποιήσέ με ὡς πατέρα Φαραῶ, καὶ κύριον παντός τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἀρχοντα πάσης γῆς Αἰγύπτου.

9. Σπειράσαντες οὖν, ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ εἰπάτε αὐτῷ· τὰδε λέγει ὁ υἱός σου Ἰωσήφ· ἐποιήσέ με ὁ Θεὸς κύριον πάσης γῆς Αἰγύπτου· κατέβηθι οὖν πρὸς με, καὶ μὴ μείνης·

Γεσῆμ 10. καὶ κατοικήσεις ἐν γῇ Γασὴν Ἀραβίας, καὶ ἔσθ' ἐγγὺς μου σύ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, Χ καὶ τὰ αἰ πρόβατά σου, καὶ οἱ βόες σου, καὶ ὅσα σοι (ἐκεῖ)·

11. καὶ ἐκτρέψω σε ἐκεῖ, (ἔτι γὰρ πέντε ἔτη λιμὸς,) ἵνα μὴ ἐκτερεθῇς σύ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου.

12. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμὴν τῷ ἀδελφῷ μου, ἔτι τὸ εἶμας μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς.

13. Ἀπαγγεῖλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν ὁξύν μου τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅσα ἴδετε· καὶ ταχύναντες, καταγάγετε τὸν πατέρα μου ἔξω.

14. Καὶ ἐπέπεσόν ἐπὶ τὸν τραχήλῳ Βενιαμὴν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ἡλυσεν ἐπ' ἐπέπεσεν αὐτῷ· καὶ Βενιαμὴν ἐκλαυσεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ.

15. Καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς· καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν.

16. Καὶ διεκοίδη ἡ Φωνὴ εἰς τὸν οἶκον Φαραῶ, λέγοντες· ἦκασιν οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ. Ἐχάρη δὲ Φαραῶ, καὶ ἡ δεραπεία αὐτοῦ.

17. Εἶπε δὲ Φαραῶ πρὸς Ἰωσήφ· εἰπον τοῖς ἀδελφοῖς σου τὸτο ποιήσατε, γεμίσατε τὰ πόρια ὑμῶν, καὶ ἀπέλθατε εἰς γῆν Χαναάν·

18. καὶ παραλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, ἦκατε πρὸς με, καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου, καὶ φάγεσθε τὸν μελὸν τῆς γῆς.

19. Σὺ δὲ ἐντεταίω ταῦτα· λαβὼν αὐτοῖς αἰμάξας ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τοῖς παιδίοις ὑμῶν καὶ ταῖς γυναῖξιν ὑμῶν, καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν, παρῆγενεθε.

20. Καὶ μὴ φείσηθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν τῶν σκευῶν ὑμῶν· τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ· Χ τῇ γῇ Αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται.

21. Ἐποίη-

ν. 6. ἀνέτω) ἀνέτω. ν. 7. ὑπολείπει. ὑμῶν) ὑπολείπει. ὑμῶν. ν. 8. ἀλλ' ἢ ὁ Θεός) ἀλλὰ ὁ Θεός. ν. 10. αἰ βίαι) οἱ βίαι. Ibid. σοι ἐκεί) σοι ἐκεῖ. ν. 12. & 14. Βενιαμὴν) Βενιαμὴν. ter ita legitur. Ibid. ἐκλαυσεν) ἔκλαυσεν. ν. 17. τὰ πόρια) τὰ πορτῖα. Ibid. ἀπέλθατε) ἀπέλθω. ν. 18. παραλαβόντες) ἀναλαβόντες. ν. 19. γυναῖξιν) ἀδελφῶν. ν. 20. ὀφθ. ὑμῶν τῶν σκευῶν) τὰ) ὀφθ. τῶν σκευῶν ὑμῶν) τὰ.

ΚΕΦ. Μ₅[']. XLVI.

21. Ἐποίησαν δὲ ὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ·
ἔδωκε δὲ Ἰωσήφ αὐτοῖς ἀμάρχας κατὰ
τὰ εἰρημένα ὑπὸ Φαραὼ τῷ βασιλεῦς,
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν
οἶκον.

22. καὶ πᾶσιν ἔδωκε δισσάς σολαίς,
καὶ τῷ Βενιαμὴν ἔδωκε τριακοσίους χρυ-
σοὺς, καὶ πέντε αἰθαλοστέταις σολαίς.

23. Καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλε
κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ δέκα ὄνους αἰρου-
τας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύ-
πτου, καὶ δέκα ἡμίονους αἰρούσας ἄρτους
τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ἔθνη.

24. Ἐξαπέστειλε δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ ἐργάζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ.

25. Καὶ ἀνέβησαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναάν πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτῶν,

26. καὶ ἀνέγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες·
 ὅτι· ὁ υἱὸς σου Ἰωσήφ ᾤ, καὶ ὅτος ἀρχει-
 παύσης τῆς γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἔζησεν ἡ
 διάνοια Ἰακώβ· ὁ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς.

27. Ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ
βηθέντα ὑπὸ Ἰωσήφ, ὅσα ἔπεν αὐτοῖς.
Ἰδὼν δὲ τὰς ἀμαρτίας, αἷς ἀπέστειλεν Ἰω-
σήφ, ὥς ἀναλαβεῖν αὐτὸν, ἀνεζωπύ-
ρησε τὸ πνεῦμα Ἰακώβ τῷ πατρὸς αὐ-
τῶν.

28. Εἶπε δὲ Ἰσραὴλ· μέγα μοι ἐστὶν,
εἰ ἔτι ὁ υἱὸς μου Ἰωσήφ ζῇ· πορευθεὶς,
ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

Α Πάρας δὲ Ἰσραὴλ, αὐτὸς καὶ
πάντα τὰ αὐτῆ, ἔλθον ἐπὶ τὸ ἔλθον
φρέας τῷ ὄρκῳ καὶ ἔδυσεν
(ἐκεῖ) θυσίαν τῷ Θεῷ τῷ πατρὶς αὐ-
τῇ Ἰσραὴλ.

2. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Ἰσραὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, ἑπταεὶς Ἰσραὴλ, Ἰσραὴλ. Ὁ δὲ εἶπε τί ἐστὶ;

3. Καὶ ἄπειρ' ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς τῶν πα-
τέρων σὺ, μὴ φοβῇ καταδῆναι εἰς Αἴ-
γυπτον· εἰς γὰρ ἔθνος· μέγα ποιήσω σε
ἐκεῖ.

4. καὶ ἐγὼ καταθήσομαι μετὰ σοῦ εἰς
Λίγυπτον, καὶ ἐγὼ ἀναθεσθῶ σε εἰς τέ-
λος· καὶ Ἰωσήφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας
αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου.

ζ. Ἀνίστη δὲ Ἰακώβ ἀπὸ τῆ Φρέατος
τῆ ὄρου καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀπο-
σκευὴν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ
τὰς αἰμάξας, αἷς ἀπέτειλεν Ἰωσήφ,
ἄρου αὐτόν·

6. καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν αὐτῶν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν τῇ Χαναάν, καὶ εἰσῆλθεν ἐκ γῆς Ἰακώβ εἰς Ἀγγυλὸν, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτῶν

7. οἱ υἱοὶ αὐτῆς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς
μετ' αὐτῆς, θυγατέρες αὐτῆς καὶ θυγατέ-
ρες τῶν υἱῶν αὐτῆς μετ' αὐτῆς· καὶ πᾶν
τὸ σπέρμα αὐτῆς ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον.

8. Taxu-

ν. 22. καὶ τὰ Βενουαῖν) τῶν δὲ Βενουαῖν. *ibid.* ἀλυσσόντες) ἑλθυσσόντες. ν. 26. καὶ ἔτι ἀρ. πέννη
 τῶν γαί) καὶ αὐτὴς ἀρ. πέννη γαί. *ibid.* ἡ δώσιον) τῇ δώσιον. ν. 28. ὁ νότος μ. λωρῶ) ἡλωρῶ
 νότος μ. CAP. XLVI. ν. 1. ἔλθεν τῶν) ἔλθεν τῶν ἰδὲ. ἀβελ) abel. ν. 1. ὁ σέλις τῶν) ὁ
 Θεὸς τῶ ἱος. *ibid.* εἰπας) εἰπών. ν. 3. λόγων ἐν) ὁ δὲ λόγος αὐτῶ ἐν. ν. 4. χρεῖας αὐ τοῖ
 χρεῖας αὐτῶ τοῖ. ν. 6. ὁ γὰς χύσις) — Ἀλγόνος) ἰν γὰς χύσις, εἰσῆλθον τὴν Αἰγ., λαμβάν. ν. 7. καὶ οἱ
 ὁ γον, τὴν Αἰγ. ὁ γον, τὴν Αἰγ. α. μὲρ α.) ὁ γον, τὸν Σουρμαχὸν αὐτῶ.

8. Ταῦτα δὲ τὰ ἐνέματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰσελθόντων εἰς Αἴγυπτον, Ἰακώβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· πρωτότοκος Ἰακώβ, Ῥουβήν.
9. Υἱοὶ δὲ Ῥουβήν Ἐνώχ, καὶ Φαλλὰδ, Χ καὶ Ἀσρὴν, καὶ Χαεμί.
10. Υἱοὶ δὲ Συμεὼν Ἰεμουήλ, καὶ Ἰαχεὶμ Ἰαμείν, καὶ Λαὶδ, καὶ Ἰακὴν, καὶ Σαάδ, Σαμεὴλ καὶ Σελ, υἱὸς τῆς Χανανιτίδος.
11. Υἱοὶ δὲ Λευὶ Γερσὼν, Καάθ καὶ Μεραρεὶ.
12. Υἱοὶ δὲ Ἰούδα Ἡρ, καὶ Αἰνάν, καὶ Σηλὼν, καὶ Φαρέζ, καὶ Ζαρά· ἀπέθανε δὲ Ἡρ καὶ Αἰνάν ἐν γῇ Χανανί. Ἐγένετο Ἰακώβ νοττο δὲ υἱὸς Φαρέζ· Ἀρμ, καὶ Ἰεμουήλ.
13. Υἱοὶ δὲ Ἰσάαχάρ· Θωλαί, καὶ Ἰασὺφ Θουά, καὶ Ἰακὲ, καὶ * Σαμβρίν.
14. Υἱοὶ δὲ Ζαβουλὼν Σερεδ, καὶ Ἐραὶμ † Ἀβὼν, καὶ * Ἀχὺλ.
15. Οὗτοι υἱοὶ Λείας, οὓς ἔτεκε τῇ * Ἀσρῶν Ἰακώβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας, καὶ Δείναν τὴν θυγατέρα αὐτῆ· πᾶσαι αἱ ψυχαὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες, τριάκοντα τρεῖς.
16. Υἱοὶ δὲ Γαδ Σαφὼν, καὶ Ἀργεῖς, καὶ Σαυεῖς, καὶ Θασοβάν, καὶ Ἀφείς, καὶ Ἀροπέις, καὶ Ἀρεηλείς· Ἰεσσαὶ.
17. Υἱοὶ δὲ Ἀσέρ· Ἰεμαὶ καὶ Ἰεσουά, Σάαζ καὶ Ἰεουλ, καὶ Βαριά, καὶ Σίμα ἀδελφὴ αὐτῶν. Υἱοὶ δὲ Βαριά· Χοβὰρ, καὶ Μεληχιήλ.
18. Οὗτοι υἱοὶ Ζελφᾶς, ᾧ ἔδωκε Λάβαν Λεία τῇ θυγατρὶ αὐτῆ, ᾧ ἔτεκε τέτους τῷ Ἰακώβ, δεκάξ ψυχάς.
19. Υἱοὶ δὲ Ῥαχὴλ, γυναικὸς Ἰακώβ· Ἰωσήφ, καὶ Βενιαμείν.
20. Ἐγένετο δὲ υἱὸς Ἰωσήφ ἐν γῇ Αἴγυπτου, οὓς ἔτεκε αὐτῷ Ἀσπνὴθ, θυγατρὶς Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλμπόλεως, τὸν Μαννασῆ, καὶ τὸν Ἐφραὶμ. ~ Ἐγένετο δὲ υἱὸς Μαννασῆ, οὓς ἔτεκε αὐτῷ ἡ παλαιὰ καὶ ἡ Σύρα, τὸν Μαχρεὶ· Μαχρεὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Γαλααδ. Υἱοὶ δὲ Ἐφραὶμ, ἀδελφῶ Μαννασῆ· Σουταλαάμ, καὶ Ταάμ· υἱοὶ δὲ Σουταλαάμ, Ἐδὲμ. ~
21. Υἱοὶ δὲ Βενιαμείν· Βαλαά, καὶ Βο- Χοβὰρ, καὶ Ἀσθὴλ. Ἐγένετο δὲ υἱὸς Βαλαά· Γερά, καὶ Νομάν, καὶ Ἀρχεῖς καὶ Ραῖς, καὶ Μαμφεῖμ, καὶ Ὀφμίν· Γηρά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράδ.
22. Οὗτοι υἱοὶ Ῥαχὴλ, ἑς ἕκαστῃ ἐγέννη· Ἰακώβ, πᾶσαι ψυχαὶ δεκαεπτά. ~
23. Υἱοὶ δὲ Δάν· Ἀσίμ.
24. Καὶ υἱὸς Νεφθαλί· Ἀσιήλ, καὶ Γωνί, καὶ Ἰσσαάκ, καὶ Σουλὴμ.
25. Οὗτοι υἱοὶ Βαλῆας, ᾧ ἔδωκε Λάβαν Ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτῆ, καὶ ἔτεκε τέτους τῷ Ἰακώβ· πᾶσαι ψυχαὶ ἐπτά.
26. Πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθούσαι μετὰ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, οἱ ἐξελθόντες

TSS

v. 8. οὗ Αἴγυπτον) addit ἡμᾶς Ἰακώβ τῇ πατρὶ αὐτῶν. v. 9. Φαλλὰδ) Φαλλὰς. v. 10. Ἰαχεὶμ) Ἀχὴν. ibid. Σαμβρίν) Σελ. v. 11. Καάθ καὶ Μεραρεὶ) Καάθ καὶ Μεραρ. v. 12. Ἀρμ) Ἐρῶν. v. 13. Ἰασὺφ) Ἀσίμ. ibid. Ζαμβρίν) Σαμβρίν. v. 14. Ἀσρῶν) Ἀβὼν. ibid. Ἀσρῶν) Ἀχὺλ. v. 15. καὶ αἱ θυγ.) καὶ θυγατ. v. 16. Ἀργεῖς καὶ Σαυεῖς) Ἀργεὶ καὶ Σαυεῖ. ibid. Ἀρεηλείς) Ἀρεηλείς. v. 17. Ἰεσσαὶ) Ἰεσσα. ibid. Σάαζ) Σάα. ib. Χοβὰρ καὶ Μεληχιήλ) Χοβὰρ καὶ Μεληχιήλ. v. 19. Βενιαμείν) Βενιαμ. v. 20. Αἴγυπτον) Αἴγυπτος. v. 21. Βενιαμείν) Βενιαμ. ibid. Χοβὰρ) Βοχρ. ib. Ἀρχεῖς) Ἀρχεῖ. ib. Μαμφεῖμ καὶ Ὀφ) Γηρ. v. 22. ἐγένετο Ἰακ.) ἔτεκε τῷ Ἰακ. ibid. πατ. ψυχῶν) π. αἱ ψυχῶν. v. 24. Γωνί) Γωνί. ibid. Σουλὴμ) Σουλὴμ. v. 25. π. ψυχῶν) π. αἱ ψυχῶν. v. 26. π. ψυχῶν) π. αἱ ψυχῶν.

τες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, χαίρει τῶν γυναικῶν υἱῶν Ἰακώβ, πάντων ψυχῶν, ἐξήκονταεξ΄.

μα γὰρ ἐστὶ τοῖς Αἰγυπτίοις πᾶς ποι-
μὴν προβάτων.

ΚΕΦ. ΜΖ'. XLVII.

ΕΛΘόντες δὲ Ἰουδοῖ· ἀπήγγειλε τοῖς
Φαρισαῶν, λέγων ὁ πατὴρ μὲ καὶ
οἱ ἀδελφοὶ μὲ, καὶ τὰ κτήνη καὶ
οἱ βόες αὐτῶν, καὶ πάντες τοὶ αὐτῶν
ἦλθον ἐκ γῆς Χαναάν καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐν
γῇ Γαστή.

Γενικά

2. Ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρῆ-
λαβε πέντε ἀνδρας, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς
ἐναντίον Φαραυῶ.

3. Καὶ εἶπε Φαρισαῖοις τοῖς ἀδελφοῖς
 Ἰωσήφ· τί τὸ ἔργον ὑμῶν ; Οἱ δὲ ἔπαυ-
 σάν τῷ Φαρισαίῳ· ποιμένες προβάτων οἱ πα-
 ῖδες σὺ καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
 (ἐκ) παιδιδοῦντες ἕως τῆ νῦν.

4. Εἶπαν δὲ τὰ Φαρασαῖα παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἡσάμεν· ὁ γὰρ ἐστὶ νόμος τοῖς κτήνεσι τῶν παιδῶν σε ἐνέχυρον· γὰρ ὁ λιμός ἐν γῇ Χαναάν. Νῦν οὖν κότεκλήσασμεν οἱ παῖδες· σὺ ἐν γῇ Γασί.

Γενίμ

ς. 6. Εἶπε δὲ Φαραῶ τῷ Ἰωσήφ·
κατοικήσωσαν ἐν γῆ Γαιρ· εἰ δὲ ἐπύθῃ
ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἀνδρες δυνατοί, κα-
τάσῃσιν αὐτοὺς ἀρχοντας τῶν ἱμῶν
κτῶν. Ἦλθον δὲ εἰς Ἀγύπτου πρὸς Ἰω-
σήφ Ἰακώβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶ· καὶ ἦκουσε
Φαραῶ βασιλεὺς Ἀγύπτου. Καὶ ἔπρε-
ψε Φαραῶ πρὸς Ἰωσήφ, λέγων· ὁ πατήρ
σε καὶ οἱ ἀδελφοί σε ἦκουσι πρὸς σε·
ἰδὲ ἡ γῆ Ἀγύπτου ἐναντίον σου ἐστὶν ἐν τῇ

M

Βελ-

Γεσέμ

βελ-

M

27. υἱοὶ δὲ Ἰωσήφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ
ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ψυχαὶ ἐνέειν πᾶσαι
ψυχαὶ ὅσες Ἰακώβ αἱ ἐστειλθῶσαι εἰς
Αἴγυπτον, ἐβδομήκοντες ~ πέντε".

28. Τὸν δὲ Ἰούδας ἀπέστειλεν ἔμπε-
ροῦ τῶν υἱῶν αὐτοῦ πρὸς Ἰωσήφ, συγκαταθεῖσαι αὐ-
τῷ καὶ ἡρώδου πόλιν, εἰς γῆν Παλαιστίνης.

29. Ζεύξας δὲ Ἰωσήφ τὰ ἄεματα αὐτῷ, ἀνέβη εἰς σιναῖν Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἤρως πόλιν καὶ ὄφθεις αὐτῷ, ἐπέπεσον ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσεν κλαυθμῷ πλεῖν.

30. Καὶ ἔπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ· ἀποθαινώμεαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἵνα ἐκείνηται τὸ πρόσωπόν σου ἔτι· γὰρ σὺ ζῆς.

31. Ἐπεὶ δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελ-
φοὺς αὐτῷ ἀναβὰς ἀπαγγεῖλῃ τῷ Πα-
τρι, καὶ ἱρῶ αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ μὲν, καὶ
ὁ οἶκος τῶ πατρὸς μὲν, οἱ ἦσαν ἐν γῇ
Χαναάν, ἤκουσιν πρὸς μὲν.

32. Οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶ παῖδες ἄνδρες
 γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν, καὶ τὰ κτήνη
 καὶ τοὺς βόας καὶ πάντα τὰ αὐτῶν
 ἀγρόχουν.

33. Ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαρισαῖ,
καὶ εἴπῃ ὑμῖν· τί τὸ ἔργον ὑμῶν;

34. ἐρεῖτε αἰῶρες κτηνοτρόφοι οἱ
παῖδες σε ἑσμὲν ἐκ παιδός ἕως τῆ νῦν,
καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἵνα κα-
τακρίθητε ἐν γῇ Γαλιλαίας. Βούλυν-

Γεσίμ

Tom. I.

[illegible]

βελτίστη γῇ κατοίκουσιν τὸν πατέρα σε
καὶ τοὺς ἀδελφούς σε.

7. Εἰσήγαγε δὲ Ἰωσήφ Ἰακώβ τὸν
πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἔστηsen αὐτὸν ἐναν-
τίον Φαραῶ· καὶ εὐλόγησεν Ἰακώβ τὸν
Φαραῶ.

8. Εἶπε δὲ Φαραῶ τῷ Ἰακώβ· πόσα
ἔτη ἡμερῶν ζωῆς σε ;

9. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ τῷ Φαραῶ· αἱ
ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ὥς παρ-
οικῶ, ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη μικρὰ
καὶ ποιηρὰ γεγονόσιν αἱ ἡμέραι τῶν
αὐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἐκ ἀφίκεσθαι εἰς τοὺς
αὐτοὺς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέ-
ρων μου, ὥς ἡμέρας παρέσκησαν.

10. Καὶ εὐλόγησας Ἰακώβ τὸν Φα-
ραῶ, ἔξηλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

11. Καὶ κατέκτισεν Ἰωσήφ τὸν πατέρα
αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, καὶ
ἔδωκεν αὐτοῖς κατασχεῖσιν ἐν γῇ Αἰγύ-
πτῳ, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ, ἐν γῇ Ῥαμεσ-
σῇ, καθὰ προσέταξε Φαραῶ.

12. Καὶ ἐποιομετέρει Ἰωσήφ τῷ πατρὶ
αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ παν-
τὶ τῷ οἴκῳ τῷ πατρὸς αὐτοῦ σίτον κα-
τὰ σῶμα.

13. Σίτος δὲ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ·
ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα· ἐξέλειπε δὲ
ἡ γῇ Αἰγύπτου καὶ ἡ γῇ Χαναάν ἀπὸ
τῷ λιμῷ.

14. Συνήγαγε δὲ Ἰωσήφ πᾶν τὸ αἰ-
γύριον, τὸ εὐρεθὲν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ
ἐν γῇ Χαναάν, ἀπὸ τῷ σίτῳ ἃ ἠγόραζον,

καὶ ἐποιομετέρει αὐτοῖς· καὶ εἰσήγαγον
Ἰωσήφ πᾶν τὸ αἰγύριον εἰς τὸν οἶκον
Φαραῶ.

15. Καὶ ἐξέλειπε τὸ αἰγύριον ἐκ γῆς
Αἰγύπτου, καὶ ἐκ γῆς Χαναάν· ἦλθον
δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς Ἰωσήφ, λέ-
γοντες· δός ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἵνατὶ ἀπο-
θῆσκομεν ἐναντίον σου ; ἐκλείοιτε γὰρ
τὸ αἰγύριον (ἡμῶν).

16. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· Φέρετε
τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους
ἐντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν, εἰ ἐκλείοιτε τὸ
αἰγύριον (ὑμῶν).

17. Ἦγαγον δὲ τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς
Ἰωσήφ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ἰωσήφ ἄρτους
ἐντὶ τῶν ἵππων, καὶ ἐντὶ τῶν προβά-
των, καὶ ἐντὶ τῶν βοῶν, καὶ ἐντὶ τῶν
ὄνων· καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις
ἐντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ
ἐνσώτῳ ἐκείνῳ.

18. Ἐξῆλθε δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καὶ
ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέ-
ρῳ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ ποτε ἐκτεθῶ-
μεν ἀπὸ τῷ κυρίου ἡμῶν ; εἰ γὰρ ἐκλέ-
λοιτε τὸ αἰγύριον καὶ τὰ ὑπάρχοντα
καὶ τὰ κτήνη πρὸς σε τὸν κύριον ἡμῶν,
καὶ ἔχῃ ὑπολείπεται ἐναντίον τῷ κυρίῳ
ἡμῶν, αἰῶν' ἡ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῇ
ἡμῶν.

19. Ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον
σου, καὶ ἡ γῇ ἡμετέρῃ, κτήσῃ ἡμᾶς καὶ ἐρημα-
τῇ γῇ ἡμῶν ἐντὶ ἄρτων, καὶ ἐσόμεθα
ἡμεῖς καὶ ἡ γῇ ἡμῶν παῖδες τῷ Φαραῶ·
δοῦ

ν. 7. ἐκλείοιτε) ἐκλείοιτε. ν. 8. ζωῆς) τῆς ζωῆς. ν. 9. ἀφίκεσθαι) ἀφίστανται. ν. 11. τὸν πατέρα) ad-
dit αὐτοῦ. ν. 12. τῷ πατρὶ) addit αὐτοῦ. ibid. ἀδελφ. καὶ) ἀδελφ. αὐτοῦ, καὶ. ν. 14. Αἰγύπτῳ)
Αἰγύπτῳ. ν. 15. ἐξέλειπε τὸ αἰγ.) ἐξέλειπε πᾶν τὸ αἰγ. ν. 17. κτήνη πρὸς) κτήνη αὐτῶν πρὸς. ν. 18.
τὸ αἰγύριον) adjicit ἐκείνῳ. ibid. ἐκλείοιτε) ἐκλείοιτε. ὑπολείπεται) ὑπολείπεται. ν. 19. ἡμεῖς καὶ
ἡ γῇ) ἡμεῖς καὶ ἡ γῇ. ibid. σῶμα) σῶμα. τῷ Φαραῶ) τῷ Φαραῶ.

δὲς σπέρματά, ἅα σπείρωμεν, καὶ ζήσομεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡ γῆ ἐκ ἐρημωθήσεται.

20. Καὶ ἐκτίσαστο Ἰωσήφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Αἰγυπτίων τῇ Φαραώ ἀπέδοντο γὰρ οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ Φαραώ, ἐπεκρατήσε γὰρ ὁ λιμὸς αὐτῶν καὶ ἐγένετο ἡ γῆ τῷ Φαραώ.

21. Καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο αὐτὸν εἰς παῖδας, ἀπ' ἄκρων ὀρίαν Αἰγυπτίου Χ καὶ ἕως τῶν ἀκρῶν.

22. Χαίρει τῆς γῆς τῶν ἱερῶν μόνον ἐκ ἐκτίσαστο Ἰωσήφ ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δώματα τοῖς ἱερεῦσι Φαραώ, καὶ ἥδισον τὴν δόσιν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Φαραώ διὰ τοῦτο ἐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν.

23. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἰδοὺ κέντημαι ὑμᾶς καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ Φαραώ λαβετε ἑαυτοῖς σπέρματα, καὶ σπείρατε τὴν γῆν.

24. Καὶ ἔσται τὰ γενήματα αὐτῆς, καὶ δώσετε τὸ πέμπτον μέρος τῷ Φαραώ· τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρματα τῇ γῇ, καὶ εἰς βρώσιν ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν.

25. Καὶ ἔπαυεν σπασκας ἡμᾶς, εὐφημῶν χάριν ἐναντίον τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἐδόματα παῖδες τῷ Φαραώ.

26. Καὶ ἔξετο αὐτοῖς Ἰωσήφ εἰς πρόσταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ γῆς Αἰγυπτίου, ἀποπεμπλοῦν τῷ Φαραώ· χωρεῖς τῆς γῆς τῶν ἱερῶν μόνον ἐκ ἧν τῷ Φαραώ.

27. Κατάκτισε δὲ Ἰσραὴλ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ γῆς Γασὴν καὶ ἐκκληρονομήσας Γασίμα ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐκζηθήσας καὶ ἐπληθύνθησας σφόδρα.

28. Ἐπέζησε δὲ Ἰακώβ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δεκαεπταὶ ἔτη καὶ ἐγένετο αἱ ἡμέραι Ἰακώβ ἐκατὼν τῆς ζωῆς αὐτῆ, ἐκατὼν τεσσαρὰ καὶ δεκάτις ἔτη.

29. Ἠγγίσαν δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσραὴλ τῷ ἀποθανεῖν, καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἔπεν αὐτῷ· εἰ εὖρησας χάριν ἐναντίον σου, ὑπέδωκε τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου, καὶ ποιήσεις ἐπ' ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν, τῷ μὴ θάψαι με ἐν Αἰγύπτῳ.

30. ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου, καὶ ἀρεῖς με ἐξ Αἰγυπτίου, καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. Ὁ δὲ ἔπεν· ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥημά σου.

31. Εἶπε δὲ ὁμοσόν μοι καὶ ὡμοσεν αὐτῷ. Καὶ προστεκύνθη Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΜΗ'. XLVIII.

Εγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωσήφ, ὅτι ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται. Καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, τὸν Μανασσῆ καὶ τὸν Ἐφραΐμ, ἦλθε πρὸς Ἰακώβ.

2. Ἀπηγγέλη δὲ τῷ Ἰακώβ, λέγοντες· ἰδοὺ ὁ υἱός σου Ἰωσήφ ἐρχεται πρὸς

Μ 2

σε·

ν. 19. ζήσωμεν) ζήσμεν. ν. 20. ὁ λιμὸς αὐτῶν) αὐτῶν ὁ λιμὸς. ν. 21. αὐτὸν) αὐτῷ. ν. 22. ἐκτίσαστο Ἰω.) ἐκτίσας τοὺς Ἰω. ibid. δώματα) δώμα. ν. 23. σπέρματα) σπέρμα. ν. 24. αὐτῇ, δώσας) αὐτῇ, καὶ ὁ ibid. μέρος Φαραώ) μέρος τῷ Φ. ib. σπέρματα) σπέρμα. ν. 25. εὐφημῶν) εὐφωμῶν. ν. 26. Αἴγ. ἀπὸς. τῷ Φαρ.) Αἴγ. τῷ Φ. ἀπὸς αὐτοῦ. ibid. μέσος) μέσος. ν. 27. ἐν Αἴγ.) ἐν γῇ Αἴγ. ν. 29. θάψαι με) με θάψαι. CAP. XLVIII ν. 1. ἀπηγγέλη) ἀπηγγέλη. ibid. μετ' αὐτῷ) deit.

καὶ ἐνσχύσας Ἰσραὴλ, ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην.

3. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ τῷ Ἰωσήφ· ὁ Θεὸς με ὤφθη μοι ἐν γῇ Χαναναίῳ, ἐν Λαζαῖ, καὶ ἠυλόγησέ με,

4. καὶ εἶπέ μοι· ἰδοὺ ἐγὼ αὐξάνω σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ ποιήσω σε εἰς συν-αγωγὰς ἐθνῶν, καὶ ὄσω σοι τὴν γῆν ταύτην, καὶ τῷ σπέρματι σου μετὰ σέ εἰς κατάρχεσιν αἰώνιον.

5. Νῦν οὖν αἱ δύο υἱοὶ σου, οἱ γενόμενοί σοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ πρὸ τῆ με ἐλθεῖν πρὸς σε εἰς Αἰγύπτον, ἐμοὶ εἰσιν Ἐφραΐμ καὶ Μανασσῆ ὡς Ῥουβὴν καὶ (ὡς) Συμεὼν ἔσονται μοι.

6. Ταῖ δὲ ἔκγονα, αἱ αὖ γενήσεις μετὰ ταῦτα, σοὶ ἔσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κληθήσονται ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις.

7. Ἐγὼ δὲ ἦνίκα ἤρχόμην ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέρθανε Ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ Χαναναίῳ, ἐγγιζόντός μου κατὰ τὸν ἵπποδρόμον Χαβραμὰ τῆς γῆς, τῷ ἐλθεῖν Ἐφραΐμ· καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τῷ ἵπποδρόμῳ αὐτῇ ἐν Βηθλαέμ.

8. Ἰδὼν δὲ Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ, οἱ εἶπε· τίνες οὗτοι ἔσονται;

9. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ υἱοὶ μου εἰσιν, ὅς ἐδούκῃ μοι ὁ Θεὸς ἐνταῦθα. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· προσάγωγέ μοι αὐτούς, ὥστε εὐλόγησω αὐτούς.

10. οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ ἐκαρῶν-ησαν ἀπὸ τῆ γῆρας, καὶ ἐκ ἐδύκαντο βλέπεω καὶ ἤγγισε (δὲ) αὐτὸς πρὸς

αὐτὸν, καὶ ἐφίλησεν αὐτὰς, καὶ περι-λαβὼν αὐτάς.

11. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ· ἰδοὺ τὸ προσώπου σου ὅτι ἐκ ἐρηθρῆν, καὶ ἰδοὺ ἐδεῖξέ μοι ὁ Θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου.

12. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸς Ἰωσήφ ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ προσενήθησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς.

13. λαβὼν δὲ Ἰωσήφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν τε Ἐφραΐμ ἐν τῇ δεξιᾷ, ἐξ αἰριερῶν δὲ Ἰσραὴλ, τὸν δὲ Μανασσῆ ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἐκ δεξιῶν δὲ Ἰσραὴλ, ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ.

14. Ἐκτείνας δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν, ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραΐμ, (ὅτις δὲ ἦν ὁ πῶτερος) καὶ τὴν ἀριστεράν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ, ἰσχυρίζεται τοὺς χεῖρας.

15. Καὶ ἠυλόγησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, ὃ εὐηρέτησεν οἱ πατέρες μου ἀνώπιον αὐτοῦ, Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ, ὁ Θεὸς ὁ τρέφει με ἐκ νεότητος με ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

16. ὁ ἄγγελος ὁ ἐυμένους μου ἐκ πάντων τῶν κακῶν, εὐλόγησάι με παῖδας ταῦτα, καὶ ἐπαυληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου, Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ πληθυνθήσονται εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Ἰδὼν δὲ Ἰωσήφ ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραΐμ, βαρὺ αὐτῷ κατεφώνη καὶ ἀντελάβετο Ἰωσήφ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀφελεῖν αὐτὸν ἀπὸ

ἐκ δεξιᾷ

v. 3. ὤφθη - - ἔβλεπ. ὤφθη μοι ἐν Λαζαῖ ἐν γῇ Χαν. καὶ ἠυλόγ. με. v. 5. αἱ Συμε. ὡς δεξι. v. 6. 2 αὐ.) δ. ἰδὼν. ibid. σοι ἐνταῦθα· ἐν) ἵππου ἐν) τῇ. ib. ἐν τῷ) ἐν) τοῖς. v. 10. ὀφθ. δὲ αὐτῷ) ὀφθ. δὲ Ἰσραὴλ. ibid. ἐδύκαντο) ἐδύκαντο. ib. ἤγγισε δὲ) δὲ ἀνέβη. v. 13. ἐν τῇ ἀριστερᾷ) ἐξ ἀριστερῶν. v. 15. ἐπαυλησεται) εὐλόγησεται.

ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Ἐφραίμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ.

18. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ πατρὶ αὐτῷ ὅς ἔσως πάντες, ἔσως γὰρ ὁ πρωτότοκος ἐπίθῃς τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶ.

19. Καὶ ἐκ ἠθέλησεν, αἰὲν ἔπεν οἶδα τέκνον, οἶδα καὶ ἔσως ἔσαι εἰς λαόν, καὶ ἔσως ὑψωθήσεται· αἰὲν ὁ ἀδελφός σου τῷ οὐκ ἐπὶ αὐτῷ ἔσαι, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῷ ἔσαι εἰς πλῆθος ἰσθῶν.

20. Καὶ ὑμολόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων. ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται Ἰσραὴλ, λέγοντες· ποιῶσι σε ὁ Θεὸς ὡς Ἐφραίμ καὶ ὡς Μανασσῆ. Καὶ ἔθηκε τὸν Ἐφραίμ ἔμπροσθεν τῷ Μανασσῆ.

21. Εἶπε δὲ Ἰσραὴλ τῷ Ἰωσήφ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ ἔσαι ὁ Θεός σου· ὁ μὲν ὡς Ἰσραὴλ καὶ ὡς Μανασσῆ· ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν.

22. Ἐγὼ δὲ δίδωμι σοὶ Σέκιμα ἑξαιρέτων ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἦν ἔλαβον καὶ χεῖρὸς Ἀμοφθαῖον ἐν μαχαίρῃ μου καὶ τόξῳ.

ΚΕΦ. ΜΘ'. XLIX.

ΕΚάλυσε δὲ Ἰακώβ τοὺς υἱούς αὐτοῦ, καὶ ἔπε· συνάχθητε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν·

1. ἀθροίσθητε, καὶ ἀκούσατε υἱοὶ Ἰακώβ· ἀκούσατε Ἰσραὴλ τῷ πατρὶ ὑμῶν.

3. Ῥεβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἔχεις μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου· σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης.

4. Ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκλίσης· ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τῷ πατρί σου, τότε ἐμίσησας τὴν σωματὴν, ἢ ἀνέβης.

5. Συμῶν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ σύνετες· λεσσαν ἀδύμην ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν·

6. εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἔρῃσαι τὰ ἥπατά μου· ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτεναν ἀνθρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν αὐτοὺς.

7. Ἐπιπατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης, καὶ ἡ μῆτις αὐτῶν ὅτι ἰσκληρύνη· διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακώβ, καὶ διασκορπῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραὴλ.

8. Ἰῶδα, σὺ αἰνέσαις σε οἱ ἀδελφοί σου· αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νάυα τῶν ἔχθρῶν σου· προσκυλήσουσί σε οἱ υἱοὶ τῷ πατρί σου.

9. Σκύμος λέοντος Ἰῶδα ἐκ βλαστῶν υἱῶν μου· ἀνέβης· ἀναπεσὼν ἐκμήνη ὡς λέων καὶ ὡς σκύμος, τίς γερεῖ αὐτόν;

10. Οὐκ ἐκλείψει ἀρχὸν ἐξ Ἰῶδα, καὶ ἡρέμενος ἐκ τῶν μερῶν αὐτοῦ, ἕως ἀν' ἔλθῃ ἡ ἀνάστασις καὶ αὐτὸς προσδοκῶν·

11. Δεσμεύων πρὸς ἀμπέλου τὸν πῶλον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἑλικίᾳ τὸν πῶλον τῆς οἴης αὐτοῦ· πλινθεῖ ἐν οἴῳ τῇ σολῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σαφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.

12. Χαροὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οὐνοῦ, καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἡ γὰλμα·

M 3

13. Ζαβου-

γ. 19. αἰὲν ὁ δὲ αἰὲν ὁ δὲ. γ. 20. ὑμολόγησεν) εὐλόγησεν. γ. 21. ἐκ τῇ γῇ τῶντοι) ποταπότε. γ. 22. μαχαίρῃ) μαχαίρῃ. CAP. XLIX. γ. 1. καὶ ἔπε) addit αὐτοῦ. γ. 2. ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε υἱοὶ) συνάχθητε καὶ ἀκούσατε με υἱοί. Ibid. ἱερ. τῇ) ἱερ. ἀκούσατε τῶν. γ. 3. ἐξ αἰρέσεως) ἐξ αἰρέσεως. γ. 7. διασκορπῶ) διασκορπῶ. γ. 8. προσκυ. σε) προσκυ. σου. γ. 10. καὶ ἀν' ἔλθῃ) καὶ ἀν' ἔλθῃ. γ. 12. αὐτοῦ) αὐτοῦ αὐτοῦ.

32. ἐν κτήσει τῷ ἀγρῷ καὶ τῷ σπηλαίῳ τῷ ὄντος ἐν αὐτῷ παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ.

33. Καὶ κατέπαυσεν Ἰακώβ ἐπιτάσσων τοῖς υἱοῖς αὐτῶ· καὶ ἐξήρας Ἰακώβ τοὺς πόδας αὐτῶ ἐπὶ τὴν κλίνην, ἐξέλυπε, καὶ προσετίθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτῶ.

ΚΕΦ. Ν'. Λ.

τὸν τρα-
χίλον

ΚΑΙ ἐπιπεσὼν Ἰωσήφ ἐπὶ ῥέσωσαν τῷ πατρὸς αὐτῶ, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐφίλησεν αὐτόν.

2. Καὶ προσέταξεν Ἰωσήφ τοῖς παισὶν αὐτῶ τοῖς ἑταφιασαῖς, ἑταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτῶ· καὶ ἑταφιάσαν οἱ ἑταφιασαὶ τὸν Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἐπλήρωσαν αὐτῶ τεσσαράκοντα ἡμέρας· (ὅτι γὰρ κατακριθῆναι αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς) καὶ ἐπένησεν αὐτὸν Αἰγύπτιος ἐβδομήκοντα ἡμέρας.

ἐπειδὴ 4. Ἐπὶ δὲ παρήλθον αἱ ἡμέραι τῷ πένθους, ἐλάλησεν Ἰωσήφ πρὸς τοὺς δυνάστας Φαραῶ, λέγων· εἰ εὖρεν χάριν ἑαυτοῦ ὅμων, λαλήσατε (περὶ ἐμοῦ) εἰς τὰ ὅτα Φαραῶ, λέγοντες·

5. ὁ πατήρ μου ὤρκειστέ με πρὸ τῷ τελευτήσω, λέγων· ἐν τῷ μνημείῳ, ᾧ ὤρεξα ἐμαυτῷ ἐν γῇ Χαναάν, ἐκεῖ με θάψετε. Νῦν οὖν ἀναβάς, θάψω τὸν πατέρα μου, καὶ ἐπιστρέψωμαι.

ἐπελεύ-
σομαι

6. Καὶ εἶπε Φαραῶ τῷ Ἰωσήφ· ἀνά-

βηθι, θάψω τὸν πατέρα σου, καθάπερ ὤρκειστέ σε.

7. Καὶ ἀνέβη Ἰωσήφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτῶ· καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτῶ πάντες οἱ παῖδες Φαραῶ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῷ οἴκῳ αὐτῶ, καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι γῆς Αἰγύπτου,

τῆς

8. καὶ πᾶσα ἡ πανοικία Ἰωσήφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶ, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτῶ καὶ τὴν συγγένειαν αὐτῶ, καὶ τὰ πρόξιστα, καὶ τοὺς βόας ὑπελπίοντο ἐν γῇ Γενῆ

Γεσέμ

9. καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτῶ καὶ ἄρματα καὶ ἵπποις, καὶ ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφίδρα.

10. Καὶ παγγέννητο ἐφ' ἅλας Ἀσὰδ, παργέ-
ντο. αὐτὸν
αὐτῶ κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφίδρα· καὶ ἐποίησε τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτῶ ἐπὶ αἱ ἡμέρας.

11. Καὶ ἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς Χαναάν τὸ πένθος ἐν ἅλῳ Ἀσὰδ, καὶ ἐκπαιν πένθος μέγα ἐπὶ τῷ τοῖς Αἰγυπτίοις· διὰ τῷτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ, Πένθος Αἰγυπτίου, ὃ ἐστὶ πέραν τῷ Ἰερδάνῳ.

12. Καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅτως οἱ υἱοὶ αὐτῶ, καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς.

Ἰσραήλ

13. Καὶ ἀνέλασεν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτῶ εἰς γῆν Χαναάν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτίσαστο Ἀβραάμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείῳ παρὰ

v. 33. ἰθάμης Ἰακώβ) Ἰακώβ deest. ibid. αὐτῶ) addit. αὐτῶ. CAP. L. v. 1. ἐπὶ τὸν τραχίλον) ἐπὶ ῥέσωσαν. ibid. ἐπ' αὐτόν) αὐτόν. v. 4. ἐπειδὴ) ἐκεῖ δὲ. v. 5. καὶ τῷ τελευτήσω) hanc verba desunt. ibid. ἐπιστρέψωμαι) ἐπιστρέψωμαι. v. 7. τῆς Αἰγ.) τῇ γῇ Αἰγ. v. 8. καὶ τῶ συγγένειαν) καὶ) καὶ ἡ συγγένεια αὐτῶ καὶ) v. 10. καὶ παγγέννητο ἰφ') καὶ παγγέννητο αὐτῶ. v. 11. ἐν ἅλῳ) ἐπὶ ἅλῳ. ibid. ἐπὶ τῷτο) τῷτο δὲ. ib. τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ) τὸ ὄνομα αὐτῶ. v. 12. οἱ υἱοὶ ἰσρ') οἱ υἱοὶ αὐτῶ. ibid. καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς) non habet hanc verba.

παρὰ Ἐφραίμ τῷ Χετλαίμ, κατέναντι Μαμβρή.

14. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ συναναβάντες πάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, Ὥσαύτ' ἐδύνατο τὸν πατέρα αὐτοῦ.

15. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ ὅτι τίθησκει ὁ πατήρ αὐτῶν, ἔπαιον μὴ ποτε μνησικακήσῃ ἡμῖν Ἰωσήφ, καὶ ἀνταπόδομα ἀνταποδοῖ ἡμῖν πάντα τὰ κακά, ἃ ἐνεδείξαμεν αὐτῷ.

16. Καὶ παραγενόμενοι πρὸς Ἰωσήφ, ἔπαιον· ὁ πατήρ σε ὤρευσεν πρὸ τῆ τελευτῆσαι αὐτόν, λέγων·

17. ὣτως εἶπατε Ἰωσήφ· ἄφες αὐτὸς τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἀμερίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρὰ σοὶ ἐνεδείξαντο· καὶ νῦν θέλει τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τῷ Θεῷ τῷ πατρὸς σου. Καὶ ἔκλυσεν Ἰωσήφ λαλεῖν τὸν αὐτὸν πρὸς αὐτόν.

18. Καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτοὺς, ἔπαιον ὅδε ἡμεῖς σοὶ οἰκέται.

19. Καὶ ἔπαιον αὐτοῖς Ἰωσήφ μὴ φοβεῖσθαι τῷ γὰρ Θεοῦ ἐμὲ ἐγώ.

20. Ὑμεῖς ἐβελύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρὰ, ὃ δὲ Θεὸς ἐβελύσατο περὶ ἐμοῦ

εἰς ἀγαθόν, ὥπως ὅν γνησθῇ ὡς σήμερον, ἵνα διασραφῇ λαὸς πολλός.

21. Καὶ ἔπαιον αὐτοὺς· μὴ φοβεῖσθε, ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς καὶ τοὺς οἰκίας ὑμῶν καὶ παρακάλωσεν αὐτοὺς, καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν.

22. Καὶ κατώκησεν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶς ἡ παροικία τῶν πατρὸς αὐτῶ καὶ ἔζησεν Ἰωσήφ ἔτη ἑκατὸν δέκα.

23. Καὶ ἰδὼν Ἰωσήφ Ἐφραίμ παῖδας, ἔως τρίτης γενεᾶς· καὶ υἱὸς Μωσέως τῷ υἱῷ Μαννασῇ ἐτήχθησεν ἐπὶ μηρῶν Ἰωσήφ.

24. Καὶ ἔπαιον Ἰωσήφ· τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶ ἐγὼ ἀποθνήσκω· ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκέψεται ὁ Θεὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμασεν ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ.

25. Καὶ ὤρευσεν Ἰωσήφ τὰς υἱὰς Ἰσραὴλ, λέγων· ἐν τῇ ἐπισκοπῇ (ἤ) ἐπισκέψεται ὁ Θεὸς ὑμᾶς, καὶ συνασείσετε τὰ ὀσά μὲ ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.

26. Καὶ ἐτελευτήσεν Ἰωσήφ, ὃν ἔτῶν ἑκατὸν δέκα· καὶ ἔθαψαν αὐτόν, καὶ ἔθηκαν αὐτόν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.

ΓΕΝΕΣΙΣ ΚΟΣΜΟΙ.

ΕΞΟ-

v. 14. ἐπέστρεψεν) ἀνέστρεψεν. ibid. πάντων) δεσφ. v. 15. ἐκ αὐτοῦ) ἐκ αὐτοῦ. v. 17. τὸν ἀδικίαν αὐτῶν) τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἀμερίαν αὐτῶν. v. 18. ἔπαιον) ἔπαιον. v. 19. αὐτοῦ) αὐτοῦ. Ἰωσήφ, Μὲ) v. 30. ἵνα διαθρέψῃ) καὶ τροφῇ. v. 32. εἰς Αἰγύπτῳ) ἐν Αἰγύπτῳ. v. 33. ἔπαιον) ἔπαιον. ibid. καὶ υἱὸς) καὶ υἱὸς. ibi, Μαννασῇ) Μαννασῇ. v. 34. αὐτῶ) αὐτῶ, Αἴγυπτον, ἔγῳ. ibid. εἰς υἱὸς) Αἴγυπτον, ἔγῳ. v. 35. ἐπισκοπῇ) ἐπισκοπῇ. v. 36. Ἰσραὴλ) Ἰσραὴλ. v. 37. ἔπαιον) ἔπαιον. v. 38. ἔπαιον) ἔπαιον. v. 39. ἔπαιον) ἔπαιον. v. 40. ἔπαιον) ἔπαιον.